

EL CONEIXEMENT DE LES OCUPACIONS MÉS OFERTADES DE L'ENTORN COM A CONTINGUT INTERDISCIPLINAR PER A LA MILLORA DE L'ÈXIT EDUCATIU EN LES ADAPTACIONS CURRICULARS DE GRUP.

PROGRAMA AFA

APRENDRE A FER D'APRESENT

MEMÒRIA DEL PROJECTE

Autora: Carme Comellas Verdaguer

Supervisió: Pilar Figuera Gazo

Professora del Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació de la
Universitat de Barcelona

Curs: 2007/2008

La realització d'aquesta recerca ha estat possible gràcies a una llicència per estudis concedida pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm 4.897-09/05/2007).

AGRAÏMENTS

En primer lloc vull agrair de manera especial a la Dra Pilar Figuera, Professora del Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació de la Universitat de Barcelona, pel nivell d'assessorament i acompanyament que m'ha ofert durant tot l'estudi.

El seu recolzament en tot moment m'ha permès aprendre a conèixer com es fa un treball d'investigació de manera planificada, sistemàtica i cautalosa per tal de poder arribar a unes conclusions validades i riguroses. No vull oblidar que tot això ha estat possible gràcies a que el Departament creu en aquest tipus de treballs, tal i com es manifesta en la convocatòria anual tot donant-nos suport i oferint-nos un curs de formació per ajudar a fonamentar la nostra recerca "Les bases metodològiques per a la recerca educativa", organitzat per l'ICE de la Universitat de Barcelona.

Als tres Equips Directius dels IES de Castelldefels, a l'EAP, als professionals del PQPI i al professorat directament implicat amb experiència docent amb els grups d'adaptació curricular.

Curtes quedarien les paraules d'agraïment en l'experiència viscuda a Manresa, tant per part de Mª Lluïsa Soler, tècnica d'ocupació del CIO (Centre d'Iniciatives Ocupacionals) com per part de la Margarita Borràs, Psicopedagoga de l'IES PIUS de Manresa i tots els monitors dels tallers ja que m'han ofert la possibilitat de conèixer el Projecte Laboràlia i m'han obert les portes per poder fer una observació de tots els diferents tallers pre-laborals.

A la regidora d'Educació de l'Ajuntament de Castelldefels, Lourdes Carreres; a la regidora de Promoció Econòmica, Anna Pérez i Fina Mateu i d'altres tècnics municipals que em van derivar per tal de donar a conèixer el meu projecte d'estudi i poder obtenir informació necessària per iniciar la meua recerca.

A la Sra Felisa Bravo de la Diputació de Barcelona, responsable de la xarxa TET, per l'assessorament ofert sobre la viabilitat de projectes singulars a través d'un conveni entre el departament i les diferents administracions públiques i al Sr. Andrés González, Vicedegà del Col·legi de Psicòlegs pel suport ofert en el tema d'orientació.

Finalment, a la meua família, Jaume, Gemma, Jordi i Raül per la seva comprensió, efecte i suport que m'han ofert durant tot aquest temps que he dedicat al tema d'estudi. El destí de la meua història m'ha donat un dels millors regals de la vida, les dues meves nétes bessones, l'Ènia i la Laia.

Un dels missatges més potents que no poden caure en l'oblit seria "Cal aprendre al llarg de tota la vida"; desitjaria que aquest fos el lema de tots en aquesta vida.

MEMÒRIA DEL PROJECTE

ÍNDEX

1.- INTRODUCCIÓ

1.1 Antecedents del tema	6
1.2 Explicació inicial del tema	7
1.3 Hipòtesi inicial	7

2.- OBJECTIUS DEL TREBALL I FASES DE DESENVOLUPAMENT

2.1 Objectius que es pretenen assolir	8
2.2 Disseny del pla de treball	9
2.3 Fases de desenvolupament	10

3.- FONAMENTACIÓ TEÒRICA

3.1 Marc Teòric	12
3.1.1 Antecedents	12
3.1.2 Escola Inclusiva	14
3.1.3 El procés d'ensenyament-aprenentatge	18
3.1.4 El centre educatiu i l'entorn	25
3.1.4 L'orientació professional i l'escola inclusiva	30
3.2 Marc Legal	34
3.3 Experiència d'optimització de l'entorn	40
3.3.1 Estudi del projecte singular, Projecte Laboràlia	41
3.3.1.1 Objectius	42
3.3.1.2 Alumnes i Horaris	42
3.3.1.3 Situació Escolar, Centres Col·laboradors i Act. Form.	42
3.3.1.4 Metodologia i Contingut	44
3.3.1.5 Avaluació i Resultats	45
3.3.2 Aprenentatge Servei	46
3.3.2.1 Requisits bàsics dels projectes d'APS	46
3.3.2.2 Trets pedagògics de l'APS	47
3.3.2.3 El Centre Promotor d'APS	48

4.- ESTUDI D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

4.1 Objectius	49
4.2 Metodologia	49
4.3 Descripció dels instruments de recollida	52
4.3.1 Estructura del qüestionari	52
4.3.2 Grups de discussió amb l'alumnat	54
4.3.3 Dades de les entrevistes amb els professionals implicats en l'ATD als centres	54
4.4 Anàlisi dels resultats	56
4.4.1 Resultats provinents dels qüestionaris realitzats al professorat dels IES de Castelldefels sobre les ACG a l'ESO	56
4.4.2 Resultats provinents del buidat dels grups de discussió realitzats amb els alumnes dels grups GAC	64
4.4.3 Resultats provinents de l'anàlisi de l'estat actual de les ACG als IES de Castelldefels a partir de les reunions amb el professorat	65
4.4.4 Anàlisi dels tallers observats del Projecte Laboràlia i comparativa de dos models educatius d'ATD	73

5.- DISSENY DEL PROGRAMA AFA (APRENDRE A FER D'APRENET)

5.1 Introducció	83
5.2 Destinatari	86
5.3 Procés de selecció	86
5.4 Mesures organitzatives	86
5.5 Objectius generals del programa	87
5.6 Objectius específics	88
5.7 Continguts	89
5.8 Metodologia	90
5.9 Responsables	91
5.10 Temporalització	91
5.11 Propostes de tallers	92
5.11.1 Tallers Interns de Centre	92
5.11.1.1 Taller de revista	93
5.11.1.2 Taller d'aprenent de bibliotecari	98
5.11.2 Taller extern de centre	99

6.-DESPLEGAMENT DEL PROJECTE A NIVELL CURRICULAR: exemplificació en dues àrees	104
---	-----

7.- DISSENY D'UNA PÀGINA WEB	107
-------------------------------------	-----

8.- CONCLUSIONS	108
------------------------	-----

9.- BIBLIOGRAFIA	111
-------------------------	-----

ANNEXOS

I. DISSENY DEL PLA DE TREBALL	116
--------------------------------------	-----

II. QÜESTIONARI SOBRE LES ACG A L'ESO	123
--	-----

III. EXEMPLE DE GRUP DE DISCUSSIÓ A L'IES C DE CASTELLDEFELS	126
---	-----

IV. BUIDAT DELS GRUPS DE DISCUSSIÓ DELS GRUPS GAC DELS IES DE CASTELLDEFELS	132
--	-----

V. ANÀLISI DE LES ACG ALS IES DE CASTELLDEFELS	140
---	-----

VI. ANÀLISI ESTADÍSTIC DEL QÜESTIONARI SOBRE LES ACG A L'ESO AL PROFESSORAT DELS IES DE CASTELLDEFELS	165
--	-----

VII. BUIDAT DEL CONEIXEMENT DE LES OCUPACIONS MÉS OFERTADES DE L'ENTORN	178
--	-----

VIII. ENTREVISTA AMB EL PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ DE COMERÇ LOCAL DE CASTELLDEFELS	185
---	-----

IX. ENTREVISTA AMB UN EMPRESARI DEL SECTOR DE LA JARDINERIA	187
--	-----

X. ENTREVISTA AMB UN EMPRESARI DEL SECTOR DE LA PINTURA	189
--	-----

XI. GLOSARI DELS CONCEPTES BÀSICS QUE DEFINIESEN TERMES VINCULATS AMB EL PROJECTE D'ESTUDI	191
---	-----

1 INTRODUCCIÓ

Fa molts anys que tots plegats intentem millorar en les respostes d'atenció a la diversitat per a l'assoliment d'un major èxit escolar però, tot i que hi ha hagut canvis substancials en la millora dels resultats a nivell de centre hem de dir que, encara estem molt lluny dels nivells educatius desitjables.

La realitat, tal com ens l'explica l'Organització per a la Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE)¹ ens reflexa que un de cada tres joves en edat escolar no aconsegueix graduar-se en l'ESO i que continuem amb un alt índex de fracàs escolar, per la qual cosa, no podem quedar-nos estancats massa temps en les mateixes propostes per a la millora educativa.

És important destacar que, una part de les dificultats en què ens trobem actualment amb el nostre alumnat ja es varen explicitar l'any 1998 en l'informe Delors²; d'aquest se'n destacaven els següents aspectes: poca motivació, comportaments disruptius, disgregació del sistema familiar, influència dels més media, auto-desenvolupament afectiu, etc; variables totes elles d'influència directa en el fracàs escolar que a dia d'avui encara són paleses.

L'objectiu de la recerca és el de poder donar major resposta a aquell alumnat que per la seva tipologia encara no optimitza els recursos propis del centre, presenta un rebuig cap al sistema educatiu, li costa molt adaptar-se a les normes establertes, rebutja el marc massa teòric en què sovint es desenvolupen les classes ordinàries, només té interès en la seva incorporació al món laboral o aquell que tot i presentant trastorns conductuals es pot anar adaptant amb un treball més pragmàtic com poden ser tallers que ajudin a avançar en l'aprenentatge i donar major resposta a l'alumnat no integrat acadèmicament i fer inclusiu en el currículum l'aprenentatge servei i l'educació no formal.

Amb el tema d'estudi: "El coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinari per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup" es pretén organitzar una doble via de millora educativa per a l'atenció a la diversitat.

Per una banda, cal identificar totes les variables afavoridores que incideixen en la qualitat educativa per a les adaptacions curriculars de grup. L'alumne en serà el principal protagonista ja que, partirem dels seus propis interessos i aquests els relacionarem amb l'entorn.

Per altra, pretén establir un marc general per 3r i 4t d'ESO pensat especialment per l'alumnat adscrit en el grup específic d'adaptació curricular, on el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn sigui el contingut prioritari, inclusiu i transversal en els diferents àmbits curriculars- D'aquesta manera, podem treballar les competències bàsiques connectant el món escolar i laboral tot impartint pràctiques a nivell de pre-tallers professionals i preparar la transició de l'ESO a altres formacions.

Amb la valoració de les normatives, els canvis previstos a la LOE³ (els referents dels possibles Programes de Qualificació Professional Inicial (PQPI)⁴), el projecte: Laboràlia-Manresa i les aplicacions ja existents d'ACG en els diferents centres educatius de la localitat i d'altres, ens han de servir per a l'elaboració del **Programa AFA (aprendre a fer d'aprenent)** que respondrà com a aplicació didàctica pràctica a nivell de taller d'ofici i/o eix transversal dels Programes de Diversificació Curricular (PDC)⁵, complement pel currículum variable de les adaptacions en aquells centres que el vulguin fer inclusiu en els seves programacions, en l'últim tram de l'E.S.O.

¹ OCDE Organització per la Cooperació i Desenvolupament Econòmic.

² Informe per a la Unesco de la Comissió internacional sobre l'Educació pel s.XXI.

³ LOE Llei Orgànica d'Educació (2006)

⁴ Oferta Formativa desenvolupada en l'art.30 de la LOE per alumnes majors de 16 anys que no hagin acreditat l'ESO.

⁵ PDC. Programa Diversificació Curricular

Així doncs, del què es tracta és de dotar als I.E.S. de noves estratègies que serveixin d'estímul i guia perquè es puguin començar a desenvolupar, **aprenentatges molt més pràctics vinculats a l'entorn**, tot apropant el centre educatiu a les empreses i associacions, anclant el treball **amb el Pla d'entorn i la xarxa TET⁶ (transició escola treball)**.

L'Objectiu final del projecte s'emmarca en donar sentit prospectiu als continguts educatius vinculant l'empresa, el sistema laboral i l'educatiu, mitjançant l'adaptació del currículum amb la pràctica d'algun/s taller/s d'oficis i amb activitats d'aprenentatge servei de manera que si es materialitza caldrà institucionalitzar-lo a nivell de Projecte propi en els documents de Gestió de Centre, PEC⁷ i PCC⁸.

En definitiva, el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinari per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup, pretén ser una mesura més d'ajut per a la millora educativa i sens dubte que és necessari comptar amb la implicació de la xarxa social, que tots plegats ens adonem que ocupar-se d'aquest alumnat és treballar per la comunitat i que aquesta estratègia repercuteix directament en la disminució de risc social, per això és molt necessari que l'administració tingui llaços fermes amb el sector local industrial i de comerç de la ciutat per tal que es pugui elaborar un pla de vinculació i coordinació gratificant per totes les parts.

1.1 ANTECEDENTS DEL TEMA

La realitat al centre en el que treballa (IES Sert de Castelldefels) és que, any rera any hem anat oferint resposta a la diversitat del nostre alumnat. S'ha tractat doncs de provar diferents estratègies i sistemes organitzatius des del 1r cicle de l'ESO, grups de desdoblament per diferents àrees i grups d'adaptació curricular a 2n, 3r i 4t. Durant un curs escolar es va crear l'Aula Oberta dins d'una estructura de subgrup d'adaptació curricular (GAC) però val a dir que, en aquest moment estem parlant d'un grup força diferenciat i no gaire inclusiu amb aquests grups ordinaris.

És cert que a la nostra localitat i en dos dels tres IES de Castelldefels es porta una trajectòria històrica de treball diferenciat per alguns grups de 4t d'ESO amb projectes de tallers molt específics i des de fa quatre cursos escolars estan rebent alguns recursos externs però, del què es tracta és de conèixer resultats, impressions i suggeriments d'aquesta mesura com a resposta òptima per a la millora educativa. És a partir d'aquí (mitjançant la identificació de variables que afavoreixen l'èxit educatiu en les ACG) i d'un altre anàlisi paral·lel d'experiències singulars que es pretén dissenyar un programa pràctic i teòric que prepari l'alumnat tant per a l'assoliment de les competències bàsiques a l'ESO com per a la transició a l'educació postobligatòria – món de treball.

L'actual LOE contempla des de 3r els programes de diversificació curricular i el projecte AFA, com a desplegament pràctic d'aquesta llicència pot emmarcar-se com a possible matèria optativa per a la preparació prèvia als PQPI i també, està pensat com a eix vertebrador de les adaptacions curriculars de grup pel 2n cicle de l'ESO.

L'interès per desenvolupar aquest projecte es genera a partir de la meua trajectòria personal i professional.

Ja al curs 1991, i fins al 1996, vaig començar a treballar en organitzar i coordinar treballs psicopedagògics als centres educatius des del rol de psicopedagoga de l'EAP de Sant Boi de Llobregat i Vilafranca del Penedès, sempre amb la intencionalitat de poder col·laborar en la millora educativa a través de l'assessorament als equips docents.

6. Xarxa TET (Transició Escola Treball).

7. PEC Projecte Educatiu de Centre

8. PCC Projecte Curricular de Centre

Més tard, i amb la trajectòria de 11 cursos escolars com a docent a l'ESO continuo amb la necesitat de disposar d'espais i temps per poder pensar en propostes diferents que ajudin a dibuixar un camí que s'ajusti més i millor a les necessitats dels nostres alumnes. És doncs amb aquesta finalitat que he treballat tot aquest darrer any amb el meu projecte d'estudi.

1.2 EXPLICACIÓ DEL TEMA

“El coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinar per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup” pretén establir un marc general de 3r i 4t d'ESO pensat especialment per l'alumnat adscrit en el grup específic d'adaptació curricular, on el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn sigui el contingut prioritari, inclusiu i transversal en els diferents àmbits curriculars. Així d'aquesta manera podem treballar les competències bàsiques connectant el món escolar i laboral tot impartint pràctiques a nivell de pretallers professionals i preparar la transició de l'ESO a altres formacions.

Específicament, aquest coneixement de les ofertes més demandades de l'entorn ha de servir com a eix estructural del currículum adaptatiu pel treball d'orientació d'aquests grups GAC, per tal d'oferir un currículum optatiu que respongui en aquesta direcció, tot oferint optatives que fomentin l'aprenentatge de la figura de l'aprenent, segons la proposta curricular interna de cada IES (per exemple: aprendre a fer d'aprenent de bibliotecari, d'administratiu, d'horticultor, etc) i, a la vegada complementada amb tallers de tastets d'oficis externs al centre que responguin a les necessitats de l'entorn i als interessos de l'alumnat; en definitiva, es tractaria de que cada centre pogués simultanejar un treball d'aprenentatge d'oficis a partir de l'aplicació tant de tallers interns com externs segons els interessos i possibilitats tant pròpies de centre com externes de l'entorn. Així doncs, aquestes són les bases del programa AFA que es desplegarà com a possible proposta d'aplicació didàctica pràctica del currículum optatiu ofertat per tot el 2n cicle de l'ESO però, especialment pels diferents alumnes amb més barreres per aprendre.

Per altra banda, la inclusió del coneixement de les ofertes més demandades de l'entorn com a contingut interdisciplinar per a la millora de l'èxit educatiu en els grups d'Adaptació curricular, està pensat com a eix vertebrador de les adaptacions del currículum per tal de poder donar una millor resposta a aquests grups d'alumnes que tant sovint es perden en el procés ja que no es tracta d'un alumnat amb problemàtica greu i permanent però si prou important per presentar un risc de fracàs escolar i d'abandonament del sistema educatiu (deserció escolar).

1.3 HIPÒTESI INICIAL DEL TREBALL

El projecte “El coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinar per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup” es fonamenta en les següents idees bàsiques:

- Les adaptacions curriculars de grup ens serveixen per a la millora de la pràctica docent a secundària.
- Anticipar-nos a l'aplicació de la LOE, pensant en l'últim tram de l'ESO en el caire orientador i recuperador que se li vol otorgar.
- El coneixement de les ofertes ocupacionals de l'entorn facilitarà a l'alumne la motivació per a l'aprenentatge i en conseqüència, fer de prevenció per a la deserció escolar.
- L'orientació com a garantia d'Atenció a la Diversitat és bàsica per encaminar un itinerari formatiu cap a la maduresa vocacional.
- L'educació no formal també és educació.

- Els processos d'innovació i d'incorporació de nous plantejaments han de partir de la utilització de les tecnologies més pioneres, per tal d'aconseguir els resultats més adients.
- La vinculació de l'escola amb l'empresa ajuda a saber les necessitats de l'entorn.

Així doncs, aquest treball pretén crear un programa d'intervenció a partir de l'anàlisi de les professions més ofertades de l'entorn i l'anàlisi de les adaptacions curriculars del context. Es tracta d'ajudar a conèixer quelcom molt proper als interessos de l'alumnat com és el coneixement de les ofertes laborals del seu entorn i que aquesta realitat es tradueixi a nivell curricular en contingut transversal i interdisciplinar per les diferents adaptacions curriculars de grup, de forma i manera que faci d'agent motivador per a l'assoliment de les competències bàsiques, totes elles lligades també en la preparació per a la transició E.S.O. – treball o altres formacions.

En definitiva, el propòsit de la recerca es concretitza en què el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn és un contingut interdisciplinar que motiva a aprendre a l'alumnat de les A.C.G.

2 OBJECTIUS DEL TREBALL I FASES DE DESENVOLUPAMENT

2.1 Objectius que es pretenen assolir

Objectius generals:

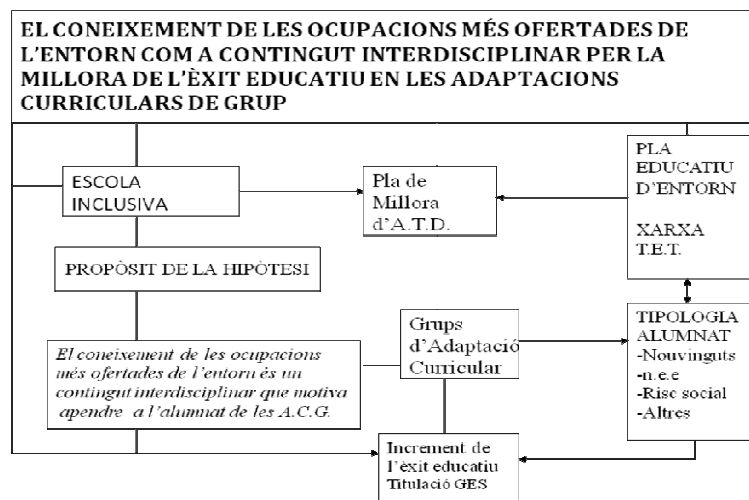
1. Aprofitar el context (el mercat ocupacional/local i/o interlocal) per fer inclusives noves fórmules educatives que ajudin a despertar la motivació per a aprendre.
2. Conèixer diferents tipus d'Adaptacions Curriculars de Grup als IES de Castelldefels i d'altres amb experiències singulars, per tal d'identificar variables afavoridores per l'èxit educatiu.
3. Incrementar l'èxit escolar reduint desigualtats i potenciant la relació família i entorn.
4. Desenvolupar les capacitats individuals de tots els alumnes per a l'assoliment de les competències bàsiques per a la seva integració social.
5. Millorar la qualitat educativa del propi centre educatiu fomentant la sensibilització de la comunitat educativa en la importància dels interessos professionals per a la maduresa vocacional i el projecte de vida.
6. Fomentar l'orientació afavorint l'orientació professional, acadèmica i personal tot afrontant la transició.

Objectius específics:

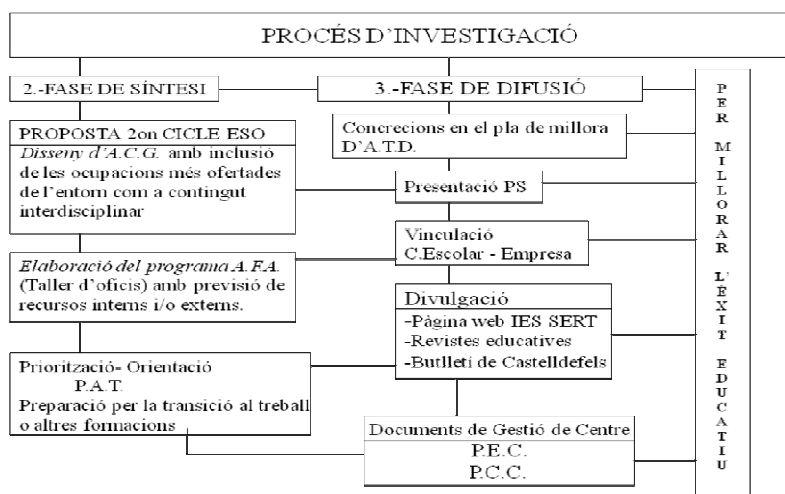
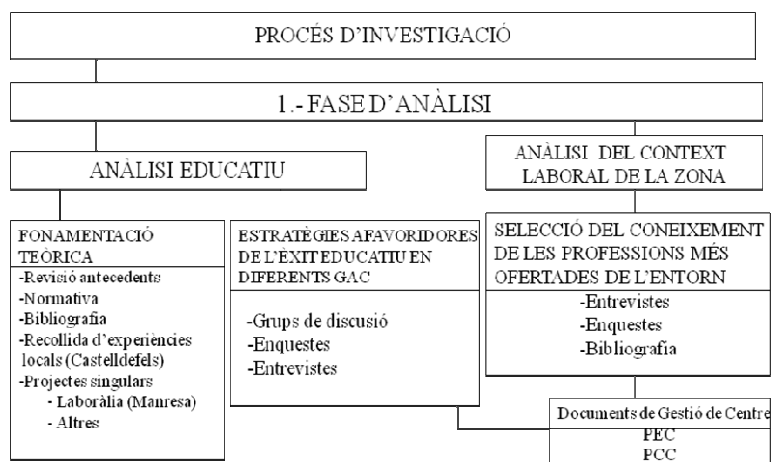
1. Analitzar la legislació educativa referent a les novetats més destacables de la LOE en quant a les mesures i instruments de suport i reforç.
2. Potenciar la vinculació entre l'administració local i les empreses industrials per conèixer diferents perfils professionals que s'inclouran en el currículum d'aquestes adaptacions.
3. Dissenyar un programa d'aprenentatge pràctic pels centres educatius com a projecte singular, que podria respondre al perfil de mòdul voluntari per a l'acreditació de l'ESO en la propera aplicació de la LOE.
4. Vehicular el projecte d'estudi amb els treballs en xarxa (Pla d'Entorn i xarxa TET).
5. Fer servir les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) com a material teòric i pràctic sobre el tema de treball.
6. Incloure les noves mesures d'ATD dins els documents de gestió de centre, PEC i PCC.

7. Coordinar-se amb els Programes de Garantia Social (PGS) i l'Escola d'Adults per preparar la transició de l'ESO a la formació post-obligatòria.

2.2 Disseny del Pla de Treball

PROCÉS D'INVESTIGACIÓ

2.3 Fases de desenvolupament

METODOLOGIA A EMPRAR EN RELACIÓ ALS OBJECTIUS ESPECÍFICS DE LA RECERCA

Des de la perspectiva metodològica, la investigació que s'ha aplicat combina la metodologia qualitativa a partir d'entrevistes i observacions amb la quantitativa.

La investigació està orientada a l'aplicació, buscant adquirir coneixement per tal de donar major resposta concreta als problemes que m'han conduit a la recerca: l'absentisme, el fracàs escolar i les transicions. En definitiva tota la metodologia ha estat orientada a la presa de decisions per a la millora de la pràctica en l'atenció a la diversitat.

En el disseny del procés de recerca s'han seguit les següents fases amb els corresponents passos:

I. Fase d'anàlisi:

A) Elaboració del projecte: Identificació i formulació de l'objecte d'estudi, disseny del pla de treball amb les seves fases i temporalització.

B) La concreció del marc teòric i legal com a eines d'anàlisi i reflexió de la pràctica. Aquesta part del procés suposa l'estudi i síntesi de les diferents aportacions teòriques relacionades amb el tema, des d'un punt de vista interdisciplinar. Dins d'aquest apartat s'ha realitzat la base teòrico-metodològica de dues modalitats pedagògiques de la formació en la pràctica: el projecte singular i l'aprenentatge servei

C) Anàlisi del context educatiu

Pel què fa a la recerca i per tal de conèixer els diferents tipus d'adaptació curricular als diferents IES, **s'han aplicat diverses tècniques, amb l'objectiu d'identificar variables afavoridores per l'èxit educatiu:**

- **Entrevistes en profunditat a professionals de diferents sectors.**
- **Entrevistes amb els professionals del sector educatiu (equips directius i psicopedagogs/es dels IES de Castelldefels, professorat d'aules obertes i grups GAC, etc).** Totes les dades recollides en relació a la opinió de la mostra dels tres IES de Castelldefels, relatives a les diferents opinions sobre el tractament de la diversitat, han estat recollides en una base de dades en Excel per a l'elaboració de l'estudi estadístic.
- **Qüestionari** sobre les adaptacions curriculars de grup a l'ESO administrat als diferents professionals que han tingut experiència docent amb l'alumnat d'aquest tipus d'agrupament i obtenint un nivell de resposta molt bo.
- **Grups de discussió:** recerca educativa per comprendre la realitat. Els centres estudiats han estat el I.E.S Les Marines, I.E.S la Mediterrània i el I.E.S Josep Lluís Sert de Castelldefels.

D) Anàlisi del context laboral mitjançant entrevistes i anàlisi documental.

E) Verificació de la hipòtesis de treball. S'ha anat constatant tant a partir dels grups de discussió impartits amb els alumnes de 3r i 4t d'ESO com a partir dels qüestionaris als

professors que aquest tipus de recurs els ajuda a avançar però que els agradaria molt poder gaudir d'experiències prelaborals externes als IES.

II Fase de SÍNTESI:

S'ha fet un estudi de l'atenció a la diversitat a partir d'un anàlisi exhaustiu als tres IES de Castelldefels i dels que s'extreuen les diferents variables afavoridores per a la millora de la pràctica educativa. La panoràmica de l'anàlisi del nostre context educatiu ens ha dibuixat l'eix transversal bàsic per la millora de l'atenció a la diversitat als IES.

A partir d'aquest punt, es dissenya el programa A.F.A., aprendre a fer d'aprenent de diferents oficis amb tallers tant externs com interns de centre i al mateix temps a nivell curricular s'incentiva l'ús de metodologies pluridiversificades: l'aprenentatge servei i projectes de treball entre d'altres.

L'orientació tant personal com professional i acadèmica està considerada al nivell de rang d'àmbit, d'aquí el naixement del meu projecte de recerca "el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinar per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup."

Elaboració de la memòria: Disseny d'una pàgina web del programa AFA <http://pohobos.xtec.cat/ccomella> on s'explicita, AFA què és?, A qui va dirigit, objectius del programa, continguts, avaluació. Des d'aquesta pàgina es pot accedir als diferents perfils professionals de les ocupacions més demanades de l'entorn, a les ofertes laborals locals i del SOC.

Per altra banda i per tal que els docents disposin d'aquesta eina educativa de forma àgil, s'ofereixen diferents recursos al professorat a nivell d'exemplificació amb materials pel treball de les llengües: catalana i castellana, així com també dues mostres de materials d'unitats didàctiques per l'aplicació dels tallers: tant interns (taller d'aprenent de bibliotecari i/o taller de redactor de revista) com externs (el d'aprenent d'avaluador de riscos laborals) que es poden visualitzar a la pàgina web.

III Fase de difusió:

A partir de les concrecions de les variables afavoridores de l'atenció a la diversitat en els grups d'adaptació curricular, es valora que aquestes poden ser referents de components molt significatius per la millora global del treball en les adaptacions curriculars de grup. És doncs en aquest sentit, que les concrecions de l'estudi haurien de servir per nutrir el pla de millora de l'atenció a la diversitat als diferents IES per la qual cosa, el què ensenyar, la metodologia a emprar i els criteris d'avaluació per aquest tipus d'agrupament prenent un caràcter singular i innovador en el sentit de vehicular el treball educatiu amb el món laboral; fet que s'espera que motivi a l'alumnat i l'engresqui en la curiositat per aprendre de la formació prelaboral, al mateix temps que està adquirint les competències bàsiques per la vida.

3 FONAMENTACIÓ TEÒRICA

El treball ha tingut dos marcs de referència bàsics: d'una banda la revisió teòrica vinculada al tema analitzat i propostes metodològiques alternatives a la Atenció a la Diversitat, i d'altra, el marc legal en que necessàriament condiciona les propostes.

3.1 MARC TEÒRIC

L'atenció a la diversitat ha partit sempre de buscar alternatives per aconseguir que tot l'alumnat aprengui, estigui preparat per la vida per això, la fonamentació del treball recorre a la literatura com ara "els processos d'ensenyament-aprenentatge", "la definició de les competències bàsiques",.... Fem una primera mirada a las llicències prèvies que han treballat aquest tema.

3.1.1 ANTECEDENTS

En relació a les llicències anteriors referides a projectes singulars, tenim la de **Ramón Coma i Dosrius** que va estudiar la incidència dels projectes singulars de secundària en l'èxit escolar i la inclusió social dels adolescents amb dificultats d'adaptació. Remarca per una banda que, en els projectes singulars les àrees més fonamentals i instrumentals són les més suspeses, que aquesta variable és fonamental que pugui canviar i que perquè un sistema educatiu funcioni s'ha d'aconseguir que el què és fonamental s'asseguri; per una altra, els alumnes que han seguit experiències singulars s'han integrat socialment tot i tenir molts riscos, han anat construint nous projectes de vida, en concret, s'ha detectat que tot i que, inicialment hagin ocupat llocs laborals poc remunerats amb el temps han pogut assolir certa especialització i millora social.

Destaca com a dades més significatives que:

- el 75% d'ex alumnes que han seguit projectes singulars a l'E.S.O continuen formant-se.
- Un 17% dels que volen i intenten treballar aconsegueixen un contracte temporal.
- Passats entre 2 i 4 anys, el 95% d'aquests alumnes s'insereixen al mercat laboral després d'una formació post obligatòria o d'haver passat per un temps d'iniciació al treball, en gran majoria amb contractes precaris, només un 30% amb contracte fix.

Per últim, destaca com a principals problemes que preocupen als joves la manca de diners, el treball i la vivenda.

La meua recerca pot ajudar a ampliar el ventall de respostes educatives en relació directa amb la motivació per aprendre i l'assoliment de les competències bàsiques lligades a les àrees instrumentals.

D'aquí la importància de trobar un eix vertebrador que ajudi a globalitzar al màxim el procés d'ensenyament aprenentatge en l'assoliment dels objectius mínims mitjançant un currículum adaptat amb la combinació de una metodologia mixta: l'aplicació de tallers prelaborals externs i/o interns de centre i l'aprenentatge servei, tot ofertant el programa A.F.A d'interès directe per a l'alumnat ja que poden aprendre, tot practicant a través de pretallers d'oficis i paral·lelament fent serveis a la comunitat.

Donades les exigències actuals del mercat laboral es detecta que, a mesura que aquests projectes singulars es consoliden, augmenta l'índex de continuïtat formativa amb els alumnes.

D'altra banda, les propostes de continuar fent recerca en les estratègies de millora per l'A.T.D que ens planteja **Mª Teresa Ferrer**, en la seva llicència titulada "*Experiències educatives compartides entre els centres de secundària i altres institucions*" es circumscriu en poder ajudar a millorar metodologies, continguts d'aprenentatge i clima relacional, orientació i promoció per tal de donar resposta a les necessitats educatives d'alumnes amb risc d'exclusió en el tram final de la seva escolarització obligatòria.

Els mateixos objectius estan plantejats en el meu projecte d'estudi, quan en el disseny de l'adaptació curricular de grup de 3r i 4t d'E.S.O. es pensa en un tema transversal i interdisciplinari (el coneixement dels oficis més ofertats de l'entorn), motivador i vehiculat amb el seu entorn més proper i pensat en un treball cooperatiu en petit grup.

En concret, del què es tractarà és de conèixer les professions i necessitats laborals locals i interlocals per incorporar-les a les adaptacions curriculars de grup tant com a component per a la millora de l'èxit educatiu com per a la preparació de la transició al món laboral.

Es comenta que en diferents instituts, quan s'ha exhaurit tots els recursos d'adaptació curricular pels alumnes amb més dificultats, es plantegen noves experiències amb unes hores de treball fora del centre aprofitant l'estímul del canvi d'ambient: conèixer el món professional i laboral, i a la vegada també esmenta que, tal i com diu Salvador Grijalva (Inspector d'Educació), la finalitat d'aquestes experiències no és professionalitzadora sinó educativa.

L'alumnat d'aquestes experiències en un 58% dels instituts estudiats, forma un grup propi d'adaptació curricular en la majoria d'hores. Per poder formar part del grup que es pot beneficiar d'algunes d'aquestes experiències externes, és condició *sinoquànium* que el comportament de l'alumnat sigui madur, especialment quan es tracta de fer estades a les empreses.

La valoració general que es fa en relació a les activitats externes és que s'avaluen els continguts procedimentals d'hàbits, valors i normes i l'avaluació a l'institut es fonamenta en base a les competències mínimes.

Les diferents activitats singulars externes que s'han dut a terme en diversos IES han estat: tallers preprofessionalitzadors, activitats d'aprenentatge essencialment pràctics, experiències directes al món laboral, estades a l'ajuntament o empreses molt vinculades amb l'ajuntament i tastets d'oficis.

És ben conegut per tothom que, per aquesta tasca educativa d'ajustament curricular pels alumnes amb dificultats per aprendre (a l'últim tram de l'ESO) ens cal comptar amb una doble col·laboració: la pròpia interna dels IES i d'una altra d'externa de les institucions properes (ajuntament, escoles no reglades, fundacions,...) així com també, dels seus tècnics (serveis socials, educadors de carrer, tècnics d'ensenyament, de promoció econòmica, etc; així doncs, es fa necessari connectar polítiques, serveis i sistemes (educatiu i laboral).

El meu estudi de recerca girarà entorn a importar les demandes del sector local extern a dins del centre per a la seva formació curricular i pre-laboral d'ocupació i, a poder ser, amb el màxim grau d'activitats pràctiques tot combinant les matèries de l'ESO amb tallers d'aprenentatge d'oficis.

En quant a les dues llicències esmentades anteriorment i en relació amb la meua, ambdues compartim expectatives comuns: ajudar a millorar les metodologies, els continguts d'aprenentatge i el clima relacional per tal de fer possible la promoció present i futura dins i fora del centre i avançar per l'èxit educatiu.

És doncs en aquests sentit i amb la planificació del disseny d'una adaptació curricular més singular, quan es podrà anar trobant respostes a les qüestions que han quedat obertes en les dues llicències referencials del meu projecte, així mateix el tema central d'estudi "el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn" pretén ser l'eix motivador per l'aprenentatge i l'aplicació de possibles tallers externs i/o interns de centre tot fomentant la metodologia d'aprenentatge servei.

3.1.2 L'ESCOLA INCLUSIVA

El tema d'estudi, **el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinari per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup**, està circumscrit en la concepció d'escola inclusiva, considerada com un procés evolutiu de l'educació comprensiva.

Si vé la unificació del currículum de l'ensenyament obligatori té lloc a la **LGE** (1970) mentre que l'extensió de l'escolaritat obligatòria fins als 16 anys és fruit de la **LOGSE** de 1990 i val a dir que, disposant d'un currículum més obert amb major atenció a la diversitat no s'ha resolt el tema del fracàs escolar.

A més en el consell de ministres del passat 14 de desembre de l'any passat la ministra d'educació i ciència M.Cabrera⁹ va destacar que amb la **LOE** es pretén donar major flexibilitat per l'entrada i sortida a la formació professional per tal de que aquesta sigui més accessible per qualsevol ciutadà en qualsevol moment de la seva vida.

En aquest moment encara més que mai, hem de repensar i plantejar noves fórmules d'educació integrada per incentivar a l'alumnat perquè sigui capaç d'acreditar l'E.S.O i si no s'assumeix treballar al màxim per variar aquesta situació doncs, a l'alumnat se li tanquen la major part de les portes de l'educació reglada i encara més difícil se li farà la inserció socio-laboral.

El gener de 2007 **Enrique Roca**¹⁰, analitza els resultats de l'**informe PISA** i se'n destaquen dues dades prou significatives a considerar:

- **La millora en els mitjants de que disposen els centres (68'1%).**
- **La importància de canviar l'atenció tant als alumnes que tenen més dificultats (65'7%) com els que tenen major capacitat.**

Dades totes elles que posen de manifest la rellevància que el professorat atribueix a l'atenció a la diversitat. Tanmateix emfatitza que si el entorn sociocultural és important, no ho és menys el context escolar, l'acció educativa, l'organització del centre (alumnes amb entorns socioculturals modestos però amb bons entorns educatius, obtenen resultats satisfactoris), per tant cal treballar en aquesta direcció.

En el coneixement de professions més significatives de l'entorn del meu estudi, perfil professional de les mateixes, de l'escola i l'empresa inclusiva girarà tot el treball; d'aquí la importància de considerar rellevant el **paper dels municipis en les polítiques d'educació inclusiva**, així ho ha posat de manifest l'autora de l'article del anterior titular **Maribel Garcia**¹¹ destacant dos components claus:

Escola "comprensiva" és sinònim d'educació "polivalent" d'educació "integrada" i comporta la voluntat de retardar al màxim la separació de l'alumnat en diferents vies d'ensenyament" (l'escolarització obligatòria fins als 16 anys és fruit de la LOGSE.de 1990).

"L'educació integral no s'esgota sota el model d'escola inclusiva, sinó que el pressuposa i el sobrepassa".

Afegeix també que la qüestió remet en la necessitat d'establir consens sobre el paper de l'educació en el segle XXI, també el debat sobre el model del sistema d'ensenyança, la seva articulació entre les diferents vies formatives (principalment sobre el caràcter recuperador dels futurs PQPI, sota la LOE, l'articulació entre aquests i els CFGM i CFGS,etc).

⁹ CABRERA,M; Ministra d'Educació i Ciència (Revista TE COO Enseñanza).

¹⁰ ROCA,E; Director de l'Institut d'Avaluació del MEC2.

¹¹ GARCIA,M. El paper dels municipis a les polítiques d'educació inclusiva. Revista GUIX.

Un altre àmbit de reflexió que s'obre és el d'espais, temps i agents educatius (educació al llarg de la vida, discontinuïtats, ruptures i reingressos en el sistema educatiu,...) la qual cosa obliga a considerar qüestions com ara l'articulació entre els diferents subsistemes. Per tant, és rellevant la relació del centre escolar amb el seu territori. En concret, superar la divisió entre escola i territori des de la cohesió social, requereix un canvi de cultures organitzatives i també dels professionals que intervenen en educació dins i fora del centre docent.

L'educació no formal també és educació

Propostes pel Projecte Educatiu de l'entorn a l'ESO.

- Treballar per l'obertura recíproca escola-entorn-empresa.
- Lligar les intervencions en xarxa perquè allò que aprengui l'alumne/a ho pugui contrastar en un entorn proper o portar allò que aprèn del seu entorn al centre.
- Fer avaluable les activitats extraescolars del PEE i d'altres, així com també fer-les inclusives als currículums adaptats tot creant instruments d'avaluació.
- Optimitzar els recursos d'associacions i/o empreses municipals locals perquè els alumnes puguin aprendre mitjançant petites experiències laborals.
- Incentivar als IES perquè s'originin demandes de treball conjunt en relació als plans d'entorn per tal de conèixer el món laboral.
- Estimular la participació del professorat, alumnat i famílies en actuacions concretes referides al coneixement de professions i contactes amb empreses per tal de poder-hi fer pràctiques formatives prelaborals tot establint vincles entre IES, associacions i entitats.
- El Programa AFA (Aprendre a fer d'Aprenents) com a proposta pràctica de la meua recerca, podria estar vehiculat amb el Pla Educatiu de l'Entorn i finançat com a partida dins la Comissió d'Escolarització per l'alumnat de l'ESO amb dificultats per l'acreditació.

Actualment, el repte de la comprensivitat, és a dir, d'un model educatiu inclusiu, passa per dues qüestions fonamentals:

- El caràcter excepcional de les derivacions d'alumnes als quinze anys cap als PQPI previstos a la LOE com a via excepcional i minoritària.
- La construcció d'un servei públic d'educació en què les escoles concertades garanteixin els acords establerts en la garantia del dret a l'educació per tothom.

Un dels aspectes rellevants a la meua recerca es circumscriu en paliar el fracàs escolar. Des del punt de vista d'aquesta realitat **A. González**¹² comenta que:

"Els desmotivats, els no graduats, els fracassats representen una mica més del 25% dels companys i companyes que van començar el curs, i per molts d'ells, és el primer gran fracàs.

No és fàcil entendre com un sistema educatiu obligatori que capacita als alumnes a adquirir les competències per la inserció social “produeix més d'un 25% de fracassats” i afegeix:

“El currículum de l'alumne hauria de ser com un guant de làtex, que s'adapta i recorre suaument cada corba de la mà. Possiblement ens hem quedat sense guants de làtex o si més no hem acabat fent talles úniques. Però després de l'estiu, cada hivern, veurem mans grans i petites buscant guants que els ajudin a complir els seus somnis. Bé, sempre ens quedarà París o la LOE”.

Amb tot això, tant a l'hora d'ajustar el currículum, com en fer la inclusió de les professions del context, o en el disseny del projecte AFA (aprendre a fer d'aprenent) es considerarà des de la meua praxis, el què per mi són bases bàsiques per a la motivació (BBM): reforços positius, suports emocionals, personals i socials, suport escolar, reconeixement de l'esforç en petites fites aconseguides. Components, tots ells bàsics que ajudaran a l'alumnat a que l'aprenentatge sigui motivador per si mateix.

Tenint en compte els projectes educatius del segle XXI de la Unió Europea i el Informe Delors, podem dividir els nivells de competències de l'educació en quatre grups: **saber, saber fer, saber estar** i sobre tot **el saber fer basades en estratègies i pràctica**.

Una altra qüestió a considerar és que el Departament de Treball, en el manual d'orientació per l'assoliment de les competències laborals considera claus les **habilitats, destreses, actituds i comportaments** que tot alumnat haurà de tenir assumides en acabar l'E.S.O. (amb 16 anys d'edat laboral).

Aquestes són: **Capacitat d'autonomia, Capacitat d'iniciativa, Capacitat d'organització del treball, Capacitat de relació interpersonal, Capacitat de resoldre problemes, Capacitat de responsabilitat en el treball i Capacitat de treballar en equip**.

En definitiva, del què tractarem és de cuidar al màxim els processos tant d'aprenentatge teòric com de contacte prelaboral i el contingut curricular educatiu, el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn; però amb tot això i pels alumnes amb dificultats per aprendre no podem quedar buits de continguts humans doncs, quan parlem d'aquests alumnes desmotivats pensem implícitament amb els seus tutors, que han de satisfer el què aquests necessiten i que de ben segur no seran pas, prioritàriament les competències acadèmiques.

Aquí, l'educació emocional és capdaventura en el sentit de poder treballar amb les emocions, l'autoconfiança i l'autoestima, les interrelacions amb el grup per a l'assoliment de la maduresa personal; eix bàsic per totes i cadascuna de la resta de competències i inclús a vegades, es fa necessari recórrer a les motivacions extrínseques orientades en la recompensa, com a forma puntual d'estímul per provocar un canvi d'actitud cap a l'aprenentatge i des d'aquest punt cap a d'altres de caràcter intrínsec que segurament s'aniran consolidant amb la intervenció del tutor/a, l'equip docent que impartirà l'Adaptació Curricular i els monitors de tallers.

En aquest sentit, i en el mateix **Pacte Nacional per l'educació, s'explicita la importància del paper del territori en el desenvolupament de “política educativa” com a condició d'inclusió i cohesió social**.

Amb tot això, no oblidem que actualment, **el repte de l'ensenyament comprensiu comporta un model educatiu inclusiu** garantint la participació de tothom i sense ometre que sovint la tasca docent és molt complexa per l'actual realitat social: canvis en les estructures familiars, augment d'oferta i consum del lleure, impacte cibercultura, la televisió i la complexitat més elevada dels sistemes de socialització – laboral. En definitiva el dibuix d'aquest mapa socioeducatiu ens fa repensar l'educació als IES.

Com ja s'ha comentat en els antecedents, les diferents experiències singulars investigades en altres estudis en relació a la millora d' A.T.D: validen una metodologia de treball molt més pràctica que ha estat rellevant en la millora qualitativa de l'educació, així com també la transició al món del treball i la inserció social.

En aquesta direcció el meu projecte pretén vertebrar **l'adaptació del currículum en relació a incentivar aprenentatges prelaborals i de servei** com estímul per la motivació del procés educatiu pels alumnes amb més necessitats per aprendre.

En definitiva es tractarà d'ampliar el ventall de mesures educatives contra el fracàs escolar a partir de l'elaboració d'estratègies singulars incloses en les adaptacions curriculars de grup. Poder ofertar diferents contextos prelaborals i sistemes de servei a la comunitat com a millora de la nostra resposta a la diversitat, mitjançant el disseny d'una estructura organitzativa pròpia per les adaptacions curriculars de grup basada en la combinació d'una metodologia pluridiversificada: per una banda aprenentatge prelaboral i de servei a nivell de tallers pràctics interns i externs de centre tot planificant i distribuint recursos i per altra l'aplicació de la metodologia de l'aprenentatge servei.

En concret, tot el treball es regirà pels principis propis de:

- Atenció en un entorn quotidià.
- Currículum flexible i adaptat.
- Incentivar els valors de comunicació, participació i respecte.
- Procés d'ensenyament –aprenentatge interactiu.
- Recolzament al professorat.
- Coparticipació familiar.
- Coordinació en totes les formes de suport tant internes com externes al centre.

És evident que els que treballem molt implicats en l'atenció a la diversitat als centres i majoritàriament amb aquell alumnat amb més dificultats sentim moltes vegades la necessitat d'analitzar els dèficits, investigar-los per millorar-los i així fer doncs noves propostes .En aquest sentit gira tota la **recerca que pretén també donar resposta a un possible pla de millora d'A.T.D.**

La inclusió és una resposta a la diversitat de les aules mitjançant els recursos tot desenvolupant contextos i sistemes pel desenvolupament curricular, l'estructura organitzativa dels centres escolars i la distribució de recursos. Per superar barreres i preveure recursos cal que s'elaborin polítiques, pràctiques i cultures inclusives. Els recursos previstos per la millora d'ensenyament s'identifiquen en mesures d'ATD: ratio, programes de reforços i suport, serveis, professorat especialitzat en l'orientació,... Moltes d'aquestes mesures s'analitzen al meu estudi i a partir de l'observatori del nostre context es destaquen les variables més afavoridores per a la millora qualitativa en les adaptacions curriculars de grup. Cal destacar l'estudi portat a terme per **M.Ainscow, D.Hopkins, G.Southworth i M.West** (1994) en el qual es van analitzar les experiències de diferents centres que havien realitzat un progrés significatiu en el camp de l'atenció a la diversitat i que els va permetre d'identificar fins a sis variables institucionals que afecten fonamentalment a l'organització, que són:

- *Lideratge efectiu*, no només per part del director sinó ampliat a tot el claustre de manera que es tracta d'una funció a la que contribueixen tots els membres i així s'aconsegueix una visió clara dels objectius a aconseguir a partir del reconeixement dels drets dels alumnes tot respectant les diferències individuals i estimulant adequadament el seu progrés.

- *Implicació de tots els membres de la comunitat escolar* (professors, pares i alumnes) en la presa de decisions organitzatives i de funcionament intern.
- *Compromís a favor de la col·laboració en la planificació* de manera que la qualitat de la planificació en base a la participació del professorat es revela com un factor decisiu perquè l'escola pugui ajustar la resposta educativa a les necessitats particulars dels alumnes.
- *Estratègies efectives de coordinació*. El treball cooperatiu entre el professorat suposa la millor estratègia per a la diversificació de l'ensenyança. Aquesta tasca és ja de per si complexa, per la qual cosa poder-la discutir i compartir amb companys facilitarà enfrontar-se a les dificultats amb més imaginació i recursos.
- Reconeixement de la importància dels beneficis derivats de que els professors es preguntin i reflexionin sobre els problemes diaris presents en el procés d'ensenyament/aprenentatge a l'aula i les solucions que es proposen.
- *Establiment d'una política de "desenvolupament de l'equip"* fruit de la implementació de les cinc condicions anteriors.

Totes aquestes variables poden i han de tenir cabuda en l'organització de l'institut, a través de l'instrument bàsic per la gestió i dinamització del centre com és el Projecte Educatiu i hauria de tenir en compte els següents criteris:

- L'oferta educativa als alumnes amb necessitats especials ha de formar part de la planificació general del centre, només així hi haurà garanties de continuïtat i eficàcia pels alumnes i fonaments per a la millora i progrés de la institució.
- S'han d'evitar plantejaments d'integració centrats exclusivament en l'individu i en la seva discapacitat ja que, l'alumne amb necessitats especials és, en tot moment, un alumne més del centre i les seves possibles limitacions s'han d'entendre com indicadors del tipus i grau d'ajuda que necessitarà pel seu procés acadèmic i personal.

Per tant el Principi d'ATD serà la inclusivitat des de diferents fonaments, l'atenció en un entorn quotidià, el currículum flexible i adaptat, l'ensenyament interactiu, recolzament al professorat, coparticipació familiar i diagnòstic de les necessitats als centres; d'aquí neix el meu projecte, pensat en un ambient quotidià on es treballa el coneixement de les professions més properes de l'entorn tot elevant-lo a l'àmbit curricular. La situació real és que l'alumnat al qual va dirigit el projecte AFA (Aprendre a fer d'aprenent) presenta una falta d'interès pel treball escolar, dificultats d'aprenentatge, absentisme,... per la qual cosa es planteja desplegar un currículum des de la perspectiva pràctica d'aprendre a fer d'aprenent d'ofici.

3.1.3 El Procés d'Ensenyament-Aprenentatge.

Es tracta d'alumnes amb necessitats educatives molt diverses, des de joves absentistes, amb risc socials, retards cognitius i/o algun trastorn de conducta o personalitat per la qual cosa ens situem en àmbits teòrics molt diversos des de diferents disciplines com: la Psicologia, la Pedagogia, la Sociologia,....

Des de la perspectiva de la comprensió del procés d'ensenyament-aprenentatge cal destacar l'enfoc constructivista ja que incorpora en un marc integral i coherent, conceptes de diverses teories psicològiques i educatives que comparteixen una visió de l'alumne com a subjecte actiu que construeix el seu propi coneixement, oferint amb ell un marc teòric que permet interpretar els processos interactius que constitueixen l'activitat del professorat i de l'alumne des d'una determinada perspectiva de la funció de les institucions escolars (C.Coll,1990;1996).

Des d'aquesta perspectiva, col·laborar amb el desenvolupament i la socialització dels alumnes, oferir una educació de qualitat, suposa aconseguir el màxim ajust entre les estratègies educatives i la manera peculiar d'aprendre de cada un dels alumnes. L'ensenyança adaptativa, entesa aquesta com la diversificació dels processos d'ensenyament permet que tots els alumnes aconseguixin tots els objectius que el currículum estableix, com la necessària resposta a la diversitat de l'alumnat. No es tracta d'entendre l'atenció a la diversitat com un esforç suplementari o un procediment excepcional que és necessari organitzar en determinats moments sinó, un procés d'ensenyament i aprenentatge que, per la seva pròpia naturalesa, individualitzat, és a dir, diferent i peculiar en cada cas a l'interactuar en ell dos pols – professor i alumne- li aporten característiques diferencials.

L'alumne construeix nous coneixements durant el procés d'aprenentatge a partir del què sap, és a dir, dels seus esquemes previs. Aquestes idees prèvies dels alumnes, tot i que mostren bastantes coincidències que s'expliquen pel seu nivell de desenvolupament cognitiu, són suficientment diferents entre si com perquè sigui necessari que els docents planifiquin activitats específiques per coneixe-les i, a partir d'elles, seguir construint nous significats.

L'**aprenentatge significatiu** en termes d'**Ausubel**¹³: l'alumne passa a formar part de les xarxes de coneixement en funció de tres requisits dels quals dos varien en funció de l'alumne: la significació lògica; la presentació del contingut respectant la lògica de la disciplina, és constant però, la significativitat psicològica, el respecte a la lògica de l'alumne i al seva motivació, són elements que exigeixen un estudi més individual. Els estils d'aprenentatge – el tipus d'agrupament que més el beneficia, la manera amb la que aborda la construcció de coneixements, la seva capacitat d'atenció, etc - són variables de caràcter individual que influeixen en l'aprenentatge. Per últim, els ingredients motivacionals, afectius i relacionals que formen part de l'aprenentatge varien notablement. D'una manera igual que la resta de dimensions, aquestes característiques de l'alumne són en gran part fruit de la història escolar, es construeixen en la interacció del què l'alumne aporta a l'escola i el què aquesta a la seva vegada li ofereix.

El concepte d'ensenyança adaptativa: sense cap dubte l'alumne és font fonamental, però no ho és menys el professor. Ensenyar i aprendre no són dues activitats independents, molt al contrari constitueixen un tot inseparable, el resultat del qual és la interactivitat professor-alumne juntament amb el contingut objecte d'aprenentatge.

El docent agafa en un primer moment la competència que l'alumne no té, instruint-lo en tot allò que ha d'aprendre, per tal que progressivament vagi cedint el control de la situació de tal manera que l'alumne acabi sent capaç de resoldre els problemes de manera autònoma.

Per suposat és imprescindible programar com es portarà a terme l'activitat a l'aula però, l'avaluació contínua és un instrument que permet anar adaptant la intervenció del professor en funció de la interacció amb l'alumne qui a la seva vegada anirà variant progressivament la seva activitat.

Per altra banda, la interacció que es produeix en el procés d'ensenyament i aprenentatge no té lloc exclusivament entre el professor i l'alumne, els altres companys i companyes constitueixen igualment una potencial font d'aprenentatge però menys eficaç en general que la que prové de l'ajuda intencional del professor (C.Coll, I.Solé, 1990).

La concepció constructivista del procés d'ensenyament i aprenentatge posa de manifest com la diversitat és l'ingredient bàsic de l'educació, la matèria prima a partir de la qual el professor i l'alumne construeixen nous coneixements. L'ensenyament adaptatiu no és doncs un tipus de procediment educatiu excepcional sinó la manera correcta de planificar i desenvolupar l'educació escolar. L'aprenentatge és, per la seva pròpia naturalesa, individualitzat i la diversitat

¹³ AUSBEL, PIAGET I VYGOTSKY. Aportacions a la concepció constructivista.

dels alumnes s'ha de viure com una cosa connatural i no com un problema que si és possible s'ha d'intentar evitar.

Les teories de la motivació

Interessa crear les millors condicions en pro de la qualitat de vida personal i professional que comportaria l'adaptabilitat, la **motivació**, la implicació i la satisfacció dels comportaments i vivències.

Per entendre el concepte de motivació hem de considerar el fet que "una necessitat fa néixer un impuls, que dóna lloc a unes activitats adreçades a unes finalitats específiques". La motivació fa referència a variables intermèdies que activen la conducta i/o l'orienten en un sentit per a la consecució d'un objectiu i, té dos components: l'enèrgic i el direccional. Diferenciem la motivació de competència i la motivació de l'èxit:

- **Motivació de competència:** Desig i necessitat de manipular el medi, d'utilitzar les capacitats de manera efectiva; necessitat de desenvolupar una competència, de resoldre situacions, d'interactuar. En aquest sentit, són interessants les aportacions de Bandura sobre l'autoeficàcia, així com la importància de la disminució de la capacitat i de la pèrdua de control que ens aporta a la depressió i/o passivitat. Les fonts de motivació poden ser extrínseques o intrínseques.
- **Motivació de l'èxit:** Implica la necessitat de competència que inclou el desig de destacar, d'assolir alts nivells. És una força que organitza la percepció, la cognició, la decisió i l'acció. També modifica les situacions insatisfactòries. És la motivació "d'èxit", "d'execució", de "realització".

Amb relació a aquest darrer tipus de motivació, són d'interès:

- La **teoria d'Atkinson** sobre la importància de tenir èxit i evitar el fracàs, i els canvis d'actitud pel què fa a la consecució amb el temps.
- Les **teories de Maslow i de Herzberg** sobre la jerarquització de les necessitats bàsiques i l'autorealització.

Treballem per la motivació intrínseca, és a dir per impulsar tot allò que es fa per satisfacció pròpia i no per agradar als altres o per recompensa, de manera que el subjecte s'implicarà en les situacions en què pugui fer un ús òptim de les seves habilitats.

Perquè l'alumne actui intrínsecament motivat cal:

- Que la realització de la tasca faci sentir i experimentar que s'està incidint completament sense aburriments ni angoixa, segons **Palenzuel 1987** "*Competència percebuda expectativa d'autoeficàcia*".
- Que hi hagi autonomia. D'acord amb **Deci i Ryan (1985)** en les persones existeix la necessitat d'exercir el control sobre l'entorn i sobre la seva pròpia conducta de manera que, el subjecte es veu satisfet quan controla la seva pròpia conducta.

En el context escolar, si el currículum, les tasques, etc, les oferim obertes i amb un ventall de possibilitats anclades en l'entorn com pot ser el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn i/o professions aleshores podem ajudar a incentivar la motivació interna, en definitiva, la que ajudarà en la presa de decisions i en la resolució de problemes per l'autonomia i el control de la pròpia conducta.

Pel desenvolupament personal i l'assoliment d'autonomia cal que:

- L'opcionalitat sigui nombrosa.
- Que l'alumne prengui consciència de la realitat següent:
 - o De les seves pròpies motivacions.
 - o Ser sensible als drets i necessitats perquè els altres siguin autònoms.
 - o Del què significa aprendre i la satisfacció que genera.
 - o Del què significa autonomia i com incrementar-la marcant uns objectius realistes per a la seva consecució.

Amb **Charms** es fonamenta la base teòrica del meu objecte d'estudi ja que considera que és possible corregir els problemes motivacionals actuant al mateix temps sobre l'entorn, modificant les condicions de treball i les possibilitats d'opció que s'ofereixen a l'aula i sobre l'alumne tot ajudant a la presa de consciència de la situació ajudant-lo a:

- Saber que val.
- Aconseguir el què desitja.
- Que prengui consciència que l'aprenentatge el pot incrementar amb autonomia.

Segons **Kozeki** (1985) cal conèixer el tipus d'equilibri necessari entre diferents tipus de metes per promoure l'interès i esforç per tal de facilitar l'aprenentatge i l'assoliment.

La concepció inicial d'Atkinson és el desig d'incrementar la pròpia competència (atribució interna) i el d'aconseguir un judici positiu (atribució externa). Segons la **Teoria Clàssica d'Atkinson**, els principals determinants (variables) de l'orientació de la conducta cap a l'assoliment (objectiu final) són tres: el motiu de l'assoliment, les expectatives d'èxit i el grau d'incentiu que suposa l'assoliment de l'èxit.

Per tal d'analitzar la motivació i la capacitat d'autoregulació, segons **Kut**, entre la decisió d'intentar aconseguir una meta i l'execució d'activitats per aconseguir-la hi ha una sèrie de processos cognitius que poden facilitar o impedir la seva consecució.

Finalment, en l'estudi de **Pablo Merino**¹⁴ comenta que la capacitat no és quelcom estable sinó modificable per la qual cosa, cal centrar l'atenció en l'aprenentatge i no en l'execució, evitar les atribucions i desenvolupar fonts de pensament encaminades cap a la recerca dels problemes i fixar-se en el procés.

En definitiva, moltes vegades els alumnes no aprofiten no perquè no estiguin motivats sinó que no estan motivats perquè no aprenen, probablement això és degut a una autoregulació inadequada del procés d'aprenentatge.

En els darrers vint anys, les estructures familiars s'han anat fent més inestables i el treball també s'ha fet més insegur; per la qual cosa, dos dels instruments de socialització i control s'han afeblit significativament. Pel què fa a l'educació, hem vist com el seu rol es feia més intensiu i extensiu.

Els determinants motivacionals de l'aprenentatge en l'adolescència

Tot el què tingui a veure amb l'aprenentatge escolar, la dificultat per la comprensió, l'absència de valor i significat en els objectius d'aprenentatge i l'elevada existència de fracassos són causes que molts cops es retroalimenten.

Les arrels de la falta de motivació és l'absència de metes que a la vegada depenen de l'edat, l'experiència escolar i el context social

N'hi ha de quatre tipus de fites o objectius:

- Els relacionats amb la tasca.
- Els relacionats amb la llibertat d'elecció.
- Els relacionats amb el jo i els relacionats amb la valoració social
- Els relacionats amb la consecució de recompenses externes (taxonomia de metes).

És necessari doncs conèixer quins objectius o metes persegueixen o busquen els alumnes en l'adolescència i de quina manera aquests influeixen en l'interès i l'esforç per afrontar els estudis de tal manera que, en funció de les respostes caldrà aplicar diferents pautes d'actuació per motivar-los cap a l'aprenentatge escolar.

Atenció a la diversitat

El reconeixement de la heterogeneïtat de l'alumne, conforme a factors de caràcter personal i social, exigeix el desenvolupament de l'oferta d'una resposta educativa igualment diferenciada. **El concepte de diversitat engloba a tot l'alumnat del centre i requereix que tot el professorat dissenyi actuacions que tenen com a objectiu adaptar-se a les necessitats de cada alumne, comptant amb tots els recursos del centre, tant personals com materials i organitzatius.** La Llei Orgànica d'Educació es fa eco d'aquest principi amb els següents matitzos:

- Compromís social dels centres amb l'educació, doncs han de realitzar una escolarització sense exclusions, responen als principis de qualitat i equitat.
- Una resposta traçada en la normativa i desenvolupada des del principi de l'autonomia dels centres.
- Mesura que respon a tot l'alumnat en el marc de tot el sistema educatiu des del principi d'inclusió.

Per una altra banda, els principis pedagògics que es concreten en els diferents ensenyaments regulats per la llei es refereixen a l'atenció a la diversitat, referint-se al desenvolupament de les mesures ordinàries i extraordinàries, fonamentalment:

- L'educació secundària obligatòria s'organitzarà d'acord amb els principis d'educació comú i d'atenció a la diversitat de l'alumnat orientats a la consecució dels objectius de l'etapa. Les administracions educatives regularan les mesures d'atenció a la diversitat, organitzatives i curriculars. En l'ordenació de l'educació secundària obligatòria es mostren dues mesures d'atenció a la diversitat: els programes de diversificació curricular i els programes de qualificació professional inicial.

La resposta a la diversitat garanteix la igualtat d'oportunitats a diferents grups de població:

- Alumnes amb necessitats específiques de recolzament educatiu (alumnes amb necessitats educatives especials, alumnes amb altes capacitats intel·lectuals i alumnes amb incorporació tardana al sistema educatiu).
- Alumnes amb necessitats associades a situacions socials i culturals desfavorides.

Entre els recursos previstos per la millora del procés d'ensenyament-aprenentatge s'identifiquen mesures d'atenció a la diversitat: ratio, programes de reforç i recolzament, i serveis o professionals especialitzats en l'orientació.

Diferents mesures d'atenció a la diversitat

Entre la relació d'ajudes que els alumnes, d'acord amb les seves necessitats, reben dels professors d'un centre hi ha: l'establiment de **reforços**, els **desdoblaments** de grups, els **agrupaments flexibles** dels alumnes i la **permanència de l'alumne un any més al cicle o curs**. Hem de considerar que aquestes mesures específiques, han de plantejar-se, per una banda, com una de les múltiples actuacions que els ensenyants realitzen per atendre a la diversitat dels alumnes i per altra, perquè s'utilitzen com a ajuda als alumnes que segueixen el mateix currículum que els altres del seu grup classe. En general, es caracteritzen per ajudar a determinats alumnes a seguir progressant en els aprenentatges de l'etapa i per plantejar-se, cada vegada que els professors i professores han desenvolupat altres ajudes, que s'han revelat com a insuficients.

Les mesures referenciades no són un altra cosa que maneres diferents d'agrupaments i organització del grup i l'alumnat, per la qual cosa en si mateixes no generen modificacions substancials ni en la pràctica de l'ensenyant ni en el rendiment d'aquell. Per això, és essencial definir el contingut i activitat que ha de configurar un nou agrupament diferent del grup ordinari i, prèviament a prendre qualsevol decisió relativa a la seva aplicació, és imprescindible que l'institut estableixi els criteris que, en aquest sentit, han de regular el comportament dels diferents professionals i els consigni al Projecte Curricular.

És convenient precisar les causes que ocasionen que determinats estudiants no aprofitin suficientment les experiències d'aprenentatge que es desenvolupen en el seu grup habitual. Per això, cal analitzar les circumstàncies educatives que hi ha a l'aula centrant-nos, per una altra part, en les ajudes complementàries que el professorat ofereix a aquells alumnes perquè efectuin els seus aprenentatges i, per una altra, en les respostes que aquests porten a la pràctica.

Només quan es realitzen mesures d'ajustament i adequació de la pràctica pedagògica a les característiques d'aquests nois i noies – en especial d'estratègies metodològiques, organitzatives, de materials curriculars i de processos d'avaluació- i aquests són incapaços de continuar aprenent és quan s'han de buscar noves formes d'agrupament que els donguin recolzaments més específics, en funció de les necessitats educatives.

És indispensable que els aprenentatges que es proposen en les àrees que realitzen desdoblaments, grups flexibles i reforços estiguin íntimament lligats als que estan dissenyats pel corresponent cicle o curs de manera que, el nou agrupament brindi un ensenyament més individualitzat, gràcies a que l'alumne reb les ajudes que era impossible oferir-li en el grup classe ordinari.

La repetició és una alternativa excepcional que impedeix als estudiants continuar la seva escolarització amb els seus companys habituals i que, a més a més, informa públicament de la seva immaduresa acadèmica i incapacitat de prosequir l'escolarització ordinària, amb efectes negatius pel desenvolupament de l'autoconcepte positiu. És essencial que s'acompanyi d'una proposta curricular i organitzativa en la que, donat el seu caràcter extraordinari, es formularan adaptacions curriculars en el conjunt de les àrees perquè l'alumne desenvolupi el currículum del cicle corresponent.

En primer lloc, la **diversificació curricular** és una manera peculiar d'adaptació curricular que suposa, entre altres aspectes, la substitució o modificació d'objectiu, continguts, criteris

d'avaluació i inclús d'àrees tal i com s'estableix en l'etapa. Es converteix en una via excepcional d'atenció a la diversitat que consisteix en adaptar el currículum i l'organització de l'E.S.O a les necessitats educatives de certs estudiants i que té com a finalitat, com la resta d'actuacions, ajudar-los a desenvolupar les capacitats ressenyades en els objectius generals i en conseqüència, aconseguir el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.

Mètodes per l'ensenyament de les competències bàsiques

El coneixement existent sobre els processos d'aprenentatge ens permet concloure que no existeix un mètode únic alternatiu a l'ensenyament transmissiu, exemplificat amb l'anomenada classe magistral, sinó que la resposta a les necessitats educatives passa pel domini de múltiples estratègies metodològiques, entre elles la pròpia exposició magistral, que ha de ser aplicada de manera flexible i no arbitrària, segons les característiques dels continguts en funció dels objectius previstos per ells i de les característiques de l'alumnat. No existeix una resposta única, però no totes serveixen, cal saber doncs, quines són les estratègies metodològiques més apropiades en l'ensenyament i aprenentatge de les competències, quines són les característiques i quin és el paper de la classe magistral en el seu ensenyament.

Criteris generals per a la presa de decisions metodològiques:

- Els relacionats amb la necessitat que els aprenentatges siguin el més significatius possible.
- Els relacionats amb la complexitat de la pròpia competència i especialment, de tot el procés d'actuació competent.
- Els relacionats amb el caràcter procedimental del procés d'actuació competent.
- Els relacionats amb les característiques diferencials dels components de les competències.

Cal destacar que una estructura curricular organitzada entorn a les disciplines convencionals impossibilita el desenvolupament de totes les competències i es fa necessari una reconceptualització d'aquestes en àrees que assumeixi l'ensenyament de les competències de caràcter interdisciplinar i metadisciplinar i al mateix temps, l'establiment d'una àrea que les formalitzi i sistematitzi, extraient els següents criteris:

- Els relatius a la necessitat que les àrees disciplinàries assumeixin, en la manera d'ensenyar-les, les condicions per l'aprenentatge dels continguts i competències comuns, especialment de l'àmbit interpersonal i social.
- Els que es desprenen de l'existència d'una àrea comú que coordini i sistematitzi les activitats d'aprenentatge que es porten a terme en les altres àrees.

Variables que configuren la pràctica educativa

Com que no és possible establir un únic mètode per l'ensenyament de les competències, analitzarem com els criteris anteriors incideixen en les variables metodològiques per la qual cosa, cal identificar les **característiques que han de tenir els diferents components que defineixen la pràctica educativa.**

Les **seqüències didàctiques** són la manera d'encadenar i articular les diferents activitats durant una unitat didàctica. Aquestes han d'estar formades per les següents fases: establiment compartit dels objectius i activitats i identificació de la situació de la realitat que serà objectiu d'estudi, identificació de les qüestions o problemes que es plantegen, construcció de l'esquema d'actuació, expressió exacta d'aquests esquemes, revisió del coneixement disponible per

planificar el seu aprenentatge i aplicació de l'esquema d'actuació en situacions reals diferents, tantes com sigui necessari.

Les **relacions interactives** són funcions del professorat: permetre l'adaptació a les necessitats de l'alumnat, comptar amb les aportacions i coneixements dels alumnes, ajudar-los a trobar sentit al què estan fent, establir reptes i desafiaments al seu abast, promoure l'activitat mental autoestructurant, l'autoestima i l'autoconcepte, promoure canals de comunicació, potenciar l'autonomia, valorar als alumnes en funció de els seves capacitats i esforç i incentivar l'autoavaluació de les competències.

La metodologia per l'aprenentatge de les competències ha de contemplar una **organització social de l'aula** en la que conviuen al mateix temps: el gran grup, els equips fixes heterogenis, els equips flexibles homogenis i el treball individual.

En relació a l'**organització dels continguts**, es tracta de saber si la millor estratègia és organitzar les competències segons la lògica formal de les disciplines o sota formes organitzatives centrades en models globals o integradors. La solució es troba amb el que podem denominar enfoc globalitzador, segons ell, tota unitat d'intervenció hauria de partir d'una situació pròxima a la realitat de l'alumne, que li resulti interessant i que li plantegi qüestions a les que hagi de donar resposta. L'ensenyament de les competències comporta que l'objecte d'estudi siguin els problemes de comprensió i actuació; en conseqüència tota intervenció pedagògica ha de partir de qüestions i problemes de la realitat que envolta l'alumne, influint-lo i afectant-lo. D'aquesta manera podem anomenar enfoc globalitzador, segons el qual tota unitat d'intervenció ha de partir i a partir de la qual s'organitzin els continguts per disciplines en els què les activitats d'aprenentatge s'estructurin segons la lògica de les matèries. Existeixen diversos mètodes que poden considerar-se globalitzadors: els centres d'interès de Decroly, el sistema de complexos de l'escola de treball soviètica, els complexos d'interès de Freinet, el sistema de projectes de Kilpatrick, la investigació del medi del MCE, el currículum experimental de Taba, el treball per tòpics, els projectes de treball, etc.

Els mètodes globalitzadors permeten que els aprenentatges siguin el més significatius possibles i, al mateix temps, conseqüents amb unes finalitats que apunten a la formació de ciutadans que comprenen i participen en una realitat complexa.

És necessari l'existència de **materials curriculars** variats i diversificables que permeten que cada professor elabori el seu projecte d'intervenció específic, adaptant les necessitats de la seva realitat educativa i el seu talent professional. Aquests materials han de convertir-se en una ajuda per tractar les diferents competències des de les característiques diferencials dels contextos educatius i des dels diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumne segons els diferents tipus de continguts i les estratègies d'aprenentatge específiques per cada un d'ells.

L'**avaluació** és una peça clau per determinar les característiques de qualsevol metodologia.

3.1.4 El centre educatiu i l'entorn

Segons **Monereo i Pozo**¹⁵ podem parlar de 9, en comptes de 8, competències per l'educació del s.XXI

- Buscar informació de manera crítica.
- Lectura comprensiva.
- Escriptura argumentada i persuassiva.
- Automatització de les coses rutinàries i selecció de les rellevants.
- Anàlisi rigurós dels problemes.
- Escolta atenta i rigurosa.

- Parla clara, precisa, rigurosa, amb convenciment.
- Creació d'empatia amb els demés.
- Cooperació en el desenvolupament de les tasques comuns i/o concreció, fixació d'objectius raonables que ens permetin superar-nos progressivament.

L'escola, per tant, si vol impartir-les ha de convertir-se en:

- Un escenari educatiu, pensant en situacions d'educació formal i no formal, escolar i no escolar; en definitiva, al llarg i ample de la vida (lifelong learning).
- Un escenari professional i laboral, cada vegada més dinàmic i menys estable, en el què a llarg plaç, més important que trobar una feina és posseir competències que el converteixin en un professional més qualificat (employability).
- Un escenari vinculat a la comunitat pròxima (veïns, cociutadans) i distant (compatriotes, humans).
- Un escenari personal assentat en relacions efectives amb la nostra parella, familiars, amics.

Així doncs, per triomfar personal, professional i acadèmicament, l'alumne/a ha d'aprendre a ser un aprenent permanent, un bon treballador, un ciutadà participatiu i solidari i ha d'aconseguir ser una persona feliç.

Fent doncs una mirada globalitzadora a les competències bàsiques i pensant en el benestar maduratiu dels joves crec que, el camí amb més prospecció d'èxit personal, professional i acadèmic és treballar perquè el jove aprengui a fer d'aprenent, d'aquí l'interès de la segona part del meu objecte d'estudi que es dibuixa a partir de la concepció del treball d'aprenent des de qualsevol de les àrees curriculars amb l'objectiu de formar al futur ciutadà tot dotant-lo d'habilitats emocionals, afectives i instrumentals que l'ajudin a processar millor els ràpids fluxes d'informació i contacte humà i assolir una identitat personal flexible i operativa, capaç d'exercitar la reciprocitat moral i ètica cívica¹⁶.

Es considera que per conuiu amb l'ésser humà ha de ser conscient i capaç de "gestionar elements importants de la seva pròpia personalitat (autoconcepte, autoestima, empatia cognitiva i emocional, etc) així com elements interpersonals (comunicació, interacció, negociació i molt especialment i sobre tot, reciprocitat moral)¹⁷". Estem parlant d'una competència social que ens pot permetre millorar les relacions interpersonals i resoldre els conflictes de manera dialogada; ens pot ajudar a concretar el veritable sentit de llibertat, de ciutadania, de responsabilitat política; de justícia, equitat i respecte cap a les persones i béns.

Monerero (2007) considera que les dimensions que han d'explorar-se haurien d'estar relacionades amb la possibilitat d'expressar les pròpies emocions, per regular-les i per canviar la pròpia perspectiva emocional, amb l'objectiu d'evitar situacions d'explosió emocional, frustració o agressivitat.

Bé però, com impartim totes aquestes competències?. En els projectes educatius i curriculars de les diferents matèries és difícil localitzar-les i en aquest moment en què utilitzem termes com sostenibilitat, ciutadania, multiculturalitat, compromís social, solidaritat, ecologia, reciclatge, sexisme, no tenim una altra opció que parlar d'interdisciplinarietat i temes transversals doncs, el coneixement ha de vincular-se a situacions problemàtiques, en les que l'alumne ha de buscar informació, estudiar alternatives o experimentar solucions d'una manera totalment interdisciplinari. Així doncs, avui hauriem de plantejar-nos un currículum posant les competències com a objectius generals, com a mínim de cicle i en la segona etapa, caldria fixar-los com a objectius de curs.

¹⁶ ORTEGA RUIZ,R "El juego sociodramático como un contexto para la comprensión social", en Del Río,P; Álvarez,A.Y Wertsch,J (eds): Exploratos in sociocultural studies. Vol IV. Madrid: Infancia y Aprendizaje.

¹⁷ ORTEGA RUIZ,R "Competencias para la convivencia y las relaciones sociales". Cuadernos de Pedagogía, nº 370, pp 32-35.

Implicació de les intencions educatives de l'Educació Secundària en el desenvolupament de capacitats, interessos i motivacions de l'alumnat

Tot allò que prioritzem perquè l'alumnat dels grups d'adaptació curricular aprengui ha de ser realista i incentivador, cal fer-se des de l'inici de curs i grup i tenir molt present els coneixements previs d'aquest joves, és a dir el nivell de competències de cadascú per tant, és farà una avaluació inicial el més exhaustiva possible a fi i efecte de conèixer el seu punt de partida i conjuntament amb els referents dels objectius generals d'etapa ajudaran a dibuixar el camí a seguir per tal d'ajudar-los a avançar en la maduresa general. És doncs des d'aquest punt i d'aquesta manera quan afavorim a evitar aborriments, potenciar l'interès i aconseguir el nivell suficient de motivació perquè en l'últim tram de l'ESO s'impliquin en els seu procés d'aprenentatge.

Com a docents i psicopedagogs/es, en tot moment tenim com a referents aquests objectius que conjuntament amb els continguts i la metodologia emprada van desenvolupant i consolidant el nivell mínim de competències bàsiques per la vida.

La formació de la identitat personal és possible si l'alumne en acabar l'etapa és capaç de:

- Conèixer les característiques del propi cos i del seu funcionament i responsabilitzar-se de la seva salut basant el seu comportament en hàbits d'higiene, alimentació i exercici físic adequats.
- Avançar en la caracterització de la identitat personal i en l'elaboració d'una imatge personal ajustada.
- Adquirir el nivell d'autoestima que li permeti afrontar de manera autònoma i equilibrada les activitats que es proposi i adquirir responsabilitats que l'ajudin en la formació pròpia, valorant l'esforç i la superació de les dificultats.
- Analitzar els valors que regeixen el funcionament de la societat, en especial, els dels drets i deures dels ciutadans en els àmbits socials més immediats i elaborar criteris de valor i opinió que els permetin actuar amb autonomia i prendre decisions personals i els preparin per la seva inserció a la vida activa.

El desenvolupament de la comunicació és possible si l'alumne és progressivament capaç de:

- Comprendre i produir, de manera autònoma, formalment correcta i progressivament creativa missatges orals i escrits, adaptant-los a les condicions dels contextos i a les finalitats de comunicació.
- Analitzar els valors que regeixen el comportament de les societats, en especial, els relatius als drets i deures dels ciutadans i elaborar criteris de valor i opinió que els permeti actuar amb autonomia i prendre decisions personals respecte a ells que els preparin per la seva inserció a la vida activa.

El desenvolupament de la resolució de problemes, estratègies d'aprenentatge i autorregulació és possible si l'alumne és progressivament capaç d'identificar problemes en els diferents camps de coneixement i de l'experiència i elaborar estratègies per resoldre'ls mitjançant procediments intuïtius, de raonament lògic i d'experimentació, reflexionant sobre el procediment seguit i el resultat obtingut.

El caràcter de la pràctica educativa a secundària, a vegades marcadament acadèmica, conceptual i verbal dóna una resposta educativa que contribueix, de certa manera, al manteniment de determinades dificultats d'aprenentatge i constitueix un obstacle per

progressar en el desenvolupament de les capacitats d'etapa. Al seu lloc, caldria elaborar una resposta adaptada a les seves necessitats i dirigida a aconseguir els objectius educatius.

El pas d'una pràctica d'ensenyament habitualment centrat en una disciplina a una altra centrada en l'alumne; d'una en què s'espera que l'alumne estigui motivat per aprendre a una altra pràctica que li permeti implicar-se en el procés considerant-lo com un participant actiu i un interlocutor competent; d'una pràctica centrada fonamentalment en el resultat a una altra centrada en el procés que li permeti desenvolupar estratègies d'aprenentatge adaptades a les característiques de la tasca i l'autorregulació; d'una pràctica en la que l'alumne treballa sempre individualment a una altra que fonamenta el diàleg, l'intercanvi i la cooperació entre alumnes i el professor; el pas d'un clima d'aula distant i despersonalitzat a un altre afectiu i relacional basat en la confiança i l'acceptació mútua, pot afavorir en l'elaboració d'una resposta a les necessitats dels alumnes ajudant-los en el procés de construcció de la seva pròpia individualitat sense que això impliqui marginar-los del grup social al qual pertanyen i nega'ls-hi l'oportunitat de seguir desenvolupant les capacitats necessàries per viure en societat i aprenent.

El **Projecte Curricular de Centre** com a mesura d'Atenció a la Diversitat en relació amb la concreció dels aspectes metodològics és convenient que, a més de ser variats i plurals, s'adoptin com a indispensables, els mètodes i procediments de cada disciplina científica. Cal destacar la importància d'integrar en les decisions globals de l'institut els acords referits a la **optativitat en l'etapa** i el **Pla d'acció Tutorial i Orientació Escolar i Professional**.

La major potencialitat com a resposta a la diversitat radica en què les propostes d'optativitat puguin moldejar-se i ajustar-se a les necessitats de l'alumnat i permetre-li activitats més pròximes a les seves expectatives i possibilitats que són més difícils d'atendre en la part comú del currículum.

El professorat es troba davant d'una immillorable oportunitat de temes que interessin a l'alumnat, de tal manera que els coneixements tractats puguin connectar-se millor amb les situacions socials i culturals que trobi quotidianament l'alumnat, amb les seves vivències i que responguin a les seves preocupacions. Per això és important utilitzar tant l'observació i l'anàlisi de la realitat dels joves i el seu entorn com el diàleg i el contrast que els hi permeti negociar les qüestions d'aprenentatge que, sense renunciar a l'obtenció dels objectius generals, millor s'ajustin a la realitat de tots i cada un dels alumnes.

Moltes vegades això comporta que les **matèries optatives** s'organitzin de manera interdisciplinària, globalitzada i mitjançant projectes, doncs aquesta manera de procedir facilita que els temes dissenyats tinguin una major connexió amb la realitat. Alguns continguts, normalment els que són de major interès, es converteixen en la base per introduir l'aprenentatge d'altres, molt més complexos, afavorint, per una banda que, aquests últims es percebin com a necessaris i funcionals i donant via lliure, per realitzar combinacions i classificar els continguts d'acord amb els interessos, motivacions i capacitats dels estudiants.

Les matèries optatives són ocasions privilegiades d'informació i orientació acadèmica i professional ("com buscar feina", "inserció a la vida activa", mòduls concrets sobre algun àmbit professional, etc); a través de la relació entre continguts de les optatives amb aspectes del desenvolupament d'algunes professions i oficis, per exemple, la construcció d'una estanteria i la seva connexió amb un taller de carpenteria i, a més a més, es concreta també fent explícit l'enllaç entre alguns continguts i estratègies i la solució de problemes de la vida quotidiana: alguns temes de llengua serveixen perquè els alumnes es preparin millor per realitzar entrevistes de feina; determinats aspectes de matemàtiques els poden ser útils també per interpretar les nòmines laborals; etc.

Els professors i professores que imparteixen docència poden informar als alumnes sobre les matèries optatives i ajudar-los a reflexionar sobre els seus propis interessos d'adquisició de coneixements en diferents àrees. És essencial que l'equip educatiu d'un grup, coordinat pel tutor/a, analitzi la situació de cada alumne en concret i determini, de manera raonada i fonamentada, el tipus de matèries optatives que li convé escollir entre les existents i pugui comunicar-li per intercanviar opinions i negociar aquelles que cursarà finalment.

En els darrers vint anys, les estructures familiars s'han anat fent més inestables i el treball també s'ha fet més insegur; per la qual cosa, dos dels instruments de socialització i control s'han afeblit significativament. Pel què fa a l'educació, hem vist com el seu rol es feia més intensiu i extensiu.

El sistema educatiu ha de ser capaç de formar a gent que estigui sempre preparada pel canvi, per gestionar de manera eficient la seva trajectòria vital i, que reforci la seva capacitat emprenedora. En definitiva, que sigui capaç d'actualitzar els seus coneixements a partir de les múltiples fonts d'informació que la societat li ofereix i que tingui la iniciativa personal per fer-ho.

Així doncs hem vist que estem en un període de reestructuració educativa, econòmica, social i familiar, que la pressió sobre l'educació i els centres escolars ha augmentat, i que també tendeix a fer-se més clar el conflicte social i ideològic en el funcionament del propi sistema educatiu. Cal analitzar doncs, quin és el paper de l'**entorn** en tot aquest escenari i fins on és important tenir-lo en compte a l'hora de promoure un sistema millor d'igualtat d'oportunitats en la política educativa catalana.

Cal parar atenció a la importància del factor proximitat en la millora de la qualitat de les polítiques de serveis personals en general i en la política educativa en concret. En els darrers anys hem anat passant d'una concepció de les polítiques de benestar que posaven l'accent bàsicament en l'accés universal als serveis, a concepcions que, partint d'aquest accés, es preocupen de la qualitat de les respostes, centrant-les en la capacitat d'atendre de manera no rígida a demandes heterogènies i específiques. Cada vegada es fa més evident que la realitat social presenta fenòmens i riscos d'exclusió que requereixen perspectives de resposta transversal i integral. Tot plegat exigeix reforçar els aspectes de disseny de les polítiques i de capacitat de formular projectes concrets, específics i amb atribució clara de responsabilitats. En aquesta tasca, fer-ho des de l'entorn i amb l'entorn resulta un factor essencial.

Els grups primaris, com la família, però també d'alguna manera altres àmbits tradicionals de socialització com l'escola i la feina, continuen essent les realitats vertebradores de l'experiència diària de la gent, i són per tant els seus àmbits de quotidianitat els àmbits en què acaben definint-se les necessitats i les respostes considerades satisfactòries per a cadascú.

Contra la degradació de la qualitat de vida necessitem generar convivència; davant la irresponsabilitat i l'egocentrisme que pot anar generant una societat que només privilegia la llibertat i la diferència, caldria buscar nous referents morals, nous valors cívics; allò que es diu identitat comunitària.

En aquest context defensem que el municipi, el barri, el territori dotat d'una certa especificitat, poden ésser, des d'un punt de vista sociològic i psicosocial, àmbits territorials favorables al desenvolupament de processos comunitaris i, per tant, espais privilegiats per a la potenciació de noves vies de participació i d'implicació ciutadana en assumptes col·lectius, i per tant també en les polítiques educatives; en aquest marc s'incentiven en el meu projecte d'estudi diferents possibilitats d'actuacions en relació amb l'entorn tot potenciant Projectes d'Aprenentatge Servei a la nostra comunitat.

L'ús escolar de recursos educatius externs és la manera més desenvolupada de relació dels centres educatius amb l'entorn. Aquestes activitats desvetllen més interès i més atenció en l'alumnat especialment que no s'adapta als continguts ni matèries tradicionals.

Caldria incorporar les activitats que es fessin cada any al centre d'una manera diferent, fent que aquestes fossin el centre d'atenció i d'altres de pròpies de centre que estiguessin més relacionades amb el Projecte Curricular de Centre (PCC). Estar al cas amb les ofertes de treball d'entitats o empreses relacionades amb el món laboral per tenir consciència dels aspectes rellevants per la formació laboral. Per altra banda, aprofitar les ofertes i recursos d'altres institucions (Pla d'Entorn, Cambra de Comerç, Associacions Empresariales,...) i per últim, recollir la informació d'activitats complementàries educatives com poden ser activitats extraescolars, tant públiques com privades, per conèixer l'enriquiment complementari i el camí de col·laboració i influència mútua.

3.1.5 L'orientació professional i l'educació inclusiva

Pel què fa a l'orientació interactiva com a garantia d'Atenció a la Diversitat, és bàsica per encaminar un itinerari formatiu cap a la maduresa vocacional.

Per l'alumnat de les Adaptacions Curriculars de Grup del 2n cicle de l'ESO es precisa l'orientació centrada en una doble via:

ORIENTACIÓ GENERAL	MADURESA VOCACIONAL
<ul style="list-style-type: none">- Orientar per la vida.- Educar per afrontar la presa de decisions.- Capacitat pel procés d'aprenentatge.- Assessorar sobre les diferents opcions formatives i orientar la transició.	<ul style="list-style-type: none">- Informació de professions i nivell de subconeixement.- Interès per les tasques laborals.- Preocupació per l'elecció vocacional.- Posar a l'alumne en contacte amb informació específica actualitzada d'estudis, professions i ocupacions.- Apropar l'alumnat al món laboral.

L'orientació professional, conjuntament amb el tema de la recerca nuclear, jugaran un paper determinant com a estimuladors del desenvolupament vocacional per assolir el permanent procés de presa de decisions acadèmiques i professionals.

Caldrà fer recerca en els documents de gestió de centre PEC i PCC, valorant:

- Si s'ha recollit la importància educativa sobre la maduresa vocacional (PEC).
- Quin model d'orientació opta el centre (PCC).
- Revisió al PAT, d'activitats, metodologies i instruments d'aplicació i avaluació.

Investigacions recents demostren que els joves tenen suficient interès per explorar el món laboral ja que senten la necessitat d'aprendre a planificar racionalment el seu futur i els agradaria rebre ajuda per aprendre a explorar el seu entorn per la qual cosa cal posar èmfasi en l'orientació cap al treball. L'educació pel treball és una pràctica que posa l'accent en el desenvolupament del coneixement, destreses i actituds que relacionen a l'estudiant amb la futura participació en el sector econòmic de la seva comunitat.

L'**exploració professional o per la carrera** és una activitat significativa pel desenvolupament de la carrera. Es defineix com un procés psicològic sobre el qual es sustenten les activitats de cercar i processament de la informació i també, com a forma de confirmar les hipòtesis sobre un mateix i de les relacions amb el medi-entorn per tal d'aconseguir certs objectius professionals.

L'orientació professional no és responsabilitat única dels professionals. Orientadors i tutors tenen un repte, ajudar als joves a aconseguir habilitats pel treball, destreses per la transició de l'escola a la vida activa, competències i habilitats personals per poder ser independents, autònoms i flexibles.

Cal tenir present que els joves desitgen provar si alguna cosa els interessa o no, si els estudis els convencen o no, si un treball els interessa o no. Aquest desig de constatar per si mateixos certs plantejaments els porta directament a l'activitat explorativa.

Així doncs, interessa posar en marxa la pràctica de l'educació de les competències des de la perspectiva d'una aproximació didàctica, és a dir, instaurar iniciatives que ensenyin quines han de ser les competències clau que se'ls hi exigiran al món laboral. I per una altra banda, des d'aquesta ambició orientadora, entrenar i formar als futurs treballadors en la construcció del seu projecte professional a través del balanç de competències.

El **balanç de competències** és un mètode d'anàlisi i d'autoanàlisi assistit de les aptituds, de les competències i del potencial pel qual una persona pot posar a punt el seu propi projecte professional, el seu projecte d'inserció sociolaboral o la planificació de la seva formació en els corresponents qualificacions pel treball. Com a metodologia autoactiva, proactiva i dotada d'una forta càrrega orientadora, exigeix la participació significativa i documentada dels professionals de l'orientació.

El balanç fenomenològicament, acompanya a la persona singular a fer un doble itinerari: un en direcció al descobriment del seu propi patrimoni de competències i de la manera que han sigut adquirides; l'altre en doble direcció: ubicar subjectivament les pròpies competències en un context significatiu, donant significats nous i més rics a les experiències viscudes i carregar de significat i de valor el projecte que l'individu està madurant.

Així definit, el Balanç es revela com un mètode que contribueix a diferents disciplines científiques (pedagogia, psicologia, sociologia, antropologia, etc); que implica diverses dimensions:

- La dimensió projectual. És constitutiva del balanç de competències.
- La dimensió activa i proactiva. El balanç és un mètode actiu que es desenvolupa en manera d'autoanàlisi del treballador o d'autoanàlisi assistit (o acompanyat) per experts externs.
- La dimensió de la individualització.
- La dimensió ecològica.
- La dimensió formativa. Es tracta d'una formació madurativa i orientadora que tracta de modificar els comportaments i les conductes personals a través de la maduració de les motivacions i dels nous convenciments, desenvolupant una nova visió del propi ésser professional.

Aquestes cinc dimensions del balanç són alimentades per dos elements distintius del balanç de competències: el pensament narratiu-biogràfic i el pensament reflexiu.

Pel marc teòric de les **transicions** cal destacar, pel seu interès, les aportacions del model de transició de **Nanci Schlossberg** (1989) o el **model d'afrontament de l'estrés de Lazarus i Folkman** (1986); o el model d'expectatives d'autoeficàcia de **Bandura** (1990); models tots ells que analitzen en profunditat els factors personals implicats en la transició.

Pel què fa a l'àmbit de les transicions educatives, aquestes han rebut un important impuls en les últimes dècades, tot afavorint l'aparició d'un corpus teòric i investigador. Cal destacar, entre d'altres, el treball de **Gimeno Sacristán** (1996), que parteix del model ecològic de Bronfenbrenner i rescata el valor del context com a espai que potencia o limita el desenvolupament d'una transició educativa; o el **model del Lent i Col** (1994) que adapten la teoria de Bandura a les eleccions de les trajectòries acadèmiques i professionals. Aquest serà un primer referent, que ens fornirà d'elements per a la comprensió del procés de construcció de les trajectòries de transició de l'alumnat dels grups d'adaptació curricular.

En aquest punt inclourem algunes referències clau del concepte de transició, per tal d'analitzar les transicions acadèmiques i, de manera més específica, les característiques de la transició a l'ensenyament postobligatori, per tal de comprendre els reptes i els canvis que suposa per a l'estudiant i poder valorar-ne les implicacions.

El terme transició ens remet a canvi, transformació, decisions, reptes, tots ells aspectes que d'alguna manera estan presents en les diferents aproximacions al concepte.

Una de les definicions més acertades és la de N.Schlossberg (1990). L'autora entén la transició com un procés de canvi individual, biogràfic que, en resposta a una demanda comporta un reajustament o adaptació de la persona i una mobilització de recursos addicionals.

Aquesta definició ens remet a una de les característiques fonamentals de la transició: aquesta existeix en la mesura que la persona percep un canvi, és a dir, nous reptes que suposen transformacions i processos d'adaptació personal. El final de l'escolaritat obligatòria i l'accés a la postobligatòria suposarà per a la persona noves decisions i plantejaments vitals.

El concepte de transició inclou una visió de progrés, que queda palès en definicions com la de Gimeno Sacristán, en una de les obres de referència per a l'estudi de les transicions educatives: *la transició implica sempre una certa ruptura en l'experiència personal, però l'aprenentatge derivat de la resolució d'aquest procés contribueix a incrementar-ne l'autonomia*. Aquesta definició ens apropa a una altra de les característiques fonamentals del concepte des d'una perspectiva biogràfica: les transicions són tant conseqüència del procés de creixement com instigadores del mateix¹⁸.

És precisament aquest element d'aprenentatge que porta a una última dimensió del concepte: les transicions vitals no tenen un punt final, sinó que suposen processos d'avaluació i assimilació continus, interrelacionats entre si. Així doncs, cada transició viscuda per l'estudiant, per la persona, no només és important en si mateixa, sinó en la mesura que aquesta la integra com una nova experiència d'aprenentatge que orientarà la seva conducta futura (Figuera, P (1996)). Això s'explica pel fet que l'avaluació que la persona fa del procés, és a dir, les atribucions del grau en què es confirmen o no les pressupcions prèvies (les seves expectatives d'autoeficàcia).

No obstant això, l'impacte de les transicions té un nivell de variabilitat important, ja que la transcendència, és a dir, l'impacte o dificultat d'una transició des de la perspectiva de la persona depèn de factors com ara: la quantitat de canvis que acumula, el nivell de maduració amb els quals els afronta i les experiències prèvies o el context de suport.

¹⁸ Nombrosos autors han fet eco d'aquesta tesi. Així, la teoria de la personalitat d'Erikson identifica els moments de transició o crisi –recordem la coneguda crisi d'identitat de l'adolescència- com a moment de creixement, d'assoliment d'un major nivell de complexitat (es pot consultar la traducció d'Erikson, E.H (1971). *Identidad, juventud y crisis*. Buenos Aires: Paidós).

A partir del plantejament sociocognitiu de Lent, l'orientació per a la inserció ha de dirigir l'atenció en 6 processos bàsics (elaborar expectatives, desenvolupar interessos, establir fites, planificar accions, resoldre deficiències i negociar) que ajudaran a l'objectiu de la gestió i autogestió de l'alumne pel projecte professional així com un diagnòstic sobre les necessitats de la persona.

Finalment destacar que:

- El model sociocognitiu dóna molta importància a les oportunitats contextuais com a font de previsió d'interessos, eleccions i expectatives d'autoeficàcia i que aquests actuen com a facilitadores o disuasòries de la conducta i els resultats.
- L'adolescència és un factor de risc en la transició perquè, la persona té una identitat més fràgil i per això, el grau d'afiançament de la seva identitat contribuirà positivament en la resolució de reptes i demandes.
- El suport social tant de la família com dels companys, té un paper clau en les transicions acadèmiques i vitals en general.
- La necessitat de treballar en xarxa en els espais de transició.

Instrument de gestió de centre per treballar la diversitat

Sota aquest nom s'hi amaguen un conjunt de documents de planificació educativa de diferents ciutats i pobles i també materials que resumeixen una llarga història d'implicació de contextos locals en l'educació.

Un Projecte Educatiu de Centre (PEC) és, davant de tot, un projecte de ciutat que es compromet explícitament amb uns valors i amb una forma de fer, que pensa quina escola vol, quina educació més enllà de l'escola vol i que estableix un compromís ciutadà i institucional amb l'educació.

Els PEC són el resultat de la confluència de diferents línies de pensament i de pràctica de l'educació i de la política local. Des del món de la renovació pedagògica, els PEC responen a la necessitat de vincular l'escola i l'educació amb el territori a fi i efecte de millorar les dinàmiques socials i participatives i fer dels PEC una eina de transformació social.

PEC INSTRUMENT DE COMPROBACIÓ PER L'ANÀLISI DE L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT A NIVELL DE CENTRE

1. ENTORN SÒCIO-CULTURAL	1.1 IDIOSINCRÀCIA DEL CENTRE: <ul style="list-style-type: none">- Cultura del centre "Imatge del centre".- Estabilitat del professorat.- Clima relacional.- Modalitat de gestió-Participació.- Instal·lacions i Recursos.
2. TRETOS D'IDENTITAT	2.1 DIVERSITAT DE L'ALUMNAT, PROFESSORAT I PERSONAL DOCENT: <ul style="list-style-type: none">- Diversitat de l'alumnat<ul style="list-style-type: none">- Ètnies/cultures- Capacitats/Rimes.- Motivacions/Interessos- Diversitat del professorat<ul style="list-style-type: none">-Expectatives socials-Diversitat del professorat docent<ul style="list-style-type: none">-Recursos-Llengua habitual

	2.2 DIVERSITAT SOCIO-CULTURAL: - Tipus de barri - Procedència de la població. - Nivell socio- econòmic.
3. FORMULACIÓ D'OBJECTIUS	3.1 ES CONTEMPLA LA DIVERSITAT COM A TRET D'ENRIQUIMENT? 3.2 HI HA VOLUNTAT DE DONAR RESPOSTA A UNA VISIÓ INTEGRADA?-

3.2 MARC LEGAL

En aquest apartat es presenta, l'entramat normatiu més significatiu per a la proposta presentada. La taula 1 recull la normativa anterior a la LOE.

La **LOE**, LLEI ORGÀNICA EDUCATIVA 2/2006, de 3 de maig d'Educació secundària obligatòria. Els reptes principals que ha d'entomar la nova llei d'educació s'emmarquen en quatre components destacables: El fracàs escolar, els baixos resultats en estudis internacionals, la immigració cada vegada més gran i la financiació, doncs Espanya es troba a la cua d'inversions en Educació, en comparativa amb els països de la UE.

El desglossament de la LOE s'ha fet a partir de l'excel·lent treball de la Sra Gemma Garcia i recollit a la pàgina web de la Sra Manuela Rubio, ambdues inspectores d'educació.

MARC CURRICULAR PER L'ENSENYAMENT OBLIGATORI (1986)

ORDRE de l'11/4/89 sobre creació dels EAP específics i dels centres de Recursos Especials per a deficients auditius (CREDA)

DECRET 155/94 de regulació dels serveis educatius (EAP;CREDA)

LOGSE (Llei Ordenació General del Sistema Educatiu) el capítol V dedicat a l'ESO: es contempla ja un sistema educatiu únic que "disposarà dels recursos necessaris per tal que l'alumnat de N.E.E. temporals o permanents, pugui assolir dins el mateix sistema, els objectius establerts amb caràcter general per a tots els alumnes".

DECRET 96/19 92 sobre el currículum a l'ESO.

-Article 17.1 Que demana flexibilitat en els projectes curriculars per permetre la seva adequació a les singularitats de cada alumne acomplint els principis d'integració i individualització propis de l'atenció a alumnes amb NEE.

-Article 17.2 Possibilitat d'autorització de modificacions del currículum per adequar-lo a les necessitats educatives dels alumnes

DECRET 299/ 1997, de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

ORDRE de 24/11/98. Es recorda que les modificacions curriculars van destinades només a aquells alumnes amb qui s'hagin exhaurit els recursos d'adaptació del currículum.

Així, doncs, el currículum dels alumnes que, com a conseqüència de situacions transitòries, no puguin cursar el currículum ordinari d'una o més àrees durant algun període, no serà objecte de modificacions, sinó d'adaptacions que com a tals seran establertes en aquest sentit, s'entén que els alumnes d'adaptacions curriculars (ACI) no són en general, objecte de modificacions curriculars.

REAL DECRET 1631/2006, de 29 de desembre, de regulació dels programes de diversificació curricular a l'ESO, en el que s'estableixen els ensenyaments mínims corresponents a l'educació secundària obligatòria,

disposa les característiques bàsiques dels programes de diversificació curricular que tenen per finalitat que l'alumnat, mitjançant una metodologia específica a través dels continguts, activitats pràctiques i matèries diferents a les establertes amb caràcter general obtinguin el títol de graduat a l'ESO

ORDRE 2220/2007, de 12 de juliol, en el article 20.2; s'estableix el currículum i es regula l'ordenació de l'ESO es podrà participar en aquests programes des del tercer curs d'ESO, tanmateix, amb caràcter excepcional, podran fer-ho, segons es precisa en la citada ordre els que una vegada hagin cursat segon i no estiguin en condicions de promocionar a tercer i ja hagin repetit una vegada l'etapa.

L'equip docent podrà proposar la incorporació a un programa de diversificació curricular alumnes que en cursos anteriors s'hagin trobat amb dificultats d'aprenentatge generalitzades per qualsevol causa.

Taula 1.

LOE DECRET 143 /SEC

Capítol I: Dels principis i fins de l'educació (articles 1 i 2)

Principis més estretament lligats amb el meu objecte d'estudi són:

- La qualitat de l'educació per a tot l'alumnat.
- L'equitat que garanteix la igualtat d'oportunitats.
- La inclusió educativa i la no discriminació, com element compensador de desigualtats personals, culturals, econòmiques i socials.
- La flexibilitat per adequar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat.
- L'orientació educativa i professional dels estudiants, com a mitjà necessari per a l'assoliment d'una formació personalitzada.
- L'esforç individual i la motivació de l'alumnat.
- L'autonomia per establir i adequar les actuacions organitzatives i curriculars en el marc de les competències i les responsabilitats que corresponen a l'Estat, a les Comunitats autònomes, a les corporacions locals i als centres educatius.
- L'educació per a la prevenció de conflictes i la seva resolució pacífica.

Finalitats

- El desenvolupament de la capacitat dels alumnes per regular el seu propi aprenentatge i confiar en les seves aptituds i coneixements.
- L'adquisició d'hàbits intel·lectuals i tècniques de treball.
- La capacitat per a l'exercici d'activitats professionals.

Vies i actuacions

- La flexibilitat del sistema educatiu (connexió dels ensenyaments, recursos suficients...).
- L'autonomia dels centres docents (pedagògica i de gestió).

Finalitats

- El desenvolupament de la capacitat dels alumnes per regular el seu propi aprenentatge i confiar en les seves aptituds i coneixements.
- L'adquisició d'hàbits intel·lectuals i tècniques de treball.
- La capacitat per a l'exercici d'activitats professionals.

Vies i actuacions

- La flexibilitat del sistema educatiu (connexió dels ensenyaments, recursos suficients...).
- L'autonomia dels centres docents (pedagògica i de gestió).

Pel què fa a l'organització del currículum, el Capítol III, recollit de la mateixa autora, recull el conjunt d'objectius, competències bàsiques, continguts, mètodes i criteris d'avaluació de cada un dels ensenyaments.

Capítol III: Currículum (article 6)

Conjunt d'objectius, competències bàsiques, continguts, mètodes i criteris d'avaluació de cadascun dels ensenyaments.

L'Estat fixarà el 55 % d'aspectes bàsics en el desplegament curricular de les Comunitats amb competències (ensenyaments mínims) o el 65 % en les del territori MEC.

- Títols: homologació per l'Estat; expedició per les Administracions Educatives.
- Es podran establir currículums mixtes (sistema educatiu espanyol i altres sistemes).

Capítol III: Educació secundària obligatòria (articles 22 al 31)	
De 1r a 3r	4t
<p>- Matèries que es cursen en cada curs: Ciències de la naturalesa, Educació física, Ciències socials, geografia i història, Llengua castellana i literatura i, si n'hi hagués, llengua cooficial i literatura, Llengua estrangera i Matemàtiques.</p> <p>- Altres matèries de 1r a 3r: Educació plàstica i visual, Música, Tecnologies</p>	<p>- Matèries que es cursen a 4t: Educació física, Educació eticocívica, Ciències soc., geogr. i hist. Llengua castellana i literatura i, si n'hi hagués, llengua cooficial i literatura, Matemàtiques i Primera llengua estrangera.</p> <p>- A més, tres de les matèries següents: Biologia i geologia, Educació plàstica i visual, Física i química, Informàtica, Llatí, Música, Segona llengua estr., Tecnologia.</p>
<p>- En un dels tres primers cursos, tots els alumnes cursaran la matèria d'educació per a la ciutadania i els drets humans.</p> <p>- En el tercer curs, la matèria de ciències de la naturalesa podrà ser desdoblada en biologia i geologia, per una part, i física i química, per l'altra.</p> <p>- En el conjunt dels tres cursos, els alumnes podran cursar alguna matèria optativa. L'oferta haurà d'incloure una segona llengua estrangera i cultura clàssica.</p> <p>- Les administracions educatives podran incloure la segona llengua estrangera entre el conjunt de totes les matèries de 1r a 3r.</p> <p>- En cada un dels cursos 1r i 2n, els alumnes cursaran un màxim de dues matèries més que en l'últim cicle d'educació primària.</p>	<p>- Els alumnes podran cursar una o més matèries optatives d'acord amb el marc establert per les Administracions educatives.</p> <p>- El quart curs tindrà un caràcter orientador, tant per als estudis postobligatoris com per a la incorporació a la vida laboral.</p> <p>Amb la finalitat d'orientar l'elecció dels alumnes, es podran establir agrupacions d'aquestes matèries en opcions diferents.</p> <p>- El centre haurà d'oferir la totalitat de les matèries i opcions esmentades en l'apartat anterior a excepció que n'hi hagi un nombre insuficient segons criteris de l'Administració.</p> <p><i>- Segons el Decret 143/2007 els centres d'una línia hauran d'oferir un mínim de quatre matèries optatives i els de dos línies o més es cursaran un mínim de sis matèries.</i></p>
<p>- La comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i de la comunicació i l'educació en valors seran treballades en totes les àrees.</p>	
<p>Principis pedagògics:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atenció a la diversitat i accés de tot l'alumnat a l'educació comuna. • Capacitat de l'alumnat per aprendre per si mateix i treballar en equip. • Adquisició i desenvolupament de les competències bàsiques, foment de la correcta expressió oral i escrita i de l'ús de les matemàtiques. • Per fomentar l'hàbit de la lectura, s'hi dedicarà un temps en la pràctica docent de totes les matèries. • S'establiran les condicions perquè, en els primers cursos de l'etapa, els professors que tinguin la deguda qualificació imparteixin més d'una matèria al mateix grup d'alumnes. • Tutoria personal dels alumnes i orientació educativa, psicopedagògica i professional. • Solucions específiques per a l'atenció de l'alumnat que manifesti dificultats especials d'aprenentatge o d'integració, dels alumnes d'alta capacitat intel·lectual i dels alumnes amb discapacitat: ACI, integració de matèries en àmbits, agrupaments flexibles, desdoblaments, programes de reforç i programes de tractament personalitzat. 	
<p>Avaluació i promoció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continua i diferenciada segons les distintes matèries. • Decisions col·legiades pel conjunt de professors de l'alumnat, tenint en compte la consecució dels objectius de les matèries (promoció de l'alumnat d'un curs a l'altre dins l'etapa) o la consecució de les competències bàsiques i els objectius de l'etapa (per a l'obtenció del títol final). • Els alumnes promocionaran de curs quan hagin superat els objectius de les matèries o tinguin una avaluació negativa en dues matèries com a màxim. • Repetiran curs quan tinguin una avaluació negativa en tres o més matèries. • Excepcionalment, es podrà autoritzar la promoció d'un alumne amb una avaluació negativa en tres matèries si l'equip docent considera que la naturalesa d'aquestes assignatures no li impedirà continuar amb èxit el curs següent i estima que té unes expectatives favorables de recuperació, i que aquesta promoció beneficiarà la seva evolució acadèmica. • Per facilitar la recuperació de les matèries amb una avaluació negativa s'organitzaran proves extraordinàries. • Els qui promocionin sense haver aprovat totes les matèries seguiran cursos de reforç i n'hauran de superar les avaluacions corresponents. Una circumstància que es tindrà en compte a efectes de promoció i titulació. • L'alumne podrà repetir el mateix curs una sola vegada i dues vegades com a màxim dins de l'etapa. Quan aquesta segona repetició s'hagi de produir en l'últim curs de l'etapa, es prolongarà en un any (fins als dinou complerts l'any que finalitzi el curs) el límit d'edat de l'ensenyament bàsic. • Excepcionalment, un alumne podrà repetir una segona vegada en el quart curs si no ha repetit durant els cursos anteriors de l'etapa. 	

- Els alumnes que en finalitzar el quart curs no hagin obtingut el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria podran fer una prova extraordinària de les matèries que no hagin superat.
- En finalitzar el segon curs, tots els centres faran una avaluació de diagnòstic de les competències bàsiques assolides pels seus alumnes.

Títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria:

- L'obtenen els alumnes que, en acabar l'etapa, n'hagin assolit les competències bàsiques i els objectius.
- Permet accedir al batxillerat, a la formació professional de grau mitjà, als cicles de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny, als ensenyaments esportius de grau mitjà i al món laboral.
- Els alumnes que no l'obtinguin rebran un certificat d'escolaritat en el qual constaran els anys cursats.

Programes de diversificació curricular:

- En els ensenyaments mínims de l'etapa s'inclouran les condicions bàsiques per establir les diversificacions del currículum des de tercer curs d'educació secundària obligatòria. Els objectius de l'etapa s'assoleixen amb una metodologia específica, a través d'una organització de continguts, activitats pràctiques i, si escau, de matèries, diferent a la que hi ha establerta amb caràcter general.
- S'hi poden incorporar els alumnes que, una vegada cursat el segon curs, no estiguin en condicions de promocionar a tercer i hagin repetit ja una vegada en secundària.
- Estan orientats a la consecució del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.

Programes de qualificació professional inicial:

- Destinats a alumnes més grans de setze anys, complerts abans del 31 de desembre de l'any d'inici del programa, que no hagin obtingut el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.
- Excepcionalment, i amb l'acord d'alumnes, pares o tutors, aquesta edat es podrà reduir a quinze anys en el cas dels alumnes que, una vegada cursat segon curs, no es trobin en condicions de promocionar a tercer i hagin repetit ja una vegada a secundària.
- Aquests programes pretenen que tots els alumnes assoleixin competències professionals inicials pròpies del nivell u de l'estructura actual del Catàleg Nacional de Qualificacions professionals, i també que tinguin la possibilitat d'una inserció professional satisfactòria.
- Inclouen tres tipus de mòduls: els referits a la competència professional, els formatius de caràcter general i els mòduls de caràcter voluntari per als alumnes, que condueixin a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria. Els alumnes que hi accedeixin amb quinze anys s'han de comprometre a cursar aquests mòduls.
- Els alumnes que superin els mòduls obligatoris obtindran una certificació acadèmica que acreditarà la competència professional obtinguda.
- En l'oferta d'aquests programes podran participar els centres educatius, les corporacions locals, les organitzacions no governamentals i altres entitats empresarials o sindicals, sota la coordinació de les Administracions educatives.

Títol II: Equitat en l'educació (articles 49 al 51)

Capítol I: Alumnes amb necessitat específica de suport educatiu (art. 71 i 72)

Secció I: Alumnes amb necessitats educatives especials (art. 73 al 75)

Secció III: Alumnes de nova incorporació al sistema educatiu (a. 78 i 79)

- Recursos (professorat, altres professionals, formació; centres públics i concertats; col·laboració amb altres administracions i institucions).
- Alumnat amb necessitats educatives especials (concepte: discapacitat o trastorns greus de conducta).
- Principis: normalització i inclusió (en centres d'EE, o unitats, fins als 21 anys).
- Integració social i laboral (afavorir la continuïtat a la secundària postobligatòria; reserva de places per a l'alumnat amb discapacitat als ensenyaments de FP)
- Sobredotació (flexibilització durada etapes).
- Incorporació tardana (incorporació en el curs més adequat segons circumstàncies, suport).

Capítol IV: Cooperació entre Administracions educatives

Capítol II (art.111-113): S'ocupa dels centres públics, de la seva denominació, dels mitjants amb els que es compte, fent especial atenció a les biblioteques.

Títol VI: Avaluació del sistema educatiu (articles 140 al 147)

Decret 146/2007 del 26 de juny pel qual s'estableix l'ordenació de l'Educació Secundària Obligatòria

Decret 146/2007 del 26 de juny pel qual s'estableix l'ordenació de l'Educació Secundària Obligatòria	
De 1r a 3r	4t
Treball de síntesi: activitats d'ensenyament-aprenentatge fetes en equip, concebudes per desenvolupar competències complexes i aplicació de competències bàsiques. Un per cada curs. Té consideració de matèria optativa.	Projecte de recerca: activitats de recerca fetes en equip entorn un tema amb el guiatge del professorat. El projecte té consideració de matèria optativa.

Les matèries optatives hauran ser d'un mínim de dues hores setmanals, es podran organitzar al llarg de tot el curs o en trimestres o quadrimestres, en l'avaluació i promoció es consideraran una matèria única.

L'àmbit de coneixement és el conjunt de continguts interrelacionats que corresponen a dues o més matèries que es treballen integradament.

L'àmbit de coneixement s'avaluarà en funció de cada una de les matèries que el componen.

AUTONOMIA DE CENTRES
Per al desenvolupament del currículum establert els centres podran implementar projectes didàctics propis que requereixin una organització horària de les matèries diferent a l'establerta amb caràcter general,, sempre que es mantinguin els mínims d'hores per matèria que s'estableixen. L'aplicació del projecte requereix l'aprovació prèvia pel consell escolar o, en el seu cas, del titular del centre i l'autorització del Departament d'Educació, el silenci administratiu serà positiu. El projecte inclourà la justificació i argumentació del canvi plantejat així com els instruments de seguiment i d'avaluació previstos i el compromís de dur-lo a terme per un període de 4 cursos amb la possibilitat de pròrroga un cop avaluat i ratificat pel centre i el Departament d'Educació.

PROGRAMES DE DIVERSIFICACIÓ CURRICULAR (article 14)

14.1 Els centres podran organitzar programes flexibles de diversificació curricular, per l'alumnat que necessiti una organització diferenciada de l'establerta en el centre, pel que fa als continguts i als criteris d'avaluació per tal que s'assoleixi els objectius i competències bàsiques de l'etapa i afavorir l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria. Així mateix, el Departament d'Educació podrà autoritzar programes de diversificació curricular que comportin una organització curricular i un horari de permanència en el centre diferent, ja sigui perquè comparteixen l'escolaritat ordinària amb altres activitats externes al centre o perquè els centres organitzen altres activitats que afavoreixen continuar amb èxit els estudis i que requereixen una organització, diferent. En aquestes situacions, l'avaluació s'ajustarà al que estableixi el programa de diversificació curricular.

14.2 Podrà participar en els programes de diversificació curricular l'alumnat des del tercer curs d'educació secundària obligatòria, després de l'oportuna avaluació i a proposta dels equips docents. També hi podran participar aquells nois i noies, un cop escoltat l'alumne i la família, que han cursat segon curs però no estan en condicions de promocionar a tercer, i ja han repetit un curs en aquesta etapa.

14.3 Els programes de diversificació curricular tindran una durada d'un o dos cursos escolars. Per a l'alumnat que s'incorpora en acabar el segon curs tindran una durada de dos cursos.

14.4 Els programes s'emmarquen en tres grans àmbits: un àmbit de caràcter lingüístic i social; un àmbit científic i tecnològic; i un àmbit pràctic, que es podran desenvolupar, també, agrupant-los mitjançant projectes interdisciplinaris. L'alumnat cursarà un mínim de tres matèries del currículum ordinari en un grup ordinari del curs corresponent.

L'àmbit lingüístic i social inclourà els aspectes bàsics del currículum corresponent a les matèries de Llengua i literatura catalana i castellana, Llengua estrangera i Ciències socials, geografia i història. L'àmbit científic i tecnològic inclourà els corresponents a les matèries de Matemàtiques, Ciències de la naturalesa i Tecnologies.

14.5 Cada programa de diversificació curricular haurà d'especificar la metodologia, els continguts i els criteris d'avaluació.

14.6 L'alumnat que en finalitzar el programa no estigui en condicions d'obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria i compleixi els requisits de l'edat, podrà continuar un curs acadèmic més en el programa.

14.7 El Departament d'Educació establirà convenis amb ajuntaments, ens locals i altres institucions per al desenvolupament dels programes de diversificació curricular que comportin la realització d'activitats fora del centre, que

en cap cas podran ser de tipus laboral ni professional.

LOE Decret 143 – DIVERSITAT

Títol 1 Cap. II: ESO: Diversitat. ACI integració de matèries en àmbits, agrupaments flexibles, desdoblaments, oferta d'optatives, programes de reforç i programes de tractament personalitzats. Autonomia dels centres per fer una organització flexible dels ensenyaments. Els centres poden organitzar programes de reforç per els alumnes amb dificultats.

Principis pedagògics:

- Atenció a la diversitat: Atenció a l'adquisició i el desenvolupament de competències bàsiques.
- Els dos primers cursos els professors podran impartir més d'una matèria.
- Importància de la tutoria en l'atenció a la diversitat.
- Programes de diversificació curricular a partir de tercer per alumnes amb dificultats orientats a l'obtenció del títol.
- Avaluació diferenciada dels alumnes que cursin programes de diversificació curricular.
- Programes de qualificació professional inicial per alumnes de 16 anys sense títol (excepcionalment 15)
- Mòduls per obtenir el títol d'ESO.

Títol II: Equitat en l'educació (art 79 a 90)

Cap I: Alumnat amb necessitat específica de suport educatiu

- Alumnat amb nee: Concepte: Discapacitat o trastorns greus de conducta. Principis: Normalització i inclusió.
- Integració social i laboral: afavorir la continuïtat a la secundària postobligatòria. Reserva de places per l'alumnat amb discapacitat a la FP.

Sobredotació: flexibilització de la durada de les etapes.

Incorporació tardana: incorporació en el curs més adequat segons les circumstàncies amb suports.

Programes específics per alumnes amb greus dèficits lingüístics o manca de competències o coneixements bàsics.

Compromís de mantenir l'escolarització en els centres adjudicats.

Cap II: Compensació de les desigualtats

- Principi: actuacions compensatòries.
- Educació Infantil: desigualtat inicial.
- Educació primària. Atenció a les condicions socials (nee derivades de SSDV)
- Escola rural.
- Beques i ajuts

Cap III: Escolarització en centres públics i concertats.

Cap IV: **Atenció a la diversitat (art 13)**

13.1. L'educació secundària obligatòria s'organitza d'acord amb els principis de l'educació comú i d'atenció a la diversitat de l'alumnat. Les mesures d'atenció a la diversitat tenen com a objectiu atendre les necessitats educatives de cada alumne per poder assolir les competències bàsiques, els objectius educatius i els continguts de l'etapa. Ni la diversitat sociocultural de l'alumnat, ni la diversitat en el procés d'aprenentatge, ni les discapacitats, poden suposar cap tipus de discriminació, que els impedeixi aconseguir els objectius previstos i la titulació corresponent.

13.2 Entre les mesures d'atenció a la diversitat es preveuran agrupaments flexibles, el reforç en grups ordinaris, el desdoblament de grups per reduir la ratio quan faci falta, les adaptacions curriculars, la integració de matèries per àmbits, programes de diversificació curricular i altres programes personalitzats per aquells alumnes amb necessitats

específiques de reforç educatiu.

13.3 El Departament d'Educació, amb la finalitat de facilitar l'accessibilitat al currículum establirà els procediments adequats, quan sigui necessari realitzar adaptacions curriculars que s'allunyin significativament dels continguts i dels criteris d'avaluació. Aquestes adaptacions es realitzaran tenint present el desenvolupament de les competències bàsiques. Amb aquests supòsits, l'avaluació i la promoció de l'alumnat amb adaptacions curriculars es farà d'acord amb els criteris d'avaluació fixats en les mateixes adaptacions.

13.4 L'escolarització dels alumnes amb necessitats específiques de reforç educatiu en l'etapa d'educació secundària obligatòria es podrà prolongar un curs més del previst amb caràcter general, sempre que això afavoreixi l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria.

13.5 L'escolarització de l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu tindrà en compte les seves circumstàncies, l'edat, coneixements i l'historial acadèmic. Quan aquest alumnat presenti grans mancances en llengua catalana rebrà una atenció específica mitjançant programes d'immersió simultàniament a la seva escolarització en els grups ordinaris, amb els que compartiran el major temps possible de l'horari setmanal.

13.6 L'alumnat d'incorporació tardana que presenti un retard de dos o més anys d'escolarització, podrà ser escolaritzat en un o dos cursos inferiors als que li correspondria per edat, sempre que aquesta escolarització li permeti acabar l'etapa en els límits d'edat establerts amb caràcter general. Per aquest alumnat s'establiran les mesures de reforç necessàries que facilitin la integració escolar i la recuperació del desfasament d'escolaritat, i li permeti continuar amb èxit els estudis.

13.7 L'escolarització de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals podrà comportar tant l'adaptació curricular com la flexibilització de la permanència en un curs o en tota l'etapa. El Departament d'Educació establirà els requisits per a la detecció, l'avaluació i els informes per a la regulació dels expedients acadèmics en cada cas.

13.8 L'escolarització de l'alumnat amb discapacitat o trastorns greus de conducta, podrà comportar tant l'adaptació curricular com la flexibilització de la permanència en un curs o en tota l'etapa. El Departament d'Educació establirà els requisits per a la detecció, l'avaluació i els informes per a la regulació dels expedients acadèmics per als diferents casos.

13.9 Les mesures d'atenció a la diversitat que els centres adoptin, formaran part del projecte educatiu del centre.

Darreres lleis que fan referència a l'educació especial

Diferència entre integració i inclusió: En la integració l'alumne s'ha d'adaptar a l'escola i es posen els recursos per compensar les diferències. En la inclusió el centre dona una resposta educativa global a totes les diferències.

En la integració els alumnes entren en el grup ordinari quan és possible. En la Inclusió l'alumne pertany al grup classe i surt puntualment

LOGSE 3/10/1990	LOQE 27/7/2002	LOE 3/5/2006
<p>NEE engloba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discapacitat psíquica. - Discapacitat motriu. - Discapacitat sensorial. - Condicions personals de sobredotació. - Causes associades a la història escolar. 	<p>NE Específiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alumnes nouvinguts. - Alumnes sobredotats. - Alumnes en situació de desavantatge social. <p>NEE derivades de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - D. Físiques - D. Psíquiques - D. Sensorials - Greus trastorns de la personalitat i la conducta. 	<p>N.E específiques de suport educatiu engloba alumnes amb:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discapacitat - Trastorns greus de la conducta. - Dificultats específiques d'aprenentatge. - Altes capacitats intel·lectuals. - Incorporació Tardana. - Dificultats derivades de condicions personals o historial escolar.

3.3 EXPERIÈNCIA D'OPTIMITZACIÓ DE L'ENTORN.

En el context propi del nostre entorn, municipi, barri, el territori dotat d'una determinada especificitat, disposa sens dubte de diferents àmbits territorials favorables al desenvolupament dels processos comunitaris, i per tant, espais privilegiats per a la potenciació de noves vies de

participació com poden ser entre d'altres, la possibilitat d'experimentar en el món laboral l'aprenentatge tant de preoficis com de serveis per la qual cosa, l'entorn pot esdevenir una font important per les polítiques educatives i d'ajut a superar el fracàs escolar.

Manresa, ha realitzat un projecte específic per oferir als IES un recurs educatiu per contribuir a l'èxit escolar, tot oferint una adaptació curricular adaptada i orientada a la descoberta del món laboral i de les habilitats personals de l'alumnat participant.

El projecte ha estat adreçat a l'alumnat de 4t d'ESO que presenta dificultats d'aprenentatge, desmotivació greu, perfil d'absentisme i problemes de conducta.

Aquesta experiència es porta a terme amb un conveni a tres parts: els IES, el CIO (Centre d'Iniciatives per l'Ocupació) de l'Ajuntament i la Diputació de BCN i vinculada amb l'entorn professional i comercial de la ciutat.

3.3.1 ESTUDI DEL PROJECTE SINGULAR, PROJECTE LABORÀLIA

El projecte Laboràlia és un projecte experimental de transició escola-treball per a estudiants del 2n cicle de secundària dels IES de Manresa. Aquest programa es vehicula a través d'una adaptació curricular dels alumnes que hi participen per tal que puguin experimentar el món del treball i alhora superar els estudis de l'ESO.

Es tracta d'un Projecte de ciutat des del curs 2002-2003 on la regidoria d'Educació de l'Ajuntament de Manresa va signar un conveni amb el Departament d'Educació per poder dur a terme l'experiència però prèviament s'havia fet un estudi de les necessitats dels IES per atendre l'alumnat amb greu desmotivació escolar amb la voluntat d'aportar un recurs complementari als instituts de la ciutat, executat conjuntament amb la regidoria de Promoció Econòmica i que compta també amb el suport econòmic de la Diputació de Barcelona.

És una mesura més per atendre la diversitat de l'alumnat i un projecte obert a la singularitat i a les diferents formes d'organització de cada centre i tipologia del jovent.

Les actuacions fetes per a l'anàlisi del projecte singular Laboràlia de Manresa com a recurs educatiu extern a la descoberta del món laboral han estat:

En relació amb els coordinadors i diferent professorat:

- Dues entrevistes amb la coordinadora municipal del projecte Laboràlia.
- Una entrevista amb una psicopedagoga, coordinadora del projecte a nivell d'un dels IES de Manresa.
- Petits intercanvis d'impressions amb els diferents monitors dels tallers externs de centre.

En relació amb l'alumnat:

- Grups de discussió amb alumnes d'aula oberta d'un dels IES de la ciutat.
- Grups de discussió amb un grup anomenat flex, d'adaptació curricular, del mateix IES.

Observatori natural dels diferents tastos d'oficis:

- Administratiu.
- Imatge digital.
- Dinàmica Comercial
- Lampisteria – pintura
- Comerç
- Salut i esport.

- Pastisseria
- Orientació

A partir de totes aquestes observacions i la documentació facilitada referent als documents interns de l'ajuntament de Manresa en relació al projecte i el document de l'aula oberta de l'IES Pius elaborat per la Psicopedagoga on es presenta aquest, seguidament detallo els aspectes més rellevants d'aquest projecte.

3.3.1.1. Objectius

- Facilitar que alumnes de 2n cicle de secundària puguin obtenir el graduat en ESO mitjançant una modificació curricular que comprèn, entre d'altres, la realització de tallers, activitats i visites a empreses de la ciutat a través d'un conveni per accions formatives entre el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Manresa relacionades amb el món del treball.
- Augmentar la capacitat d'integració en el món laboral d'aquests nois/es i preparar-los per poder decidir l'opció més adequada a les seves expectatives:
 - Cicles formatius.
 - Escoles – Taller.
 - Programes de Garantia Social (PGS).
 - Accés al mercat laboral.
- Desenvolupar capacitats de relació i cooperació per tal de poder-se adaptar al funcionament de la vida activa.
- Conèixer de forma experimental mecanismes i habilitats professionals, com a preparació i orientació de la futura integració al món laboral.

3.3.1.2 Alumnes i Horari

Hi assisteixen alumnes en els darrers anys de l'ESO i que posen de manifest la voluntat d'abandonar el sistema educatiu un cop hagin finalitzat l'Ensenyament obligatori per incorporar-se al mercat laboral és a dir, presenten un nivell molt baix d'aprenentatge, d'autoestima i de motivació pel què fa a l'activitat escolar.

Per tant, són alumnes desmotivats acadèmicament que es preveu que no obtindran resultats favorables en acabar el cicle. No s'inclouen alumnes amb dificultats d'adaptació social o escolar que impliquin conductes agressives o necessitats educatives especials.

Els alumnes són escollits pels equips docents dels Instituts per tal de poder dissenyar correctament la seva adaptació curricular, l'equip de psicopedagogia i els tutors.

L'horari establert per la realització de les activitats és el Dimarts i Dijous de 9:00h a 13:00h tot respectant el calendari escolar en grups reduïts de 6-8 persones.

3.3.1.3 Situació Escolar a Manresa, Centres Col·laboradors i Activitats Formatives

En aquest projecte hi participen 4 IES Públics (dos amb tradició de batxillerat i dos amb formació professional):

- IES Lluís de Peguera.
- IES Lacetània.

- IES Guillem Catà.
- IES Pius Font i Quer.

Cada centre designa quins seran els professionals que duran a terme el seguiment i l'avaluació de l'alumne al llarg del projecte. Aquests docents també estaran en contacte amb la Coordinació del Projecte.

Centres col·laboradors

- Centre d'Iniciatives per a l'Ocupació (CIO) que realitza la coordinació i avaluació general del projecte conjuntament amb la unitat tècnica d'Educació.
- Aules del CIO, Centres Cívics, Tallers,... (Instal·lacions municipals) on es desenvolupen activitats, tallers i tastets.

Activitats Formatives

Els nois/es seleccionats/des per formar part del projecte construeixen un grup amb el següent currículum acadèmic:

- Assistència a la formació escolar fora del recinte durant 8 hores (màxim 1/3 de l'horari escolar). Durant aquest temps reben continguts relacionats amb l'aprenentatge de diferents oficis, orientació laboral i habilitats socials que s'utilitzen en el món adult responsable. Aquestes activitats formatives s'estructuren en 3 blocs:
 - o Mòdul d'orientació i inserció laboral (24h).

S'estructura en 10 temes amb sessions teòrico-pràctiques i amb visites a entitats, institucions i serveis que facilitin a l'alumne el coneixement de l'entorn i dels canals de recerca de feina.
 - o Mòdul de seguretat i higiene en el treball (8h).

Es realitzen 4 sessions teòriques de 2 hores on s'expliquen els conceptes generals, els riscos específics de tastets (vídeos) i la senyalització i localització.
 - o Tastets d'oficis (32 hores/ 7 tastets)

Són petits tallers on s'intenta que l'alumne experimenti els diferents requisits necessaris per dur a terme en diferents sectors productius seleccionats d'acord amb la política econòmica i comptabilitzant els recursos existents (aules, tallers,...):

 - Administratiu – informàtica.
 - Dinàmica comercial.
 - Pastisseria – iniciació cuina.
 - Salut i esport.
 - Lampisteria – manteniment.
 - Pintura – decoració.
 - Serigrafia que ha passat a impartir-se el d'imatge digital.
- La resta d'hores dins l'institut cursen les matèries instrumentals adaptades a un grup reduït i matèries variables com la resta de l'alumnat. Si és necessari s'estableix un itinerari personalitzat per aquest grup d'alumnes per tal que quan es trobin al centre puguin cursar les àrees amb normalitat.

Els alumnes del programa disposen d'un tutor individual que realitza el seguiment i l'evolució de l'alumne tot coordinant la coherència de les accions que realitza, el grau d'aprofitament de les activitats i la valoració del progrés/continuitat.

Els tastets es realitzen en instal·lacions municipals de Manresa que ja funcionen com a tallers per d'altres recursos. Els monitors són professionals d'ofici, en cap cas són professors ni estan relacionats amb el món escolar. L'alumne ha d'obtenir un treball final que serveix per avaluar i mostrar-lo als pares.

3.3.1.4 Metodologia i Contingut

Per dur a terme aquest projecte s'han de prendre un seguit de decisions:

- En relació a l'alumnat: Cal seleccionar quin tipus d'alumnes hi assisteixen, quin tipus d'agrupament es fa depenent de l'ideari del centre i dels recursos disponibles i qui tria i de quina manera l'alumnat.
- En relació a les matèries: L'educació ha de ser pel desenvolupament cognitiu i per l'emocional. Cal tenir present els quatre pilars de l'educació del s.XXI (Informe Delors): aprendre a conèixer, aprendre a fer, aprendre a conviure i aprendre a ser. Pel què fa a l'educació en valors cal educar en l'autonomia, ser persones dialogants i la tolerància.
- En relació al professorat: Que sigui voluntari, cregui en el projecte i disposi de recursos didàctics i personals per tractar la tipologia d'alumnat al qual va adreçat el projecte.
- En relació als recursos i metodologia: Cal treballar de la manera més semblant al grup ordinari per no marcar diferències. Buscar al màxim la funcionalitat del què aprenen i tenir clar el nivell de competències de l'alumnat per treballar des d'allà, tot plantejant objectius clars, treballant de manera sistemàtica i donant models clars i diversificant el tipus d'activitats.
- En relació a les famílies: Cal treballar conjuntament amb les famílies durant tot el curs per comprovar si l'alumne s'adapta al projecte i per parlar de les expectatives de futur realitzant una escolta atenta i respectuosa per tal de cercar aspectes positius que els permetin avançar i recuperar l'autoestima.
- En relació a l'avaluació.

Cal tenir present que l'alumne és nou al programa i al centre. En la primera sessió l'alumne omple una fitxa amb les seves dades personals, preferències professionals i expectatives de futur. Des del CIO se li explica la normativa que haurà de seguir en tots els espais on realitzarà els tastets.

Els alumnes es distribueixen en grups, per IES i se'ls dona un horari on hi ha establerta la rotació de tastets. Tots els alumnes passen per tots ells i els alumnes són responsables d'arribar a cada espai el dia que toca segons l'horari però, sempre respectant les sortides i activitats de l'IES.

Els continguts de treball són a partir dels mòduls implantats en el projecte:

- En l'administratiu-informàtica es treballen els continguts de documentació i funcionament empresarial mitjançant les noves tecnologies de la comunicació.

- En el d'animació comercial es treballen els que fan referència al comerç: fer aparadors, paquets, atenció al públic, etc.
- En el de pastisseria-iniciació a la cuina es treballa amb tot tipus d'aliments, especialment els relacionats amb els pastissos i la cuina internacional.
- En el de decoració i pintura es treballa com pintar i decorar diferents estances.
- En el de salut i esport es treballa la nutrició i l'esport i vida saludable.
- En el de lampisteria es treballa el manteniment d'instal·lacions: llum i aigua. L'ús de la maquinària i eines.
- En el d'imatge digital es treballen diferents retocs fotogràfics amb ordinador i la creació d'una imatge digital.
- En el d'orientació i seguretat es treballen diferents maneres de buscar feina i la protecció d'accidents laborals.

3.3.1.5 Avaluació i Resultats

L'avaluació de l'alumne la realitza el monitor al final de cada tastet i depèn de les següents variables:

- Puntualitat: per tal que adquireixin un valor essencial com és l'horari.
- Participació: per tal de valorar l'actitud de l'alumne envers la realització de les tasques proposades.
- Adquisició de coneixements: per tal d'avaluar l'assimilació dels continguts.
- Interès.

Al finalitzar cada mòdul o tastet l'alumne realitza una enquesta de satisfacció per tal de saber la seva opinió respecte als continguts impartits, el monitor, les activitats i les visites amb l'objectiu de saber si s'estan complint les expectatives.

Mensualment s'avalua el funcionament del grup per part del monitor amb la finalitat d'analitzar la trajectòria de l'alumne durant el tastet; aquest informe es transmet al tutor de l'IES.

Per últim es realitza una avaluació final on conjuntament els tutors dels IES, els monitors dels tastets, tècnics i alumnes avaluen els funcionament dels grups i l'aprofitament de les classes per part dels alumnes.

Cal tenir present per això que és necessari fer un seguiment del temari impartit per tal de garantir un mínim de coneixements, amb una flexibilitat de continguts però amb un mínim de temari per tal d'avaluar als alumnes.

La coordinadora del curs per l'avaluació final de la memòria recull dades referents als alumnes i tastets per obtenir una mitja de les variables observades i així valorar el comportament final dels alumnes i grups.

Quan un alumne/a no supera totes les àrees, el professorat, a l'hora de decidir si se li dona el graduat o no, es té en compte la maduresa i l'actitud de l'alumnat al llarg del curs, i també la possibilitat de poder seguir amb aprofitament un CFGM el proper curs.

Resultats

Cal tenir present que actualment aproven l'ESO entre un 75% i un 80% dels alumnes del grup Laboràlia. D'aquests entre el 80% i el 90% continuen els estudis realitzant un Cicle Formatiu de Grau Mitjà per la qual cosa, es veu que l'objectiu final d'aquest Pojecte s'està materialitzant any rera any.

3.3.2 L'APRENTATGE SERVEI

Hi ha elements que, per la seva naturalesa, en unir-se multipliquen els seus efectes i donen lloc a noves i més valuoses potencialitats; en l'àmbit pedagògic, aquest és el cas de l'aprenentatge servei (APS), una combinació innovadora de dos elements alhora ben coneguts: l'aprenentatge basat en l'experiència i el servei a la comunitat.

“L'APS és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulats en el qual els participants aprenen tot treballant en necessitats reals de l'entorn amb la finalitat de millorar-lo”¹⁹. L'aprenentatge-servei esdevé així un projecte educatiu amb utilitat social que aposta per una educació cívica a través de l'acció, una educació per una ciutadania activa i responsable²⁰.

La trajectòria educativa del nostre territori no parteix de zero sinó que, són notables els intents per vincular la tasca educativa i les necessitats socials de l'entorn. Per això considerem que l'APS aporta criteris per dissenyar projectes que integren d'una manera equilibrada l'aprenentatge i el servei però sobretot, ens permet rellegir i redimensionar projectes o fins i tot, projectes que no van néixer sota aquest títol, contenen molts dels elements fonamentals de la proposta.

En un moment en el qual l'educació per la ciutadania s'ha convertit en un dels principals reptes de les nostres institucions educatives – indicador d'un decreixent compromís cívic de la societat,... - l'aprenentatge servei (APS) representa una proposta pedagògica i una metodologia de treball.

3.3.2.1 Els requisits bàsics dels projectes d'APS

Si bé és evident que l'aprenentatge i el servei, tal i com indica el seu nom, són els dos principals elements dels projectes d'APS, són cinc els requisits bàsics d'aquesta proposta pedagògica: l'aprenentatge, el servei, la intencionalitat pedagògica, la participació activa i la reflexió²¹.

- **Aprenentatge:** resulta fonamental en els projectes d'APS que els aprenentatges estiguin clarament associats al servei que es pretén fer a la comunitat i que sigui explícit tot allò que hi poden aprendre al llarg del procés – abans, durant i després de la realització del servei-.

En l'àmbit escolar és interessant vincular, els projectes als aprenentatges propis de les matèries curriculars per poder treballar continguts de diferents àrees de manera interdisciplinària. També permet potenciar altres competències de caire més transversal com poden ser el desenvolupament personal i interpersonal; la comprensió i aplicació de coneixements; el compromís, la curiositat i la pràctica reflexiva; el pensament crític i les perspectives de transformació i ciutadania²¹.

- **Servei:** impliquen activitats de servei autèntic sobre l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo. Aquests projectes parteixen de necessitats reals, han de ser possibilistes i pressuposen un exercici a l'alteritat. El servei busca un impacte real a l'entorn immediat, pròxim o global i, per tant, ha d'adequar-se a les capacitats dels participants.

¹⁹ PUIG,J.M; BATLLE,R;BOSCH,C; PALOS,J. Aprenentatge –servei. Educar per a la ciutadania. Barcelona: Octaedro i Fundació Jaume Bofill, 2006, p.132-133

²⁰ Es considera que els inicis de l'APS es troben en els treballs de William James i John Dewey, bàsicament per la voluntat de promoure una educació cívica fonamentada en valors de pau i servei.

Els àmbits en els quals es pot fer servei són diversos: medi ambient, participació ciutadana, intercanvi generacional, suport a l'escolarització o cooperació. Així doncs, els projectes d'APS exigeixen el treball en xarxa i la recerca de la paternitat entre institucions educatives i entitats socials.

Un dels principis del servei és la reciprocitat. Així doncs, l'APS vol defugir actuacions de caire assistencialista, posant al descobert que la persona que fa el servei també rep algun benefici d'aquell que, és el seu destinatari.

- **Intencionalitat pedagògica:** darrera d'una activitat d'APS és necessari que existeixi un veritable projecte educatiu per part de l'educador i que, des del principi estigui planificat tant en relació a l'aprenentatge com al servei. Aquest primer no es pot donar d'una manera atzarosa ni s'hauria de confondre amb un aprenentatge espontani. El servei ha de ser real i de qualitat i, alhora també ha de permetre extreure'n la dimensió pedagògica.

En els projectes d'APS, l'aprenentatge i el servei són elements fonamentals des del moment del disseny de la proposta. En part, la tasca de l'educador inclou ajudar als nois i noies a fer aquest vincle i a extreure la dimensió educativa de les accions de servei i de les vivències que se'n deriven.

- **Participació activa:** en els projectes d'APS l'experiència és la base sobre la qual es construeixen els aprenentatges i els tornen veritablement significatius; és així com es superen altres propostes educatives merament informatives i centrades en la transmissió per part de la figura de l'educador.
- **Reflexió:** esdevé un dels principis de valor dels projectes d'APS. Establir espais per a la reflexió sobre l'acció és, en aquest tipus de projectes, tan important com la vinculació que es busca entre l'aprenentatge perseguit i el servei que es vol fer. Aquest exercici de reflexió, que hauria de mantenir-se constant durant tot el procés permet, convertir l'aprenentatge servei en una proposta que afavoreix la formació integral de la persona.

En definitiva, aprenentatge, servei, intencionalitat pedagògica, participació activa i reflexió: cinc requisits bàsics que donen lloc a una activitat educativa original que s'emmarca en una pedagogia de l'èxit, l'autoestima i el reconeixement individual i col·lectiu, que combina objectius d'aprenentatge i servei de manera integrada, que aplica un mètode en el qual els joves participants són els principals protagonistes i que, esdevé una nova oportunitat per a l'educació de la ciutadania.

3.3.2.2 Trets Pedagògics de l'APS

- **Un mètode per a l'educació formal i no formal, per a totes les edats i que ha de comptar amb un espai temporal precís.** S'aplica en àmbits educatius formals i no formals, a qualsevol edat i en totes les etapes educatives. Convé situar les experiències dintre de les possibilitats temporals de cada institució. En l'educació formal es poden col·locar en: tutories, crèdits de síntesi o de recerca, pivotant en una o varies matèries, activitats extraescolars, o en un temps destinat específicament al tema. Pel què fa a l'educació no formal, s'ubicaran en: colònies, campaments, camps de treball, trobades setmanals i altres.
- **Un servei per aprendre i col·laborar en el marc de la reciprocitat.** Concep el servei com una resposta a necessitats reals de la societat: protecció del medi ambient, recuperació del patrimoni cultural, ajuda a grups socials amb necessitats, etc. El servei permetrà aplicar coneixements previs, formular interrogants intel·lectuals i cívics, i ser font d'experiències que obrin a noves adquisicions. Serà un esforç de cooperació, un

exercici de responsabilitat i un espai de col·laboració recíproca on totes les parts ofereixen i reben quelcom de valor.

- **Un procés d'adquisició de coneixements i competències per a la vida.** Desenvolupa processos conscients, planificats i sistemàtics d'ensenyament i aprenentatge que relacionen tasques de servei amb continguts i competències rellevants. L'educació formal posarà en joc continguts actuals, procedimentals i de valor propis de les matèries escolars fins a convertir-los en competències que permetin enfrontar-se i resoldre els problemes vitals de la comunitat. L'educació no formal, després de prendre consciència de les competències i continguts que activen les seves propostes i formes d'intervenció, tractarà intencionalment les competències i continguts formatius relacionats amb el servei a la comunitat que impulsa l'entitat.
- **Un mètode de pedagogia activa i reflexiva.** S'inspira en una pedagogia de l'experiència, participació activa, reflexió, interdisciplinarietat i resolució de problemes, cooperació, immersió en pràctiques de valor i avaluació múltiple. Una pedagogia d'aquestes característiques requereix que l'educador sigui més que un ensenyant.
- **Una xarxa de "partenaires" i instàncies de connexió i suport.** Requereix un treball en xarxa que coordini les institucions educatives -escolars i no escolars- i les entitats socials que intervenen a la realitat. Aquesta aliança permetrà a les institucions educatives obrir-se al seu entorn i a les entitats socials exercir una influència formativa que completi l'acció de les institucions educatives i contribueixi a l'ideal de la ciutat educativa, on tot el teixit ciutadà exerceix alguna acció formativa. També convé comptar amb l'ajuda d'altres instàncies destinades a crear vincles de partenariat entre les institucions educatives i les demés entitats socials.
- **Activitats amb impacte formatiu i transformador.** Incideix en l'aprenentatge de continguts intel·lectuals, afectius i de comportament; desenvolupa competències aplicables a diversos àmbits vitals; reviu el pensament crític i la responsabilitat cívica; transmet valors i virtuts que fomenten el desenvolupament personal i la ciutadania, i contribueix a millorar l'entorn social, així com les institucions implicades en el projecte.

3.3.2.3 El Centre Promotor d'APS

Diverses institucions interessades en l'educació en valors i la participació han impulsat la creació del Centre Promotor d'Aprenentatge-servei. Aquest és un espai generador d'iniciatives i de confluència d'accions encaminades a facilitar i reforçar els projectes d'aprenentatge servei. En definitiva, una entitat amb voluntat de servei públic, independent de l'Administració que treballa per associar l'APS a innovació, qualitat educativa i participació.

Fins ara les entitats impulsores del Centre Promotor d'APS són: la Fundació Jaume Bofill, la Fundació Catalana de l'Esplai, l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona (ICE), GREM de la Universitat de Barcelona, la Diputació de Barcelona, l'Associació de Mestres de Rosa Sensat, els Escoltes Catalans, la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, la Fundació Pere Tarrés, la Fundació Universitària Martí Humà i els Minyons Escoltes i Guies de Sant Jordi de Catalunya.

La finalitat principal d'aquest centre és promoure l'estudi, la difusió i el desenvolupament de projectes d'aprenentatge a través de:

- Oferir **suport, assessorament i formació** a persones, centres i entitats que vulguin desenvolupar projectes d'APS.

- Articular una **xarxa d'agents socials, educatius i institucionals** actius a partir dels quals vagi prenent força i es vagi divulgant la proposta d'educació en valors i per la ciutadania que caracteritza l'aprenentatge servei.
- Establir **acords de cooperació i reconeixement** amb les organitzacions socials i les institucions acadèmiques, polítiques i de l'Administració que siguin necessàries per estendre i consolidar l'APS a la nostra societat.

Des del seu naixement, les principals actuacions del Centre Promotor per a la difusió i impuls dels projectes d'APS han estat: la localització i l'anàlisi de bones pràctiques, activitats de formació i un cicle de conferències, la publicació de dos llibres – un de caràcter teòric i un d'experiència d'APS-, la celebració de les “Jornades d'Intercanvi d'Experiències d'Aprenentatge –servei” (novembre de 2006), i la creació i dinamització de la seva pàgina web.

www.aprenentatgeservei.cat és la seu virtual i un dels principals trets d'identitat del Centre Promotor d'Aprenentatge-servei. S'adreça directament a tots aquells professionals, centres i institucions que des de l'àmbit educatiu –educació formal i no formal- i el social vulguin dissenyar i/o implementar conjuntament projectes que integren les dimensions d'aprenentatge i de servei a la comunitat.

En la pàgina web del Centre Promotor d'Aprenentatge-servei, s'hi poden trobar experiències, guies pràctiques, entitats i jaciments de servei, entrevistes, testimoniatges, possibilitats de formació, enllaços d'interès i una agenda d'activitats.

4 ESTUDI DE L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

4.1 OBJECTIUS

En aquest capítol es presenta l'estudi realitzat amb els diferents protagonistes dels grups d'adaptació curricular GAC, amb l'objectiu de conèixer la necessitat, viabilitat i acceptació de la proposta.

4.2 METODOLOGIA

En la fase de l'anàlisi del context educatiu de la recerca i per tal de conèixer les variables afavoridores de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup, s'han elaborat i aplicat diferents **instruments de recollida de dades**:

- **Qüestionaris sobre les adaptacions curriculars de grup a l'ESO pel professorat amb experiència docent en els grups GAC sense modificació significativa del currículum.**

L'objectiu específic d'aquest qüestionari és la necessitat d'acceptació per part dels docents d'un disseny d'innovació metodològic com a nou recurs pels grups d'adaptació curricular amb aplicació de tallers externs – interns de centre i com a ampliació de la resposta a la diversitat.

Amb la finalitat de motivar als enquestats, s'ha redactat un text breu on s'han explicat els objectius del qüestionari per tal de conèixer l'opinió dels diferents professionals que han estat o estan impartint docència en els grups específics d'alumnes amb ritme lent i amb dificultats prou significatives d'aprenentatge i saber com veurien la possibilitat que es pogués impartir als tres IES de la ciutat un programa de diversificació curricular basat en ensenyar oficis.

El model d'aquest qüestionari consta de 16 preguntes de les quals, una primera tracta les dades personals i professionals, 14 són semiobertes on el professor respon a partir d'un criteri referencial d'escala ordenada de 1 a 4, de menys a més grau d'acord (0 No contesta, 1 Gens /Gairebé Mai, 2 Una Mica / Poc, 3 Bastant / Sovint i 4 Molt /Sempre) i amb espai per tal de proposar voluntàriament propostes de millora en cada una de les qüestions que consideri oportunes i una última pregunta, totalment oberta, on es planteja que el professor proposi possibles propostes d'estratègies afavoridores d'ATD pels grups d'adaptació curricular (veure descripció al punt 4.3.1).

- Grups de discussió pel propi alumnat dels grups d'adaptació curricular (GAC) sense modificació significativa del currículum del 2n cicle de l'ESO.

Els grups de discussió per ells mateixos permeten al grup expressar l'estructura de l'entorn social que els correspon, també en la conversa es construeix un discurs, que és la matèria primera per a l'anàlisi i la interpretació. La parla s'interpreta amb significats compartits i el grup de conversa; des de la seva gènesi fins a la seva aplicació té voluntat de subvertir els mecanismes per tal de poder donar veu a aquells que no en tenen.

L'objectiu ha estat donar veu als alumnes dels GAC's sense modificació significativa del currículum, a través d'una conversa cuidadosament plantejada per tal d'obtenir informació d'una àrea d'interès en un ambient totalment permissiu i gens directiu.

En la realització dels grups de conversa, tal i com ens diu Núria Giné (2003) s'han d'incorporar estratègies per tal de fer conscient a l'alumnat que d'alguna manera és protagonista de l'ús de la paraula i que té tendència a revelar qüestions personals quan l'entorn és permissiu i no enjudiciador.

PASSOS SEGUITS PER L'OBTENCIÓ DE LES DADES

A continuació s'expliciten els passos seguits pel desenvolupament pels grups de discussió i decisions preses.

1. Disseny del procés
 - a. Objectius
 - i. Detectar els aspectes més positius de pertànyer en un grup d'adaptació curricular i d'altres que es podrien millorar o fer diferents.
 - ii. Valorar l'opinió de l'alumnat respecte a la introducció de nous programes i metodologies que parteixin d'ofertes i necessitats laborals de l'entorn.
 - b. Determinar qui s'estudiarà
 - i. Alumnes que coneixen de primera mà aquesta situació.
 - ii. L'alumnat dels grups GAC i aula oberta de 3r i 4t d'ESO de Castelldefels.
 - iii. L'alumnat d'un IES de Manresa del Projecte Laboràlia.
 - c. Planificació de les reunions.

Esquema (calendari i dedicació en funció de la disponibilitat del centre i presentació als alumnes del grup de discussió).
2. Les Preguntes

Obertes, preparades, ordenades i contextualitzades

 - i. Guió de la conversa per a la investigació en forma de preguntes
 - ii. Seguir la conversa (escolta activa).
3. Els i les participants

Mostra

 - i. 10 alumnes (5 de 3r i 5 de 4t) dels GAC de l'IES A de

Castelldefels.

- ii. 10 alumnes (5 de 3r i 5 de 4t) dels GAC de l' IES B de Castelldefels.
- iii. 10 alumnes (5 de 3r i 5 de 4t) dels GAC de l' IES C de Castelldefels.
- iv. 10 alumnes de l'aula oberta de l'IES A de Castelldefels.
- v. 10 alumnes de l'aula oberta de l'IES B de Castelldefels.
- vi. 10 alumnes del GAC (GRUP FLEX) de l'IES D de Manresa.
- vii. 11 alumnes de l'aula oberta i del Projecte Laboràlia de l'IES D de Manresa.

4. Elaboració del guió de grup de discussió dels IES.

- a. Recursos d'ATD. Valoracions qualitatives de l'experiència de pertànyer a un grup GAC com a recurs d'ATD.
 - i. Diferències qualitatives entre formar part d'un grup d'adaptació curricular i un grup ordinari (organització, guiatge, el què i el com es treballa, la tutoria, etc).
 - ii. Autoestima (com em veig i com em sento).
 - iii. Interacció social a l'aula (relacions alumne-professor entre iguals).
 - iv. Nivell de satisfacció de pertànyer al grup.
- b. Valoració que fa l'alumnat repetidor d'haver estat cursant el mateix nivell durant dos cursos
Valoracions de diferents experiències individuals.
- c. Valorar la formació rebuda.
 - i. Grau d'interès de la proposta curricular del què s'ensenya.
 - ii. Conèixer si hi ha interessos d'aprenentatge no coberts al centre.
- d. Percepció de la necessitat d'impartir una modificació curricular amb aplicació de tallers d'oficis.
Conèixer si hi ha experiències de treball de taller on es potenciï la creativitat, la iniciativa i la pràctica.
- e. Introducció de l'aprenentatge a l'entorn a partir de la nova metodologia (Aprenentatge Servei).
Analitzar si estarien disposats a participar en treballs que necessiti l'entorn i/o la ciutat i d'aquesta manera aprendre i oferir un servei a la comunitat.
- f. Grau de treball de l'orientació personal, acadèmica i professional
Coneixement del sistema educatiu i de les aptituds, habilitats i interessos personals per dissenyar un possible itinerari professional.

5. Moderació de Grup

- a. Xerradeta de presentació
Conèixer el tema i la metodologia.
- b. Lloc de reunió tenint previst un espai acollidor
 - i. Distribució dels membres del grup en forma de cercle, exposar unes mínimes normes contextualitzades, demanar permís per gravar i agrair la col·laboració.
- c. Registre de la discussió.
- d. Pausa i demanda d'explicacions quan calgui.

- e. Esperar qualsevol qüestió inesperada.
- f. Concloure la reunió.

- Reunions amb el professorat més directament implicat amb l'Atenció a la Diversitat als centres.

- o Reunions amb l'equip directiu.
- o Reunions amb el professorat amb experiència amb la metodologia de tallers als tres IES de Castelldefels.
- o Reunions amb les Psicopedagogues dels IES.
- o Reunions amb el professorat de les aules d'acollida.

Objectius:

- o Conèixer com es treballa la diversitat a Castelldefels.
- o Recollir diferents experiències de treball en els tallers interns de centre.
- o Identificar variables afavoridores d'ATD als IES.
- o Detectar possibles propostes de millora.

Previ a la recerca, es va parlar amb la Direcció dels tres IES de Castelldefels, amb la Coordinadora Municipal del Projecte Laboràlia i amb la Direcció i Psicopedagoga d'un dels IES de Manresa, amb l'objectiu que avalessin i donessin el vist-i-plau a l'estudi. Això m'ha permès comptar amb la col·laboració des del primer moment de tots els centres, cosa que mostra el seu compromís amb la recerca per a la innovació educativa.

Una altra part del treball ben important requeria el contacte directe amb els alumnes per tal de poder-los entrevistar. Donada la gran quantitat d'alumnes dels GAC es va optar per fer trobades de grup que varen ser gravades.

Pel què fa a les enquestes al professorat, s'han deixat uns dies als instituts a través dels equips directius, a fi que voluntàriament es contestessin, recollint-les posteriorment al cap de dues/tres setmanes.

4.3 DESCRIPCIÓ DELS INSTRUMENTS DE RECOLLIDA

4.3.1 ESTRUCTURA DEL QÜESTIONARI

Les 16 preguntes realitzades en l'enquesta als professionals de cada un dels IES de Castelldefels estan englobades en 5 àrees que són objecte del meu estudi.

- *Dades d'identificació.*
- *L'estructura organitzativa dels GAC's.*
- *El currículum adaptat.*
- *L'ús de metodologies pràctiques internes i/o externes al centre.*
- *Acceptació de la modificació curricular*

ÀREA: DADES D'IDENTIFICACIÓ			
Dimensions	Indicadors	Tipus Mesura	Nº Pregunta
Dades generals	Sexe, edat	Preguntes tancades	Encapçalament
Dades Professionals	- Experiència docent. - Experiència en la docència amb els grups d'adaptació curricular	Preguntes tancades	Encapçalament
ÀREA: ESTRUCTURA ORGANITZATIVA DELS GAC			
Dimensions	Indicadors	Tipus Mesura	Nº Pregunta
Criteris organitzatius	Nivell de coneixement dels criteris per l'organització del grup.	Escala i propostes de millora	1
	Grau de flexibilitat dels grups GAC		2
	Claredat/explicitació dels criteris de baixa del grup.		3
	Rigor per a la presa de decisions d'entrades i sortides del grup.		4
	Adequació del nombre de professors/es.		8
ÀREA: EL CURRÍCULUM ADAPTAT			
Dimensions	Indicadors	Tipus Mesura	Nº Pregunta
Components curriculars	Adequació dels components curriculars.	Escala i propostes de millora	5
Criteris d'avaluació diversificats	Aplicació de tipus i criteris d'avaluació diferenciats.		7
Nivell d'acreditació assolit a l'ESO	Grau de satisfacció amb el nivell d'acreditació.		9
ÀREA: ÚS DE METODOLOGIES PRÀCTIQUES INTERNES O EXTERNES AL CENTRE.			
Dimensions	Indicadors	Tipus Mesura	Nº Pregunta
Recursos metodològics	Impartició de tallers com a metodologia activa i pràctica perquè l'alumne aprengui de forma vivencial	Escala i propostes de millora	6
	Grau d'acord en incentivar noves metodologies de treball per qualsevol àrea i/o àmbit educatiu perquè l'alumnat aprengui fent serveis a la comunitat.		14

ÀREA: ACCEPTACIÓ DE LA MODIFICACIÓ CURRICULAR			
Dimensions	Indicadors	Tipus Mesura	Nº Pregunta
Nous recursos innovadors per a l'ATD	Grau d'acord en la necessitat d'aplicar un programa de diversificació curricular on es combinin les assignatures acadèmiques amb tallers d'aprenentatge d'oficis externs al centre.	Escala i propostes de millora	10
	Grau d'acord amb impartir al 2on cicle de l'ESO i als 3 IES de la ciutat, un programa basat en ensenyar oficis a partir de tallers externs al centre.		11
	Grau d'acord amb: aquest recurs crearia una dosi de motivació extra?	Escala i propostes de millora	12
	Grau d'acord en lligar l'oferta dels tallers amb els interessos dels alumnes i les ocupacions més demandades de l'entorn.		13

4.3.2 GRUPS DE DISCUSSIÓ AMB L'ALUMNAT

Dels grups de discussió realitzats amb els alumnes dels grups d'adaptació curricular sense modificació significativa del currículum dels tres IES de Castelldefels s'han analitzat les següents variables:

- *Valoració de l'experiència de pertànyer al GAC.*
- *Valoració de la repetició.*
- *Valoració de la formació rebuda als GAC's.*
- *Valoració d'una possible modificació curricular (no significativa) amb aplicació de tallers externs i/o interns de centre en relació a les ocupacions (oficis més demandats de l'entorn).*
- *Proposta de noves metodologies i Programes Educatius d'aprenentatge servei.*
- *Grau de satisfacció del nivell d'orientació rebuda.*

4.3.3 DADES DE LES ENTREVISTES AMB ELS PROFESSIONALS IMPLICATS AMB L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT ALS CENTRES

De les reunions realitzades amb els professionals directament implicats amb l'atenció a la diversitat als IES de Castelldefels per tal d'identificar les diferents variables afavoridores per les Adaptacions Curriculars de Grup s'analitza la diversitat de variables que es gestionen de la següent manera:

VARIABLES D'ANÀLISI DE LES ACG	COM ES GESTIONEN?
<i>Detecció de les necessitats educatives inicials d'etapa.</i>	A través de les fitxes de traspàs i mitjançant la coordinació entre primària i secundària.
<i>Diagnosi psicopedagògica</i>	A partir de demandes específiques del docent que detecta alguna qüestió diferencial que li preocupa de l'alumnat mitjançant l'exploració psicopedagògica amb les psicopedagogues i

	d'altres professors.
<i>Suport psicopedagògic individual i en grup</i>	<ul style="list-style-type: none"> -Construint criteris per a l'adjudicació de recursos interns i externs al centre amb intencionalitat de ser rigorosos en la seva aplicació. -Amb la figura del psicopedagog que vetlla per un model d'escola inclusiva fent propostes per a la millora de les respostes de l'ATD. -Amb experiència d'aplicació de tallers en els 3 IES.
<i>Planificar estructures organitzatives</i>	<ul style="list-style-type: none"> -A través del Reforç de treball en petits grups oferint una atenció més individualitzada. -A partir de grups flexibles de desdoblament. -A partir de grups d'adaptació curricular: GAC, aula d'acollida, aula oberta. -A través de metodologies diversificades: tallers i altres.
<i>Matèries optatives</i>	A través de diferents crèdits variables d'iniciació i ampliació en diferents àmbits.
<i>Permanència d'un any més en el cicle o curs.</i>	Mitjançant la junta d'avaluació tot valorant la conveniència de treballar un any més el mateix nivell.
<i>Programes de diversificació</i>	<ul style="list-style-type: none"> -Valorant que en el PCC totes les Programacions s'hi contemplin ajustaments i adaptacions. -Elaborant programacions didàctiques pels GAC's, fent les adequacions pels diferents grups de nivell tot explicitant el què, com i quan ensenyar i avaluar (criteris d'avaluació) i prioritització d'uns continguts davant d'altres: actitudinals, procedimentals i conceptuals a nivell de l' ESO.
<i>Equips docents</i>	Reunions de 1r i 2n cicle de l'ESO.
<i>Departaments Didàctics</i>	Contemplant amb les programacions ajustaments i adaptacions.
<i>PAT</i>	Mitjançant el Pla d'Acció Tutorial propi de cada centre.
<i>CAD (Comissió d'Atenció a la Diversitat)</i>	Mitjançant una Comissió Permanent que treballa per donar resposta a totes les necessitats educatives.
<i>Comissió Pedagògica</i>	Mitjançant reunions quinzenals o setmanals per planificar i seguir els temes pedagògics prioritzats.
<i>Comissió Social</i>	Amb reunions quinzenals per la prevenció i treball de l'alumnat amb risc social.
<i>Personal laboral de suport socioeducatiu</i>	Mitjançant diferents figures professionals: vetlladora, fisioterapeuta, tècnic en integració

	social, assistent social.
<i>Normativa de Centre</i>	Reglament del règim intern.
<i>Implicació de l'equip directiu</i>	Amb un nivell de sensibilitat i resposta molt favorable.

4.4 ANÀLISI DELS RESULTATS

4.4.1 RESULTATS PROVINENTS DELS QÜESTIONARIS REALITZATS AL PROFESORAT DELS IES DE CASTELLDEFELS SOBRE LES ADAPTACIONS CURRICULARS DE GRUP A L'ESO

Objectiu:

La investigació que aquí es resumeix ha buscat conèixer quina era per una banda l'opinió dels diferents professionals que estan impartint o han impartit docència amb els grups específics d'alumnes amb necessitats significatives d'aprenentatge als IES de Castelldefels, saber com veurien la possibilitat que es pogués impartir pels tres instituts de la localitat, un Programa de Diversificació Curricular basat en ensenyar oficis als alumnes poc motivats mitjançant tallers externs al centre i per altra banda, saber quina és la visió global de totes les variables afavoridores de l'èxit educatiu en aquest tipus d'agrupament com a estratègia emprada d'atenció a la diversitat.

Tractament confidencial de les dades:

Considerant la necessària confidencialitat i atès que treballa amb dades i opinions personals, cada docent passava a ser un número aleatori un cop introduïdes les dades, i no s'ha fet distinció entre els tres IES de la localitat per tal de tenir una mostra molt més representativa.

S'ha optat també per no nomenar directament els resultats de cada un dels IES de Castelldefels ni del de Manresa i identificar-los simplement mitjançant la nominació aleatòria d'una llera (A, B i C Castelldefels, D Manresa).

Tractament i resultat estadístic de les dades:

Les preguntes de l'enquesta realitzada al professorat docent de Castelldefels amb experiència sobre les adaptacions curriculars de grup a l'ESO eren de dos tipus: excloents (sexe: 1 home, 2 dona) i ordinals. Aquestes preguntes ordinals calia respondre-les en funció d'unes categories que depenien del grau d'acord: 0 No contesta, 1 Gens /Gairebé mai, 2 Una Mica /Poc, 3 Bastant / Sovint i 4 Molt/ Sempre.

El procediment per a l'estudi estadístic ha estat el següent:

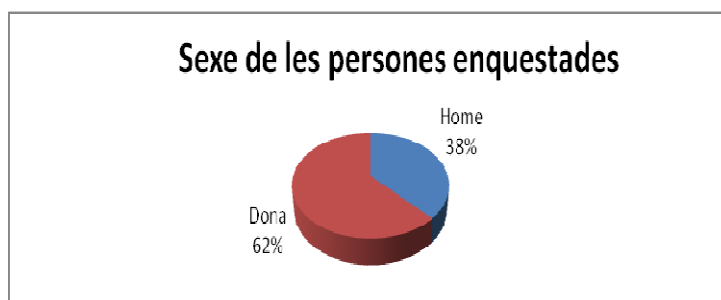
- Codificar les respostes.
- Crear una matriu i buidar les enquestes.
- Recompte de les respostes per cada pregunta i càlcul de l'estadístic.
- Elaboració de gràfics de cada una de les àrees d'anàlisi.
- Estudi de relacions entre preguntes.

Totes aquestes dades estan recollides en una base de dades en Excel i el resultat de l'estudi estadístic s'ha adjuntat a l'apartat d'annexes (capítol VI).

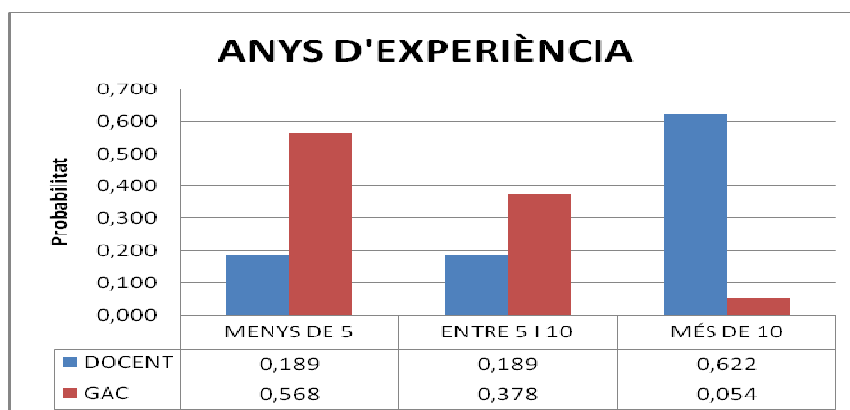
Anàlisi dels resultats:

A continuació aniré detallant els resultats més significatius de les 5 àrees englobades en el meu estudi per tal d'obtenir unes conclusions sobre l'opinió del professorat dels IES de Castelldefels sobre les Adaptacions Curriculars de Grup a l'ESO i a partir d'aquestes, poder elaborar unes propostes de millora.

Pel què fa a les **dades d'identificació** cal valorar per una banda el sexe, l'edat i els anys d'experiència (docent i GAC). La mostra analitzada ha estat de 37 persones de les quals 14 són homes i 23 dones, essent la mitjana d'edat de 43,4 anys amb una desviació típica de 8,07 anys.

Referent a la categoria dels anys d'experiència s'ha analitzat la relació entre els anys d'experiència docent i els d'experiència als grups d'adaptació curricular. A partir de les dades del qüestionari se'n deriva el següent gràfic:

D'aquests resultats s'observa una relació inversa entre els *anys d'experiència docent* i els *anys d'experiència als grups d'adaptació curricular (GAC)*. Cal ressaltar que el 56,8% del professorat que imparteix en els GAC té menys de 5 anys d'experiència docent en aquests grups, aquesta dada és força important d'analitzar no només pel fet de preguntar-nos perquè intervé més el professorat novell sinó, per què els docents amb més experiència no intervenen més amb l'alumnat amb més dificultats per aprendre?.. Tot i així cal tenir present que del professorat analitzat un 62,2% té més de 10 anys d'experiència docent.

Seria bo preguntar-se el perquè d'aquesta realitat. El caràcter obert que se li ha donat a l'adscripció del professorat als grups d'adaptació curricular molt sovint ha estat pel fet de demanar-se professorat voluntari per impartir docència en aquests grups; això ha fet en molts casos que, professorat amb més experiència no s'hagi engrescat a fer de professorat amb aquesta tipologia d'alumnes (grups massa diferents, més difícil de treballar i amb baixes expectatives d'èxit en comparació amb els grups ordinaris) i si s'engresquessin els professors

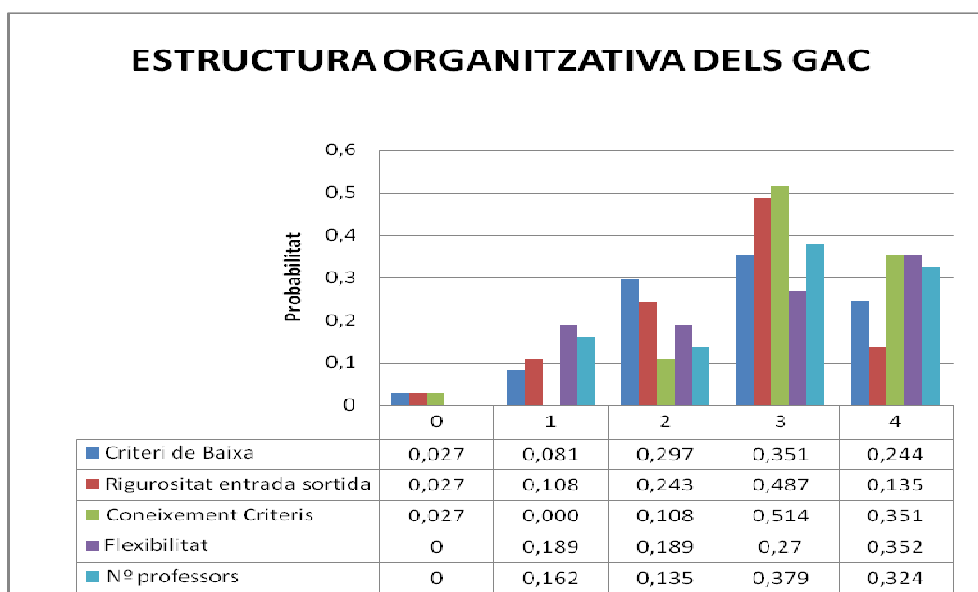
novells que molts cops s'ho prenen com un repte professional i sovint tenen interès per continuar-hi.

A vegades també, el fet que no hi hagi voluntaris fa que s'adjudiquin a aquests grups d'adaptació curricular professorat nou arribat al centre.

Per aquests dos criteris caldria preguntar-se si aquestes dues situacions són afavoridores per a la millora qualitativa dels GAC i quines conseqüències se'n deriven. La resposta a aquesta pregunta penso que ve determinada pel grau de concreció que cada centre ha fet del què vol i espera dels seus grups GAC per tant, el professorat ha de ser coneixedor d'aquests objectius i de les expectatives posades en aquests agrupaments de manera que, **és el centre qui ha de determinar quin perfil de professorat pensa que donarà millor resposta al seu alumnat amb les seves necessitats però, el què no es pot obviar i cal conèixer és si, existeixen o no criteris per a l'adscripció del professorat als GAC i si aquests estan consensuats a nivell de CAD.**

Pel què fa referència a l'àrea de l'**estructura organitzativa dels GAC**, aquesta engloba les següents variables d'estudi:

- Criteri de baixa.
- Rigurositat entrada – sortida.
- Coneixement de criteris
- Flexibilitat
- N° de professors.

En referència al *Coneixement de Criteris* podem dir que un 86,5% coneix entre bastant i molt els criteris per derivar l'alumnat als grups d'adaptació curricular. D'aquest aspecte cal destacar que, seria important fer recordatori en les diferents reunions d'equip i de la CAD dels criteris per accedir i de seguiment als grups GAC d'una manera rigurosa i periòdica.

Pel què fa al *Grau de Flexibilitat*, podem extreure que un 62,2% creu que els grups GAC són entre bastant i molt flexibles amb les noves incorporacions durant el curs escolar en consens amb l'equip docent però un 37,8% creu que s'és poc flexible. Aquesta variable va lligada amb la *Rigurositat entre l'entrada i la sortida dels grups GAC* ja que, els que consideren que s'és poc flexible amb les noves incorporacions a la vegada creuen que no s'és rigorós amb els criteris

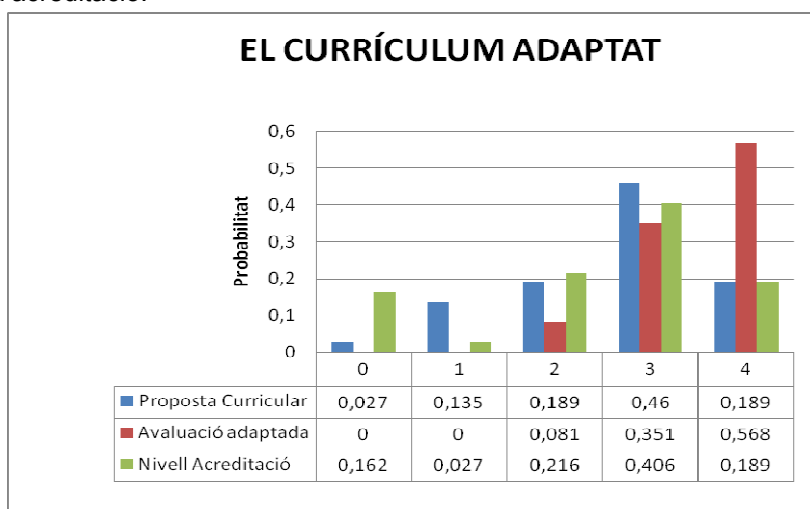
d'entrada i sortida d'aquest alumnat (35,1% gens- poc) per falta de consens i viceversa (62,2% entre bastant i molt rigurositat entrada – sortida). Així doncs, veiem que existeix una relació directa entre la flexibilitat que se'ls otorga als grups d'adaptació curricular i el nivell de rigurositat d'entrada i sortida d'aquest alumnat.

Analitzant si són clars els *Criteris de Baixa* en els GAC podem veure en el gràfic adjunt que un 59,4% dels docents enquestats creuen que aquests criteris són entre bastant i molt clars mentre que un 37,8% del professorat creuen que són entre gens i poc clars doncs, aquest percentatge de docents consideren que si aquest tipus d'alumnat no optimitza el recurs que disposa aleshores se l'hauria de donar de baixa i d'aquesta manera s'aconseguiria una flexibilitat en els criteris d'entrada i sortida i no es veuria aquest grup com un element fix des de principi de curs.

En relació a si el *nombre de professors* que imparteixen els grups GAC és l'adequat, els resultats obtinguts ens diuen que un 70,3% estan entre bastant i molt d'acord amb la composició actual de docents però un 29,7% no hi està gaire d'acord o gens amb el nombre de professors que imparteixen docència en els grups GAC per la qual cosa, crec que aquesta variable requereix d'un anàlisi posterior i que es tingui en compte en la millora educativa per a l'atenció a la diversitat.

Referent a l'àrea relacionada amb el **currículum adaptat**, aquesta engloba les següents variables:

- Proposta curricular.
- Avaluació adaptada.
- Nivell d'acreditació.

Pel què fa a la *Proposta Curricular* es pretén estudiar si, el què i el com s'ensenyava en els agrupaments d'alumnes amb més necessitats en quin grau ajuda a motivar l'aprenentatge de manera pràctica i relacionada amb l'entorn; de les dades obtingudes s'extreu que un 64,9% creu que ajuda entre bastant i molt mentre que per sota del nivell desitjable, un 32,4% creu que la proposta curricular d'aquest moment motiva a l'alumnat entre poc i gens ni està contextualitzat amb l'entorn. Aquest percentatge tan diferenciat fa pensar que mentre hi ha una gran part del professorat que crea i aplica propostes didàctiques més pràctiques i connectades amb l'entorn d'altres no és pas així.

Analitzant la variable referent a l'*avaluació adaptada* per tal de saber si pels alumnes amb necessitats significatives d'aprenentatge es té present criteris i tipus d'avaluació diferenciada, s'obté que un 81,9% adapta l'avaluació entre bastant i molt per aquest tipus d'alumnat,

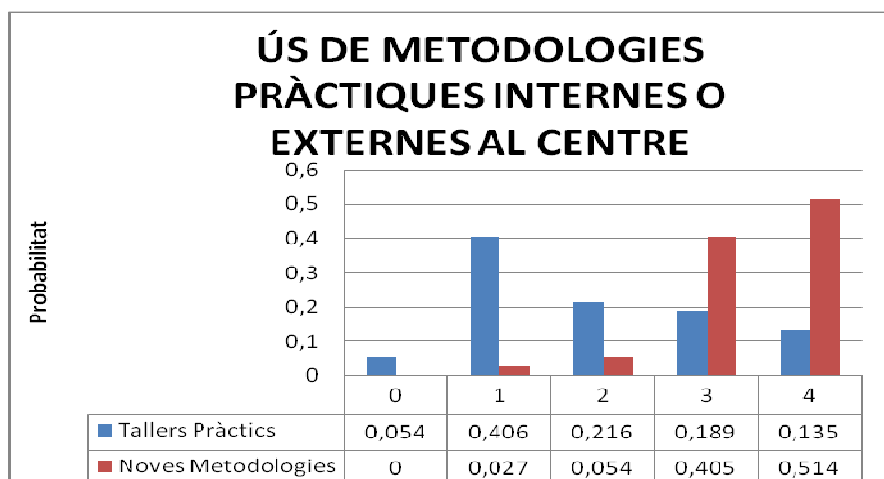
valoració molt satisfactòria per tal de motivar l'aprenentatge pràctic i la relació amb l'entorn per aprendre.

El grau de satisfacció en relació al *nivell d'acreditació* dels grups GAC a l'ESO per part del professorat, s'observa que hi ha un 59,5% del professorat que està entre bastant i molt satisfet dels resultats, per altra banda hi ha un 24,3% que diu estar-ne només entre gens i una mica satisfet. Cal destacar que un 16,2% del professorat no contesta a aquesta pregunta degut a que són professors novells i encara no han pogut valorar cap promoció.

Per aquest motiu és important que cada centre avanci en concrecions força específiques i mínimes per a la determinació de la conveniència o no de pertànyer un any més al curs o cicle i, en determinats casos seria convenient que la repetició es prengués en consideració com a mesura d'atenció a la diversitat i amb la mateixa rigurositat que com qualsevol d'altre per tal d'oferir una resposta diferenciada a les necessitats de l'alumnat que en algun moment de la seva vida escolar ho pugui necessitar.

Cal tenir present que la concreció en els IES hauria d'implicar modificacions en el projecte curricular de l'etapa, de les programacions d'aula i d'activitats didàctiques ja que, quan no s'assoleixen les competències bàsiques a través dels mitjants ordinaris i específics cal oferir als / les alumnes amb més necessitats totes les mesures d'ATD que el centre contempla i quan aquestes no són suficients aleshores, cal pensar en adaptacions curriculars en diferents àrees o en totes i no reproduir les mateixes circumstàncies educatives i d'escolarització que varen produir desajustaments considerables; si més no, caldrà formular-se una proposta curricular i organitzativa amb caràcter singular i/ o extraordinari.

En la quarta àrea d'estudi referent a l'ús de **metodologies pràctiques internes o externes al centre** s'engloben dues variables: els tallers pràctics i les noves metodologies.

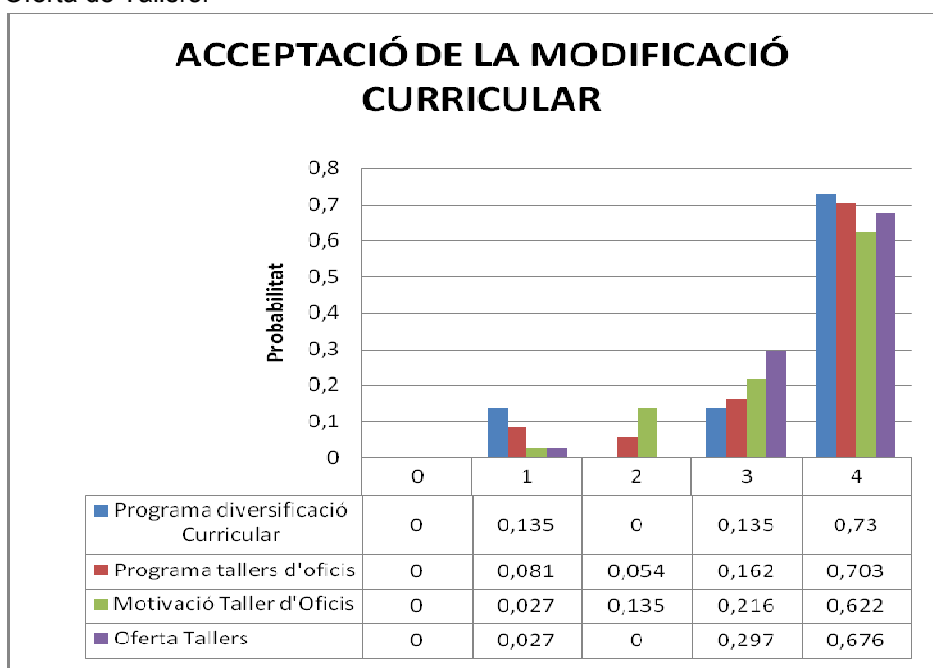
De les dades estadístiques analitzades se'n deriva que un 62,2% consideren que s'incentiva entre gens i poc en les adaptacions curriculars de grup (ACG) algun *taller pràctic* intern o extern al centre on l'alumne aprengui a partir d'experiències vivencials i a la vegada, el 91,9% dels professionals enquestats considera entre bastant i molt necessari incentivar *noves metodologies* de treball en qualsevol àrea o àmbit educatiu perquè l'alumnat aprengui fent serveis a la comunitat.

D'aquí la importància de conèixer i poder pensar en nous projectes institucionals com pot ser l'aprenentatge servei, basat en un aprenentatge significatiu a partir d'un servei als altres tot donant resposta a les necessitats de l'entorn. Amb la rellevància dels professionals referent a la

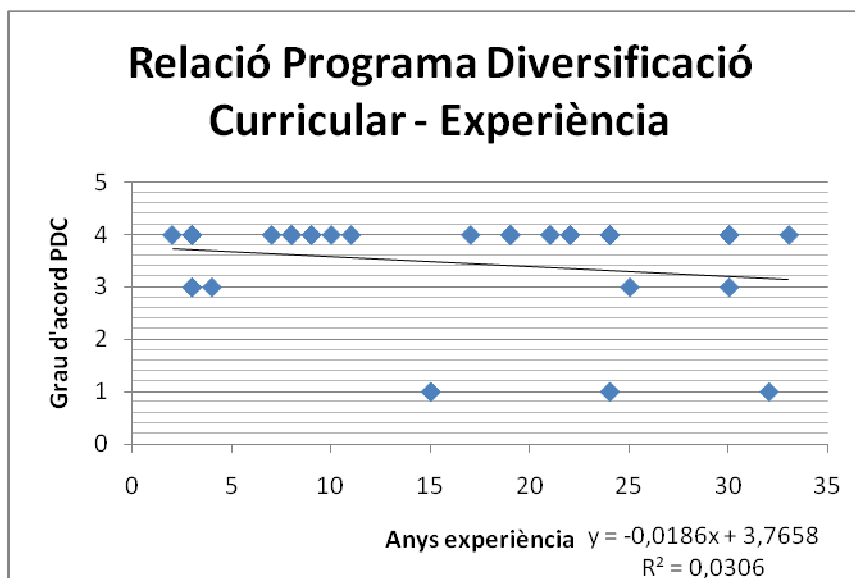
necessitat d'impartir noves metodologies se'n deriva la necessitat de poder impartir tallers pràctics com poden ser els basats en un aprenentatge d'oficis on siguin eixos claus la practicitat i el treball d'interacció i habilitats socials per tal d'assolir una integració social i un inici a la inserció laboral però que no necessàriament ha de ser per totes les àrees ni per tots els àmbits, sinó per aquelles qüestions on s'estigui engrescat en donar resposta a diferents necessitats socials, educatives i/o de transició.

Finalment, la cinquena àrea objecte d'estudi fruit del qüestionari als docents amb experiència als GAC de la localitat de Castelldefels fa referència a l'**Acceptació de la Modificació Curricular** com a nou recurs innovador per a l'atenció a la diversitat i queda definida a través de les següents variables:

- Programa de Diversificació Curricular.
- Programa de Tallers d'Oficis.
- Motivació del Taller d'Oficis
- Oferta de Tallers.

La variable relacionada amb el *Programa de Diversificació Curricular* pretén analitzar si veurien necessari impartir un programa curricular diversificat per 3r i 4t d'ESO on es puguin combinar assignatures acadèmiques amb tallers d'aprenentatge d'oficis externs al centre. Els resultats obtinguts ens mostren que el 86'5% del professorat veuria entre bastant i molt necessari impartir-lo i si analitzem la relació entre l'opinió d'aquesta variable en relació als anys d'experiència docent podem afirmar que siguin quins siguin els anys d'experiència tothom té un molt alt grau d'acord. Cal destacar també que diferents docents comenten que l'ensenyament interdisciplinari el consideren bàsic al igual que el treball pràctic i la sortida de l'aula i del centre.

Per altra banda es vol conèixer si veurien adequat impartir al 2n cicle de l'ESO i als tres IES de la ciutat, un programa per a alumnes amb ritme lent, alumnes amb n.e.e. i d'altres, basat en ensenyar oficis als alumnes poc motivats mitjançant tallers externs al centre, és a dir realitzar un *Programa de Taller d'Oficis*. El 86,5% del professorat enquestat respon veureu-ho entre bastant i molt adequat. En base aquestes dades i al coneixement directe de l'experiència del projecte Laboràlia de Manresa es podrà dissenyar un programa pràctic amb aplicació de tallers tant externs com interns al centre com a projecte singular per a la millora qualitativa d'atenció a la diversitat a l'E.S.O.

Una altra variable a considerar és la Motivació en els Tallers d'Oficis és a dir, si una rotació en diferents tantes d'oficis crearia una dosi de motivació extra en aquells alumnes que estan renyits amb l'actual sistema educatiu. El resultat estadístic ens mostren que el 83,8% diuen estar entre bastant i molt d'acord en plantejar una possible rotació en diferents tastets d'oficis com a dosi extra de motivació per l'alumnat de 2on cicle dels GAC.

Per últim i per tal de tenir l'àrea ben definida es vol analitzar si veurien convenient que l'*oferta de tallers* en relació amb les ofertes de treball més demandades, estigués al màxim relacionada amb els seus interessos professionals i les necessitats locals / interlocals de la zona. Per aquesta qüestió el 97,3% diu estar-hi entre bastant i molt d'acord, tot valorant que el fet de treballar amb grups més reduïts que el grup classe afavoreix molt el procés d'aprenentatge i per part de l'alumnat la possibilitat de treballar els tallers externs amb persones que habitualment no són al centre escolar els dona una dosi de motivació extra.

Així doncs, el fet d'ofertar una gran varietat de tallers no només facilita molt l'aprenentatge dels alumnes més necessitats sinó que també ho fa pels alumnes que els costa més el procés d'aprenentatge.

Propostes de Millora:

Per tal que el qüestionari realitzat als docents amb experiència en els grups d'Adaptació Curricular dels tres IES de la localitat no fos tancat, finalment se'ls demanava que si ho creien convenient fessin propostes de millora referents a les seves necessitats per tal de prevenir el fracàs educatiu i proposessin possibles estratègies afavoridores per a la millora de l'atenció a la diversitat en les adaptacions curriculars de grup.

A continuació doncs adjunto un extracte d'aquestes propostes de millora proposades pel professorat amb experiència docent als GAC's i a l'Aula Oberta dels tres IES.

- Revisar els criteris per formar part dels grups GAC's (a vegades no s'acaben aplicant per falta de consens).
- Caldria una formació universitària específica per treballar amb els GAC.
- Els grups GAC és bo que siguin flexibles però, si ho són massa també és un problema perquè no es prenguin seriosament el recurs.
- Els GAC són molt poc flexibles, en realitat els alumnes no surten mai a un grup ordinari i quan l'alumne/a no demostra un interès per estar en un GAC se li hauria de retirar el recurs. Referent a l'entrada, una vegada iniciat el curs també és molt difícil alguna incorporació.
- Només permetre entrades i sortides dels GAC's en la 1a i 2a avaluació.
- L'entrada depèn massa de la insistència d'entrar-hi.
- Caldria canviar el nivell d'exigència ja que no tenen l'hàbit d'estudi i no estudien els mínims.
- Tenir una aula pròpia.
- Imprescindible en aquest tipus de grups sortir del centre a fer tallers d'aprenentatge d'oficis aplicant un programa de diversificació curricular per a 3r i 4t d'ESO.
- Per a la implantació d'un projecte del tipus pràctic de tastet d'oficis extern als centres faria falta un conveni entre l'ajuntament i el departament d'educació.
- No tenir gaires professors.
- Realitzar feines pel centre.
- Tenir per part del professorat molt pautat el què es vol aconseguir i treballar només les competències bàsiques.
- Incorporar noves metodologies.
- Professorat voluntari.
- Orientar-los en tot el què tingui a veure amb el seu futur professional.
- Canvis per una metodologia més pràctica i/o treball per projectes.
- Incentivar econòmicament la implantació del GAC i que el professorat matitzi els criteris curs rera curs.
- Dins i fora del centre combinar tallers i matèries acadèmiques adaptades..
- Educar en valors, fomentant l'autoestima, el respecte, la convivència pacífica i la solidaritat.
- L'aprenentatge cooperatiu i ajudar al tutor amb cotutories , suport dels especialistes per preparar algunes sortides acadèmiques o professionals.
- Recerca d'estratègies per despertar l'interès.
- Treball interdisciplinari, globalitzat i de coordinació entre els membres de l'equip docent.
- S'hauria de millorar el nombre d'acreditats i crear als alumnes l'expectativa que ho poden aconseguir ja que d'aquesta manera accepten millor les normes.
- Importància de la col·laboració amb els pares.
- Ràtio baixa i que els professors que intervenen estiguin al màxim coordinats.
- Flexibilitat horària.
- Treball interdisciplinari a tots els nivells.
- Aprenentatge cooperatiu.
- El fet de pensar què fem i com, què fan els altres i com, si es posés en comú crec que s'avançaria cap a un model més obert i eficient amb les possibilitats que el sistema i els recursos ens permeten.

4.4.2 RESULTATS PROVINENTS DEL BUIDAT DELS GRUPS DE DISCUSSIÓ REALITZATS AMB ELS ALUMNES DELS GRUP GAC

Objectiu:

Amb la veu dels alumnes dels grups GAC poder identificar les variables afavoridores de les adaptacions curriculars de grup i també, conèixer els interessos personals per tal d'aprendre a partir de pràctiques de tallers d'oficis.

Anàlisi dels resultats:

De l'anàlisi de les sis variables se n'extreuen les conclusions següents:

- Valoració de l'experiència de pertànyer al GAC:

- No agrada que l'adscripció al grup no sigui voluntària i que la visió externa tant del professorat com dels alumnes de pertànyer a aquest grup els classifiqui com a "no intel·ligents" a diferència dels del grup ordinari.
- El què i com s'ensenya no està massa clar per alguns alumnes d'aquest agrupament però en canvi tenen interès per assolir les competències mínimes per a la inserció laboral.
- Valoren el fet de tenir un crèdit variable a partir del qual poden conèixer una mica el món laboral però comenten que, a la majoria dels crèdits variables ofertats pel centre on la matèria que s'imparteix els interessa molts cops degut a l'oferta en queden exclosos. Cal ressaltar que aquest crèdit de formació del món laboral, valorat per tot l'alumnat de poder tenir a un dels IES de Castelldefels no s'imparteix.
- Cal donar sentit a tot el què se'ls ensenya ja que remarquen que, no veuen el sentit de treballar segons quines matèries i que el grau d'aplicabilitat d'aquestes és de tan sols un 50%.
- Valoren aquest recurs com una gran ajuda per avançar, ja que el seguiment és més individual i consegüentment l'aprenentatge és millor i amb més tranquil·litat però que, cal una bona relació amb el professor i un control de la disciplina del grup.
- Consideren que el paper del professorat és clau en els resultats acadèmics ja que si l'explicació del concepte no és pas a pas no s'ensurten. A la vegada també remarquen que l'estat d'ànim del docent és molt determinant per tal de que l'energia transmesa pel professor se'ls encomani.

- Valoració de la repetició:

- Una majoria de l'alumnat GAC són repetidors i en valoren negativament l'experiència. Tot i així, ho consideren positiu aquells alumnes que la repetició és deguda a l'absentisme per motius familiars o els que reconeixen que no han treballat gens.

- Valoració de la formació rebuda als GAC's:

- Consideren que el nivell és molt més baix (fàcil) que als grups ordinaris.
- Creuen que la manera d'impartir les classes és totalment teòrica i gens pràctica de manera que aquest tipus d'ensenyament els aborreix i consegüentment no volen estudiar.
- Valoren que els continguts són massa simples i consideren molt important que se'ls dongui més continguts per tal de millorar el seu nivell d'aprenentatge general.

- Creuen que se'ls hauria d'ensenyar en funció de les seves expectatives personals i professionals i no coses de primària mentre que n'hi ha d'altres que consideren que en aquest agrupament se'ls hauria d'ensenyar allò bàsic per anar per la vida: cuinar, netejar i comprar.
- **Valoració d'una possible modificació curricular (no significativa) amb aplicació de tallers externs i/o interns de centre en relació a les ocupacions (oficis més demanats de l'entorn):**
 - Consideren per unanimitat molt positiu que es poguessin aplicar tallers ja que milloraria el nivell d'absentisme i la motivació per aprendre.
 - Els tallers que més els interessin són els de cuina i electricitat.
 - Demanen que voldrien un ensenyament a partir d'un aprenentatge pràctic per a la vida diària ja que d'aquesta manera, els ajudaria a desenvolupar-se amb la gent i augmentarien l'experiència de la vida. Creuen que cal tenir les coses a la mà per aprendre *"fent i desfent aprèn l'aprenent. La teoria i la pràctica són molt importants en l'aprenentatge sense oblit és a dir, per un aprenentatge significatiu"*.
 - Creuen que seria molt positiu ja que els falta experiència per anar a buscar feina i augmentaria el seu nivell d'autonomia.
- **Proposta de noves metodologies i Programes Educatius d'aprenentatge servei:**
 - Consideren que seria important noves maneres de treballar perquè així ells podrien ensenyar el què han après (aprendre i ajudar millor que aprendre com sempre) i aprendrien a desenvolupar-se al carrer amb la gent.
- **Grau de satisfacció del nivell d'orientació rebuda:**
 - Opinen que necessiten molta més informació i orientació per construir el seu itinerari professional, rebre més informació sobre els cicles formatius i fer diferents visites per conèixer un ventall ampli de professions de l'entorn.

4.4.3 RESULTATS PROVINENTS DE L'ANÀLISI DE L'ESTAT ACTUAL DE LES ADAPTACIONS CURRICULARS DE GRUP (ACG) ALS IES DE CASTELLDEFELS A PARTIR DE LES REUNIONS AMB EL PROFESSORAT.

A continuació s'analitza l'estat actual de les Adaptacions Curriculars de Grup als IES de Castelldefels com a mesura organitzativa per a la millora de la resposta d'Atenció a la Diversitat (ATD) per tal d'identificar les diferents variables afavoridores per a aquestes adaptacions extretes a partir de les reunions realitzades amb els docents més directament implicats amb l'ATD als Instituts d'Educació Secundària.

Aquestes reflexions són la síntesis de les diferents variables de les adaptacions curriculars de grup als tres IES de Castelldefels i es presenten a continuació però, **en el capítol V dels annexes es pot veure en detall l'anàlisi de cada un dels IES per separat.**

Detecció de les necessitats educatives inicials d'etapa:

- **El traspàs de primària a Secundària es va millorant.**²² Al final de cada curs escolar es disposa de l'oportuna informació detallada de tot l'alumnat procedent de Primària i amb el detall de les diferents característiques de tot i cadascun dels alumnes que presenten més dificultats.

²² Les frases en negreta són les variables afavoridores.

- Es pensa en processos de millora per a la transició, per tal d'avançar en el coneixement dels alumnes a nivell de personalitat i dinàmica de grups per una major integració de l'alumnat procedent de primària.

Diagnosi psicopedagògica:

- **Considerar prioritàriament la proposta educativa del Dictamen de l'EAP per l'alumnat de n.e.e.**
- Corresponsabilització entre els professionals de psicopedagogia i equips docents en els processos d'avaluació psicopedagògica per a la confecció de grups equilibrats (variable importantíssima tant en els grups ordinaris com en els agrupaments flexibles d'A.T.D).
- En l'exploració psicopedagògica intervenen psicopedagogs/es tot planificant els recursos individualitzats que es precisen ja sigui guiant i col·laborant en els plans de treball individualitzats i/o ACI o bé oferint assessorament i suport tant als professors de les adaptacions curricular de grup com individualment als alumnes i famílies que ho precisin. Segons el centre, hi ha diferents nivells d'intervenció condicionats pel grau de demanda dels docents.
- La millora de la qualitat dels processos de coordinació amb la implicació de tots els recursos tant interns com externs de centre, coordinació amb serveis socials, EAP, CSMIJ i xarxa TET.
- Necessitat d'adaptacions curriculars de grup sense modificacions significatives del currículum per l'alumnat de 3r i 4t amb necessitats educatives específiques i de rebuig al sistema educatiu per tal que es pugui engrescar amb un projecte singular que li permeti conèixer millor l'entorn tant laboral com social i així, reduir la taxa d'absentisme en aquest nivell i aconseguir augmentar l'acreditació de l' ESO (proposta justificada a partir dels qüestionaris aplicats al professorat que han tingut experiència docent amb els grups d'adaptació curricular).
- **Orientació i assessorament en la tutorització individual, grupal i familiar (també específicament quan es donen demandes puntuals per qualsevol part).**
- Sorgeixen forces demandes d'intervenció psicopedagògica a partir de les reunions amb els equips docents.

Suport psicopedagògic individual i en grup:

- **La intervenció de la figura del psicopedagog vetlla per un model d'escola inclusiva i fa propostes i planifica millores per a la resposta de l'atenció a la diversitat.**
- **Oferiment de recursos interns consensuats per l'equip docent, equip de psicopedagogia – EAP i CAD) per donar resposta a l'ATD al centre (grups de desdoblament, treball en petit grup, grups GAC, aula d'acollida amb necessitat de seguiment continuat.**
- **Orientació i atenció per a la prevenció de trastorns afectius amb seguiment continuat de les psicopedagogues per aquells alumnes que presentin algun tipus de problemàtica emocional i a partir de la diagnosi ,valorar i oferir els recursos que es precisin per ajudar a avançar.**
- Elaboracions de programacions adaptades fent inclusives les competències bàsiques i aprovades pels departaments corresponents Seria bo presentar i consensuar a nivell dels diferents equips docents les programacions dels grups d'adaptació curricular amb

avaluació adaptada i també específicament pels nouvinguts i pels alumnes que reben atenció individualitzada en petit grup o GAC.

- **Elaboracions de les ACI** per aquell alumnat amb n.e.e., en corresponsabilitat del tutor/a de l'alumne/a i el diferent professorat que intervé amb l'assessorament dels especialistes (EAP i psicopedagogs/es) amb l'objectiu d'estimular al màxim el nivell d'assoliment de les competències bàsiques per tal de sistematitzar més d'aprop el seu currículum i així poder valorar l'evolució madurativa. L'avaluació per aquest alumnat és compartida per part del professorat que intervé tant del grup ordinari com del petit grup però, a vegades aquesta qüestió genera controvèrsia per la qual cosa, és un tema per acabar de consensuar (amb evolució lenta), tot i que es va avançant a diferents nivells i segons cada centre.
- **Actualització dels plans d'autonomia dels alumnes amb més necessitats educatives, per exemple alumnes motrius, amb coordinació amb els serveis externs de centre.** Intervenien en la seva revisió els diferents professionals implicats en la coordinació dels recursos interns i extens de centre (Psicopedagogs/es, EAP, Fisioterapeuta, vetlladora etc) amb l'objectiu que tothom conegui què precisa determinat alumne/a en diferents moments segons l'espai on es trobi i les activitats a realitzar.
- **El professorat tutor de l'Aula d'acollida és qui planifica la proposta curricular per l'alumnat nouvingut en coordinació amb el LIC i amb el vist i plau del departament de català i el treball d'equip amb els recursos interns i externs tant pels alumnes romanitzats com no romanitzats i en coordinació amb psicopedagogia.**

Planificar estructures organitzatives:

- **L'alumnat segons les seves necessitats rep un reforç psicopedagògic més o menys individualitzat. S'organitza en cada centre segons l'estructura pròpia que s'hagi creat per a l'atenció a la seva diversitat. Les formes més específiques d'adaptació emprades són: treball en petit grup, grups de nivell, grups d'aprenentatge lent i/o GAC, aules d'acollida i aules obertes. L'oferta depèn de cada centre i del tipus de promocions de grups d'alumnes i curs escolar.**
- Aquest curs escolar no s'ha ofertat l'estudi assistit a tots els centres com a activitat extraescolar dins el pla del PEE.
- Caldria avançar en ampliar el fons de material adaptat i específic per les adaptacions curriculars de grup.
- Pels **grups flexibles de desdoblament**, cal tenir present que el professorat de psicopedagogia imparteix docència en grups de necessitats específiques i que això permet conèixer i treballar en diferents àmbits els alumnes amb més necessitats educatives.
 - **Per l'alumnat nouvingut tant romanitzat com no romanitzat, es fa proposta curricular adaptada a l'aula d'acollida, al grup ordinari i/o en petit grup. Alguns d'ells adscrits als grups de desdoblament, altres no els hi cal però sempre hi ha avaluació adaptada i compartida en coordinació amb el LIC i equip docent. Es disposa d'un o dos tutors d'aula d'acollida segons el centre i s'imparteix el català a dos nivells.**
 - Per a la selecció dels possibles candidats als grups d'aprenentatge lent (GAC), es contemplarà la presa de decisions en equip docent i a la CAD però no és sempre així per l'elecció del professorat (calen voluntaris amb certa experiència docent).
 - El nº d'alumnes d'aprenentatge lent: de 13 a 15.
 - El nº d'alumnes de l'aula d'acollida: de 12 a 14.

- E nº d'alumnes de petit grup: de 3 a 6.
- Cal disposar d'espais de coordinació entre el professor de l'aula d'acollida i els psicopedagogs/es per tal de prendre decisions en equip en base a: les necessitats, el seguiment a nivell de currículum, recursos emprats i retirada dels mateixos quan així es consideri.

Grup d'Adaptació Curricular (GAC):

El GAC com a grup d'adaptació curricular, és un grup específic per totes les àrees acadèmiques (a excepció dels crèdits variables) que no està pensat per donar cabuda a tots els alumnes conductuals tot i que, se n'hi pot integrar algun cas.

- Cal treballar per a la prevenció de l'absentisme en aquests grups.
- És necessari augmentar el nombre de reunions de coordinació amb l'equip docent per aquests grups per tal d'anar seguint la dinàmica del grup específic, compartir estratègies educatives i adaptacions curriculars, per fer avançar el grup com a tal i dinamitzar més el treball en equip.
- L'orientació professional en aquest grup s'hauria de potenciar molt més, organitzant diferents visites programades tant a Centres de Formació Professional, PGS, com a diferents empreses i/o comerços locals i/o territorials.
- **Hi ha intervenció de poc professorat pels grups d'aprenentatge més lent.**
- Pels alumnes conductuals i per algun centre cal pensar en noves formes de treball tot potenciant força la coordinació amb les famílies i amb els recursos externs. En concret, es fa imprescindible una doble via d'abordatge, per una banda una acurada coordinació interprofessional entre tots els docents implicats i per l'altra un acompanyament molt continuat amb l'alumne/a i la seva família.
- Per l'alumnat amb necessitats educatives especials, és a dir, amb barreres per l'aprenentatge, li cal un programa de desenvolupament individual (ACI) que facilita la proposta curricular i l'avaluació de l'evolució de la maduresa personal d'aquest alumnat.
- Avançar en l'elaboració de les ACI's en tots els centres educatius doncs, aquest document costa força de que quedi explicitat per escrit.
- Per l'alumnat de n.e.e cal cuidar periòdicament el seguiment acurat de recursos psicopedagògics materials i humans per l'accés i l'adaptació del currículum, individualitzant el seu seguiment, la intervenció d'adaptació social com el nivell d'exigència davant l'aprenentatge.
- Assessorament personalitzat en relació a l'orientació del temps d'estudi personal, d'estratègies d'aprenentatge, d'activitats extraescolars, d'oci, d'orientació personal, escolar i professional en col·laboració amb l' EAP i d'altres serveis.

Metodologies diversificades:

En els **tallers**, l'agrupament no és per nivell d'aprenentatge sinó per interessos dels alumnes, tot i que s'intenta que hi hagi força oferta no sempre és així. Les activitats generalment són manipulatives i d'expressió.

- Es requereix treballar en grups més reduïts que el grup classe, amb la participació o no de persones que habitualment no són a l'escola.
- **La reducció del grup i el marge d'optativitat, facilita molt l'aprenentatge dels alumnes amb més necessitats educatives d'aprenentatge i de n.e.e.**

- El centre oferta la possibilitat de treballar temes motivadors amb tallers, especialment **els temes dels eixos transversals del currículum i amb suport dels diferents serveis municipals (també durant la setmana cultural s'hi imparteixen tallers). En aquest espai de temps, l'alumnat té la possibilitat de trencar l'estructura horària del curs per tal de viure experiències educatives molt diverses i engrescadores a través d'una oferta cultural que li permeti poder participar d'una manera singular i diferent.**
- **Els tallers de teatre de Llengua catalana i castellana han estat una eina per fomentar la convivència i la dinamització cultural als centres educatius de la nostra ciutat. Actuen amb caire motivador per treballar el llenguatge i abarcar un treball molt ampli de les competències bàsiques** però seria convenient que s'ofertés com a recurs metodològic a tots els grups GAC del 2n cicle de l' ESO.
- **També s'imparteix un taller de ràdio local amb la participació dels IES.**
- Aquest taller de ràdio local també podria fer-se inclusiu per a l'adaptació curricular de grup a 3r i 4t d'ESO en l'àrea d'informàtica i/o tecnologia.
- També s'han ofertat altres tallers als IES de Castelldefels que no sempre han tingut continuïtat: taller de revista, taller de cuina, taller d'hort i taller de jardineria.
- Seria convenient adoptar els trets bàsics dels criteris metodològics compartits a nivell de departament i d'equips docents pels diferents grups d'adaptació curricular.
- Els tallers com a recursos pedagògics donen resposta a la diversificació tant d'activitats com de materials i suports.

Altres metodologies:

- Les globalitzades, interdisciplinàries o per projectes faciliten que els temes tinguin connexió més àmplia amb la realitat.
- S'imparteixen diferents metodologies, sovint centrades en materials: llibres de text, dossiers, pràctiques i programes informàtics tot i que també s'alternen en projectes de treball i/o de recerca. **En diferents moments i especialment pels grups GAC s'ha potenciat el treball cooperatiu i per parelles tot potenciant la creativitat i la iniciativa de l'alumnat.**
- Incentivar canvis metodològics.
- Crear opcions que orientin la manera d'ensenyar en cada àrea amb criteris d'organització i per a la selecció de recursos i materials.
- Pels grups d'adaptació curricular ajudaria molt potenciar la metodologia molt centrada en les estratègies d'aprenentatge: mapes conceptuals, comentari de text, simpòsium, taula rodona i especialment activitats fora de l'aula tot fomentant l'autonomia.

S'ha de donar prioritat als següents aspectes:

- Treball global de continguts en les diferents àrees / tallers.
- Diversificar estratègies d'aprenentatge: explicacions, treball pràctic, recerca d'informació.
- Projectes individuals i de grup.
- Diversificació de materials i suport.
- Diversificació d'activitats d'aprenentatge.
- Incorporació de les TIC.

- Preguntar-se si la metodologia emprada estimularà la motivació és una qüestió cabdal que ajudaria a la pràctica de tot docent.

Matèries optatives:

- **Les matèries optatives són canalitzadors privilegiats d'informació i orientació acadèmica i professional.** Seria bo, disposar de criteris a seguir per cuidar l'optativitat per determinats alumnes amb necessitat educatives més específiques.
- **L'organització del currículum en qüestions més properes a l'alumnat ajuda a l'adquisició de les competències bàsiques de l'educació secundària desenvolupant millor la capacitat de relació, tant fonamental en aquesta etapa.**
- L'optativitat del currículum ha de servir perquè tots els alumnes progressin en el seu propi projecte i itinerari acadèmic i professional.
- **L'oferta d'aquestes matèries cal que donguin resposta a l'alumnat que té més necessitats i que se l'acompanyi en la decisió de l'elecció que millor ajudi a avançar en el seu itinerari acadèmic i personal.**
- Aquestes matèries haurien de connectar millor amb les situacions socials, culturals i /o laborals que trobi l'alumne en el seu entorn.
- Podria ser interessant treballar algunes àrees que s'oferten com a matèries optatives del currículum ordinari com a possibles matèries interdisciplinars per a la modificació curricular per exemple: informàtica i visual i plàstica.

Permanència d'un any més en el cicle o curs (repetició):

- **A nivell d'adaptacions curriculars de grup no significatives i dels d'ACI's s'ha avançat en la concreció curricular i els criteris d'avaluació.**
- Cal consensuar uns criteris bàsics i genèrics per a la repetició, tot considerant la individualització de cada cas; quan no hi hagi acord per majoria entre tot l'equip de professors caldrà fer votacions amb els diferents docents que han treballat amb aquell alumne/a per arribar a dictaminar la conveniència d'una possible repetició.
- **Mitjançant la junta d'avaluació cal valorar la conveniència de treballar un any més al mateix nivell.**
- **Tota repetició hauria d'anar acompanyada d'un pla d'actuació específic per a la recuperació i seguiment de tots i cadascun dels alumnes.**

Programes de diversificació:

- Per impartir una diversificació curricular significativa amb actuacions extraordinàries a nivell de modificació del currículum, l'alumnat haurà d'haver rebut durant la seva escolarització mesures ordinàries i específiques d' ATD.
- **Pel disseny d'un programa de diversificació curricular cal partir dels interessos dels alumnes per fer-los funcionals així com la valoració de l'estat actual del nivell de coneixements (valoració psicopedagògica) per tal d'oferir dia a dia tot allò que estimuli i incrementi la seva evolució.**
- **Cal elaborar programacions didàctiques pels GAC's, fent les adequacions pels diferents grups de nivell tot explicitant el què, com i quan ensenyar i avaluar (criteris**

d'avaluació) i prioritització d'uns continguts davant d'altres: actitudinals, procedimentals i conceptuals a nivell de l' ESO.

Equips docents:

- **Reunions organitzatives pedagògiques de professorat de cicle i d'equip de tutors.**
- Es valora la conveniència d'augmentar els espais de coordinació especialment en les reunions d'equips docents de cicle, de nivell i de tutors.

Departaments Didàctics:

- **S'han elaborat en alguns departaments programacions adaptades a les necessitats dels alumnes dels grups de desdoblament GAC i/o Aula Oberta, USSE (Unitats de Serveis d'Educació Especial) i Aules d'Acollida amb ponderació dels criteris d'avaluació.**
- Continuar avançant en l'especificació curricular en els diferents àmbits de treball pels diferents grups d'adaptació curricular.

PAT:

- **La tutoria compartida per un tutor de grup i un tutor orientador que té uns 10 alumnes, en un dels tres IES es valora com una variable afavoridora per la millora qualitativa de l'orientació.**
- Major tutorització a nivell individual i de grup per l'alumnat dels grups GAC en quan a l'orientació i seguiment.
- Potenciar l'orientació personal, acadèmica i professional i assessorar-los acuradament en la tria del currículum diversificat.
- Programar el PAT amb prospecció per preparar les transicions.

CAD (Comissió d'Atenció a la Diversitat):

- La freqüència de les reunions fluctua entre quinzenalment i mensual segons cada IES.
- Es remarca la necessitat de millorar el procés de transició Primària-Secundària/ESO i altres formacions.
- **Es valora la mediació com a recurs per la millora de la convivència i com a estratègia per la resolució de conflictes.**
- Caldria dotar a la Comissió de tots els continguts que ha de tenir la pròpia Comissió d'Atenció a la Diversitat. Hauria de ser un espai més significatiu per tal de planificar, revisar i avaluar els recursos emprats per l'ATD, especialment per l'alumnat amb més necessitats per aprendre.

Comissió Pedagògica:

- Prioritzar per cada curs escolar els temes pedagògics a treballar.
- Es troba a faltar un nivell d'anàlisi de possibles causes dels resultats acadèmics tot fent una comparativa trimestral dels resultats dels GAC.
- Els crèdits variables haurien de respondre al què necessiten els grups.

Comissió Social:

- **La creació de la comissió ha afavorit el control i millora de l'absentisme escolar.**
- Es comparteixen problemàtiques i es prenen decisions per tal d'ajudar a aquell alumnat amb risc i/o necessitats específiques socials.

Departament d'Orientació:

- Caldria implantar el departament d'orientació ja que s'optimitzaria tant els plans d'actuació com els seguiments i l'actuació.

Implicació de l'equip directiu:

El nivell d'implicació de l'equip directiu en relació a la resposta a l'atenció a la diversitat així com el grau de receptivitat i sensibilitat pel tema són components molt determinants per la millora qualitativa del centre.

Conclusions:

De la globalitat de l'anàlisi de les Adaptacions Curriculars de Grup a partir de les reunions fetes amb els professionals més directament implicats en l'atenció a la diversitat (professors, equip directiu i assessors) se'n destaquen les següents variables:

La diagnosi psicopedagògica en relació a la valoració de les necessitats i previsió de recursos tant pels grups d'adaptació curricular com dels casos individuals té un bon nivell de valoració qualitativa per part dels tres IES i s'està força satisfet també de l'orientació, tutorització i suport psicopedagògic que s'ofereix als alumnes amb dificultats així com el suport ofert a les famílies des dels serveis interns com externs de centre.

Referent a l'**alumnat amb més necessitats**, s'estan iniciant elaboracions de les ACI des de la perspectiva de l'adquisició de les Competències Bàsiques, fet que encamina una possible via de millora qualitativa en la resposta d'ATD en els tres centres.

En l'**estructura organitzativa** hi ha diferents fórmules d'intervenció des de cada centre que té organitzada una resposta educativa a partir d'agrupaments de nivell i dues aules obertes, una per cada cicle de l'ESO i d'altres centres amb diferents recursos individualitzats des del primer curs de l'ESO, així com també d'altres sense Aula Oberta al 2n cicle.

En concret, pels alumnes d'aprenentatge lent i amb mancances considerables al 2n cicle de l'ESO, cal emfatitzar que tant si no s'ha creat l'aula oberta en el seu centre com si es disposa d'aquesta, sempre ens trobem amb un grup de nois/es que per avançar i no desertar del sistema educatiu fa falta una adaptació curricular molt contextualitzada ja que precisen impartir molts aprenentatges pràctics prelaborals especialment al final d'etapa i preparar-los per les transicions. És doncs a partir d'aquesta realitat quan ens plantejem avançar en nous projectes singulars que puguin beneficiar especialment aquest alumnat que tot i seguir en el sistema educatiu, hi està molt renyit, amb força grau d'absentisme i no optimitzant el temps que assisteixen al centre escolar.

Per tot això s'ha pres com a referent d'anàlisi el projecte singular Laboràlia de Manresa com a possible model de projecte que ha conseguit incentivar la motivació de l'alumnat del 2n cicle de l'ESO per seguir aprenent i assolir l'èxit educatiu, corroborat amb el gran percentatge d'alumnes que acrediten l'ESO en diferents promocions.

4.4.4 ANÀLISI DELS TALLERS OBSERVATS DEL PROJECTE LABORÀLIA I COMPARATIVA DE DOS MODELS EDUCATIUS D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

S'ha fet una observació in situ de cada un dels tallers impartits en locals municipals o privats llogats per poder-se impartir els diferents tastets d'oficis amb els seus mestres dels sectors comercials.

En primer lloc, la primera percepció és que l'alumnat s'estava esperant al carrer per l'inici del tastet als locals municipals del CIO, aquesta espera era tranquil·la i estaven agrupats en petits grups amigables. La salutació amb els monitors és cordial i se'ls veu entusiasmats per començar la feina des de la primera observació fins que m'acomio d'ells. Observo un gran treball de competències bàsiques en tots els tallers, una relació interpersonal d'autonomia de comprensió i cooperació entre tots els petits grups de treball que deriva en un **bon potencial de treball pel què fa la competència interpersonal**.

Referent al **mòdul d'orientació i seguretat** (impartit per la tècnica de l'ajuntament i la coordinadora municipal del projecte Laboràlia) l'alumnat fa recerca a Internet sobre el currículum de cicles formatius de grau mitjà. Cadascú busca a on poden fer els diferents cicles formatius que responen als seus interessos, tot destacant que ho parlaran a casa abans de prendre una decisió (tots ells tenen expectatives d'aprovar l'ESO). Aquest mòdul el valoren perquè diuen tenir possibilitats de conèixer més informació sobre allò que els interessa i que també es treballa com t'has de comportar a la feina a través de pràctiques laborals a la ciutat.

Pel què fa a la diversitat dels tallers impartits tant en relació als oficis del sector comerç com els dirigits més específicament a la indústria els permeten treballar l'aprenentatge pràctic des de diferents basants: teoria i pràctica aplicada en el seu entorn local i les competències bàsiques que també estan relacionades amb les del món laboral; es dona una prospecció en el seu entorn fent aparadors, paquets, preparant exposicions, etc. Tot aquest aprenentatge implica tenir molt present el treball d'atenció al públic i tanmateix la lectura i la comprensió de diferents articles que s'adreçen al grup per tal que a partir d'ella es pugui fer un treball més globalitzat. L'implantació dels tallers externs de centre potencien molt la competència creativa perquè sempre es tenen en compte els suggeriments dels alumnes i en la mesura del possible s'incorpora tot allò que aporta l'alumnat.

Els tallers que tenen més èxit són: el de pastisseria i el d'imatge digital.

En relació a **Pastisseria-iniciació a la cuina** aprenen a treballar amb tot tipus d'aliments, sobretot els relacionats amb els pastissos però també amb la cuina internacional. Com és d'esperar hi ha molt bon comportament, tothom està per la feina i hi ha una bona comprensió i comunicació dels processos apresos; se'n adonen que són capaços de fer relacions entre el què aprenen i altres conceptes que han estat treballats anteriorment. L'alumnat valora que tot el què se'ls ensenya és interessant doncs diuen que han après els ingredients bàsics per fer moltes coses com per exemple: el pa amb mantega per fer croissants, el pa per fer pizzes i també la focatxa entre d'altres.

En la sessió observada han elaborat un pastís per la cloenda de final de curs on apareix el nom Laboràlia en honor al projecte impartit i també la focatxa. En totes dues elaboracions, el pastisser ha estat molt proper als joves i s'ha treballat molt la destresa manual.

Tot i que els motiva fer aquest treball hi ha una gran majoria d'alumnes que diuen que, no si dedicarien perquè ho troben molt cansat.

En relació al **taller d'imatge digital** impartit en el centre cívic Joan Amades, aprenen a realitzar retocs fotogràfics amb l'ordinador i crear una imatge comercial. S'ho passen d'allò més bé fent fotomuntatges. La monitora comenta que no hi ha mai cap problema de disciplina tot i fer-se reportatges al carrer. L'esforç va orientat als resultats i aquest component els ajuda a la motivació sense oblidar que sempre s'imparteix una part teòrica i una altra de pràctica.

Taller de salut i esport: impartit al centre cívic Joan Amades. Es treballa el coneixement dels aliments, què és la nutrició? i veure com adaptar-la a l'esport per portar una vida saludable. En la sessió observada, tots els joves mostren un bon nivell d'autocontrol al fer una sessió de relaxació en grup. L'esforç va dirigit en estar i sentir-se millor i ho aconsegueixen amb un bon clima de grup a la vegada que s'assoleixen els objectius de treball. S'han fet massatges per parelles amb pilotes petites que se les passaven pel cos amb un nivell de pressió molt suau alternats amb d'altres nivells més forts per tal de fer-se, diferenciació i relació entre el nivell de pressió i l'efecte de benestar és a dir, quan es tracta d'una pressió suau es dona un efecte de relaxació i quan es pressiona més fort aleshores aquest és més terapèutic.

Taller d'animació Comercial: l'objectiu és conèixer tot el què fa referència al món del comerç: fer aparadors, paquets, atenció al públic, etc. La part teòrica es treballa a partir d'activitats tipus com el joc amb cartolines i petits targetons. Es processen diferents conceptes: tipus de contracte, elaboracions de documents administratius, convocatòria de reunió, sol.licitud, contractes, rebuts, salari, albarà, etc.

Aquí es potencia molt la creativitat i el disseny tot confeccionant diferents bosses de nances, les decoren i treballen amb materials molt diversos com: sprays, pintures, silicones, etc.

La monitora (persona que s'ha dedicat molts anys al petit comerç de la ciutat) comenta que en un principi els costa agafar un ritme, doncs a l'inici del taller mostren cert grau de desídia i després més tard, a mesura que es va treballant, tots s'impliquen. En general es comenta que no és que els costi aprendre sinó que hi ha cert grau de ganduleria però, tots acaben treballant. Presenten bona actitud i participació tot i que la iniciativa i la creativitat és escassa però, el què aprenen ho aprenen bé.

Taller de decoració i pintura: S'aprenen els secrets bàsics per poder pintar i decorar diferents estances, fer senefes etc. La monitora comenta que es fa la teoria sobre la pràctica, es contempen un parell de sessions totalment pràctiques. Les classes són de quatre hores amb mitja hora de descans a les 11 del matí .Treballen molt el color des de diferents perspectives i a les últimes sessions es fan grafitis i exercicis de murals.

Aquest grup comenten que ells ja saben el què volen fer el curs vinent i els seus interessos giren entorn a la infermeria, estètica, perruqueria, automoció, xapa i pintura, arts gràfiques i publicitat.

Taller de lampisteria: un dels oficis més manipulatius del programa. Aprenen a utilitzar eines i màquines per fer manteniment d'instal.lacions de llum i aigua. S'imparteixen quatre sessions d'instalacions d'aigua i quatre d'electricitat; comparteixen local amb un altre grup de formació ocupacional i encara que no hi ha interferències molt notòries sembla ser que des de l'ajuntament es vol trobar una alternativa de cara al proper curs.

Tot i que és un taller molt manipulatiu no és pas dels més valorats pels alumnes; en quant a teoria s'estudien diferents materials: tubs variats i diferents formes i circuits i també hi estan més interessats els nois que les noies.

Taller Administratiu- informàtica: també impartit al centre cívic Joan Amades. S'ensenya i aprenen tot el què fa referència amb la documentació i el funcionament de qualsevol empresa, fent l'ús de l'ordinador.

Normativa del programa i dels centres

Es disposa d'una normativa pròpia del programa on s'indiquen els deures de l' alumne/a com a membre del projecte Laboràlia i on es demana: respecte als monitors i companys del programa, puntualitat, no fumar a l'interior de l'edifici, no realitzar cap activitat que pogui molestar, respectar el mobiliari, mantenir el centre net, no estacionar motocicletes dins el recinte, desconnexió dels mòbils i no és permès menjar dins les aules.

Anàlisi global de l'observació dels tallers

En relació amb l'alumnat del projecte Laboràlia es detecta que com més pràctic i atractiu sigui el nivell de manipulació dels materials de treball i/o el resultat que se'n espera obtenir, més motivat se sent per treballar l'alumne en aquests tallers. Cal destacar que els més valorats són: pastisseria -cuina i imatge digital.

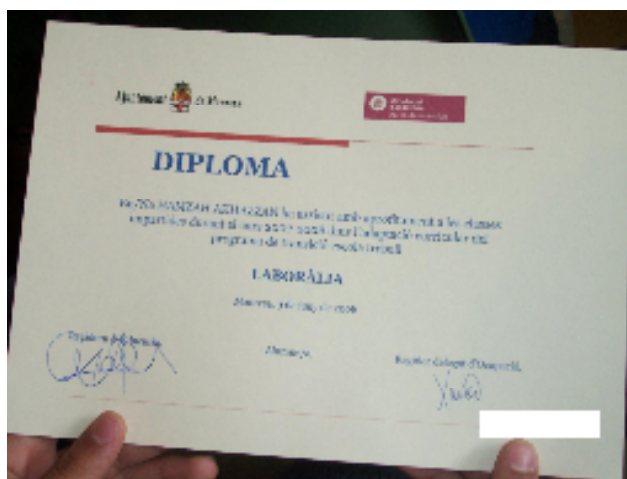
Per altra banda cal remarcar que aquest projecte singular permet fomentar i treballar els valors de: **responsabilitat, capacitat crítica (diàleg i tolerància), autonomia i cooperació**, tots ells bàsics en la seva maduresa personal i preparació per la transició tant en la direcció cap al món laboral com cap a altres formacions. Tot això és possible gràcies a un projecte global de ciutat on hi estan implicades tres administracions: l'ajuntament de Manresa, la Generalitat i la Diputació, amb un important treball d'equip humà i tècnic i no tant sols això sinó que, s'ha sabut construir un equip impulsor del projecte on totes i cadascuna de les parts s'hi han implicat significativament. És a dir, tant la coordinadora municipal del projecte com les psicopedagogues dels IES de la localitat estan en tot moment coordinant-se en aquells aspectes organitzatius i pedagògics del seu projecte comú. Finalment també destacar tota la tasca de coordinació que es du a terme amb els diferents docents dels nivells de l'alumnat implicat i dels propis mestres dels tallers externs impartits.

A més a més, la coordinadora municipal destaca com a clau de l'èxit, el fet d'haver trobat professorat del comerç i de la indústria que hagi estat disposat a impartir docència amb l'alumnat d'un determinat perfil (alumnes de ritme lent per aprendre i algun que altre renyit amb el sistema educatiu). El fet de poder disposar d'aquest professorat per la impartició dels tallers prelaborals els ha motivat en bon grau ja que, se'ls ha pogut donar resposta a les expectatives personals referents a donar un sentit diferent a allò que aprenen tot oferint-els-hi la possibilitat de relació amb el món empresarial a través de pràctiques que també podran acreditar mitjançant una certificació que els ajudarà en la seva presentació / introducció al món laboral.

Així doncs l'aplicabilitat del projecte Laboràlia es fa possible any rera any gràcies a la tasca conjunta de coordinació entre els impulsors del projecte (coordinadora municipal del CIO -

centre d'iniciatives per l'ocupació) i els coordinadors/es de cada un dels centres educatius (psicopedagogues), de la resta de professorat més directament implicat: tutors/es de grup i de tots aquells que encara creuen en aquests tipus de projectes ja que, amb el seu suport fan possible que es puguin materialitzar formes i maneres singulars d'aprendre dins l'etapa d'educació secundària des d'una perspectiva diferent doncs, amb la pràctica de tallers de diferents tastets d'oficis es pot anar avançant en l'èxit educatiu tant pel què fa al nivell d'integració psicossocial i prelaboral de determinat alumnat com per la seva millora del nivell d'adquisició de les competències bàsiques per a l'acreditació de l'ESO; tot i així, si algun alumne no acredita l'ESO es parla de quina és l'opció més factible de cara al proper curs.

Al final de curs s'ha fet una jornada de cloenda del curs al Centre Cívic Joan Amades de Manresa on s'exposen les diferents mostres dels treballs realitzats als tallers, amb la presència dels representants de la Diputació i de l'Ajuntament de Manresa, amb tot el professorat extern i les psicopedagogues dels centre. Es fa un acte social amb entrega de diplomes amb certificació de les pràctiques per haver participat en el projecte Laboràlia tot cel.labrant-ho amb un pica-pica elaborat pels mateixos alumnes del taller de cuina.

A partir de tota aquesta experiència i d'altres projectes singulars existents actualment en aquesta línia com podria ser el Projecte Garbí de Sant Feliu de Guíxols, es fa palès que **és a partir del treball de petits i/o grans equips de professionals i també del treball en xarxa quan es pot avançar en la millora de la qualitat educativa i en la prevenció del fracàs escolar.**

En definitiva doncs, l'aplicació dels tallers els ha permès exercitar l'aprenentatge de diverses habilitats personals i prelaborals en rangs també diferents, a nivell de rang baix:

- Els hàbits i rutines tècniques.
- La seqüenciació de processos.
- L'observació i les definicions, etc.

Pel què fa a les habilitats de rang mitjà:

- Resoldre problemes.
- Fer relacions.
- Desenvolupar habilitats socials.
- Integrar coneixements.

A partir d'aquí s'assoleix la base per si els interessa obrir camí en el seu futur itinerari professional cap a l'assoliment d'altres rangs més superiors de nivell de competències.

Els tallers com a metodologia "eix" per l'aprenentatge de les competències bàsiques permet un treball globalitzat pel desenvolupament d'habilitats personals que abarca els diferents àmbits educatius: el social, l'interpersonal, el personal i el cognitiu.

Beneficis que comporta poder ser alumne seleccionat per l'adscripció al projecte Laboràlia extrets a partir d'un grup de discussió realitzat al IES D de MANRESA

- Fer menys hores de classe típica.
- Se t'ajuda més, estan més per tú i et parlen diferent.
- El projecte Laboràlia ajuda a que no es falti (prevenció de la deserció escolar)..
- És valorat com un projecte comú per la vida quotidiana.
- És una bona oportunitat pels repetidors de 4t i fins als 18 anys si ho desitja l'alumne/a.
- Programa que ajuda a l'acreditació de l'ESO mitjançant l'orientació professional amb una bona valoració del alumnat en quant a l'horari impartit i el què s'ensenya.
- Facilita el treball dels coneixements previs en relació a l'orientació professional dels oficis i tenir clar més o menys el què es vol fer.
- Els continguts de treball es consideren més interessants i dinàmics factor clar que condiciona el benestar personal de l'alumnat.
- L'experiència d'haver fet diferents tastets d'oficis és un reconeixement pràctic que els ajuda a aconseguir un treball.
- El projecte Laboràlia els permet apropar-se al món laboral per tal de poder conèixer diferents ocupacions, fer pràctiques a les empreses sempre amb el compromís de no faltar a la feina.
- El projecte Laboràlia els obre les portes al món laboral començant a treballar des de caps de setmana i/o temporades de més feina, així com a hores durant tot el curs.

GRUP FLEX EQUIVALENT ALS GRUPS DE DESDOBLAMENT D'ALTRES IES DE CASTELLDEFELS

Valoren que puguin tenir una **ajuda més individualitzada comparat amb els grups ordinaris**, comenten que amb aquests grups **si necessites ajuda el professor et pot ajudar més. T'ho expliquen més i millor, per les proves et diuen el què sortirà, ens ajuden pels exàmens i ens preparen per realitzar les proves.**

Manifesten que estarien a favor de que es pogués impartir el projecte Laboràlia des de 3r d'ESO, diuen que: "així tot els seria molt més fàcil, la gent aniria més preparada i no repetirien tant a tercer. Seria bo perquè ens ajudaria a treure'ns l'ESO amb més facilitat, també ens ajudaria a poder trobar feina, a saber més coses i a la vegada la resta de grups serien més petits i més reduïts".

L'opinió de l'alumnat en relació a la valoració que fan del què se'ls ensenya diuen que:

- *En Català, Castellà i Mates en part si i en part no.*
- *Hi ha assignatures que ajuden per un futur millor com les mates, el castellà ens ajuda més a parlar.*
- *Jo crec que és un rotllo perquè hi ha coses que no les faràs servir quan siguis gran, aprendre per oblidar-ho.*
- *Jo el mateix que el Marc, jo vinc al cole per treure'm l'ESO, no m'agrada.*

En relació a la pregunta si els agradaria aprendre fent serveis a la comunitat contesten que:

- *Si fas un servei a la comunitat t'ajudes a tú mateix i als altres.*
- *Si que m'agradaria perquè t'ensenyarien coses i tú després podries ensenyar el què has après.*
- *Per aprendre bones experiències, per ensenyar-les als altres i donar bon exemple.*

-Si em paguen si, si és molt dur el treball no, poder iniciar-te en el treball perquè encara no estàs treballant de veritat, sense contracte ni res.

Referent a la percepció que tenen els alumnes repetidors de l'opció de pertànyer un curs més al mateix nivell, creuen que:

- *No serveix de res fer el mateix i a més t'aborreix.*
- *Corres el risc de suspendre més.*
- *Em va servir una mica, després de repetir vaig passar amb dues i després les vaig recuperar.*
- *En aquests grups els profes t'ajuden.*
- *Si l'alumne passa de tot normalment suspèn.*
- *En el grup flex et parlen diferent i estan més per tú.*
- *No els importa perdre minuts.*
- *Estan més amb tú i és més familiar.*
- *Hi ha més confiança amb els profes.*
- *T'hi sents bé, no s'ha d'estudiar tant.*

COMPARATIVA ENTRE AULES OBERTES DE DOS DELS IES DE CASTELLDEFELS I L'AULA OBERTA D'UN IES DE MANRESA QUE IMPATREIX EL PROJECTE LABORALIA.

Aula oberta de 3r i 4t d'ESO a Castelldefels

- Per part del professorat es valora que:

Pels crèdits variables, es fa la mateixa oferta a tot l'alumnat i amb assistència als grups ordinaris. Per la resta de matèries es treballa a l'aula amb un equip de professorat el més reduït possible.

- **El tutor d'aquesta aules siguin d'on siguin expliciten que l'objectiu final d'aquest grup és treure's el graduat escolar i preparar a l'alumnat per poder fer altres formacions sigui un cicle formatiu amb garanties i/o altres formacions.**
- **Es valora molt la guia i suport que el tutor/a orientador ofereix al alumnat de l'aula oberta i les seves famílies.**
- **L'educadora social col.labora a totes les reunions d'equips docents d'aula oberta dels centres de Castelldefels que tenen aules obertes.** Per tal de donar continuïtat tant a la tasca que es fa dins al centre com a fora, especialment en temes de salut i d'ajut pel benestar personal.
- **La intervenció de la figura del psicopedagog/a és de forces hores de docència en aquestes aules.**
- **El perfil de l'alumnat és: d'absentistes, repetidors, d'altres conflictius i de risc social.**
- **Nº d'alumnes 10 i fins un màxim de 12.**
- **La confecció del grup es fa a proposta de l'equip docent al mes de juny. Hi ha una reunió amb els pares on s'informa de la proposta i l'alumne/a signa un contracte pedagògic amb presència del director i del tutor/a.**
- **A l'aula oberta hi ha adaptació de tot el currículum però els cv els fan amb els grups ordinaris que els pertoca per nivell. L'avaluació és adaptada específicament amb percentatges de procediments i actituds més alts que en conceptes.**
- **Es potencia molt la tutorització amb més atenció individualitzada i també amb més acompanyament i seguiment de tots els alumnes d'aquesta aula.**

- Per part dels alumnes:

- **L'aula oberta actua com a motor de motivació que ajuda a no faltar a classe.**
- **Valoren que s'adapti el currículum: menys continguts i més senzills, que es treballin de manera diferent i seguint al seu ritme .**
- **Es donen menys continguts i l'avaluació és una mica diferent d'un centre a l'altre, mentre un diu que aquesta s'adapta, l'altre comunica que es fa igual que la resta de grups.**
- **Posen de manifest que si no disposessin d'aquest recurs ja haguessin abandonat els estudis.**
- **Valoren que en aquesta aula, tot és diferent.**
- **Des de l'aula oberta les expectatives personals canvien, s'hi creen perspectives d'èxit.**
- **El què més valoren del què se'ls ensenya és que aprenen a ser persones i ho valoren més que tot el que puguin aprendre d'acadèmic, perquè diuen que això sí que els repercutirà molt a la vida i en el treball, és a dir l'educació, el respecte i saber-se adaptar a diferents situacions segons persones i llocs.**
- **Una gran majoria tenen perspectives de continuïtat formativa.**
- **Valoren com a molt positiva la idea de que s'impartissin tallers externs de centre amb aprenentatge d'oficis, a la vegada afegeixen que seria bo perquè estarien més preparats pel món laboral i d'aquesta manera milloraria el segell que porten a sobre "de gamberros" pel fet de pertànyer a l'aula oberta .**
- **Un aprenentatge d'oficis, tot i que que no ens donguessin títol ens serviria per la vida.**
- **Els alumnes dels tres IES de Castelldefels estarien interessats amb els diferents sectors professionals: electricitat, psicologia (el món dels infants), carrocERIA, pERRUQUERIA, fUSTERIA, informàtica.**
- **Els amoïna el fet de pensar que potser no podran treballar amb allò que els agradaria fer.**
- **Veuriem molt necessari fer pràctiques a les empreses abans de sortir de l'ESO, pensen que per alguns seria important per deixar de fer tonteries.**
- **La perspectiva de la repetició des de l'aula oberta es veu força diferent respecte a d'altres nivells, doncs té un sentit de recuperació molt més positivista i amb perspectives de futur formatiu que no es dona pas en cap altre tipus d'agrupament fins i tot en una segona repetició.**
- **Per part dels joves hi ha una gran reconeixement del seu professorat de l'aula oberta i en especial pels tutors /es que diuen que els acompanyen en tot moment, els exigeixen i els posen límits.**
- **És destacable la baixada del grau d'absentisme en l'alumnat de les aules obertes i que aquests estan molt més per la feina que quan estaven en grups ordinaris.**
- **En un dels tres IES es potencia l'educació en el lleure i l'esport a l'aula oberta. Per fer-ho s'ha considerat que l'alumnat ha de fer 5 sessions fora del IES: 2 sessions de piscina, 2 sessions de bicicleta i 1 de córrer.**
- **Els alumnes del 2n any a a l'aula oberta són un referent molt positiu per les noves incorporacions, doncs quan aquest últims entren a l'aula ja hi ha una dinàmica iniciada que els afavoreix l'adaptació en el grup**
- **En un dels tres IES es fan dues sessions continuades de tutoria de grup seguides a la reunió d'equip docent.**
- **L'alumnat de l'aula oberta ha participat amb gran part de les activitats esportives locals i amb altres de ciutats veïnes com per exemple: la participació al triatló del 4 de maig del 2008 a Gavà, i totes elles han estat incloses dins les programacions del**

currículum adaptat de l'aula oberta. També s'han incentivat trobades a nivell d'esportistes d'èlit com en Joan Antonio Flecha (ciclista professional) i Josep Ajaram atleta, etc.

Paral·lelament s'incentiva una sessió setmanal de natació dins l'horari lectiu.

AULES OBERTES DEL PROJECTE LABORÀLIA DE MANRESA

- Per part de l'alumnat es valora que:

- *Es fan menys hores de classe típica.*
- *Ens agraden els tastets, però trobem a faltar els de perruqueria i d'estètica.*
- *Si fem Laboràlia no ens aconsellen que fem batxillerat.*
- *Si fas Laboràlia, a treballar o si tens sort un mòdul.*
- *Ens ha agradat fer Laboràlia perquè ens ha ajudat per les coses de la vida. En aprendre: arreglar una aixeta, a pintar, a fer pastissos, ens orienten laboralment per buscar feina. Laboràlia és molt útil i a més a més firmes un contracte.*
- *Penso que estaria molt bé que ho fessin a tot Catalunya, no només aquí sinó a tot arreu i des de 3r.*
- *Això s'hauria de fer a tot el país fins a l'Antàrtida, sense aquests estudis no aniríem enlloc.*
- *A mi m'ha agradat molt poder treballar l'entrevista per buscar feina i els diferents tipus de contractes de feina, etc.*
- *Tothom és repetidor, tenim entre 15 i 18 anys.*
- *Penso que aquest programa és una gran oportunitat i ens ajuda a tenir més o menys clar el què volem fer.*
- *El treball és més interessant, més dinàmic, et sents súper bé i és més ràpid allò que vols aconseguir. Ens agrada molt.*
- *L'horari també és bo perquè dos dies entres a les 8h i tres dies a les 9h.*
- *És una oportunitat per iniciar-te en diferents oficis i saber trobar el teu.*
- *El certificat de tastets d'oficis ajuda a aconseguir un treball.*
- *El professors del projecte Laboràlia són com els jefes, molt diferents als de l'institut.*
- *Aquest projecte et permet fer-te un idea de la vida laboral.*
- *Tens les responsabilitats de la puntualitat i l'assistència com si fos un treball.*
- *A mi m'agradaria fer un cicle formatiu d'educació infantil i com que no existeix hauré de fer-ne un de perruqueria per després fer educació infantil. Hi hauria d'haver 6 mesos de formació pràctica per tots els mòduls.*
- *"Jo ja he començat a treballar de caps de setmana" els divendres, dissabtes, diumenges i festius.*
- *Jo també 9 mesos de caps de setmana amb dues feines; una cafeteria i una granja.*

EL LABORÀLIA QUÈ SUPOSA A NIVELL D'APLICABILITAT?

Dur a terme un Projecte de Ciutat que s'ha fet realitzat des del curs 2002-03 amb conveni amb el Departament d'Educació i el suport econòmic de la Diputació per poder tirar endavant el projecte.

Hi participen tots els IES de la Ciutat amb la gran tasca impulsora, de coordinació i seguiment de les psicopedagogues: Margarita Borràs, Agustina Blanco, Assumpta Plas, Lluís Atcher, que treballen i vetllen perquè el projecte es faci realitat curs darrere curs i sempre treballant amb

estreta coordinació amb la coordinadora Lluïsa Soler del Centre d'iniciatives per l'ocupació – CIO de l'ajuntament.

- Per part del professorat es valora que:

Pels crèdits variables, es fa la mateixa oferta a tot l'alumnat i amb assistència als grups ordinaris, a diferència dels d'aula oberta que es prioritzen els tallers externs de centre dos dies a la setmana.

5 DISSENY DEL PROGRAMA AFA (APRENDRE A FER D'APRENT)

5.1 INTRODUCCIÓ

El programa AFA és un projecte d'atenció a la diversitat basat en potenciar la pràctica de tallers externs i interns de centre com a recurs específic pels alumnes dels grups d'adaptació curricular del segon cicle de l'ESO i amb la implantació d'un currículum diversificat i adaptat, on el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn és l'eix transversal de la programació d'aquest projecte singular.

El programa està pensat en prevenció de l'absentisme i té la pretenció de disposar d'un major potencial d'aprenentatge pràctic amb la finalitat d'aconseguir el màxim desenvolupament general de l'alumnat per l'assoliment de l'acreditació a l'ESO mitjançant un treball grupal, preventiu i d'assoliment de competències bàsiques per a la vida.

Prèviament al seu disseny s'ha fet un estudi del estat actual d'atenció a la diversitat als tres IES de Castelldefels: les Marines, Mediterrànea i Sert. Concretament s'ha treballat amb la col.laboració de diferents equips directius, de psicopedagogia i professorat més directament implicat amb experiències d'atenció a la diversitat, és a dir, que hagin tingut experiència docent amb els grups d'adaptació curricular (GAC i aules obertes), així com també amb d'altres professors/es implicats amb experiències pràctiques d'aplicació de tallers a fi i efecte de conèixer les variables afavoridores per la millora de la pràctica educativa i incorporar-les en el possible al programa.

Els valors que sustenten els objectius del programa AFA són de caràcter socioeducatiu i laboral fonamentats en l'orientació professional, personal i acadèmica. L'avaluació del mateix, es centrarà en la capacitat que origini l'instrument per a la millora dels processos de recerca i l'assoliment de les competències bàsiques correlacionades amb les capacitats claus per a la inserció en el món del treball. Tot això treballat des de l'educació formal i no formal, per això s'ha pensat en fer inclusiu **les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut transversal per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup**, així com també l'educació no formal i d'altres alternatives i pràctiques formatives amb metodologies diverses dins del currículum adaptat. **Aquest contingut té com objectiu final desenvolupar a l'alumnat la capacitat d'utilitzar coneixements i habilitats de manera transversal amb interactivitat i en contextos i situacions diverses per tal d'arribar a ser persones capaces de resoldre situacions i problemes de la vida quotidiana amb coneixement del món i tanmateix ser capaços de viure-hi i millorar-lo, és a dir saber fer, saber, saber ser i estar.**

El fet de presentar una proposta singular, programa AFA no és més que, pensar en com podem ajudar a l'alumnat perquè el què se li ensenya i el què pot aprendre tingui un interès proper, respongui a les seves expectatives actuals i de futur i a més a més, el treball a les aules ni se li faci farragós ni obti per fer absentisme, tot al contrari, pugui vivenciar una percepció del temps quelcom diferent del què està acostumat i a la vegada es senti motivat per l'aprenentatge, perquè vegui en ell una prospecció d'aplicabilitat real, propera i, amb entusiasme per poder acreditar l'ESO. Si d'aquesta manera els motivem per tal que acreditin

l'ESO crec que haurem avançat força en el treball per a la prevenció en la deserció escolar i tal vegada en despertar la motivació intrínscica per l'aprenentatge, així com també la preparació per la transició al món del treball i a d'altres formacions.

En el sentit de la viabilitat d'un possible projecte de ciutat que ofereixi als joves la possibilitat d'acreditar l'ESO mitjançant altres vies de formació externes a l'IES que els permeti viure i experimentar diferents experiències prelaborals (responen als interessos dels alumnes i a les ofertes més demandades del seu entorn), com podria ser l'oferta dels tallers d'oficis externs al centre, impartits per professorat del món laboral que implica la col.laboració a nivell de convenis amb diferents administracions. Les diferents experiències que ja s'han portat a terme en alguna que altra ciutat, amb resultats molt exitosos com per exemple: el projecte Laboràlia de Manresa, que s'ha pres com a model referencial pel programa AFA, n'és un gran exemple de funcionament a tres bandes, Administració Educativa, Ajuntament i Diputació.

Paralelament a la proposta de l'aplicació de tallers externs al centre, és de vital necessitat considerar i potenciar totes les diferents experiències de tallers interns propis de cada centre, doncs han estat variables molt valuoses a nivell ideosincràtic a cada IES de Castelldefels però, la realitat ha estat variable en funció de que aquests no sempre s'han pogut continuar per mil i una qüestions. Es tractaria doncs, de que els tallers es puguin anar institucionalitzant i no es perdin, tot al contrari, actuïn de motor motivador, doncs la seva metodologia permet que es dongui un aprenentatge molt més pràctic, tangible i amb un sentit molt més real. Aquesta metodologia doncs conjuntament amb l'aprenentatge servei, el treball en petits grups i amb algunes activitats de treball cooperatiu, dibuixen una metodologia diversificada que treballa en la direcció de l'objectiu final del projecte, millorar l'èxit educatiu de l'alumnat en les adaptacions curriculars de Grup.

Per aquesta fita, cal remarcar que:

- La programació del professor i la dinàmica de classe són aspectes molt potents que influeixen en la motivació.
- Que el tutor és un bon dinamitzador de la motivació.
- Que la motivació millor intrínscica que extrínscica (interessos del context, influències de pares i amics, etc), d'aquí la importància de fer un bon treball d'orientació que arrelï el conjunt de la programació del Programa AFA.

El Programa es vehicula mitjançant una adaptació curricular de grup fent un treball per àmbits curriculars que els permeti conèixer les diferents professions més demandades de l'entorn i experimentar el món del treball per tal d'ajudar a superar l'ESO.

Per altra banda dins el caràcter globalitzador del propi programa i per la seva programació general, cal incorporar-hi diferents continguts dels eixos transversals (educació per la salut, pel consum, educació, per la pau, etc). En concret, la planificació està pensada per tal de correlacionar aquests eixos amb diferents temàtiques laborals com per exemple: salut i professions, valors i professions vocacionals, consum i món laboral, prevenció de riscos laborals, etc. En definitiva es tractarà de que l'alumnat sigui protagonista particip des de l'inici de cada curs escolar, suggerint idees per la recerca i estudi de diferents temes relacionats amb el món laboral i per l'adaptació del seu currículum. S'inclouran les diferents temàtiques com a possible oferta a desenvolupar en el context del treball de recerca per a 4t d'ESO.

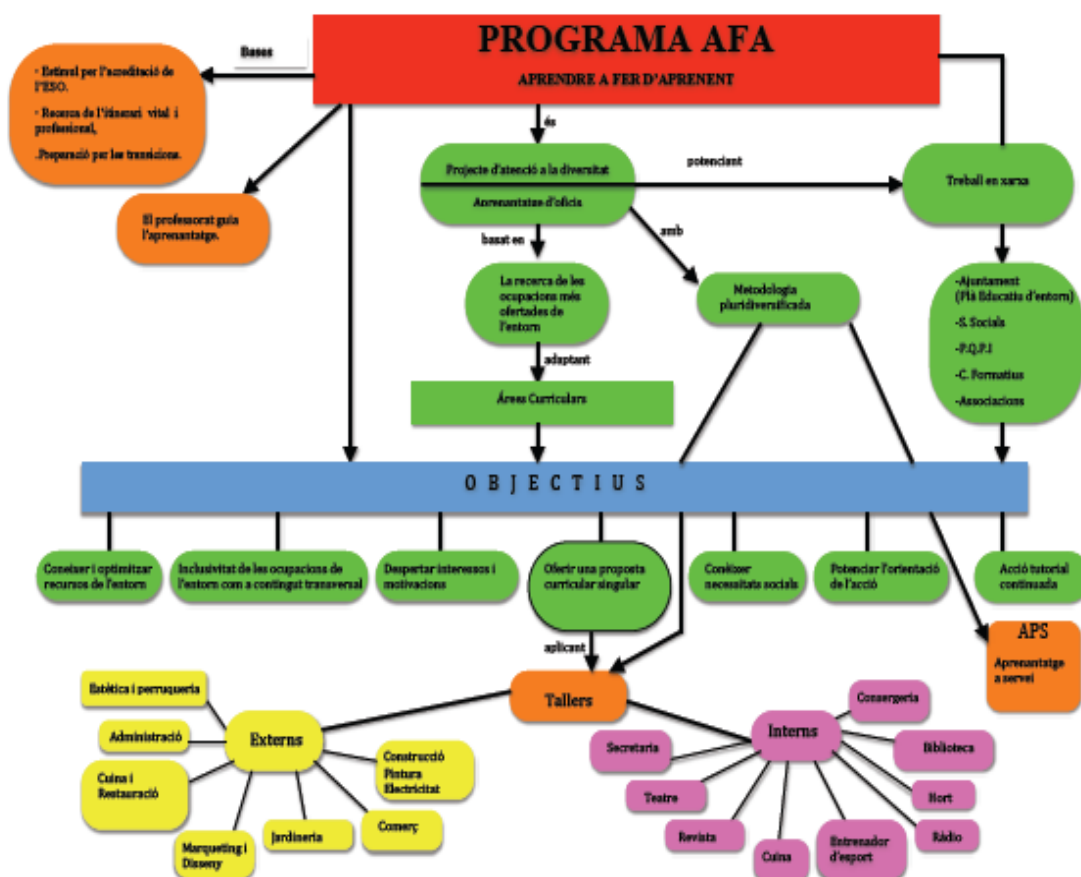
Pel què fa al 3r nivell s'ofertarà alguna alternativa en relació a la prevenció de riscos laborals i eixos transversals, per exemple: professions i hàbits adictius, professions i higiene mental, etc.

Per materialitzar la programació del programa AFA i fer-la aplicativa a les noves tecnologies, s'ha creat una pàgina web, un espai on tant l'alumnat com el professorat hi pogui dir la seva, tant en relació a fer aportacions materials, com suggerències i valoracions de tot el que es va disposant i succeïnt. Així doncs, l'aplicatiu té diferents components tot desplegant l'adaptació curricular de grup per l'alumnat de 3r i 4t d'ESO.

En definitiva el **programa AFA pretén ensenyar aprendre a fer d'aprenent d'oficis, d'estudiant i de jove**, és doncs en aquest sentit un òrgan vehiculant amb els recursos locals pels joves, amb el pla educatiu de l'entorn i amb el treball de la xarxa local.

AFA, QUÈ ÉS?

El programa AFA és un projecte d'ATD pràctic i teòric d'aprenentatge d'oficis a l'ESO basat en potenciar la pràctica de tallers externs i interns de centre com a recurs específic per alumnes dels grups d'adaptació curricular del segon cicle de l'ESO i amb implantació d'un currículum diversificat adaptat on el coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn és l'eix transversal de la programació d'aquest projecte singular, tot potenciant tant el treball en xarxa com la metodologia pluridiversificada.

5.2 DESTINATARIS

- Alumnes amb dificultats significatives d'aprenentatge i de n.e.e del 2n cicle de l'ESO, especialment aquell alumnat que està renyit amb el sistema, que li costa treballar per diferents tipus de dèficits (cognitius i/o de desenvolupament afectiu), que ha repetit algun curs i que ha pogut manifestar en diferents ocasions el desig d'abandonar el centre .

D'altres que presenten alt risc d'absentisme i de condicions socials amb problemes de relació amb l'entorn, alumnes amb desajustaments conductuals però tots ells amb bon interès pel món laboral i l'aprenentatge d'oficis.

- Al Professorat dels grups d'adaptació curricular i/o psicopedagogs/es i professorat de les UEE com a un recurs més de possible proposta de programació i de materials de suport a l'ensenyament més individualitzat.

5.3 PROCÉS DE SELECCIÓ

- L'alumnat que participa en el programa serà seleccionat prèviament tant pels tutors orientadors i/o tutors de grup com per l'equip docent de 2n cicle dels diferents IES, aquest farà la proposta dels candidats, prèvia consulta amb l'Equip psicopedagògic del centre.
- Es crearà una comissió del projecte AFA, formada pels diferents tutors de grup de nivell de 2n, 3r i 4t d'ESO, Cap d'estudis i/o coordinador pedagògic, psicopedagogs/es, coordinadora de 2n cicle de l'ESO i un representant de l'EAP per la confecció dels grup GAC on a la comissió CAD s'hi donarà el vist i plau .
- Feta la selecció de l'alumnat pel projecte AFA, se li comunicarà a l'alumnat la possibilitat de formar part d'aquest grup per tal de valorar la seva conformitat de formar-hi part, seguidament es parlarà amb els pares o tutors legals de l'alumne/a per conèixer també si accepten el fet de que el seu fill o filla formi part de l'esmentat projecte.
- En tots i cada un dels alumnes que es mostrin a favor de poder formar part del projecte AFA se'ls demanarà que signin un contacte d'acord i compromís pedagògic tant pel què fa als pares com als alumnes, en el qual cal que es comprometin a aprofitar el recurs i a mostrar bona disposició per valorar el projecte i estar assabentats de tota la feina que es vagi fent. Se'ls alertarà que l'alumne/a que no prengui responsabilitat ni rigor en la feina, retornaria a un grup ordinari en seu nivell escolar.

5.4 MESURES ORGANITZATIVES PER L'APLICACIÓ DEL PROJECTE

- **Flexibilitzar les estructures organitzatives de centre per poder impartir tallers preprofessionalitzadors tant externs com interns als IES, en horari lectiu i amb professorat del món laboral.**
- **Per 3r d'ESO es potenciaran bàsicament els tallers interns a partir del treball d'optatives i/o alternatives del propi marc curricular i un dia a la setmana els externs de centre.**
- **Per 4t es prioritzarà l'aplicació dels tallers externs dos cops per setmana i algun d'intern de centre.**

- Planificar estratègies organitzatives pels grups d'adaptació curricular perquè puguin sortir del centre i disposin de locals per poder impartir els diferents tallers.
- Contactar amb l'entorn. Planificar visites a empreses significatives de la zona per conèixer diferents perfils professionals existents.
- L'alumne/a serà candidat a formar part del projecte AFA quan s'hagin exhaurit els recursos que ofereix el centre educatiu en funció de les necessitats dels alumnes.
- L'entrada d'un alumne al projecte s'iniciarà amb la demanda del centre educatiu a la comissió de seguiment. L'EAP podrà elaborar un informe de justificació i proposta educativa
- Excepcionalment es podrà estudiar l'entrada del projecte durant el trimestre en els casos d'alumnes nous al centre i que ja hagin fet alguna modalitat de diversitat en algun moment.
- Motius de possible baixa del programa: per voluntat de l'alumnat, reiterades faltes d'assistència/retards, faltes d'assistència per part de les famílies als diferents citacions, apatia per part de l'alumnat, per conflictes amb els companys i per decisió de la comissió de seguiment del centre.

Agents implicats

- **Els tres IES de la localitat.** El centre crearà la figura del referent del projecte (psicopedagog/a intern/a de centre) que a l'hora farà de tutor d'un dels dos grups GAC inscrit el programa AFA el de 3er o 4t. Aquest professional ha de canalitzar tota la informació tant d'entrada com de sortida del centre sobre els alumnes que participen en el projecte i també coordinarà l'avaluació d'aquests alumnes.
- **L'ajuntament de Castelldefels.** Aquest haurà de signar un document de col.laboració amb el Departament d'educació donant suport al projecte singular. Per altra banda es necessitarà el seu suport per trobar recursos humans i materials, com per exemple locals per impartir els tallers i també d'altres ajuts específics tant materials com tècnics, així com la seva intervenció per trobar empreses col.laboradores.
- **La Diputació de Barcelona, dona suport als projectes d'innovació pedagògica i també podria col.laborar en fer possible la viabilitat de programa.**

5.5 OBJECTIUS GENERALS DEL PROGRAMA

AFA, TÉ DUES GRANS FINALITATS.

- **Millorar l'èxit educatiu a partir de conèixer les diferents ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinar per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup, tot aplicant tant la metodologia de tallers interns i externs de centre, com també la d'aprenentatge servei, per l'assoliment de una fita final, un major nombre d'alumnat que acrediti l'ESO.**
- **Donar sentit prospectiu als continguts educatius vinculant l'empresa, el sistema laboral i l'educatiu, mitjançant l'adaptació del currículum i la pràctica d'algun/s taller/s d'oficis.**

Amb tot el desplegament d'aquest projecte es pretenen aconseguir també les següents fites:

- Estimular l'acreditació de l'ESO, la recerca de l'itinerari professional i la preparació per les transicions.
- Conèixer i optimitzar els recursos de l'entorn.

- Despertar interessos professionals a l'alumnat.
- Oferir una proposta curricular i singular.
- Fomentar l'orientació tot afavorint els tres tipus: l'orientació personal, l'acadèmica i la professional.
- Oferir oportunitats de pràctiques i formació prelaboral que ajudin a conèixer d'aprop oficis que responguin als interessos dels alumnes i necessitats de l'entorn.
- Potenciar tallers interns i/o externs de centre per tal de potenciar l'aprenentatge pràctic.
- Aportar beneficis pel desenvolupament integral de les competències bàsiques.
- Incentivar i potenciar diferents aspectes que facilitin la transició dels joves cap a la formació i inserció laboral amb la col·laboració de les entitats locals.
- Incentivar activitats no formals que complementin i ampliïn l'acció educativa (coneixement de l'àrea de joventut a nivell municipal).
- Crear un projecte d'ATD, pràctic i teòric d'oficis potenciant el treball en xarxa i amb una metodologia pluridiversificada.
- Viure la diversitat com un repte i una responsabilitat de tothom.
- Oferir noves estratègies metodològiques que serveixin d'estímul i guia perquè es puguin començar a desenvolupar aprenentatges amb serveis a la comunitat (APS).
- Desenvolupar al màxim les competències bàsiques per l'orientació vital, professional i la preparació per les transicions.

5.6 OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Aprendre a fer d'aprenent.
- Inclusivitat de les ocupacions de l'entorn com a contingut transversal.
- Conèixer les necessitats socials.
- Realitzar una acció tutorial continuada potenciant la relació entre la família i l'entorn.
- Optimitzar els recursos humans i materials per garantir la construcció d'un itinerari personal i professional pels joves.
- Millorar la informació i formació durant i en acabar l'ESO.
- Crear materials per impartir un currículum diversificat per tal d'incentivar noves dosis de motivació i la millora de l'èxit escolar.
- Coneixement de recursos formatius i professionals del territori.
- Crear punts d'informació i trobada entre alumnes, professors, famílies i professionals per tal de treballar l'orientació laboral inicial i continuada.
- Establir acords de col·laboració entre IES i organitzacions empresarials on l'alumne/a pugui realitzar i formar-se en les diferents competències del treball.
- Crear una pàgina web on es presenti el programa i serveixi com a eina de coneixement dels oficis més vinculats amb l'entorn, conèixer les necessitats dels alumnes i crear una porta oberta per a la comunicació entre alumnes i/o professionals per tal de dialogar amb les necessitats personals i educatives.
- Proposar diferents tallers externs i/o interns de centre i oferir recursos didàctics als professionals a través de la pàgina web per a l'adaptació del currículum.
- Potenciar la vinculació entre l'administració local i les empreses industrials per conèixer diferents perfils professionals que s'inclouen en el currículum d'aquestes adaptacions.
- Vehicular el projecte d'estudi amb els treballs en xarxa (Pla d'Entorn i Xarxa TET).

5.7 CONTINGUTS

En relació a les Competències Bàsiques:

En la dimensió interpersonal

- Comprensió i participació activa en la transformació de la societat de manera crítica i responsable amb l'objectiu que cada dia sigui la societat més **justa , solidària i democràtica.**
- Contingut transversal metadisciplinar (**relacionar-se i viure positivament**)

En la dimensió personal

- **Pràctica responsable i crítica** en tots el àmbits de la vida, de manera autònoma, cooperadora, creativa i amb llibertat. Des de la perspectiva de la comprensió, la tolerància i la solidaritat.

En la dimensió Professional:

Aplicar coneixements, habilitats i actituds en totes les tasques que un determinat lloc de treball comporta, de forma responsable, flexible i rigurosa, que permeti satisfer a la persona les seves motivacions i expectatives de desenvolupament professional.

Per l'assoliment de l'aprenentatge d'alguns continguts com pot ser l'elaboració i pràctica de totes les eines per trobar feina: elaboració del currículum, la carta de presentació, la lectura i comprensió de les ofertes de treball, entendre diferents tipus de contractes laborals, etc. Exigeix un procés d'ensenyament que no es pot reduir a una unitat didàctica ni a un sol curs escolar, és a dir per aconseguir el seu domini es fa necessari que les activitats es facin des de diferents àrees i no solament en una.

Els continguts actitudinals s'aprenen mitjançant la participació en multitud d'experiències vitals, en que els components afectius són clau, al igual que el compromís amb el grup i la reflexió personal; per tant aquí tenim també la necessitat que es donguin de manera persistent diferents experiències.

En concret, és imprescindible que en totes les àrees es portin a terme de forma sistemàtica activitats que garanteixin l'aprenentatge cap a la formació integral que es requereixen complements metadisciplinars, fonamentalment, procedimentals i actitudinals.

- **Per aprendre procediments, cal conèixer com funciona una cosa i detallar els diferents passos que el constitueixen per anar treballant gradualment.**
- **És necessari determinar uns temps de reflexió per tal que els alumnes arribin a conèixer i fonamentar diferents processos generals i comuns, construir així mitjançant la reflexió i l'anàlisi del conjunt de les actituds.**

Tots aquests continguts procedimentals i actitudinals necessiten d'accions concretes d'introducció de processos de sistematització per l'avaluació dels continguts de responsabilitat, capacitat crítica, autonomia, cooperació, llibertat. Condicions indispensables per assegurar el seu aprenentatge.

Vista la necessitat que diferents continguts han de ser treballats tant des de les àrees comunes com des dels diferents tallers externs i interns de centre, caldrà una comissió de seguiment per cada una de les àrees que es facin activitats de treball en competències bàsiques

5.8 METODOLOGIA

Aquest projecte pretén ser un recurs i una estratègia educativa singular per les adaptacions curriculars de grup, un component nuclear pel desplaçament del currículum adaptat que es configurarà a partir de la temàtica de les ocupacions més demanades de l'entorn.

El programa AFA aprendre a fer d'aprenent, es configurarà a partir d'una metodologia pràctica basada en el major grau d'aplicació d'aprenentatges pràctics: implantació de tallers tant interns com externs de centre i en la mesura del possible, l'aplicació de la metodologia d'aprenentatge servei fent serveis a la comunitat.

D'altra banda l'aplicabilitat de diferents tallers interns, s'ha pensat en què aquests es potenciïn de forma i manera perquè puguin fer-se inclosius en programes d'innovació que cada centre pot incentivar perquè l'alumnat millori en el seu nivell d'implicació i resposta a l'aprenentatge. És per això que aquest programa està pensat no tan sols amb recursos externs de centre sinó que també pretén millores de pràctiques internes, redefinint, contextualitzant i ressituant tot allò que s'està fent per tal de donar-li un sentit prospectiu de paral·lelisme entre l'adquisició de les competències bàsiques educatives i les laborals.

A partir de la proposta d'implantació conjunta de l'oferta de tallers interns i externs de centre es dona la possibilitat de conèixer un ventall diferenciat d'oficis de les ocupacions més ofertades del nostre entorn. Així doncs, comptant amb aquesta metodologia on l'alumne pot aprendre i aplicar aprenentatges pràctics, es constata un major èxit en l'acreditació.

Per altra banda, es destaca també una altra metodologia complementària al programa, la de l'aprenentatge servei; aquesta es potenciarà en la mesura del possible des del propi currículum adaptat i amb la intencionalitat de fer un ensenyament basat en els valors de: responsabilitat, solidaritat, respecte, servei als altres i el treball en equip, tot fomentant les relacions interpersonals i responant a les necessitats socials del nostre entorn i en la perspectiva de recerca de diferents ocupacions.

Anualment el PEE ofereix formació segons les necessitats de la zona, és a dir diferent formació pels joves a partir dels 18 anys. És en aquesta direcció que l'alumnat dels grups GAC podrien ser aprenents d'aquelles ocupacions que s'han originat a partir d'aquest pla, per exemple: aprenent de monitor de menjador i d'animador sociocultural.

Per altra banda, el fet de poder realitzar diferents tallers pràctics relacionats amb el coneixement de les professions, té com a finalitat el treball sistemàtic del domini de les estratègies d'aprenentatge, d'aprendre a aprendre i amb una important tasca de tutoria continuada per a la preparació de les transicions, oferir una dosis extra de motivació per ajudar al procés d'ensenyament, incorporar tots aquells temes que siguin d'un interès rellevant pels alumnes i que quedarà obert tant a l'alumnat com al professorat perquè des dels diferents rols, s'hi pugui anar incluint diverses aportacions i enriquir-lo a nivell material, contextualitzant tot allò més significatiu per ells en relació a interessos, coneixements, experiències i moltes preguntes i idees en relació a ampliar el coneixement del món laboral i del món del jove aprenent.

Finalment es dissenya una pàgina web per tal de divulgar el programa AFA, **Aprendre a fer d'aprenent** adreçat tant a l'alumnat com als docents, <http://phobos.xtec.cat/ccomella>.

5.9 RESPONSABLES

En relació al professorat:

Tutors i equip docent voluntari que creguin en el projecte per tal que se'l facin seu i treballin perquè es vagin complint els objectius proposats.

En relació a l'alumnat que hi assistirà seran **alumnes de 3r i 4t d'ESO** que ja hagin rebut a 1r cicle atencions individualitzades i/o recursos específics per l'atenció a la diversitat, es tracta dels alumnes que presenten nivells molt baixos d'aprenentatges, de motivació, d'autoestima i que sovint estan renyits amb el sistema educatiu

Qui fa la selecció de l'alumnat per formar part del projecte?

Els equips docents de 2n d'ESO i de 3r conjuntament amb l'equip de psicopedagogia i els tutors orientadors dels possibles candidats.

Cada centre designarà quins seran els professionals que duran a terme el seguiment i l'avaluació de l'alumne al llarg del projecte.

S'assignarà un tutor responsable del projecte per a cada IES.

Es constituirà una comissió de seguiment formada per:

- Una persona de cada IES
- Un/a representant de l'EAP
- Un representant de l'associació de comerç.
- Un representant de l'ajuntament.
- Un representant d'alguna que altra institució que es vehiculi en el programa (centre col.laborador, centre de primària, etc).

CENTRES COL.LABORADORS

Caldria comptar amb centres i espais municipals per dur a terme els tallers de tastets d'oficis: aules de la Guaita, centre cívic, etc.

Per altra banda caldrà disposar d'un fons de comerços i empreses col.laboradores en el projecte AFA.

5.10 TEMPORALITZACIÓ

L'alumnat dels grups d'adaptació curricular assistiran al centre docent tres dies a la setmana: dilluns, dimecres i divendres amb tres franges de matí i dues de tarda.

Dos dies a la setmana faran tallers externs al centre amb les seves corresponents pràctiques en diferents centres col.laboradors.

La proposta d'horari per la realització dels tallers externs de centre és el següent:

Dimarts i dijous de 9.00 a 13.00 h

Les activitats començaran la mateixa setmana que s'iniciï el curs escolar i finalitzaran la primera setmana del mes de juny.

Se seguirà el mateix calendari escolar, per tant, es realitzaran els dies festius que corresponguin a l'horari establert per l'IES.

HORARI	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
Matí	IES	P.AFA Tallers externs	IES	P.AFA Tallers externs	IES
Tarda	IES	IES	centre col.laborador opcional	IES	Centre col.laborador opcional

En alguns casos també serà possible que el dimecres i divendres a la tarda l'alumne assisteixi al centre col.laborador de pràctiques, en aquest cas, l'alumne pot optar per no assistir a alguna de les altres franges quan estiguin en període de pràctiques.

Els matins de dilluns, dimecres i divendres els alumnes assistiran al seu grup GAC (grup d'adaptació curricular) on treballaran continguts instrumentals; la resta de franges horàries l'alumnat seguirà l'horari del seu curs, impartint les alternatives i/o optatives que es despleguin del programa AFA a nivell de tallers pràctics interns de centre.

Finalment aquests grups d'adaptació curricular treballaran algun petit projecte d'aprenentatge servei per tal de poder avançar en l'adquisició de CB tant educatives com prelaborals.

5.11 PROPOSTES DE TALLERS

5.11.1 TALLERS INTERNS DE CENTRE

S'oferta tot un ventall de tallers que han estat pensats per ajudar a aprendre a ser aprenent de Jove, aprenent d'estudiant i aprenent d'ofici en aquells sectors professionals on l'alumnat ha mostrat major interès i tanmateix s'han ofertat més demandes de treball local.

Els tallers ofertats són diversificats i amb previsió de diferents nivells d'aplicació, segons ens trobem cada curs escolar. En concret, si el taller ofertat és per l'alumne/a durant el seu primer any de formació teòrica i pràctica en aquesta disciplina, aquest el farà a un nivell molt inicial, (Taller: nivell 1), en cas contrari si l'alumne/a torna a fer els diferents tastets per segona vegada a 4t aleshores el podrà fer a un segon nivell de dificultat si hi està interessat (Taller: Nivell 2). Per tant, en aquests casos el grau de dificultat i nivell d'exigència serà més elevat.

El coneixement de diferents ocupacions que s'oferten en el context intern dels IES, a partir de tallers, són:

- **Aprenent de bibliotecari.**
- **Aprenent de redactor de revista.**
- **Aprenent d'administratiu,**
- **Aprenent de conserge.**
- **Aprenent de professor.**
- **Aprenent d'ajudant d'hosteleria.**
- **Aprenent de jardineria i/o de horticultor, etc.**

5.11.1.1 TALLER DE REVISTA

A tall d'exemple: vehiculació de tallers interns de centre amb el projecte AFA aprendre a fer d'aprenent.

Com a prèvia, cal fer una petita introducció del taller de revista i la seva evolució idiosincràtica d'un dels IES de Castelldefels, per després passar a una possible proposta d'**Aprendre a fer d'aprenent de redactor de revista.**

Aquest detall que a continuació adjunto ha estat redefinit iconsensuat amb la Sra Àlicia Pardo, professora de Castellà que ha impartit aquest taller.

Descripció de la revista

Per començar convé fer una descripció del projecte del "Taller de revista", elaborat pel Departament de castellà en un dels tres centres de Castelldefels, destacant els objectius del projecte, el desenvolupament, participants, etc. Per passar, a continuació a centrar-nos en l'explicació sobre una de les moltes possibilitats de com vehicular un taller de revista en l'àmbit de l'**orientació professional.**

El projecte "Una revista per al nostre centre" s'ha complert al llarg dels darrers dos cursos (2006-2007 i 2007-2008) amb l'elaboració d'una plataforma d'informació i de difusió de tot allò que els nostres alumnes són capaços de crear i desenvolupar a l'entorn del nostre centre escolar, així com a l'entorn de la seva ciutat, Castelldefels, amb el seu context particular i les seves peculiaritats.

La revista ha d'anar desenvolupant-se seguint les línies marc en què ha estat creada i ampliant les diferents seccions de la mateixa. Les tres grans seccions inclouen:

L'elaboració del segon número de la revista s'ha fet respectant la forma de crèdit quadrimestral, a diferència del curs anterior, el qual es va plantejar al llarg dels dos quadrimestres. Aquest any, a més a més, he d'afegir que el crèdit es va assignar a alumnes de 2n d'ESO, cosa que suposa un esforç més gran per part de la responsable, doncs els alumnes no tenen la maduresa redactora que cal tenir per tal de desenvolupar un projecte a un centre d'educació secundària. Si la revista es tornés a elaborar el proper curs es plantejaria per a alumnes de 4t de l'ESO o, com a mínim de 3er. En cas contrari no s'elaboraria, ja que el perjudici pels responsables supera els beneficis. **En qualsevol cas, la implicació de tots els departaments de suport i la contribució dels mateixos ha estat més fructífera que el curs passat.**

La revista consta de 32 pàgines i ha desenvolupat les següents seccions d'interès tant per al conjunt de l'alumnat com per a la comunitat de professors, i també per als pares i mares d'alumnes:

Ha desenvolupat tres grans seccions que inclouen respectivament diferents apartats:

① **L'insti:** Sumari (pàg. 2); La nostra redacció (pàg. 3).

② **Coses de l'insti:** El tema (pàg. 4); T'informem (pàgs. 5 a 7); L'entrevista (pàgs. 8 a 9); El notisert (pàgs. 10 a 14).

③ **Culturitza't:** Primer pensa, després parla (pàgs. 15 a 16); Origen de festes (pàgs. 17 i 18); El reportatge (pàgs. 19 a 20); Musi-k Maniak (pàgs. 21 a 22); El premi Sant Jordi (pàgs. 24 i 25); El rincón de Johnny (pàg. 26); La bola del Món (pàg. 27).

④ **No tanquis la boca: La gent opina (pàg. 28); El consejo de sabias (pàg. 29); Enigmes (pàg. 30 i 31).**

S'ha treballat i s'ha publicat sobre paper i aviat es crearà un enllaç d'internet, dins de l'espai web del nostre centre. Els textos han estat escrits en les dues llengües vehiculars del centre –català i castellà– S'acceptaven, també, col·laboracions en altres llengües que es parlen a l'entorn del centre per part dels nostres alumnes de diferents nacionalitats, però tot i la campanya informativa que es van fer al centre, cap dels nostres alumnes estrangers s'hi va animar.

En un model de societat com el nostre considerem molt necessària la difusió dels valors multiculturals i a la nostra revista hem procurat mantenir aquesta premisa com a fonamental, de manera que ens sembla interessant mantenir-la per als possibles propers números.

La nostra posició és amigable per tot allò que implica l'educació. Avui dia, i en una revista escolar, hi ha molt a explicar: activitats referents a l'institut i a la localitat; activitats dels estudiants (sortides, actes programats, activitats esportives, festes, etc). Sobre el professorat o la direcció del centre (disciplina, plans d'estudis, etc.) o de les associacions de pares i mares d'alumnes. Temes tots d'interès general, en definitiva, per als adolescents que formen part del nostre centre escolar. **Així mateix, no ens hem d'oblidar que també es poden afegir notícies significatives del nostre entorn més proper, notícies que tinguin relació amb les diferents associacions que treballen temes que tenen a veure amb els eixos transversals, com ara: associació de la dona, salut i escola, sexualitat, acolliment d'inmigrants, compromís social...**

L'objectiu final doncs del projecte ha estat l'edició impresa de la revista escolar de l'IES, la qual s'anomena INSERT-A

Objectius generals

S'ha respectat el plantejament inicial dels objectius que englobava el projecte genèric però s'han simplificat i contextualitzat des de la perspectiva del programa AFA: **apren a fer d'aprenent de: redactor de revista**

1. Observació de l'entorn i del context del nostre alumnat en relació a coneixement i pràctiques laborals.
2. Difusió dels aspectes d'interès d'orientació acadèmica i professional per als nostres instituts i per la nostra ciutat.
3. Objectiu de fomentar la creativitat.
4. Ampliació del gust per la lectura i l'escriptura.
5. Difusió de valors multiculturals.
6. Interacció entre els periodistes professionals i els alumnes que elaborin la revista.
7. Interacció entre els professionals, els alumnes i els professors.
8. Desenvolupament del centre escolar i les institucions.
9. Comprensió i recolzament dels pares.
10. Desenvolupament de la interacció entre pares i fills.

Objectius específics:

Els objectius fonamentals i específics per la realització de la matèria optativa i/o alternativa "Taller de revista" són:

1. Aprendre les tècniques de creació i escriptura pròpies de la premsa escrita.
2. Aprendre a analitzar textos de les diferents publicacions gràfiques i digitals de premsa amb un sentit crític.
3. Reconèixer i saber treballar fent ús dels suports informàtics i de les noves tecnologies.
4. Organitzar-se per grups, i aprendre a respectar, la divergència i diversitat d'idees dins del seu grup de treball, i a acceptar-les i arribar a un consens.
5. Elaboració d'un exemplar de la revista de centre.
6. Despertar la participació tant dels professors com de la resta dels alumnes. És un objectiu a treballar-hi molt.

Fases de desenvolupament:

Les dues fases de desenvolupament per posar en marxa aquest projecte de revista pels grups GAC's s'han de respectar més o menys com s'ha anat fent tant a l'inici de la creació del taller com en les següents edicions.

1. Una primera fase d'aprenentatge per part dels alumnes del "Taller de revista" de tots els gèneres de la premsa escrita, les seccions, la maquetació ja elaborada del curs passat, correcció d'estil i tipogràfica de textos –tant dels propis, com dels col·laboradors. Coincidint amb la difusió del projecte al centre entre alumnes i professorat. Aquesta fase es va allargar a dos mesos, de la mateixa manera que l'any anterior.

2. La segona fase d'elaboració de l'exemplar de la revista del curs escolar tant del 2006-2007, com 2007-2008, la seva publicació ha coincidit amb el final del segon trimestre.

Presentació:

El taller de revista com a desplegament del programa AFA està pensat per l'alumnat de 3r i 4t d'ESO com a possible alternativa curricular o com a matèria **optativa**.

Participants:

Com a referents històrics hi han participat al projecte un grup d'alumnes de 2n curs d'ESO de l'IES JOSEP LLUÍS SERT, a més d'alguns alumnes (de Batxillerat i de 3r de l'ESO) i professorat de diferents departaments: català, castellà, tecnologia, informàtica, amb aportacions particulars i col·lectives.

Responsables:

La professora responsable del projecte ha estat l'Alicia Pardo Mateo, del Departament de Llengua Castellana.

Hem d'afegir el grup d'alumnes del "Taller de revista 1-2" de 2n d'ESO.

S'ha comptat amb el recolzament de l'equip directiu i l'ajut econòmic de l'ajuntament de Castelldefels.

Eines d'avaluació:

S'han d'avaluar els següents aspectes per controlar l'efectivitat del projecte:

1. El grau d'implicació del professorat i de l'alumnat del centre per a l'elaboració de la revista.
2. La col·laboració dels diferents seminaris del centre així com dels alumnes.
3. L'acceptació de la revista per part del conjunt global de la nostra comunitat escolar que ha estat bona.
4. La implicació de la difusió de la revista ha estat també bona.
5. Els resultats finals han resultat, sortosament positius.

El centre va donar suport al projecte amb una infraestructura bàsica: espai, mitjans materials per a muntar la redacció, equipament tècnic necessari per a l'edició digital, temporalment dins de la **web <http://phobos.xtec.cat/msanch11/>, per tal que el sentit de la pràctica per als alumnes del "Taller de revista" sigui concret.**

PROPOSTA D'ADAPTACIÓ CURRICULAR PER ALUMNES DEL GAC, PER TAL QUE COLLABORIN AL PROJECTE DE REVISTA DEL CENTRE

A partir de l'experiència del "Taller de revista" iniciat el curs 2006-2007, arrancat amb l'esperit positiu que provoca un projecte que es considera interessant per a qualsevol centre d'educació secundària, ens podríem plantejar englobar-lo dins d'un altre més ambiciós que tingui a veure amb el programa d'orientació professional, així com també més endavant en algun altre d'aprenentatge servei a la comunitat, així doncs, tot i que la nostra disposició i desig com a professionals de l'ensenyament és que tots els alumnes tinguin les mateixes oportunitats i capacitats, malauradament, la realitat ens mostra que aquest noble desig s'enfronta, any rera any, amb les expectatives de la pràctica docent, d'aquí la importància de que es pogués **institucionalitzar el taller de revista dins l'aplicatiu del programa AFA.**

Ni tots els alumnes tenen les mateixes capacitats ni els mateixos interessos, de manera que tot i que la gran majoria dels joves escolaritzats conclueixen l'ESO amb èxit, una part d'ells no arriba a veure complert aquest objectiu. És llavors quan es posen en marxa els dispositius que permeten que com a mínim tinguin accés al món laboral a partir de l'aprenentatge del què han estat els PGS i actualment PQPI. Però, la qüestió radica en si com a docents els podem il·lusionar per continuar formant-se i tanmateix si som capaços d'oferir nous programes que responguin a projectes que motivin més a l'alumnat, i que allò que són capaços d'aprendre sigui rellevant per l'avui i amb perspectiva de futur. És per tant en aquest sentit que en aquest punt és molt important **conèixer a on s'arriba amb l'orientació tant personal, com acadèmica i professional, en concret per la seva divulgació, el taller de revista pot ser una eina fonamental.**

El grau d'implicació del diferent alumnat en l'elaboració de la revista es pot intentar de moltes maneres. Quan partim dels grups d'adaptació curricular o GAC s'obre tot un univers de possibilitats.

Per començar, tot i que no és tasca fàcil, es pot elaborar una bona adaptació curricular per als grups de GAC de 3r i 4rt d'ESO que es puguin implicar a dins d'aquest projecte. De fet, el curs

2006-2007 es va fer el taller de revista amb un grup de 2n d'ESO molt peculiar, perquè tot i el seu nivell de coneixement carregat de grans mancances, mostraven un grau de maduresa vital que els convertia en perfectes col·laboradors per a la nostra revista escolar i d'altres publicacions de la nostra població.

L'adaptació curricular va simplificar molt els objectius específics del "Taller de revista" però en prospecció de futur i per l'alumnat dels GAC's en el 2n cicle de l'ESO, tindrem en compte les directrius iniciades:

1. Lectura molt diversa i abundant dels gèneres periodístics principals: notícia, reportatge, crítica i l'entrevista.
2. Anàlisi detallat i molt adaptat de cada gènere dels citats tant en suport digital com gràfic).
3. Treball dels suports informàtics i de les noves tecnologies.
4. Aprenentatge del treball en equip: com organitzar-se en grup, com respectar les idees exposades per un altre company o companya, com arribar a consensuar-les a partir de la discussió educada i respectuosa.
5. Pràctica lenta i reiterada d'exercicis escrits, individuals i col·lectius dels gèneres periodístics. En aquest punt s'ha d'insistir molt, amb què el que més els costa a aquests alumnes és l'expressió escrita.
6. Foment de la creativitat, l'esperit de treball i la sensibilitat social, cultural.
7. **Assistència a tallers que s'organitzen al nostre entorn social i que tenen relació amb els eixos transversals: salut i escola, sexualitat, acolliment d'immigrants, preparació per al món laboral. Aquests temes desperten un gran interès als alumnes, doncs s'adapten molt més al seu pensament pràctic i útil. També es faran visites a diferents associacions, com ara la de la dona, de joves o de la gent gran, de comerç i hosteleria.**
8. **Visita a les redaccions de diaris i publicacions principals del nostre poble: el Butlletí, La Voz de Castelldefels, etc.**
9. **Visites a la Guaita, als PQPI, al SOC de la zona, a l'escoles de hosteleria de Castelldefes i Sitges així com a diferents IES que imparteixin cicles formatius de diferents sectors en què l'alumnat manifesti major interès.**
10. **Elaboració de notícies significatives, a partir de l'aprenentatge anterior que reflexin el nostre entorn, que és el seu, fomentant la seva participació activa i la implicació amb el seu context, que els farà sentir-se útils i part integrant i integrada de la seva col·lectivitat.**
11. **Com a darrer objectiu aconseguir que aquestes notícies es puguin publicar en qualsevol dels diaris de la nostra comunitat. Aquesta seria la millor recompensa per als nostres alumnes.**

Aquesta implicació exitosa pot derivar en què aquests alumnes s'interessin més i millor en tècniques de recerca d'informació, en el coneixement del seu entorn proper des de diferents perspectives: laboral, social, de salut i de benestar cuidant la interculturalitat i el respecte mútu a tots nivells.

5.11.1.2 TALLER D'APRENT DE BIBLIOTECARI

Desplegament del programa AFA: aprendre a fer d'aprenent

Àrea: Psicopedagogia / Orientació laboral

Temporalització: quadrimestral (una hora setmanal)

Oferta: participar en un taller pràctic intern de centre per aprendre coneixements de les tasques de l'ofici de bibliotecari treballant en petits grups.

Objectius generals

Aprendre a fer d'aprenent de bibliotecari, fent pràctiques de taller de biblioteca per tal d'iniciar-se en la formació d'aquest perfil professional, mitjançant una vehiculació pròpia que oferta el propi centre educatiu, en relació a un **treball d'interprojectes de centre en xarxa interna**. (Projecte Punt EDU i Projecte AFA (aprendre a fer d'aprenent)).

Objectius específics

- Aprendre a catalogar, inventariar, classificar, ordenar i el control de revistes i préstecs.
- Conèixer el pressupost econòmic i compres.
- Conèixer les normes de funcionament de la nostra biblioteca.
- Dotar als estudiants de les tècniques necessàries perquè puguin fer ús de la màxima diversitat de recursos i serveis.
- Educar-los per sentir tota la vida les biblioteques properes al seu món amb l'objectiu de passar-ho bé, informar-se i aprendre continuament.
- Confeccionar carnets per tot l'alumnat per tal poder ser subscriptor de la biblioteca.

Continguts

- Gust per la lectura

Campanyes per incentivar el gust per la lectura.

- Premsa periòdica. La premsa comarcal .Les revistes juvenils.
- Reconeixement de les seccions d'un diari (el de l'estudiant, la voz de Castelldefels, així com dels diferents generes periodístics).
- Muntatges d'exposicions temàtiques relacionats amb fets esdeveniments, autors,etc.
- La literatura escrita actual: la novel·la negra, els contes.
- Les obres de referència: diferents tipus de diccionaris, atles, anuals, enciclopèdies i guies.
- Gust per la lectura com a font de plaer.

- Per la recerca i tractament de la informació.

- Importància dels coneixements previs que es tenen sobre el tema.
- Buidatge dels documents consultats a partir de procediments diversos: subratllat, resum i fitxes.
- Elaboració de dossiers de premsa a partir de temes de formació i orientació laboral.
- Reconeixement i localització dels documents segons CDU.
- Coneixement dels serveis que ofereix la biblioteca de centre i local.
- Reconeixement dels valors del treball en equip.

- Coneixement dels llibres i de les biblioteques.

- Distribució i organització dels documents a la biblioteca.
- Coneixement dels serveis que ofereix la biblioteca i la seva normativa.
- Domini del ordre alfabètic amb totes les modalitats.
- Utilització dels catàlegs locals o en xarxa.
- Potenciació de la figura de bibliotecari/a.
- Respecte per les normes d'ús i per la correcta conservació dels materials de la biblioteca.

A partir del conjunt de treball dels objectius i continguts es pretén obrir una secció amb diferent documentació sobre temes d'informació laboral.

Al finalitzar el curs als alumnes del programa AFA del grup d'adaptació curricular se li lliurarà una cartilla d'aprenent on constaran les hores de formació de l'ofici d'aprenent de bibliotecari tant a nivell pràctic com teòric així com també les habilitats adquirides (veure model a la pàgina web).

Aquest taller tant pot ser ofertat com a matèria optativa o com alternativa al 2n cicle de l'ESO.

5.11.2 TALLER EXTERN DE CENTRE

En el context extern de centre i pel program AFA , es proposen diferents tallers que van lligats als interessos dels alumnes i a les necessitats de l'entorn:

- Taller de jardineria.
- Taller de cuina.
- Taller de comerç (dependents).
- Taller d'administratiu i informàtica.
- Taller d'estètica i perruqueria.
- Taller de Pintura i decoració.
- Taller de Salut, alimentació i esport.
- Taller d'imatge digital.
- Taller d'Avaluador de Riscos Laborals.

Tot l'aprenentatge serà consolidat a partir del desenvolupament de l'orientació tant personal, com acadèmica i professional mitjançant el PAT i amb el suport de l'aprenentatge d'oficis a través dels tallers interns i externs de centre.

Per les competències mínimes bàsiques per adaptar-se al món laboral, es potenciarà en bon grau el treball en equip, l'autonomia, les relacions interpersonals, la iniciativa i l'organització del treball per la qual cosa, es contemplarà l'estimulació de totes aquestes capacitats mitjançant diferents continguts en totes i cadascuna de les àrees tant comunes com optatives del currículum adaptat pels GAC.

La proposta de taller extern de centre és l'aprendre a fer d'aprenent d'avaluador de riscos laborals a partir de l'aprenentatge de l'estudi de l'avaluació de riscos laborals aplicat en els tres sectors més representatius de la nostra localitat: comerç, hosteleria i indústria.

Introducció

Accidents	1996	2002	2006
Greus	10685	11721	10938
Mortals	982	1104	1353

Llei 31/95 sobre PRL

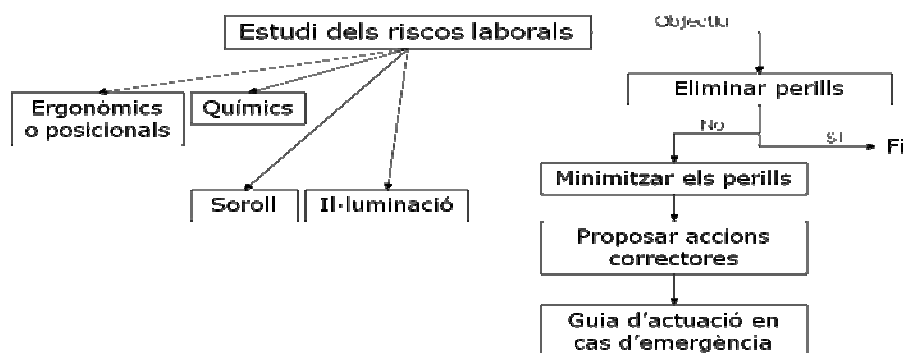
L'any 1996 va entrar en vigor la Llei de Prevenció de Riscos Laborals però des de l'entrada d'aquesta Llei any rera any, les estadístiques sobre accidents de treball van augmentant. És per aquest motiu que cal que qualsevol treballador prengui consciència dels riscos als què està sotmès.

D'aquesta manera queda demostrat que els problemes socials no es solucionen simplement amb l'aplicació d'una Llei sinó que cal combatre la sinistralitat laboral fomentant una autèntica cultura de prevenció de manera que s'asseguri el compliment efectiu i real de les obligacions preventives amb la finalitat d'aconseguir el benestar de les persones tot minimitzant els riscos.

A part d'exigir unes millors condicions de seguretat, els treballadors han de ser els primers en posar en pràctica totes les recomenacions existents en matèria de prevenció de riscos, doncs no només amb una conducta responsable aconseguirem reduir la sinistralitat. És per aquest motiu que **aquest taller pretén ser una eina molt útil quan l'alumne arribi al món laboral com a treballador i a la vegada que conegui un altre sector laboral que està en continu creixement, fer avaluacions de riscos laborals.**

Abast

L'abast d'aquest taller és l'aprenentatge per a la realització d'un estudi de riscos laborals per tal de conèixer i saber tots els riscos als que un treballador està exposat i proposar accions correctores amb l'objectiu de minimitzar els perills i conservar el medi ambient a nivell d'aprenent.

Objectius generals

- Conèixer la Llei de Prevenció de Riscos laborals.
- Saber quins són els drets i obligacions dels empresaris i treballadors
- Conèixer com s'organitza la prevenció laboral.
- Saber realitzar una avaluació inicial de riscos.
- Saber analitzar els riscos laborals en un comerç, un restaurant i una indústria.
- Conèixer els diferents equips de protecció col·lectiva i individual (EPI's)
- Realitzar visites als llocs de treball analitzats per comprovar les mesures preventives proposades i proposar mesures de vigilància i control.

Fases de desenvolupament

A partir d'una sèrie de vídeos veient en realitat els diferents riscos laborals als quals cada treballador, sigui del sector que sigui, està exposat quan treballa i seguint una sèrie de casos pràctics a tall d'exemple, faran unes quantes classes teòriques per tal d'assolir unes nocions mínimes per tal de poder realitzar una avaluació inicial de riscos en diferents centres de treballs (empresa industrial, botiga comercial, hotel-restaurant) de Castelldefels.

Un cop realitzada l'avaluació de riscos in situ, al taller es comentaran els riscos analitzats i es proposaran accions correctores per tal de minimitzar els danys i possibles malalties professionals futures. Un cop consensuats aquests aspectes elaboraran un Pla d'Acció Preventiu i establiran un protocol d'actuació per tal de comprovar l'eficàcia de les mesures correctores.

Participants

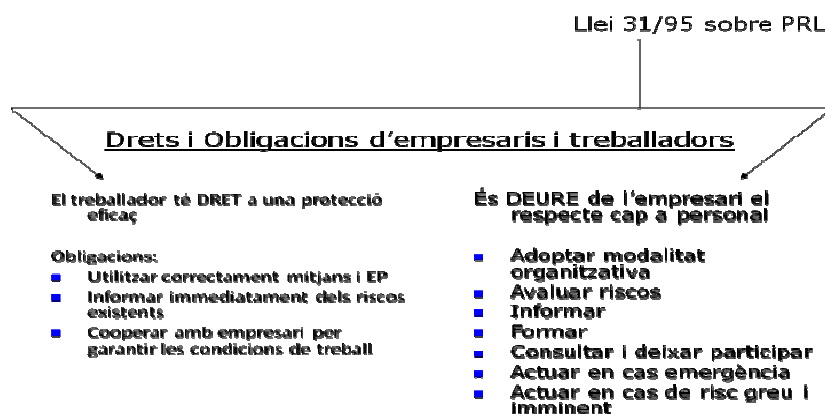
Alumnes de 3r i 4t d'ESO dels IES de Castelldefels.

Responsables

Aquest taller cal que sigui impartit per un tècnic de Prevenció de Riscos Laborals nivell intermig o superior ja sigui contractat des de la Generalitat de Catalunya com un responsable voluntari d'un Servei de Prevenció Aliè Homologat.

A la vegada hi haurà un docent dels IES que farà d'interlocutor entre el professor extern, els alumnes i els pares – tutors dels alumnes per tal de guiar-los i orientar-los en l'aprofitament del recurs.

Continguts

Tipus de protecció:

- Col·lectiva: tècnica que protegeix a més d'una persona davant d'un risc que no s'ha pogut eliminar.
- Individual: No sempre el control del risc és possible i/o efectiu
 - o És l'última barrera de defensa.
 - o Requisits:
 - Cumplir amb les exigències CE.
 - Eficax sense generar nous riscos.
 - El treballador ha de participar en l'elecció
 - o Tipus:
 - Integrals: actuen a nivell global.
 - Parcials: actuen en punts concrets.

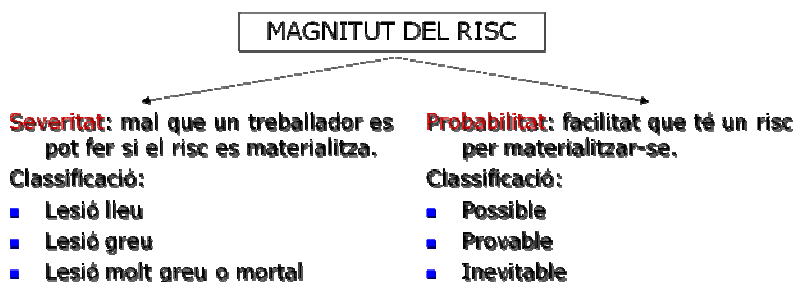
Metodologia

Es tracta de poder realitzar una avaluació de riscos de cada un dels llocs de treball seleccionats en aquest taller extern de centre: botiguera, cambrer i treballador d'una fàbrica industrial. Per poder realitzar aquesta avaluació el mètode de treball és el següent:

AVALUACIÓ INICIAL DE RISCOS

Metodologia: Estimació de la magnitud del risc.

- Perill (factor de risc): propietat o aptitud intrínseca d'alguns aspectes per ocasionar danys.
- Risc: probabilitat de que la capacitat d'ocasionar danys s'actualitzi.

CLASSIFICACIÓ DEL RISC			
SEVERITAT	PROBABILITAT		
LESIÓ LLEU	BAIX (1)	MIG (2)	ALT (3)
LESIÓ GREU	MIG (2)	ALT (3)	MOLT ALT (4)
LESIÓ MOLT GREU O MORTAL	ALT (3)	MOLT ALT (4)	EXTREMADAMENT ALT (5)

Classificació dels riscos que necessiten una avaluació específica:

- Riscos analitzats anteriorment o existència informació objectiva
 - o Controlat
 - o Semicontrolat
 - o Incontrolat
- Riscos no analitzats o informació insuficient.
 - o Per determinar.

Seguidament adjunto en la taula 2 una avaluació de riscos tipus. Un cop coneguda la metodologia a seguir aquesta cal plasmar-la en paper. L'avaluació de riscos segueix una fitxa tipus on a cada fila s'anotarà el lloc de treball (cambrer, operari d'indústria, botiguer/a), les columnes es divideixen en tres tipus, per una banda la Seguretat (riscos d'accidents), la Higiene Industrial (Danys de Salut) i per una altra l'Ergonomia, Gestió Psicossocial. Per cada un d'aquests àmbits s'analitzen diferents aspectes, cada un d'ells es tipifica en funció de la magnitud del risc (1:Baix, 2:Mig, 3:Alt, 4: Molt Alt, 5:Extremadament Alt, C: Controlat, S:Semicontrolat, I:Incontrolat, X: No valorat).

Un cop realitzada aquesta avaluació caldrà proposar mesures preventives o correctores per aquells riscos on la magnitud és destacable.

Avaluació

Mitjançant el treball en grup s'avaluarà la capacitat d'elaboració d'una avaluació de riscos laborals i la proposta de mesures correctores.

Tenint en compte l'adaptació del currículum que es segueix, s'avaluarà el nivell d'assoliment de les competències bàsiques.

Es valorarà prioritàriament els continguts procedimentals, els valors, les actituds i les normes.

A continuació adjunto una avaluació de riscos laborals tipus.

AVALUACIÓ INICIAL DE RISCOS (IV)

Llocs de treball	FITXA RESUM D'IDENTIFICACIÓ DELS RISCOS																						
	Seguretat (Riscos d'accidents)					Higiene Industrial (Danys Salut)			Ergonomia (Gestió Psicosocial)														
	Caigudes de persones diferent nivell	Caigudes de persones al mateix nivell	Caligades d'objectes per estondament	Caligades d'objectes per manipulació	Caligades d'objectes en immobilitat	Cops contra objectes	Cops / Talls objectes i eines	Projecció sòlids, líquids o gasos	Atrapatament entre objectes	Atrapatament per volcants d'equips	Sobreesforços	Contactes elèctrics	Exposició a substàncies químiques	Contacte amb substàncies químiques	Explosions	Incendis	Cop amb vehicle	Esp. Contaminants químics	Esp. Contaminants físics	Esp. a vibracions	Carrega de treball físic	Insatisfacció, Disconfort o fatiga	
MAQUINARI	3	1	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2							
GRUPEL	4						3		3		3			4	3		C	D					
RECURSOS HUMANES	2		2	1					2							2				C	C		
RECURSOS MATERIAUS	2	1		1	1						2		1		3							C	C
RECURSOS TECNOLÒGICS		1		1	1	2				2	2		2		2				C				
RECURSOS MÈTODES	2					2	2	2	2	2	2	2	2										
RECURSOS PERSONALS		2			1		2	3		2	2	2	D	2					C	D			S

1: Baix 2: Mig 3: Alt 4: Molt Alt 5: Extremadament Alt D: Per determinar I: Incontrolat S: Semicontrolat C: Controlat X: No valorat

Taula 2

6.- DESPLEGAMENT DEL PROJECTE A NIVELL CURRICULAR: exemplificació en dues àrees

Per iniciar el treball curricular, partirem de la situació real del grup, detectant els nivells de fracàs en diferents àrees i competències bàsiques per tant, caldrà conèixer les capacitats personals per tal de poder treballar en la simulació de la recerca de feina a través del coneixement de les ocupacions més demandades de l'entorn.

Tal com ha sorgit en els grups de discussió realitzat als tres IES el tema els motiva, perquè al tenir dificultats en l'aprenentatge i falta d'interès per l'estudi, la recerca de feina els engresca ja que els dona una prospecció pràctica de vivència de la realitat del seu entorn.

Per tant es sondejarà tant a nivell de 3r com de 4t tots els aspectes que consideren necessaris treballar en relació al què implica buscar feina: des de conèixer les ofertes i demandes laborals, com les habilitats personals, els nostres valors, fins a les diferents dificultats que prèviament es poden considerar.

A partir del buidat de l'estat inicial del nivell escolar que treballem, contextualitzarem i adaptarem fent inclusives les diferents propostes dels alumnes i lligant-les com a possibles

demandes a incorporar en la programació del programa AFA.

Axí doncs el programa es presenta també com un instrument moldejable a les diferents promocions que es presentin per cada curs i nivell escolar.

DIFERENTS CONTINGUTS INTERDISCIPLINARS

Per una banda, destacar com a imprescindible que en totes les àrees es portin a terme de forma sistemàtica continguts relacionats amb diferents eines per trobar feina. Totes elles exigeixen un procés d'ensenyament que no pot reduir-se a una unitat didàctica, ni tant sols a un sol curs escolar, és a dir, per aconseguir el seu domini es fa necessari que les activitats es facin des de diferents àmbits perquè el món laboral des del programa AFA és considerat com un àmbit més del currículum de l'ESO i treballat conjuntament amb el pla d'acció tutorial. En aquest procés i per tal de garantir el seu assoliment serà necessari donar resposta a quatre necessitats: la reflexió, la sistematització, l'avaluació i la coordinació de tot el que s'ensenya a nivell procedimental i en especial en tot allò que fa referència a l'aprenentatge d'oficis a través dels tallers tant interns com externs de centre per tal d'arribar amb l'alumnat a les capacitats d'autonomia, responsabilitat, capacitat crítica, cooperació i llibertat. Condicions totes elles indispensables per assegurar tot el procés d'aprenentatge bàsic per aconseguir la titulació de l'ESO.

Per altra banda, els continguts actitudinals s'aprenen mitjançant la participació en multitud d'experiències vitals, en que els components afectius són clau, al igual que el compromís amb el grup i la reflexió personal, per tant aquí tenim també la necessitat d'oferir de manera persistent i en diferents experiències la possibilitat de treballar en metodologies pluridivisiuades: tallers, treballs en petit grup, treball cooperatiu, projectes de treball, centres d'interès, etc. Fórmules que ajuden tant a aprendre de manera més significativa com el desenvolupament de la capacitat afectiva i social.

Tenint en compte doncs, que tots els diferents continguts ens encaminen a desenvolupar les competències bàsiques que s'han d'assolir al finalitzar l'E.S.O i entenent-se aquestes com, la capacitat de posar en pràctica de forma integrada en contextes i situacions diferents, els coneixements, les habilitats i les actituds personals en relació a: el ser, el saber fer i el saber .

Per tant els objectus del programa van més en el sentit del desenvolupament global de les competències que no pas de la importància del domini i eficiència d'un o uns determinats continguts específics. És a dir es valorarà la capacitat de l'aplicabilitat de tot el què se 'ls hagi pogut ensenyar i la capacitat de resoldre problemes reals en la seva quotidianitat sigui quin sigui l'àmbit en què es trobin.

El tema d'estudi, el coneixement de les ocupacions més demanades de l'entorn com a contingut interdisciplinar per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup integra aprenentages procedents de diferents disciplines. El programa AFA dona resposta a totes les necessitats perquè és un àmbit prou potent per engrescar i encuriosir a tot tipus d'alumnat amb més o menys necessitats per aprendre.

PRIORITZACIÓ PER L'ÀREA DE LLENGUA CATALANA I EN L'ÀMBIT SÒCIOLINGÜÍSTIC

CONTINGUTS CURRICULARS

PARLEM DE FEINES LABORALS.

- Anàlisi de les ofertes de treball locals i interlocals (graelles de registre de les ofertes locals). Es pot trobar a la pàgina web <http://phobos.xtec.cat/ccomella> a l'apartat 2 el document.
- Eines per buscar feina
 - L'elaboració del currículum.
 - La carta de presentació.
 - El correu electrònic.
 - Les targetes.
 - Entendre diferents tipus de contractes laborals, etc.
 - Preparar l'entrevista.
 - Obra de teatre/ Amina busca feina, de la companyia patathom.
 - Poemes d'oficis.
 - Cançons d'oficis i d'altres temàtiques d'interès.
 - Frases fetes per incentivar el llenguatge oral.
 - Fer recerca a fons del coneixement de més d'una professió en cada avaluació.
 - Lectura i comprensió de diferents articles de premsa, revistes i d'altres mitjants de comunicació en relació a temes professionals.
 - Fer recerca del coneixement de diferents oficis d'un sector i subsector professional a cada avaluació.
 - Lectura de llibre titulat.
 - Contes clàssics i d'oficis.

Proposta d'elaboració d'algun taller d'ofici per departament o seminari en funció de la ideosincràcia de cada IES i/o de la història d'experiències prèvies en projectes realitzats en el moment actual o en cursos anteriors així com també de l'opcionalitat que es presenta en el propi PCC tenint en compte les suggerències del programa AFA: taller de secretariat, taller de consergeria, taller d'ajudant de bar i/o hosteleria, taller de biblioteca, etc.

A tall d'exemple, s'oferta també el taller d'aprendre a fer d'aprenent de bibliotecari com alternativa a l'oferta curricular de 2n cicle de l'ESO i a proposta del seminari de psicopedagogia com a desplegament del programa AFA. Es presenta també com a mostra d'interprojecte de centre vehiculat amb el projecte Punt Edu en un dels IES (premiat recentment pel MEC com exemple de bones pràctiques educatives).

Aquest taller, permet compartir el temps que convingui la docència en col.laboració de dos professors/es a la biblioteca, la professora responsable de la biblioteca que porta el projecte (P.Punt Edu) al centre i la psicopedagoga que promou el taller d'aprendre a fer d'aprenent de bibliotecari. Tractant-se doncs de treballar aquest taller com a matèria alternativa curricular a la religió val a dir que es fa durant una hora setmanal tot el curs; l'alumnat té l'oportunitat de conèixer la biblioteca i fer un aprenentge molt més pràctic en el paper d'aprenent de l'ofici.

ÀREA DE CASTELLÀ

- Obra de teatre amb titelles sobre professions.
- Visualitzar pel.lícula sobre una professió i/o professions.
- Propostes de temes de redaccions:

Las profesiones que más me gustan.
Mis aficiones favoritas.
De mayor me gustraría dedicarme a ...
Lo que hago con mi tiempo libre.
La profesión de mi madre o padre.

- L'elaboració del currículum.
- La carta de presentació.
- Les targetes.
- El correu electrònic
- Adivinanzas en relación a profesiones.
- Correo comercial.

7.- DISSENY D'UNA PÀGINA WEB

Finalment es dissenya una pàgina web per tal de divulgar el programa AFA, Aprendre a fer d'aprenent tant a l'alumnat com als docents. Aquesta pàgina remarca que es tracta d'un projecte d'ATD, pràctic i teòric d'aprenentatges d'oficis que potencia el treball en xarxa a través d'una metodologia pluridiversificada, basat en la recerca de les ocupacions més ofertades de l'entorn tot adaptant les àrees curriculars per tal d'estimular l'acreditació de l'ESO i fer una recerca del itinerari vital i professional.

Des d'aquesta pàgina es pot accedir al perfil professional de cada ofici més sol·licitat de l'entorn i d'altres fruit dels interessos mostrats pels alumnes dels grups de discussió dels IES de Castelldefels on es ressalten les característiques i una fotografia de cada un d'ells. Separadament podem veure un vídeo de professions per tal que es visualitzi la realitat dels oficis i es debatin quatre idees sobre aquestes.

- Us interessen les professions que surten al vídeo i per què?.

- Us agradaria formar-vos més específicament amb alguna d'elles?.

- Us agradaria poder treballar en algun camp professional dels que has vist al vídeo, en quin i per què?.

- Us interessaria en aquest moment apropar-vos al món laboral, com penseu que es podria fer?.

Podran veure també un recull de notícies de premsa escrita relacionades amb el món laboral que es troben els joves, per tal que siguin conscients de les demandes del món laboral, les preocupacions i necessitats empresarials i la realitat amb què viu tota la societat.

Un cop el coneixement dels oficis és prou clar, a través d'un altre link, poden accedir a les ofertes laborals existents d'aprenent que hi ha a l'actualitat a la localitat a través de la Guaita, premsa local, OTG (Oficina de treball de la Generalitat), SOC (Servei d'Ocupació de Catalunya) i diferents ETT's. Aquesta borsa laboral s'anirà actualitzant bimensualment i se'ls indicarà de quina font prové per si l'alumnat està interessat en presentar-s'hi.

Per tal que els docents puguin utilitzar aquesta eina educativa, des d'aquesta pàgina es crea un apartat especialment dedicat a aquests professionals per facilitar eines que motivin a l'aplicació d'aquest recurs pedagògic, programa AFA, tant pels centres educatius locals com no locals. Aquestes eines es basen en la presentació del projecte, recursos per treballar la llengües tant Catalana com Castellana, com són diferents poemes i cançons relacionades amb els oficis, recursos laborals per buscar feina a través de fitxes realitzades i propostes didàctiques de tallers que actualment s'estan realitzant a Castelldefels així com també de nous tant interns com externs al centre.

Aquest és doncs, l'inici d'una pàgina <http://phobos.xtec.cat/ccomella> que pretén que a través del forum entre alumnes, professors, empresaris etc... i que a partir d'experiències de tallers aplicats tant extrens com interns als centres sigui una referència més per tal d'assolir una major motivació i ser un aprenentatge a través del qual l'alumne aprengui donant serveis a la comunitat i se'ls clarifiqui un món que actualment tenen molt llunyà, el món laboral, visualitzant-lo i apropant-lo per tal d'ajudar a crear el seu perfil professional.

8.- CONCLUSIONS

L'interès de fer inclusives les ocupacions més ofertades de l'entorn als currículums adaptats té la intenció de ser un projecte d'innovació pedagògica centrat en l'aplicació de metodologies pluridiversificades, tot destacant-se com a rellevant tant l'aplicació de tallers externs i interns de centre com la metodologia d'aprenentatge servei.

L'objecte d'estudi ha centralitzat una bona part de la recerca en l'anàlisi de les adaptacions curriculars de grup als tres IES de Castelldefels per tal de detectar el grau d'acord i interès que té el professorat en poder organitzar un programa de diversificació curricular basat en l'aprenentatge de tallers d'oficis. En aquest apartat s'han considerat sis àrees o variables per l'anàlisi quantitatiu de les quals cal destacar-ne dues: els tallers i les noves metodologies.

De la mostra enquestada (37 persones), un 91% dels professionals consideraven entre bastant i molt necessari incentivar noves metodologies de treball en qualsevol àrea o àmbit per la qual cosa, veiem que un alt percentatge de docents estan a favor d'incentivar aprenentatges més pràctics tot fent serveis a la comunitat. Per altra banda, hi ha un 62% de professors que consideren que s'incentiven entre gens i poc els tallers pràctics interns o externs la centre per tant cal que es produeixin canvis metodològics institucionals.

Referent a la proposta de si creien necessari impartir un Programa de Diversificació Curricular, tot alternant assignatures acadèmiques amb tallers d'aprenentatges d'oficis, un 86,5% dels enquestats està a favor d'aquesta nova estructura organitzativa independentment de quin sigui el perfil del professorat, a la vegada que remarquen la importància de l'ensenyament interdisciplinar, el treball pràctic i la necessitat de sortides de l'aula i del centre com a mitjà per a l'adquisició de les Competències Bàsiques.

També mostren en un 83,8% molt grau d'acord en què l'experiència de passar per una possible rotació en diferents tastets d'oficis contribueix a augmentar la motivació de l'alumnat amb més necessitats i d'altres amb dificultats més lleus.

Finalment, es destaquen altres propostes de millora que ha elaborat el professorat en relació als grups d'adaptació curricular:

- Revisió periòdica dels criteris per l'adscripció als GAC.
- Flexibilitat d'entrada i sortida dels GAC però fins a la 2a avaluació amb criteris de rigor per les altes i baixes d'aquest tipus d'agrupament.
- Importància de la col·laboració amb els pares.
- Potenciar habilitats mínimes per l'adquisició de Competències Bàsiques.
- Impartir un Programa de Diversificació Curricular pel 2n cicle de l'ESO.
- **Es valora com a imprescindible poder sortir del centre o fer tallers d'aprenentatge d'oficis amb flexibilitat horària.**

- **Necessitat de formalitzar i signar un conveni entre les diferents administracions, Departament-Ajuntament i/o Diputació, per fer viable el projecte singular.**
- Referent a l'organització del grup es valora la conveniència de disposar d'una aula pròpia a l'IES, d'un equip docent voluntari i reduït i impartir aprenentatges pràctics amb noves metodologies.
- Potenciar l'orientació en tots els àmbits, personal professional i acadèmic.
- Potenciar el treball interdisciplinar i metodologies diversificades com són: els tallers, el treball d'aprenentatge servei i els projectes de treball.

Per part dels alumnes dels grups GAC i/o Aules Obertes, valoren molt positivament aquest recurs i consideren clau el paper del professorat en aquests agrupaments. No els agrada que l'adscripció no sigui voluntària i que se'ls menyspreï per part d'alguns companys d'altres grups.

Ressalten que gran part del currículum que se'ls ensenya no és rellevant per la pràctica de la vida diària i que tot sovint, als crèdits optatius que els interessa no poden accedir-hi; tot i així, estan motivats en conèixer el món laboral i es senten engrescats en un treball encaminat a noves metodologies i també els agradaria poder rebre una major orientació en formació laboral i acadèmica.

En quan a l'anàlisi de les Adaptacions Curriculars de Grup a cada centre, passa per la millora de l'Atenció a la Diversitat i la implicació de fer-ho explícit i treballar des de la Comissió Pedagògica i CAD per crear una Pla de Millora de l'ATD de cada centre a partir de la realitat idiosincràtica de cada un dels centres escolars (IES la Mediterrània, Sert i les Marines). Per aquest treball ens pot ajudar la síntesi que s'ha fet de cada IES sobre el recull de les variables afavoridores de les adaptacions curriculars de grup que podem trobar a l'apartat d'annexes, així com també altres indicadors com a possibles propostes de millora.

De tot aquest anàlisi és obvi que es fa necessari adaptar els currículums d'alguns joves estudiants per tal que se'ls permeti fer 1/3 del currículum o més, en dependències externes al centre per realitzar tastets d'oficis i tallers pràctics en empreses o als IES.

Aquests tallers pràctics es poden ofertar des de diferents espais organitzatius pels grups GAC:

- Com a matèria optativa.
- Com a proposta alternativa a religió.
- Des de diferents àmbits curriculars: socio-lingüístic, científic-tècnic, etc.

Des d'aquesta perspectiva, el projecte singular AFA (Aprendre a fer d'aprenent), tenint en compte que l'orientació laboral dins del currículum serà l'eix transversal dels grups GAC, pren la rellevància de ser un contingut interdisciplinar i transversal per la seva viabilitat, que implica que l'ajuntament, les famílies i els alumnes acceptin la proposta de dinamitzar-lo. Els bons resultats de les experiències de Laboràlia a Manresa i Garbí de Sant Feliu de Guíxols, entre d'altres, en són un referent exitós de motor per la motivació i apropament al món laboral a través de pràctiques en diferents sectors professionals (la mateixa LOE preveu la possibilitat d'oferir un camí professionalitzador per alumnes a partir dels 15 anys).

A partir de l'estudi realitzat es proposa que cada centre faci la selecció i valoració psicopedagògica d'aquells alumnes que precisen el programa de diversificació curricular, com a màxim un grup de 12 per centre. S'assignarà un tutor del projecte que vetllarà per la coordinació de totes les actuacions derivades dels pre-tallers d'oficis així com també de divulgar el desplegament del Programa AFA a nivell de departament.

Els trets característics del Programa AFA són els següents:

- Està dissenyat per impartir un currículum basat en competències d'àmbit social, interpersonals, acadèmiques i professionals però destacant el treball de l'àmbit de formació pre-laboral fonamentat en l'aprenentatge pràctic de tallers tant interns com externs al centre.
- L'aprenentatge dels diferents oficis té com a característica fonamental la capacitat de poder ser aplicat en contextos de l'entorn comercial i industrial de la ciutat.
- El Programa AFA i el Projecte Educatiu d'Entorn es vehicularan en la mesura que sigui possible la inclusivitat de tot allò que s'ha treballat en el propi pla i que sigui extrapolable per tal de poder potenciar la figura de l'aprenent, com per exemple: aprenent de monitor de menjador, aprenent de monitor de lleure, etc (la proposta implicaria un bon treball en xarxa).
- Està basat en metodologies pluridiversificades, contemplant una vessant social important de servei als altres, com a font d'enriquiment per la pròpia adquisició de l'aprenentatge per la qual cosa, s'ha pensat en incentivar des del Programa diferents projectes institucionals amb la metodologia d'aprenentatge servei amb caire globalitzador tot potenciant el treball en xarxa d'interprojectes de centre.
- Per l'assoliment del nivell mínim de les competències bàsiques, el Programa busca nous mitjans de l'entorn (món empresarial, associacions, d'altres centres escolars i institucions locals) on l'alumnat pugui aprendre en un alt grau de funcionalitat i significabilitat a partir d'experiències pràctiques prelaborals i serà doncs, en situacions multicontextuals on es farà l'avaluació del grau de domini d'habilitats bàsiques per la vida.

Els estels no són pas iguals per tothom. Per als qui viatgen, els estels són guies. Per a uns altres no són una altra cosa que llumets. Per a uns altres, els savis, els estels són problemes. Per al meu home de negocis, eren riquesa.

(El petit príncep, Antoine de Saint-Exupéry)

9.- BIBLIOGRAFIA

ALDAMIZ, M.del M.i altres (2000): Com ens ho fem? Propostes per educar en la diversitat, Editorial Graó.

ALONSO,L.E (1995): Sujeto y discurso: el lugar de la entrevista abierta en las prácticas de la sociología cualitativa. A.J.M Delgado y J. GUTIERRES (Coord). Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales. Madrid. Editorial Síntesis.

BISQUERRA ALZINA, R: Servicios y actividades de información profesional, PPU (promocions Publicacions Universitàries).

BONALS, J.; Sanchez,C. (2007): Manual de asesoramiento psicopedagógico, Editorial Graó.

CARRASCO, J.B; BASTERRECHE,J.(1998) Técnicas y Recursos para motivar motivar a los alumnos,Editorial Mediterrània.

COBOS, C; ÁLVAREZ, M (2006): Guía práctica de acceso a la formación en la biblioteca escolar de la pregunta al documento. Editorial Germán Sánchez.

DELORS, J. i altres (1996): Educació: Hi ha un tresor amagat a dins.

DIEZ de ULZURUM, A.; Masegosa,A. (1996):La dinàmica de grups en l'acció tutorial, Editorial Graó.

ESCAMILLA,A.;LAGARES,A.R. (2006): La Loe:prespectiva pedagógica e històrica, Editorial Graó.

FIGUERA,P.; Rodriguez Mill.(coord.) (2007): Reflexiones en torno al balance de competencias, Editorial Publicaciones i Ediciones Universitarias de Barcelona.

FREIXA, LL. (1998): 90 frases populars catalanes de collita pròpia, Editorial Diocesi de Vic.

GALLEGO, S.; Riart,J.(coord.) y otros (2006): La tutoría y la orientación en el siglo XXI: nuevas propuestas.Editorial Octaedro.

GARCIA,M. (2007) : El paper dels municipis en les polítiques d'educació inclusiva. Article de la revista Guix nº 332.

GILBERT,I.; Motivar para aprender en el aula. Las siete claves de la motivación escolar. Editorial Paidós.

GONZALEZ,A.; RIART J. (2004): Àmbits i estratègies d'intervenció en psicologia de l'educació.Recopilació de les sessions dels "Dimarts d'Educació".

IMBERNON,F.(coord.) i altres (2002): Cinc ciutadanes per una nova educació, Editorial Graó.

MARTIN,E.;MAURI,T.(coord.): La atención a la diversidad en la educación secundaria obligatoria, Editorial ICE/HORSORI.

MARTIN,X; RUBIO,L (2006): Experiències d'aprenentatge servei. Barcelona. Editorial Ocatadro, 2007.

MONEREO, C. i SOLE, I. (2001): El asesoramiento psicopedagógico: una prespectiva profesional y constructivista, Alianza Editorial.

MONTON,M.J. (2003): La integració de l'alumnat immigrant al centre escolar;orientacions, propostes i experiències.Editorial Graó.

MUZAS,M.D. y otros (1994): Diversificación curricular en la educación secundaria obligatoria; Editorial Marea.

POVO,M. (1985): 53 oficis de Barcelona, Guia il·lustrada d'Artesans tradicionals, Editorial Plaza& Janés.

PUIG,JM; BATLLE,R; BOSCH,C i PALOS,J (2006): Aprenentatge servei. Educar per a la ciutadania. Barcelona. Editorial Octaedro.

PUIGDELLIVOL,I. (1992): Programació d'aula i adequació curricular; el tractament de la diversitat,Editorial Graó.

RODRIGUEZ,M.L.(2003): Cómo orientar hacia la construcción del proyecto profesional.Editorial Desclée de Brouwer.

RODRIGUEZ MORENO,M.L: Enseñar a explorar el mundo del trabajo. Editorial Aljibe.

RUIZ OLABUÉNAGA, JI (1999): Metodología de la investigación cualitativa. Bilbao. Universidad de Deusto.

SANCHEZ, A.(coord.) (2004): De los programas de Garantía social a los programas de iniciación profesional.Editorial Laertes.

SORISUO,M. (2004): Art amb residus (Guia Didàctica 325 tallers). Editorial Goula.

TAPIA,J.A.(1992): Motivar en la adolescencia:teoría, evolución e intervención. Editorial Universidad Autónoma de Madrid.

TAPIA, M.N (2007): Aprendizaje y servicio solidario. Buenos Aires. Editorial Octaedro

TAPIA, J.A. (2005): Motivar en la escuela,motivar en la familia;claves para el aprendizaje.Esitorial Morata.

VALLES,M.S (2002): Entrevistas cualitativas. Madrid. CIS.

VILLAVERDE,M.(2008):Aprenentatge i servei juntament amb educació per al desenvolupament. Article de la revista Guix nº 342.

VIÑAS,J.(2004):Conflictos en los centros educativos;cultura organizativa y mediación para la convivencia.Editorial Graó.

ZABALA,A.;ARNAU,L. (2008):11 ideas clave, cómo aprender y enseñar competencias.Editorial Graó.

LIISTAT WEBS

El llistat presenta el total de la relació d'adreces que serveixen per informar i desplegar la recerca d'estudi. La relació que es presenta és la mateixa que conté la pàgina web del projecte AFA <http://phohos.xtec.cat/ccomella>

ENLLAÇOS DIRECTES:

1.-Webs de premsa local i d'altres

www.lavoz.cat

www.tribunaweb.net

www.castelldefels.org

www.castelldefels.com

www.castelldefelscomercial.com

www.castelldefelsturisme.info

www.elperiodico.com/estudiant

www.elbaixlobregat.net

www.elprego.com

2.-Webs destacables de la zona

www.castelldefels.org/calganxo

www.observatoribaixlobregat.net

www.elbaixlobregat.net/economica

www.coressa.com

www.cancalderon.es/

3.-Webs destacables per l'orientació en la recerca d'ocupacions

www.bcn.cat/porta22

www.bcn.es/imeb/plajove/

WEBS D'ORIENTACIÓ ACADÈMICA I PROFESSIONAL

www.edu365.cat:8802/itineraris/

www.edu365.cat/orientacio/ (autoconeixement i sortides professionals)

www.tv3.cat/webclip/llestes/wc_69506758.htm (tutoria i orientació laboral)

http://clic.xtec.cat/db/act_ca.jsp?id=2522

www.xtec.cat/cvat/fp/ (orientació acadèmica i professionals en tres apartats: sortides d'estudis, valors intrínsecs i personalitat, i recursos al món del treball)

www.xtec.cat/tutoria/orienta/ (professors i/o alumnes)

www.xtec.cat/salovirtual/ (aplicació per visita virtual. Àrees formació professional, ensenyament artístic, batxillerat)

www.xtec.cat/fp

www.edu365.cat

www.gencat.net/temes/cat/educacio.htm#seccio1

www.gencat.cat/temes/cat/treball.htm

WEBS PER OBTENIR RECURSOS PEL PROFESSORAT

www.xtec.cat/tutoria (documents de suport a l'orientació per professorat de secundària)

<http://phobos.xtec.net/tutoria/wiki/index.php/Portada>

www.brujulaeducativa.com/

www.xtec.net/tutoria/orienta/recursos/index.htm

www.profes.net (banc de recursos per educar en valors)

www.edualter.org/index.htm (interculturalitat, documents i propostes pedagògiques)

<http://perso.wanadoo.es/angel.saez/index.htm> (articles, qüestionaris, etc.)

www.profes.net

WEBS PER LA FORMACIÓ LABORAL

www.xtec.cat/aulanet/ud/cf/salari/index.htm

www.lineaprevencion.com

WEBS D'ORIENTACIÓ LABORAL A PERSONES AMB DISMINUCIÓ

<http://personal.redestb.es/fesoca/>

www.acidh.org/

www.cejac.org/

www.bcn.es/ciaj/

www.cisec.info/

WEBS ON OBTENIR INFORMACIÓ I RECURSOS SOBRE OCUPACIÓ

www.gencat.cat

www.inem.es

www.cibernarium.com

www.diba.es

www.mercatlaboral.com

www.quiatreball.com

www.bolsatrabajo.com,

WEBS PER TREBALLAR EIXOS TRANSVERSALS

www.edu365.cat/eso/salut/ (a l'apartat de salut jove s'hi troben enllaços relacionats amb temes com tabac, drogues, alimentació,...)

www.clikasalud.com/ (relacionat amb l'afectivitat, sexualitat, lleure i salut)

www.tv3.cat/webclip/l listes/wc_69506688.htm (educació alimentària: manipulació d'aliments, dietes, anorèxia i bulímia)

www.alteris.org/ (Drets humans i ciutadania: pau, diversitat, multiculturalitat)

www.creacionpositiva.net/ (associació pel treball de la sida desde una perspectiva de gènere)

ADRECES RELLEVANTS PER LA METODOLOGIA DEL PROGRAMA AFA

www.aprenentatgeservei.cat/

www.monstbenet.com/ca/ (programa didàctic per a centres escolars: projecte de salut i hàbits alimentaris, i taller de prevenció de trastorns d'alimentació)

CD de Materials d'orientació Professional del Projecte Caminet.

Altres materials rellevants pel desplegament de l'AFA (Xarxa TET del Vallès Oriental, Diputació de Barcelona, SOC, Fons Social Europeu i Departament d'Educació).

ANNEXOS

I. DISSENY DEL PLA DE TREBALL

FASES	METODOLOGIA	FONS D'INFORMACIÓ	TEMPORALITZACIÓ
<p>1A FASE</p> <p>FONAMENTACIÓ TEÒRICA <i>Revisar la literatura, extreure i recopilar la informació d'interès per construir el marc teòric.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Revisió d'antecedents d'altres llicències relacionades amb el tema.</i> 	<p>Veure què hi ha fet i valorar si el meu estudi dona resposta a d'altres preguntes que s'hagin formulat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ferrer Fàbregues, Mª Teresa. Experiències educatives compartides entre els centres de secundària i altres institucions per donar resposta a les n.e d'alumnes amb risc d'exclusió en el tram final de la seva escolarització obligatòria. Curs 2004-2005. • Coma i Dosrius, Ramon. Incidència dels projectes singulars de secundària en l'èxit escolar i en la inclusió social dels adolescents amb dificultats d'adaptació. Curs 2005-2006. • Altres. 	<p>Setembre – Gener</p>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Revisió d'antecedents d'altres llicències relacionades amb el tema.</i> 	<p>Recerca dels aspectes més rellevants d'ATD.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coneixement i anticipació de l'aplicació del PDC. • Noves mesures d'ATD. 	<ul style="list-style-type: none"> • LOE. • BOE – 22/08/07 • RD 1631/2006 del 9 de desembre. • Instruccions d'Inici de curs. 	<p>Setembre – Gener</p>

<ul style="list-style-type: none"> • LEGISLACIÓ: lleis i normes relacionades en diferents temes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nous currículums (ESO). <ul style="list-style-type: none"> • Competències bàsiques. • Continguts mínims. • Avaluació. <p>Buidat dels continguts més nuclears del tema de treball i anàlisi bibliogràfic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mesures d' ATD. • Motivació educativa • Orientació i Tutoria. • Adaptacions curriculars. • Avaluació. • Professions més ofertades de l'entorn. • Projecte professional. • Investigacions sobre els joves i mercat de treball. 	<ul style="list-style-type: none"> • Normatives en relació a l'ATD • Regularització dels programes de diversificació curricular – PDC i dels PQPI • www.orienta.mecd.es • www.mec.es • www.educaweb.com • Biblioteques municipals, d'universitats i del departament d'ensenyament. • Llibreries especialitzades. • Revistes: <ul style="list-style-type: none"> • Perspectiva escolar 241 (Gener 2000). L'acreditació a l'ESO. Rosa Sensat. • Docència. • Perspectiva escolar. • Guix nº332 /2007. El paper dels municipis a les polítiques d'educació inclusives. • Guix nº 325/2006. El perfil local: una aproximació a la política local des de la veu dels regidors/es de la província de Barcelona. • Comunidad escolar. • Associació de premsa juvenil. • Anpe nº503/2007. Estructura del sistema educatiu en la LOE y los decretos de enseñanza mínimos. • Llibres <ul style="list-style-type: none"> • Stenberg, Robert J (2005). <i>Inteligencia exitosa-como una inteligencia práctica y creativa determina el éxito en la vida.</i> 	<p>Setembre – Gener.</p>
--	---	---	--------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> • Aprenentatge Servei. • Joves i transició 	<p>Editorial Paidós Transiciones.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Romero, Soledad (1999), <i>Orientación para la transición de la escuela a la vida activa</i>. Editorial Leartes. • Gallego, S., Riart, J y colaboradores. <i>La tutoría y la orientación en el s.XXI: Nuevas propuestas</i>, Ed. Octaedro. • Rodríguez, Mª Luisa (1999). <i>Enseñar a explorar el mundo del trabajo. Diagnóstico de las destrezas exploratorias y propuestas de intervención</i>. Ed. Aijibe. • Álvarez, Manuel (1991). <i>La orientación vocacional en el currículum y en la tutoría</i>. Ed. Graó. <ul style="list-style-type: none"> • Pàgines web www.fundacionbancaja.es/publicaciones www.pangea.org/rsensat www.maseducativa.com www.mec.es www.edu365.es www.orientared.com www.orienta.mecd-es www.educaweb.com <p>Curs de formació www.aprenentatgeservei.org www.aprenentatgeservei.cat </p>	<p>Desembre</p> <p>Febrer - Març</p>
--	---	--	--------------------------------------

<p>ANÀLISI CONTEXTE EDUCATIU</p> <p><u>A nivell comunitari:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Polítiques locals de proximitat • Recerca d'actuacions locals de suport a l'actuació educativa mitjançant el PE Entorn. • Anàlisi d'investigacions sobre els joves i mercat de treball i/o joves i transició. • Anàlisi de mesures de transició escola – treball a nivell municipal. • A nivell de centre: amb l'objectiu que la recerca del coneixement de diferents tipus d'adaptacions curriculars de grup als tres IES de Castelldefels i d'altres amb experiències singulars, per tal d'identificar estratègies afavoridores per l'èxit educatiu. 	<p><u>M. QUALITATIVA / M. QUANTITATIVA</u></p> <p>Entrevista amb la Regidora d'Educació.</p> <p>Entrevista amb l'Assessora Municipal d'Educació.</p> <p>Lectura de revistes i articles – joves i mercat laboral.</p> <p>Entrevista amb el representant xarxa local TET.</p> <p><u>Com es fa?</u> A nivell de diferents fases</p> <p>FASE D'ANÀLISI</p> <p>Anàlisi Educatiu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Revisió d'antecedents. - Fonamentació teòrica - Normativa 	<p>A partir de l'anàlisi de les dades obtingudes en l'anàlisi estadístic de les variables d'ATD</p> <p>Regidora d'Educació</p> <p>Anàlisi documental PE Entorn (06-07), (07-08).</p> <p>Revistes Documents interns xarxa TET. www.fundacionbancaja.es/publicaciones</p> <p>Diputació – P.G.S</p> <p>Altres llicències relacionades amb l'objecte d'estudi</p> <p>Bibliografia Legislació</p>	<p>Desembre</p> <p>Gener</p> <p>Gener – Febrer.</p> <p>Febrer</p> <p>Febrer</p>
---	--	---	---

<p>METODOLOGIES EMPRADES</p>	<p>Detectar la implantació o no d'aprenentatges pràctics de tallers i pre-tallers.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organització. • Tallers impartits <ul style="list-style-type: none"> • Tipus. • Durada 	<p>Febrer</p>	
<p>ANÀLISI DEL CONTEXT EDUCATIU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recollida d'experiències locals de Castelldefels. • Projectes singulars <ul style="list-style-type: none"> - Laboràlia. - Altres • Estratègies afavoridores de l'èxit educatiu en diferents GAC's. <ul style="list-style-type: none"> - Grups de discussió. - Enquestes 	<p>Febrer</p> <p>Recerca organitzativa dels GAC's per detectar el nivell d'implantació d'aprenentatges pràctics de tallers i pretallers.</p> <ul style="list-style-type: none"> - N° de professors per taller. - Perfil de l'alumnat. - Ratio. - Currículum comú. - CV especials 	<p>Febrer - Març</p>
		<p>Febrer - Març</p> <p>Amb alumnus dels grups GAC dels 3 IES de Castelldefels i alumnat aula oberta de l'IES PIUS de Manresa i de l'aula oberta de dos dels IES locals.</p> <p>Al professorat més directament implicat amb l'ATD que té experiència en els grups GAC.</p>	<p>Març</p>

<p>ANÀLISI DEL CONTEXTE LABORAL CASTELLDEFELS.</p> <p>Abordatge del Propòsit de la hipòtesi. Selecció del coneixement de les <u>professions més ofertes</u> de l'entorn tot detectant els perfils professionals tradicionals – emergents i la vinculació amb les competències laborals.</p>	<p>- Entrevistes</p> <p>Entrevistes amb responsables d'institucions locals implicades en polítiques educatives i de treball amb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • President de la Federació de Comerç. • Regidora d'Educació. • Gremis laborals. • Fundació laboral de la construcció. • Empreses industrials. • Empreses de treball temporal. • Associació de comerciants. 	<p>Amb els equips directius i el professorat que ha impartit tallers de diferents disciplines i també amb els responsables de polítiques educatives</p> <p>Tècnic Promoció Econòmica de l'Ajuntament. Consell Comarcal del Baix Llobregat. Departament de Treball. Xarxa TET.</p>	<p>Febrer – Març</p>
<p>Opinió de l'alumnat.</p>	<p>Codificar la informació dels grups de discussió dels tres IES de Castelldefels en relació a l'optimització i eficàcia d'aquest recurs.</p>	<p>Grups de discussió amb l'alumnat dels GAC de 4t d'ESO dels IES de Castelldefels.</p>	<p>Febrer – Març</p>
<p>Opinió del professorat</p>	<p>Buidat del qüestionari a nivell quantitatiu i qualitatiu.</p>	<p>Qüestionari al professorat que intervé amb els GAC de 4t i amb extutors dels GAC de cursos anteriors.</p>	<p>Febrer – Març</p>

<p>ANÀLISI DEL PROJECTE SINGULAR LABORALIA DE MANRESA com a recurs educatiu extern, adaptat i orientat a la descoberta del món laboral.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recol·lecció de material documental del projecte. • Observatori natural dels diferents tastets d'oficis (administratiu, comerç, salut i esport, lampisteria, pintura i serigrafia). <p>Entrevista amb la coordinadores dels IES per conèixer la metodologia, anàlisi i resultats.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Documents interns de l'ajuntament de Manresa en relació al P. Laboràlia. • Observació in situ als locals municipals on es realitzen aquests, tot visualitzant-ho i gravant-ho en vídeo, dos matins a la setmana fins poder conèixe'ls tots. <p>Psicopedagogues dels IES.</p>	<p>Febrer – Març</p>
<p>2A FASE</p> <p>FASE DE SÍNTESI</p> <p>Elaboració de la proposta curricular i del programa AFA.</p>	<p>Disseny de l'adaptació curricular de grup amb inclusió de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinari per a la millora de l'èxit educatiu en les ACG.</p> <p>Elaboració Programa AFA i la seva pàgina web.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La Guaita. • Projecte Caminet de la Xarxa TET de Granollers. • BCN Activa • SOC 	<p>Abril – Maig</p>
<p>3A FASE</p> <p>DIVULGACIÓ DEL PROJECTE</p>	<p>IES Sert de Castelldefels Revistes educatives Butlletí de Castelldefels</p>		<p>Juny</p>

II. QÜESTIONARI SOBRE LES ADAPTACIONS CURRICULARS DE GRUP A L'ESO

Els objectius d'aquest instrument són diversos. per una banda conèixer l'opinió dels diferents professionals que esteu impartint o heu impartit docència amb els grups específics d'alumnes amb necessitats significatives d'aprenentatge. M'interessaria saber com veurieu la possibilitat que es pogués impartir pels tres IES de la ciutat un programa de diversificació curricular basat en ensenyar oficis als alumnes poc motivats mitjançant tallers externs al centre . Per altra, quina és la vostra visió global de totes les variables afavoridores de l'èxit educatiu en aquest tipus d'agrupament com a estratègia emprada d'atenció a la diversitat.

És per això que, aquest instrument està dissenyat pensant amb què els diferents professors/es (que treballem o heu treballat amb aquest alumnat) sou una font molt valuosa d'informació per tal de valorar aquest recurs. Podeu aportar moltíssim per tal d'ajudar a identificar i investigar dins les adaptacions curriculars de grup les diferents variables afavoridores ja presents en els tres IES de la localitat i al mateix temps, fer propostes de millora referents a les nostres necessitats per tal de prevenir el fracàs.

Us agrairia que, responguéssiu aquest qüestionari amb la màxima sinceritat, ja que sou un gran referent per a l'aplicació d'un possible programa de diversificació curricular que respongui a les necessitats del nostre context educatiu.

CENTRE:							
DATA:							
Sexe	Experiència en la docència						
<table border="1"><tr><td>☐</td><td>Home</td></tr><tr><td>☐</td><td>Dona</td></tr></table>	☐	Home	☐	Dona	<table border="1"><tr><td><input type="text"/></td><td>Anys</td></tr></table>	<input type="text"/>	Anys
☐	Home						
☐	Dona						
<input type="text"/>	Anys						
Edat	Experiència en la docència amb els grups d'adaptació curricular						
<table border="1"><tr><td><input type="text"/></td><td>anys</td></tr></table>	<input type="text"/>	anys	<table border="1"><tr><td><input type="text"/></td><td>Anys</td></tr></table>	<input type="text"/>	Anys		
<input type="text"/>	anys						
<input type="text"/>	Anys						

PREGUNTES (marqueu amb una x segons valoreu el grau d'acord. Si ho considereu feu fer propostes de millora.)	1	2	3	4	PROPOSTES DE MILLORA
1. Els criteris per formar part del grup d'adaptació curricular són coneguts per tot l'equip docent?.					
2. Els grups d'adaptació curricular són suficientment flexibles ja que permeten noves incorporacions al llarg del curs en consens amb l'equip docent?					
3. Estan clars els criteris de baixa dels grups d'adaptació curricular?.					
4. S'és rigorós en l'aplicació dels criteris d'entrada i sortida de l'alumnat dels grups d'adaptació curricular?.					
5. El què i el com s'ensenya en els grups d'adaptació curricular (alumnat amb més necessitats educatives) ajuda a motivar l'aprenentatge de manera pràctica i relacionada amb l'entorn?.					
6. S'incentiva en les A.C. de grup algun/s tallers pràctics interns o externs al centre on l'alumne/a pugui aprendre a partir d'experiències molt vivencials?.					
7. Per l'alumnat amb necessitats significatives d'aprenentatge, tens present tipus i criteris d'avaluació diferenciats?.					
8. El nombre de professors/es que intervenen en els grups d'adaptació curricular el consideres adequat?.					
9. Estàs satisfet del nivell d'acreditació obtingut a l'ESO amb l'alumnat dels Grups d'Adaptació Curricular?.					
10. Veuries necessari poder aplicar un programa de diversificació curricular per 3er i 4t d'ESO on es poguessin combinar les assignatures acadèmiques amb tallers d'aprenentatge d'oficis externs al centre?.					
11. Veuries adequat la possibilitat que es pogués impartir al 2on cicle de l'ESO i en els tres IES de la ciutat, un programa per alumnes					

amb ritme lent, alumnes amb n.e.e i d'altres necessitats, basat en ensenyar oficis als alumnes poc motivats mitjançant tallers externs al centre?.					
12. Creus que una possible rotació en diferents tastets d'oficis crearia una dosis extra de motivació en aquell alumnat del 2on cicle que sovint està renyit amb l'actual sistema educatiu?.					
13. Veuries convenient que l'oferta de tallers externs al centre, en relació amb les ofertes de treball més demandades de l'entorn estiguessin al màxim relacionades amb els seus interessos professionals i les necessitats locals / interlocals de la zona?.					
14. Estaries d'acord en incentivar noves metodologies de treball en qualsevol àrea o àmbit educatiu perquè l'alumnat aprengui fent serveis a la comunitat?.					

Model d'escala

1	2	3	4
Gens / gairebé mai	Una mica / poc	Bastant / sovint	Molt /sempre

15. Altres	Altres qüestions com a possibles estratègies afavoridores per a la millora de l'Atenció a la Diversitat en les adaptacions curriculars de Grup.
------------	---

III. EXEMPLE DE GRUP DE DISCUSIÓ DE L'IES C DE CASTELLDEFELS

ALUMNAT: 3r i 4t dels grups d'adaptació curricular al 2n cicle de l'ESO.

Estudi: El coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut transversal per l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup.

Quines diferències trobeu entre ser alumnes d'un grup de classe ordinari o del grup GAC (grup d'adaptació curricular), en què esteu més satisfets de pertànyer en aquest grup?.

- Yo creo que estar en un GAC es más fácil, ni se sabe, pero tampoco no son muchas ventajas porque cuando nos ponen las notas no son las mismas que las de la clase normal y el título cuando te sacas el graduado no va a ser el mismo porque te pone que ya tienes una adecuación curricular y las notas no son las mismas.
Cuando nos den el título de graduado, estará puesto que hemos estado en un GAC.

- No dirá eso.

- En un grupo de adaptación curricular.

- ¡Hay Dios mío!

- ¡Qué tonto!

- No sé, tampoco mola que sea obligatorio venir al GAC.

- No mola.

- No nos han dado a elegir

- Es fácil pero como hay más gente ahora mismo estamos haciendo cosas de primero y cosas que ya sabemos en algunas materias.

- Cosas atrasadas.

- Cosas que ya sabemos y mandan muchos deberes. Jajajajajajaja

- Si perquè si estem en reforç, es manen molts deures. Jijajaajajaja

- Pero tenemos que tener tiempo para salir, eh!

- Pues claro, como somos tontos, tontos pa to.

- La otra gente ve esta clase como los atrasados, los tontos.

- Algunos se quejan de que estamos haciendo cosas de primero pero les quedan cuatro.

- ¡A mi me quedaron dos, palomo!

- A mi me quedaron cuatro

- Yo también quería decir, que haber, en nuestra clase han venido Luciano y Florentina (nouvintgut agrupament flexible) de una clase normal a nuestro grupo y supuestamente al principio de curso decían que nosotros hacíamos cosas diferentes, pero han venido y han dicho que estamos haciendo lo mismo que en clase normal. Parece que nos estén mintiendo, diciendo que en el GAC vamos más lentos y haciendo cosas diferentes. Hasta nosotros vamos más adelantados que el grupo normal

- ¡ Es verdad , eh!
- ¡En según qué materias!. ¡En según qué materias!.
- Por ejemplo en mates si vosotros no entendéis pasan de tema, pero si no lo entiende nadie, imagínate que éste no lo entiende, entonces les dan sumas y os quedáis medio curso haciendo sumas. Jiji jaja.
- Nosotros estamos haciendo un libro de tercero. Es fácil (si), es fácil y las respuestas en el libro.
- En catalán nosotros estamos en tercero y tenemos el libro de segundo y con las respuestas atrás, 1.2, 23.4b
- El libro es fácil.
- ¡A mi si que me gusta esta ayuda! ¡A mi si que me gusta!
- Sabéis lo que pasa, que terminaremos cuarto de la ESO, nos pondremos a trabajar y no sabremos nada, no nos están formando ni para grado medio.
- Claro, como vamos más lentos y hacemos algunas cosas diferentes y en grados más bajos. Cuando salgamos al mundo laboral no sabremos nada.
- Estamos haciendo cosas de 1º, 2º y 3º de la ESO y tendríamos de hacer cosas que ya sean de 4º, como un ejemplo, para formarnos para hacer bachillerato. En las otras clases ya los están formando para hacer bachillerato.
- A nosotros no nos están formando ni para hacer grado medio.
- Nos dicen que somos igual que los otros grupos , y después nos dan estos libros de cursos más bajos.
- ¡ A mi me da vergüenza, hasta vergüenza me da!.
Como dice la Silvina nos costará más el día mañana.
- Yo estoy contento con este grupo en parte, porque si fuera en un grupo normal me costaría mucho más, suspendería más de lo que me cuesta pero no sé hay cosas que.... ; los libros deberían ser todos igual, la mayoría lo son, lo deberían ser todos.
- Yo en primero y en segundo me estuve tocando los huevos, no hice nada, cuando repetir 2º empecé a estudiar y aprobé. y me pasaron al GAC y es que estoy muy aburrido en el GAC ,son cosas que hacía en primero que ya me las sé y me desmotivo no puedo y no puedo.
- No, no, no.
- No, no, no, que va.
- A mi me gusta porque es una clase adaptada a nosotros. Yo soy un niño que vengo de la calle, sabe y que nunca, si que he ido al colegio pero iba cuando me apetecía.
- Y que nunca habíamos estudiado hasta que hemos venido acá.
- Yo cuando iba a primero, en el grupo normal me quedaban todas, me pasaron al GAC y las aprobé todas así de golpe sabes.
- Es una gran ayuda.

- Yo mismo me quedé flipando no me esperaba que aprobara todas, en mi vida había aprobado. Le encuentro ventajas de estar en ése grupo: la clase más pequeña, menos gente que en el grupo normal. Si estabas en el grupo normal había un montón de gente y la gente la liaba y te invitaba a liarla.
- Aprendes más.
- Hay más tranquilidad.
- S'està millor aquí, les persones si estan al GAC és perquè volen estudiar.
- Hay más tranquilidad en el GAC, se está más tranquilo.
- Si, si.
- Hay personas que no lo aprovechan para nada, pierden el tiempo y no lo cambian eh!, como el Dani, y hay gente que quiere aprovechar.
- Mentira podrida. Como te digo, al ir tan lento acabas acostumbrándote. Eso es una jaula de niños.
- No nos respetamos.
- En tutoría si que hablamos de información general, de los créditos variables, de los ciclos formativos, de las salidas.
- Del grupo no se habla.
- No estoy de acuerdo, no se habla si todo va bien si no si que se habla
- De sexualidad, tendríamos que saber más.
- Es que estas hormonas en primavera se revolucionan.
- Tendrían que darnos más información de los ciclos formativos de grado medio de cocina, de electricidad, de los teléfonos.
- No sólo de dos o tres profesiones sino en donde podemos buscar y encontrar la información.
- El trabajo de aprender las materias está bien pero también los de tercero que están a punto de pasar a cuarto y los de cuarto que estamos a punto de terminar necesitamos saber más de orientación profesional.
- La semana pasada fue cuando nos dieron información, no puede ser una semana antes de que acabe el cole.
- Yo cuando aprobé segundo digo, bueno ahora me pongo a estudiar y voy a bachillerato ahora que las cosas van, no puedo intentar meterme en el bachillerato.
- Hay cosas que estamos haciendo en cuarto de l'ESO que yo en Uruguay lo hacia en 6º.
- Yo hago cosas de Primaria.
- En cuarto nos gustaría tener más información de los PGS, de los ciclos formativos.
- ¡A mi me gustaría estudiar una cosa!, pero no se si lo puedo estudiar sin el bachillerato y si hago el bachillerato y me arrepiento de hacerlo y no lo saco no sé si podría cambiar de módulo o no sé si lo encontraría.

- Ah, ¿esto de las excursiones está mal hecho también eh?, todos los de tercero van de excursiones menos nosotros.
- Es verdad, también cuentan con los demás cuartos, menos con nosotros que somos el GAC nos enteramos de último, ¿sabes?, nos dicen si vosotros no queréis ir no vayáis pero si queréis venir a preguntarme yo no iré a vuestra clase a informaros cuando no son salidas de tutoría. Tenemos que enterarnos por las otras clases porque no nos vienen a avisar.
- No tenemos las mismas excursiones que los otros terceros, sólo hemos hecho una y también nos gustaría ir de colonias.
- Bueno lo suyo de todo eso sería dejarte elegir si hacer GAC o el ordinario y motivarte a hacer bachillerato o si no llegas no, o si no estudias que te motiven y no te digan vete hacer un PGS.
- Los profesores nos ayudan.
- Nos dicen que somos especiales.
- Nos tratan como inferiores.
- Hay profes en este grupo que nos dan confianza, otros nos tratan como si no sirviésemos para nada, también nos han dicho que somos como un estorbo porque es como una hora que pierden el tiempo con nosotros, cuando nosotros no trabajamos.
- Las clases muchas son una tontería, explican cosas que no sirven para nada, como por ejemplo en química: newton.
- Algunos profesores empiezan a gritar a los alumnos y les dicen que: tú no haces nada, pero no les preguntan si no saben porque no quieren o porque no pueden.
- Si lo importante es que los profesores nos den confianza.
- Si porque a veces no entienden ni el idioma porque casi siempre en el GAC somos todos extranjeros sólo hay cuatro Españoles en mi clase, uno que es Rumano, otro Argentino, otro de Haití, Colombiano, Dominicano, etc.
- A mi me gustaba más cómo era el GAC en primero porque te miraban el nivel ,si tenías el nivel medio te enviaban al 14 ,si lo tenías más bajo al 15, te iban estudiando y podías cambiar. Ahora te envían directamente al GAC y no te dan otra oportunidad al grupo ordinario, y si te arrepientes de no haber hecho nada ya te tienes que quedarte en el GAC.
- Los profesores están bastante bien.
- Pero en eso de los daños de la clase, el otro día rompieron la puerta y el jefe de estudios dice que somos nosotros.
- Que se creen que solo vamos nosotros en esa clase.
- Un día faltaba la puerta y el jefe de estudios dijo :¿ dónde habéis metido la puerta?. Otro día faltaba la bisagra y al otro día estaba la bisagra y la puerta pero faltaba la maneta.
- Vamos a salir muy mal formados, no vamos a tener la misma preparación como los que vayan al grupo ordinario.
- Si quisiéramos ser científicos o arquitectos no estaríamos preparados.
- Nuestra formación si que nos servirá porque tendremos unos estudios básicos, pero necesitamos más.

- Ahora tenemos que estudiar lo justo pero cuando seamos mayores podemos continuar pero prefiero que estemos bien preparados en la ESO para hacer ciclos formativos.

-Yo quisiera que en cada curso se enseñe lo que nos tienen que enseñar en un grupo normal pero más lento y más personalizado y ya está, con esto tendríamos de sobras y ya está. Ya hacen bien de enseñar lo que tenemos que saber pero no con libros de segundo.

-“Tienen Garrapatas”.

- A mi me gustaría poder hacer un ciclo formativo de grado medio y seguir formándome para conseguir un buen trabajo.

- A mi m'agradaria fer un cicle formatiu de mecànica.

- Aquest curs m'esforço més i no aprovo com l'any passat, serà pel canvi dels profes?.

- Me gustaría seguir estudiando, sacarme la ESO y después ya se verá.

- Yo el año pasado me iba muy bien y ahora en este curso no, hay un cambio bastante grande, la de química sólo hace que explicar, explicar, explicar. No nos interesa la química ni la biología de tercero.

- La química mata.

- Lo que es química me entra y me sale por el otro

- No para de hablar, no tenemos ni un momento para hacer actividades.

- No se entiende y lo repite de la misma forma que no nos sirve.

- Todos hemos repetido menos Oriana (alumna nouvinguda).

- Cuando yo estaba trabajando en clase, vosotros estabais durmiendo y hablando vuestro tema, no estabais escuchando al profe.

- El grupo 32, los que repitieron el año pasado tercero, fue un follón, todos los profes se quejaban.

- Estaba hecho polvo el grupo, iban todos a su bola.

- El año pasado no nos sirvió este grupo.

- Este año si.

- No porque estar en aquel GAC no nos ayudábamos, perdimos, porque éramos muchos y cuando no eran unos eran otros.

- Si el año pasado hubiéramos tenido los profesores de este año yo no hubiera repetido.

- El año pasado es como si hubieran juntado todos los peores.

- A mi la repetición no me ha servido de nada.

- Que se aclaren un poco con las leyes de cuando se puede o no se puede repetir, a mi me hicieron repetir con tres y a otros los pasaron con cuatro

- Otro las cateó todas y pasó.

- No se hacen talleres casi nunca

- Sólo cuando se hace la Semana cultural y se trabaja el tema de solidaridad., cuando vamos a la sala Margarida Xirgu: taller de drogas, alcohol, sexualidad.
- Nos gustaría trabajar en talleres. Cuantas más clases más te agobias y más sudas de todo.
- No por más clases se aprende más.
- Con los talleres a veces se aprende mejor, claro está más divertido.
- Para sacar mejores notas se tendría que quitar el cole por las tardes.
- Me gustaría poder enseñar cosas que hemos aprendido en el cole, si porque así sepa como funciona el Instituto en tu barrio.
- Muchos se imaginan que en el Instituto las cosas son fáciles y cuando vienen se dan cuenta que no es tan fácil.
- Si podemos enseñar cosas para que los otros aprendan más.
- Con los talleres, por las tardes no nos agobiaríamos tanto, la gente no se agobiaría y no haría campana, iríamos más al cole porque no habrían tantas horas y iría todo muchísimo mejor, muchísimo mejor.
- Por la tarde es todo mucho más pesado.
- Si no tengo gimnasia yo no vengo por la tarde y si encima vives en el Poal ya ni te digo.
- Fuera de Catalunya no hay cole por la tarde.
- A mi me interesaría un taller de mecánica,
- A mi de sexología.
- De ciclomotor.
- De diferentes oficios
- Coneixement del medi, del món
- De loga
- De Relaxació.
- Electricitat.
- Cuina.
- Coses que serveixin per la vida diària: Sólo nos enseñan catalán, castellano y mates y hay cosas de la vida que no sabemos nada por ejemplo: poner una lavadora.

IV. BUIDAT DELS GRUPS DE DISCUSSIÓ DELS GRUPS GAC DELS IES DE CASTELLDEFELS

	IES C	IES A	IES B
Valoració de l'experiència de pertànyer al GAC	<p>No agrada que l'adscripció al grup no sigui voluntària.</p>	<p>Es queixen de que se'ls classifiqui massa aviat i ja estiguin estigmatitzats per tota l'ESO, altres diuen no estar-hi d'acord doncs alguns només s'hi estan un any o dos al GAC (ho comenten els nouvinguts).</p> <p>Això de que se'ns classifiqui com a intel·ligents o no intel·ligents no m'agrada, si no m'enganxo, no hi ha motivació (m'agradaria treballar amb pel·lícules, més activitats, més excursions etc).</p>	
	<p>Alguns es queixen de fer activitats que ja saben.</p> <p>Ambivalència d'opinions en relació a la conveniència del treball dels deures per casa.</p> <p>Reclamen més temps d'oci.</p>		
	<p>Sentiment de menyspreu per ser alumne d'aquest grup tant per part de companys com d'alguns professors.</p>	<p>Quan et menyspreuen, et comparen i et desanimen molt.</p> <p>Ens diuen que acabarem treballant en qualsevol lloc.</p> <p>Per part dels professors no es senten especials en canvi diuen que els hi tracten.</p>	<p>Segons el què et diuen t'enfonsen o et revotes i psíquicament és com un maltracte.</p> <p>Se'ns culpabilitza de moltes malifetes que no hem fet. Ho diuen molts.</p> <p>Són conscients que els costa més per aprendre.</p> <p>Se senten sovint culpabilitzats, perquè se'ls</p>

	<p>El què s'ensenya i com s'ensenya no està massa clar per alguns alumnes d'aquest agrupament, en canvi tenen interès per assolir les competències mínimes per la inserció laboral.</p>	<p>A vegades no es dona resposta a les expectatives dels alumnes (diuen que no se'ls ensenya el què se'ls ha d'ensenyar per la vida). Les activitats són massa rutinàries, no motiven i els porten a l'aborriment. Això fa que no estudiis i vagis a donar una volta.</p>	<p>acusa de fets que diuen no ser-ne responsables. Valoren el fet de tenir un crèdit a partir del qual poden conèixer una mica el món laboral i s'anomena també així "el món Laboral" Els alumnes d'aquests grups, alguns són conscients de que els costa més aprendre. Comenten que la majoria dels crèdits variables dels grups d'adaptació curricular pels de 3r i 4t són de comerç, es queixen de no poder escollir. Diuen que saben que si estan en aquests grups no poden fer Batx.i es queixen de no poder fer CV o matèries que els agradin. Com a optatives tenen: comerç, món laboral, matemàtiques, Europa, estadística, trigonometria. No veuen el sentit del treball de segons quines matèries (cal donar sentit a tot el què se'ls ensenya). Valoren que el què se'ls ensenya té un grau d'aplicabilitat del 50%. Es fa orientació pel què fa l'opcionalitat del currículum, molts cops no estan convençuts d'haver de fer el què se'ls recomana i es queixen de no poder fer alguns crèdits que s'han ofertat.</p>
--	--	--	---

	<p>Alguns alumnes valoren aquest recurs com una gran ajuda per avançar. Valoren el grup GAC com a un tipus d'agrupament que et pot ajudar (però que perquè vagi bé han de tenir bons profes) però els molesta que sigui grup tancat i difícil de sortir-ne. Els agradaria que fossin com eren a 1r cicle més oberts, doncs segons l'evolució es podia retornar al grup ordinari.</p> <p>L'agrupament GAC facilita que estiguin més per nosaltres (major seguiment).</p> <p>S'apren més millor i amb més tranquil·litat.</p>		<p>La gent fa el què vol, sembla que hi han problemes de disciplina.</p> <p>Cada prova hi ha tres nivells (10-7-5), avaluació molt acotada.</p> <p>Ensenyament més personalitzat, menys alumnes, no tenim tantes dificultats i és més fàcil.</p> <p>Ens agradaria que no s'hagués d'escriure tant, que es fessin més pràctiques i més informàtica.</p>
	<p>Altres es queixen d'aborrir-se i retressar-se.</p> <p>És un benefici tenir les proves més fàcils.</p> <p>Es rep més atenció perquè hi ha menys gent i es donen més facilitats per aprendre.</p> <p>L'atenció depèn de si el professor li agrada més o menys la seva feina.</p>		
<p>Alguns alumnes comenten que no hi ha prou rigor a l'hora de donar de baixa alguns alumnes que no aprofiten el recurs.</p>	<p>Assenyalen que és important que facin coses que no siguin només explicar i fer exàmens. Demanen noves propostes de treball.</p>		

	<p>El paper del professorat. Els resultats acadèmics es veuen molt condicionats a qui tinguin de profes. Valoren que n'hi ha que no t'expliquen pas a pas i no te'n surts.</p>	<p>Valoren l'estat d'ànim dels professors com a molt determinant perquè se'ls encomani l'energia. Es valora com a molt important el rol del professorat, segons com sigui et pot ajudar molt en el procés d'aprenentatge i si tens professors excel.lents aquests fan que participis i aprovis perquè et motiven i no posen masses feines, però n'hi ha d'altres que no expliquen bé.</p>	<p>N'hi ha que no s'expliquen bé.</p>
	<p>Es demana més temps de tutoria grupal i poder treballar més temes d'interès, especialment: l'orientació acadèmica i professional.</p>		
	<p>Es fan demandes de més sortides i colònies per aquests grups.</p>		
<p>Valoració de la repetició</p>	<p>Alguns opinen que treballant continguts més baixos no superen el curs. Més del mateix repetir i repetir <u>desmotiva</u> i <u>es bloqueja</u> (diuen no poder treballar). Els alumnes de 3er GAC tots són repetidors menys un.</p>	<p>Tanto de todo te mata (masses matèries i continguts) Sí, sí a posar-li ganes, a vegades cal donar-se compte que per tú ha sigut un any sebàtic i serveix per madurar un mica. Un any més no motiva i a més la bronca dels pares, un aburriment.</p>	<p>Comenten que el 90% de la classe són repetidors Només ho valoren positivament els que han anat poc al cole per problemes familiars i ho veu com a obligat passar per la repetició i els que no han fet res anteriorment però ara s'hi posen i valoren que els hagin fet reflexionar.</p>

		<p>Com una patada, però m'ho mereixia. Es creu que només haurien de repetir les persones que no han fet res. Els professors no confien en nosaltres (baixes expectatives). La majoria són repetidors d'un o dos anys.</p>	
<p>Valoració de la Formació rebuda als GAC's</p>	<p>Nivell molt més baix que els grups ordinaris.</p>	<p>Tot més fàcil, més baix. Ens preparen per la vida.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 hores teòriques i res pràctic t'aborreixes i no vols estudiar. • Quan hi han sortides estàs alegre. • Pissarra verda i guix aborreix. 	<p>Tot més fàcil Demanen que en CV i les optatives en igualtat de drets i el nivell del grup ordinari.</p>
	<p>Rebuig de materials que els singularitzin per sota del nivell cursat.</p>	<p>Es demanen materials més diversificats. Alguns casos, manifesten expectatives poc realistes en quan a possible continuïtat formativa cap a Batxillerat.</p>	
	<p>Alguns alumnes fan la demanda que se'ls donguin més continguts i així puguin millorar el seu nivell general.</p>	<p>Valoració de continguts massa simples.</p>	

	Hi ha matèries que no els interessen gens com química o biologia.		
	Valoren que necessitaran continuar formant-se.		
	Altres diuen que et preparen per la vida.	Altres consideren que t'han d'ensenyar el bàsic per la vida: cuinar, netejar i comprar. <ul style="list-style-type: none"> • Fer música però contemporània. 	Tendrían que enseñarnos en función de lo queremos hacer en la vida y no cosas de primaria.
Valoració d'una possible modificació curricular (no significativa) amb aplicació de tallers externs i/o interns de centre en relació a les ocupacions - oficis més demanats de l'entorn.	No ens agoviaríem tant, no faltariem tant i aniria tot molt millor.	El fet de no estar tancats ens desagoviaría És important que es fixin més amb el que els agrada la gent i que t'ensenyin quelcom que t'enganxi.	Ojalá, variaríamos y no sería tan pesada la semana.
	Interessen els següents tallers: mecànica sexologia ciclomotor cuina Electricitat.	Taller de joieria Disseny de confecció Cuina Informàtica Idiomes Ball Música (tocar un instrument) Socorrisme Astronomia Cant Voluntariat de la Creu Roja.	

	<p>Demanen que se'ls ensenyin aprenentatges pràctics per la vida diària.</p>	<p>Els tallers ens ensenyarien a desenvolupar-nos al carrer amb la gent. Els tallers caldria treballar-los des de petits i no únicament ara. Interessant perquè vas pillant experiència per la vida. Necessites tenir les coses a les mans per aprendre "fent i desfent aprèn l'aprenent". <u>La teoria i la pràctica, les dues són molt importants per l'aprenentatge sense oblit, és a dir per l'aprenentatge significatiu".</u> Aniria molt bé perquè ens falta experiència per anar a buscar treball. Estaria bé, ensenyar-nos a moure'ns, a viure, a ser més independents (demanda d'autonomia). Demanen que es faci més informàtica.</p>	
<p>Proposta de noves metodologies i programes educatius d'aprenentatge servei</p>	<p>Si es fes l'aprenentatge amb servei, ensenyariem coses que hem après i així coneixeriem com funciona l'IES.</p> <p>Seria important noves maneres de treballar perquè així nosaltres podríem ensenyar perquè d'altres aprenguin.</p>	<p>Amb la coral o una altra música es podria fer un servei a la comunitat.</p> <p>Aprendre i ajudar, millor que aprendre com sempre i a la vegada aprendriem a desenvolupar-nos al carrer i amb la gent, (sembla una xorrada però és important).</p>	<p>Si ajuda a treure's l'ESO si. Si és quelcom que interessa i a més a més ajuda a aprovar l'ESO si que interessa.</p>

	<p>Seria interessant treballar a partir del que es demana al carrer.</p>		
<p>Grau de satisfacció del nivell d'orientació rebuda</p>	<p>Opinen que necessiten molta més informació i orientació per construir l'itinerari professional.</p>	<p>Els agradaria rebre moltes fonts d'informació sobre cicles formatius</p>	
	<p>Es fan demandes explícites de temes que els agradaria que es treballessin més a les tutories de grup.</p>		
	<p>Sexualitat.</p>		
	<p>Resolució de conflictes entre iguals.</p>		
	<p>Més orientació professional.</p>		
	<p>Demanda per poder sortir del centre a fer diferents visites per conèixer un ventall ampli de professions de l'entorn.</p>		

V. ANÀLISI DE LES ADAPTACIONS CURRICULARS ALS IES DE CASTELLDEFELS

VARIABLES D'ANÀLISI DE LES ACC A L'IES A	COM ES GESTIONEN?	VARIABLES AFAVORIDORES I PROPOSTES DE CANVI
<p>Detecció de necessitats Educatives inicials d'Etapa.</p>	<p>A través de les fitxes de traspàs i mitjançant la coordinació entre primària i secundària</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En el traspàs de primària a secundària i per la confecció dels grups de l'E.S.O fins a dia d'avui s'havien mantingut els grups de procedència. Actualment s'estan pensant altres sistemes d'agrupaments i es plantegen propostes de millora. • Considerar prioritàriament la proposta educativa del Dictamen del EAP per l'alumnat de n.e.e. • Corresponsabilització en els processos d'avaluació psicopedagògica per la confecció de grups equilibrats (variable importantíssima tant en els grups ordinaris com en els agrupaments flexibles d'A.T.D).
<p>Diagnosi psicopedagògica per tal de determinar les actuacions i/o concrecions de diferents estratègies a dur a terme per donar resposta a les diferents necessitats específiques de l'alumnat.</p>	<p>A partir de demandes específiques del docent que detecta alguna qüestió diferencial que li preocupa de l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En l'exploració psicopedagògica intervenen els diferents psicopedagogs tot planificant els recursos individualitzats que es precisen, oferint assessorament i suport tant als professors de les adaptacions curriculars de grup com individualment als alumnes i famílies que ho precisin. • Atenció d'orientació i assessorament en la tutorització i molt específicament quan es donen demandes puntuals.
<p>Suport psicopedagògic individual i en grup.</p>	<p>Construint criteris per a l'adjudicació de recursos interns i externs al centre amb intencionalitat de ser rigorosos en la seva aplicació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oferiment de recursos interns consensuats per l'equip docent, equip de psicopedagogia – EAP i acordat a la CAD per donar resposta a l'ATD del centre (desdoblament a les instrumentals i anglès per 2n), aules obertes, una a 2n cicle i l'altra a 1r). • Les aules obertes no donen resposta a totes les necessitats si s'oferix una resposta que no sigui tant diversa com la diversitat que hi ha queda una franja d'alumnes que no se'ls dona resposta. Aquestes aules es varen crear pensant en començar a donar major resposta a les dificultats conductuals de l'alumnat. En aquest moment no hi ha alumnes amb trastorns de conducta, si més no el que precisen els alumnes d'aquest grup és un control que no han assolit i per aquest objectiu aquesta organització els hi serveix molt perquè se'ls hi ofereix un disseny curricular que cultiva les actituds. • Grup per 2n d'ESO i un altre de 3r de desdoblament per totes les instrumentals i anglès. • S'hauria de poder atendre tots els alumnes amb retards d'aprenentatge i d'altres amb nivell intel·lectual baix però a vegades fa que no pogui ser així perquè s'ha de treballar amb els que presenten

		<p>problemes lingüístics especialmet amb els nouvinguts.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es considera que una part del professorat es troba perdut amb l'alumnat que presenta més necessitats. • Cal trobar noves estratègies doncs cada dia es presenten més problemàtiques familiars importants. • Orientar per la prevenció de problemàtiques afectives amb el suport de l'orientació i seguiment de les psicopedagògues per temes més especialitzats i a partir de la diagnòsi valorar i oferir els recursos que precisin per ajudar a avançar.
<p>Planificar estructures organitzatives</p>	<p>Centre amb estructura organitzativa per grups de nivell.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • L'equip directiu està molt implicat en la resposta educativa d'atenció a la diversitat; tots els membres tant de direcció com la coordinadora pedagògica i el cap d'estudis intervien molt directament amb els grups d'adaptació curricular tant a 3r com 4t. Cal destacar la intervenció del cap d'estudis a l'aula d'acollida • Les elaboracions de les ACI per (n.e.e.) és patrimoni exclusiu dels departaments. Cal avançar en una estructuració i fa falta una programació del treball (no es pas que no s'hagi intentat elaborar les ACI's però hi ha molta preocupació per altres temes). • Per l'atenció a la diversitat en aquest cicle, s'oferten dues hores més per nivell, a 1r una de català i l'altre de castellà i a 2n una de mates i una altra de lectura – comprensió escrita. • A 1r de l'ESO no hi han grups de desdoblament ja que són tres grups heterogenis i es comenta que és el professorat el que adequa el currículum i quan ho creu necessari, demana la intervenció del psicopedagog de manera individual i no sistematitzada. • Per 2n d'ESO: GrupA-grup lent, GrupB –nivell mig, Grup C nivell alt més fluix, i Grup D nivell alt • L'aula oberta pel 1r cicle o aula especial • L'aula d'acollida disposa d'un pla específic d'acollida pels nouvinguts, diferenciant les actuacions a portar a terme en relació al'alumnat de llengües romàniques i/o no romàniques amb l'assessorament del ELIC. • A 3r hi ha un grup d'aprenentatge lent (18-19 alumnes) com a grup específic i en modalitat nova per aquest curs i un altre grup amb altres alumnes amb dificultats més significatives que van a l'aula oberta. • Per 4t hi ha 4 grups de nivell : nivell molt baix ,nivell baix, nivell bo i molt bo i aula oberta de 2n cicle.
<p>Reforç de treball en petits grups</p>	<p>Nº d'alumnes d'aula oberta de 1r cicle.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Intervenció del psicopedagog amb grups de 3 alumnes de manera informal i puntual (atencions individuals i agrupades) a partir de diferents demandes. • El centre oferta l'estudi assistit com actuació del pla educatiu de l'entorn, dos cops per setmana dilluns i dijous i dues hores cada dia. Hi assisteixen uns 20 alumnes i se'n fa una valoració positiva tot i que costa mantenir l'assistència. • L'equip directiu destaca com a activitats sociointegradores les diferents activitats que es fan des de l'aula oberta de 2n cicle en relació als esports de: bicicleta, natació i atletisme. • L'aula oberta de 1r cicle és 9-10 alumnes amb un perfil d'alumnat amb dificultats cognitives considerables i repetidors de nivell per la qual cosa, se'ls ajuda en petit grup en l'assoliment de les

	<p>Alumnat nouvingut de l'aula d'acollida de 1r cicle i alumnes per treballar en petit grup amb necessitats educatives específiques.</p>	<p>competències bàsiques per aquest curs escolar. A nivell de 3r, s'ha creat per aquest curs una nova modalitat d'agrupament, el grup d'aprenentatge lent com a grup específic per totes les àrees acceptuant els crèdits variables .El perfil d'aquest grup es podria definir com absentistes intermitents, poc motivats i amb dificultats de treball per manca d'hàbits i del desenvolupament cognitiu.</p>
<p>Grups flexibles i/o de desdoblament i/o grups d'aprenentatge lent</p>	<p>Oferint atenció a l'alumnat amb més dificultats educatives i de n.e.e. construint criteris per l'adjudicació de recursos interns i externs al centre, sent rigurosos en la seva aplicació.</p> <p>Nº total d'alumnes per grup</p> <p>Oferint atenció més individualitzada per aquell alumnat que ho necessiti (alumnes més lents per aprendre i d'altres de n.e.e. que ho precisin).</p>	<p>Es comenta que en aquest moment el centre s'està qüestionant els grups lents, doncs els alumnes ho viuen com el grup dels tontos on hi manquen referents positius i és difícil l'ajuda entre iguals, no hi ha entrades ni sortides, no són flexibles i hi ha un bon nombre d'alumnes nouvinguts.</p> <p>No hi ha grups de desdoblament a 1r cicle.</p> <ul style="list-style-type: none"> Per 3r d'ESO s'ha fet un grup específic de ritme lent amb adaptació curricular de totes les àrees. En total hi ha tres grups de nivell que són: 1 grup de nivell alt, l'altre de nivell mig, el de nivell lent i/o baix i els candidats a aula oberta: absentistes, disruptius, i amb fortes mancances maduratives. <p>A nivell de donar resposta a la seva diversitat, s'han creat les aules obertes, una a 2n cicle i l'altre a 1r, també amb alumnat nouvingut.</p> <ul style="list-style-type: none"> L'aula oberta de 2n cicle hi assisteixen alguns alumnes conductuals i s'hi ha donat bona resposta adaptativa i d'interès per l'aprenentatge. <p>La proposta curricular està dissenyada a partir del treball per àmbits: àmbit de lletres (un profe per totes les llengües i un professor tutor per les ciències: matemàtiques, naturals, un altre profe per: educació física, tecnologia i tutoria, un altre per socials i un altre per plàstica.</p>
<p>GAC (grup d'adaptació curricular), grup específic per totes les àrees acadèmiques a excepció dels CV.</p> <p>Aules Obertes</p>	<p>Nº d'alumnes d'aula oberta a 2n cicle de l'ESO 11 alumnes</p> <p>Amb estratègies metodològiques i organitzatives diferenciades però de l'aula ordinària, potenciant activitats més funcionals, manipulatives i l'ús de les TIC com a eina d'aprenentatge.</p>	<p>Aula oberta per 3r i 4t d'ESO..</p> <p>Pels crèdits variables, la mateixa oferta que tots i amb assistència amb els grups ordinaris.</p> <ul style="list-style-type: none"> El tutor d'aquesta aula explicita i remarca que l'objectiu final d'aquest grup és treure's el graduat escolar i preparar a l'alumnat per poder fer un cicle formatiu amb garanties tot fomentant molt el treball amb habilitats socials. Per tot això s'ha potenciat força la gestió del temps del lleure i l'esport. S'ha construït una relació molt estreta entre el tutor i les famílies. L'educadora social col.labora a totes les reunions d'equips docents d'aula oberta etc, per tal de donar continuïtat tant a la tasca que es fa dins del centre com a fora. Ha intervingut donant suport a l'orientació de temes com per exemple al de salut: la insistència i seguiment per anar-se a visitar a un

		<p>determinat especialista etc, així com també els ha fet costat en problemes personals i afectius.</p> <ul style="list-style-type: none"> • El psicopedagog fa 6 hores de llengües. • El perfil de l'alumnat és: d'absentistes , conflictiu i de risc social. • N° d'alumnes 10 i fins un màxim de 12. • La confecció del grup es fa a proposta de l'equip docent durant el mes de juny. • Hi ha una reunió amb els pares on s'informa de la proposta i l'alumne/a signa un contracte pedagògic en presència del director i del tutor. • Es fan dues hores seguides de tutoria de grup, seguides a la reunió d'equip docent. • Els alumnes de 2n any a l'aula oberta són un referent molt positiu per les noves incorporacions, doncs quan aquest últims entren a l'aula ja hi ha una dinàmica iniciada que els afavoreix l'adaptació en el grup. • Per potenciar l'educació en el lleure i l'esport a l'aula oberta, s'ha considerat que l'alumnat ha de fer 5 sessions fora de l'IES : 2 sessions de piscina, 2 sessions de bicicleta i 1 de correr. Finalment el 4 de juny cal participar en una cursa al canal olímpic. També s'ha incentivat trobades a nivell d'esportistes d'èlit com en Joan Antonio Flecha (ciclista professional) i Josep Ajaran atleta etc • L'alumnat d'aula oberta ha participat en gran part de les activitats esportives locals i en altres de ciutats veïnes com per exemple : la participació al triatló del 4 de maig a Gavà, i totes elles han estat incloses dins les programacions del currículum adaptat de l'aula oberta. • A l'aula oberta hi ha adaptació de tot el currículum , però els cv els fan amb els grups ordinaris que els pertoca per nivell, l'avaluació és adaptada específicament en percentatges de procediments i actituds més alts que en conceptes. S'han aconseguit per aquest grup, bicicletes de 2ª mà i el carnet de piscina municipal per poder-hi anar una sessió setmanal amb el centre i dues per lliure. • Fonamental el suport de la direcció del centre. Se'ls dona com a consigna que els objectius més bàsics per obtenir l'èxit per l'acreditació a l'ESO són: no faltar a classe i saber estar en tot moment, això implica no replicar sistemàticament, assistir regularment i manifestar una bona disposició tant de la disciplina com de l'interès per treballar. • Els criteris d'entrada i sortida cap a l'aula ordinària són oberts en el sentit que durant l'any s'incorporen nous alumnes així com també se'n donen de baixa , doncs si no hi ha compromís amb les bases de funcionament de l'aula se'ls dona rigurosament de baixa.
--	--	--

<p>Metodologies diversificades</p>	<p>Organització dels grups d'adaptació curricular: GAC, aula d'acollida, aula oberta amb seguiment dels grups específic pel treball de les competències bàsiques.</p> <p>A través de crèdits variables.</p> <p>A partir de l'aula d'acollida.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El mateix tutor de l'aula oberta, assenyala que l'objectiu més nuclear per aquest agrupament és ensenyar unes pautes que no han assolit i que no han tingut a casa i per aquest objectiu no cal fer coses massa diferents. També destaca la importància de treballar tant o més amb els pares que amb els fills. • S'han creat estratègies de seguiment per l'aula oberta, el quadern de control diari per hora de classe on hi consta el comportament i el treball de cada alumne/a. • Els criteris d'avaluació pels crèdits variables dels alumnes de l'aula d'acollida queden pendent de consens. • La metodologia de centre és força tradicional tret d'alguns professors amb inquietuts més innovadors. • Fa un temps es va treballar el taller de cuina durant un curs escolar amb l'alumnat amb més necessitats de 2n cicle de l'ESO, s'impartien tres hores setmanals. 1 hora de teòrica i dues de pràctiques, el tema central era l'alimentació i salut amb l'objectiu de saber elaborar un menú saludable i econòmic (on es contemplaven tres plats per menú i aperitius) dins l'àrea de naturals). L'alumnat estava engrescat i fins i tot es va implicar participant en diferents jornades festives del centre, fent entrepans variats la qual cosa també els va permetre poder muntar un paradeta i aprendre a gestionar la tasca amb una prospecció externa molt considerable. <p>El taller es va deixar de fer per indicació de la direcció i per qüestions de normativa, sembla ser que vist el grau de motivació que en el seu dia va despertar aquest taller i la importància cabdal en aquest moment de l'alimentació i salut, es valora suggerir de cara al proper curs, poder-lo ofertar com a optativa a 4t d'ESO dins l'assignatura de Física i Química.</p>
<p>Tallers</p>	<p>Activitats manipulatives i d'expressió.</p> <p>Treball en grups més reduïts que el grup classe.</p> <p>L'agrupament per interessos dels alumnes requereix la participació de persones que no són a l'escola.</p> <p>La seva organització trenca l'estructura dels grups classe durant el temps que es destini.</p> <p>Les globalitzades, interdisciplinàries o per projectes faciliten que els temes tinguin connexió més amplia amb la realitat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • S'han creat uns tallers pensats en l'alumnat de l'aula oberta : el taller de teatre (3h setmanals) i el taller de ràdio. • El teatre està inclòs com a crèdit variable per 4t d'ESO amb 12 -15 alumnes. Els alumnes escriuen els textos que han de dir, la professora proposa el fil conductor de l'obra com per exemple: " La estació de invierno" i a partir del tema creen les seves pròpies històries.Tothom ha d'escriure el seu text i amb totes les idees que han sorgit confegeixen una obra que es representarà tant a l'IES com a la mostra de teatre local. • El taller de teatre permet una metodologia de treball interdisciplinari especialment amb l'àrea de plàstica. • D'altra banda també s'ha fet el recital de poemes sobre un valor específic, que en un primer moment semblava que si resistien però de mica en mica han anat agafant confiança i s'han sentit molt satisfets. • El projecte de la ràdio està inclòs a sintonitza 't de ràdio Castelldefels i tot el que s'ha fet es penja

		<p>en un bloc d'internet. Es treballa: la notícia, l'entrevista i l'article d'opinió. Per últim cal destacar que s'han fet diferents visites a ràdio Castelldefels així com també s'ha anat dos cops a grabar al programa dígies com de Catalunya ràdio.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els tres IES de Castelldefels participen a la ràdio local amb l'informatiu l'informal i es fa un treball interdisciplinari a través de les llengües. • S'ha treballat el taller de jardineria des de el CV de naturals i per 3r d'ESO, ha esta pensat pels alumnes amb més dificultats.
<p>Aitres</p>	<p>Preguntar-se si, la metodologia emprada estimularà la motivació seria una qüestió cabdal que ajudaria a la pràctica de tot docent.</p> <p>Si es crea una organització curricular en situacions més properes als alumnes se'ls ajuda a l'adquisició de les competències bàsiques i a desenvolupar la capacitat de relació tant fonamental en aquesta etapa.</p>	<p>En definitiva aquests recursos permeten l'aplicació d'uns processos i una projecció diferent de l'aprenentatge, la qual cosa permet un reconeixement dels altres, que els ajuda molt a avançar tant a nivell de seguretat personal com de sentir-se motivats per seguir treballant.</p> <p>L'equip directiu s'està plantejant diferents temes d'ànalisi i en concret en aquest moment es defineix com un centre amb metodologia tradicional tot i que s'estan realitzant activitats molt dinàmiques i amb l'ús de noves tecnologies, a partir d'un grup de professors amb inquietuts més innovadores que interven amb els grups d'alumnes amb més dificultats.</p>
<p>Matèries optatives</p>	<p>Les matèries optatives són canalitzadors privilegiats d'informació i orientació professional.</p>	<p>S'ha explicitat que és molt important donar resposta al què necessiten als alumnes mitjançant les matèries optatives i amb un treball d'orientació com a base.</p> <p>Pel curs vinent l'alumnat de 4t triarà 3 matèries optatives que farà durant tot l'any i que segons interessos capacitats i habilitats definirà el seu itinerari cap a una vessant determinada: humanística-lingüística, artística, tecnològica pràctica i científica o científica tècnica.</p> <p>La tria de les optatives configurarà la vessant del itinerari a seguir d'aquí la importància de treballar l'orientació professional des de 3r d'ESO.</p>
<p>Permanència d'un any més en el cicle o curs.</p>	<p>L'organització del currículum en qüestions més properes a l'alumnat ajuda en l'adquisició de les competències bàsiques de l'educació secundària desenvolupant millor la capacitat de relació tant fonamental en</p>	<p>Es treballen els criteris d'agrupament de l'alumnat per una millor inclusió.</p>

<p>Programes de diversificació Curricular tot valorant que en el PCC totes les Programacions s'hi contemplin ajustaments i adaptacions .</p>	<p>aquesta etapa.</p> <p>A través del document de gestió de centre PCC.</p> <p>Valorant que en el PCC totes les programacions si contemplin ajustaments i adaptacions.</p> <p>Elaborant programacions didàctiques pels GACS, fent les adequacions pels diferents grups de nivell tot explicant el què, com i quan ensenyar i avaluar (criteris d'avaluació) i prioritització d'uns continguts davant d'altres: actitudinals, procedimental i conceptuals a nivell de l'ESO.</p>	<p>S'han creat diferents grups d'adaptació curricular, grup d'aprenentatge lent, aula oberta de 1r cicle i aula oberta de 2n cicle amb aplicació d'alguns tallers.</p> <p>Es comenta que a nivell de documents de gestió de centre s'està pendent de la concreció i redacció.</p> <p>La concreció de les adaptacions curriculars de grup queda pendent d'explicitació escrita en el projecte curricular de centre. Alguns departaments ho tenen ja explicitat per escrit.</p> <p>Per impartir-se una diversificació curricular significativa amb actuacions extraordinàries a nivell de modificació del currículum, l'alumnat haurà d'haver rebut durant la seva escolarització mesures ordinàries i específiques d'ATD.</p>
<p>Departaments didàctics</p>	<p>Elaborant programacions didàctiques pels GACS, fent les adequacions pels diferents grups de nivell explicant el què, com i quan avaluar (criteris d'avaluació adaptats) i prioritització d'uns continguts davant d'altres: actitudinals, procedimentals i conceptuals.</p> <p>Oferten CV que donguin resposta a les necessitats.</p>	<p>El departament de català ha ofertat el CV Busquem feina a 3r d'E.S.O. durant el 3r trimestre per tal de dotar-los de diferents recursos a l'hora de buscar feina, confecció de cartes, currículums, instàncies.</p> <p>Es fa setmanalment el seguiment del procés d'ensenyament aprenentatge i l'avaluació general de tots els alumnes del grup de l'aula oberta i els grups d'aprenentatge lent, però especialment es prioritzen aquells alumnes que presenten més necessitats i es treballa per l'assoliment de les competències bàsiques.</p>
<p>Departament d'orientació</p>	<p>En reunions de cicle i en reunions específiques d'equip docent de l'aula oberta amb la presència sempre de la psicopedagoga.</p>	<p>La presa de decisions importants en relació a l'ATD es fa en la Comissió de l'Atenció a la Diversitat.</p>

Equips docents	En reunions de cicle i en reunions específiques d'equip docent de l'aula oberta.	<p>En equip docent es reajusta i adequa el PAT .</p> <p>La reunió de l'equip docent de l'aula oberta es fa a continuació de les dues hores de tutoria de grup (és una estratègia organitzativa molt valorada pel professorat).</p>
PAT	A partir del PLA D'ACCIÓ TUTORIAL de centre. És necessària la tutorització continuada amb l'orientació personal acadèmica, professional així com també preparar acuradament la transició de l'alumnat al món laboral o altres formacions al 2n cicle de l'ESO.	<ul style="list-style-type: none"> - S'imparteixen tallers de l'ajuntament sobre temes dels eixos transversals durant el 1r trimestre - Es destaca la importància de treballar l'orientació de cara a confeccionar l'alumne/a el seu projecte de vida o itinerari professional durant tot el curs de 4t. - Durant aquest curs s'han fet xerrades informatives als pares de com es montaran els itineraris de 4t i l'obligatorietat d'escollir tres matèries optatives - Es valora la conveniència de treballar acuradament l'orientació professional des de 3r i amb estreta col.laboració del psicopedagog/a així com també visitar diferents centres de cicles formatius i els PGS /PQPI , el saló de l'ensenyament i l'escola del treball des de l'aula oberta. - Se'ls ha lliurat a tots els alumnes de 4t un dossier d'orientació acadèmica i professional per l'ESO i s'han fet sessions informatives d'orientació a tots el quarts amb la col.laboració del psicopedagog i de l'EAP.
CAD	A partir de l'equip de professionals, Direcció coordinador pedagògic, psicopedagog, EAP, professional del LIC , coordinador de l'ESO i tutor d'aula d'acollida	<ul style="list-style-type: none"> - Les reunions són quinzenals. - Cal avançar en la millora de la transició de Primària a Secundària i s'està planificant poder aconseguir un millor coneixement dels alumnes en relació a qüestions de personalitat i dinàmica de grups. - Es planifica i revisa el treball amb l'alumnat de n.e.e i nouvingut. - Es fa el seguiment d'una alumne/a que ha assistit a l'UEC - La mediació :el curs passat es va fer la formació i aquest curs l'aplicació,hi ha una petita comissió de tres professors que dinamitzen el tema. - S'han format de 20 a 25 alumnes mediadors. El psicopedagog ha impartit el CV de formació de mediadors. La mediació es fa entre un alumne i un professor. - Es treballen els temes de convivència - Incentivar i vetllar perquè les ACI siguin consensuades en equip docent i amb el vist i plau del departament.

--	--

Comissió Pedagògica	Treballant les diferents experiències psicopedagògiques prioritzades pel curs escolar.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Treball per la millora de la convivència mitjançant la mediació escolar com a fórmula de resolució de conflictes. ▪ El Pla d'Acció Tutorial amb el tema d'orientació al 2n cicle de l'ESO.
Comissió Social	Formada per algun representant de l'equip directiu de centre, el referent de l'EAP i el referent de l'ajuntament de Castelldefels per ajudar a donar resposta a necessitats prou importants que requereixen tant d'una intervenció multidisciplinària com d'actuacions a nivell d'equip. La demanda es fa a través de la fitxa de derivació.	<p>Els educadors socials intervien en diferents situacions derivades de l'entorn escolar per aquell alumnat que presenta les següents característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Necessitats bàsiques no cobertes. - Absentisme no justificat i continuat i /o intermitent. - Maltractaments físics,psíquics i d'abús sexual. <p>Cada tres o quatre setmanes l'educador social va fent l'evolució del diferents casos treballats i es consensuen pautes d'intervenció.</p>
Personal laboral de suport socioeducatiu.	Educadora Social	Dóna suport a la tutoria de l'aula oberta que permet la intervenció immediata i el seguiment continuat dels serveis socials.

VARIABLES D'ANÀLISI DE LES ACG A L'IES B	COM ES DETECTEN LES NECESSITATS EDUCATIVES MÉS O MENYS IMPORTANTS	VARIABLES AFAVORIDORES I PROPOSTES DE CANVI
<p>Detecció de necessitats Educatives Inicials d'Etapa</p>	<p>A través de les fixes de traspàs i mitjançant la coordinació entre primària i secundària</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cada curs escolar es fan entrevistes amb els tutors i es reparteix la tasca entre coordinadors, caps d'estudis i psicopedagogs. • Es fa el buidat d'aquesta informació en una fitxa que es traspassa a l'equip docent i es presenta a la primera reunió.
<p>Diagnosi psicopedagògica per tal de determinar les actuacions i/o concrecions de diferents estratègies a dur a terme per donar resposta a les diferents necessitats específiques de l'alumnat.</p>	<p>A partir de demandes específiques del docent que detecta alguna qüestió diferencial que li preocupa de l'alumnat</p> <p>A partir de la sensibilitat i detecció del docent en qüestions diferencials que li preocupen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El tutor omple el full de traspàs on es comenta el nivell de l'alumne/a en diferents àrees i també especifica què s'espera de la intervenció psicopedagògica.
<p>Suport psicopedagògic individual i en grup.</p>	<p>La construcció de criteris per a l'adjudicació de recursos interns i externs al centre amb intencionalitat de ser rigorosos en la seva aplicació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Intervencions individualitzades si es creuen necessàries. La psicopedagoga és l'encarregada de fer aquest treball d'atenció individualitzada i disposa d'un nombre d'hores considerable per alguna tasca. • Suport de grup mitjançant la intervenció de forces hores de docència per part de les psicopedagogues en tots aquells agrupaments amb més necessitats educatives, grup B2 de 3r, Aula Oberta i USEE , aquí fan el mateix que els grups d'atenció a la diversitat amb adaptacions individualitzades (2 professors d'aula i un educador). • Un dels objectius de la USEE és oferir recursos que responguin a les necessitats de cada alumne. Aquest IES les ACI's s'elaboren específicament per l'alumnat d'aquest perfil, alumnat afectat amb moltíssimes barreres per aprendre. Pels alumnes amb dificultats considerables per aprendre i no tant greus, s'han creat diferents agrupaments, grups B1 i B2 i, Aula Oberta al 2n cicle de l'ESO. • Les dificultats més grans en la pràctica educativa són les fronteres intermitges, com per exemple el grup B2 que no és Aula Oberta i en canvi es dona un perfil d'alumnat amb moltes dificultats. Es qüestiona si aquests grups tenen prou estimul i si estan ben atesos.

		<ul style="list-style-type: none"> • En quant als crèdits de síntesi es fan els ajustaments pertinents a partir de la proposta general de nivell. • Es valora que són alumnes per aula taller i que promocionen a cicles formatius. • L'alumnat de 16 anys o més d'aquests grups està molt cremat i li cal molt més acompanyament i implicació de les famílies.
<p>Planificar estructures organitzatives per l'ATD.</p>	<p>A partir d'agrupaments diversos oferint una adaptació del currículum amb atenció més individualitzada per aquell alumnat que ho necessiti (alumnes amb un ritme més lent per aprendre i d'altres de n.e.e) i amb suports extra escolars.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El centre que ha ofertat l'estudi assistit en horari extraescolar i s'està satisfet d'aquest recurs ofertat dins el mateix Pla Educatiu d'Entorn. • Com a recurs extraescolar propi de centre, també s'oferta un reforç de llengua i anglès, totes les tardes que es treballa al centre. • Escola de pares: Pares i mares del 1r i 2n cicle de l'ESO. • Els grups amb més dificultats tenen com a característica a nivell d'equip docent: <ul style="list-style-type: none"> - + d'un professor per àrea. - + voluntaris - + oferta al departament <p>Es comenta com a variable significativa que el fet de canviar l'estructura organitzativa no necessàriament ens porta a una major atenció de la diversitat ja que el problema és, un problema de metodologia. Cal ressaltar que una opció seria anar introduint petits canvis organitzatius però que no els allunyessin massa del grup ordinari ja que és molt important que hi hagi estímuls interns.</p>
<p>Grups flexibles de desdoblament</p>	<p>Organització dels grups d'adaptació curricular: B1, B2, Aula d'Acollida, Aula Oberta i USSE.</p> <p>Seguiment dels grups específics pel treball de les competències bàsiques.</p>	<p>En el present curs escolar, 07-08, s'ha creat els grups B1, B2 com a grups d'adaptació curricular però, no són específicament grups de desdoblament d'àrees instrumentals sinó que són agrupaments per adaptar totes i cada una de les matèries i, al mateix temps, contempla 1 hora d'informàtica per cada grup i àrea i més hores de tecnologia.</p> <p>Hi ha canvis de grup, del B1 al B2 i viceversa, quan es considera convenient i en consens amb l'equip docent. Pel curs 08-09 es vol treballar amb els grups B1 i B2 en diferents itineraris.</p>
<p>GAC (grup d'adaptació curricular), grup específic per totes les àrees acadèmiques a excepció dels CV.</p>		<p>Pel què fa a 3r d'ESO hi ha dos tipus d'agrupaments:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grup B1: amb alumnat repetidor i d'altres dificultats, amb ratio de 20-25 alumnes. Es fa la intervenció d'un professor per àrea, alguns no estan motivats, tenen comportaments difícils i estan aborrits amb el sistema educatiu - Grup B2: 1 professor per dues àrees o més. Hi ha una intervenció docent considerable per part de les psicopedagogues ja que intervenen forces hores. La tipologia de l'alumnat d'aquest grup són alumnes amb dificultats d'aprenentatge considerables, amb dictamen, d'absentistes i amb una ratio de 15-20 alumnes.

	<p>Pel què fa a 4t hi ha dos tipus d'agrupaments:</p> <ul style="list-style-type: none">- Grup B1: Menys professorat per grup. Moltes hores de docència per part del departament de psicopedagogia.- Aula Oberta (raïto de 10 alumnes) . 7 hores de docència de psicopedagogia amb un màxim d'intervenció de 5 professors. L'alumnat té una autoestima molt baixa i per fer créixer l'autonomia es treballa amb l'aplicació de tallers per tal d'afavorir els hàbits. Els mínims continguts assolits són: rigor en l'assistència, comportament adequat, compromís de disposició i esforç per la feina <p>Es destaca com a tret força generalitzat que l'alumnat amb més dificultats hi ha un predomini de famílies problemàtiques afectades de: separacions, relacions monoparentals, relacions de parella disfuncionals.</p> <p>Pels grups B1 i B2 no fa falta plans individuals ja que segueixen una adaptació curricular de grup. Les ACI únicament estan pensades per alumnes de la USEE. A la tutoria d'aquests grups es prioritza com buscar feina i el fet d'obrir els ulls al medi així com també l'educació sexual.</p> <p>L'educadora de carrer intervé en els grups B2.</p> <p>Hi ha canvis de grup de B2 a B1 però a partir de la 2a avaluació costa més.</p> <p>Aula Oberta: Creada des de fa 5 anys. En un primer moment es va configurar un petit grup de 5 alumnes amb dictamen de l'EAP per donar resposta a les seves grans necessitats educatives. El primer any es va crear a 4t i l'any següent a 3r i 4t.</p> <p>Actualment hi ha alumnes amb la següent tipologia: absentistes, fracàs escolar, rebuig escolar (que no s'adapten al sistema i amb problemes conductuals). L'alumnat de 4t presenta més retard d'aprenentatge que els de 3r i tenen una adaptació curricular més significativa (doncs hi ha alumnes de la USEE) que compagina l'aula oberta i el grup GAC.</p> <p>A l'aula oberta de 2n cicle hi ha 20 alumnes i com a variable afavoridora es destaca la metodologia emprada, treball projectes, sortides de l'aula, tallers de tecnologia amb projectes diferents dins la programació d'àrea, el projecte de radio, així com d'altres tallers com el de cuina dins l'àmbit lingüístic (1 dia a la setmana receptes penjades a la intranet del centre) i d'hort dins l'àmbit d'experimentals i mates.</p> <p>A partir de l'aula oberta, s'ha aconseguit que els conductuals anessin a classe i, si no s'han adaptat a vegades se'ls dona de baixa del grup.</p> <p>Com a variable molt afavoridora de les ACG se'n destaquen dos components: la tutoria i l'avaluació.</p> <p>S'està satisfet amb els nivells d'acreditació de l'ESO a partir de l'escolarització en l'aula oberta.</p>
--	---

	<p>A nivell de centre es potencia la coordinació dels professors de l'aula oberta, dedicant 1 hora setmanal. Aquesta coordinació també es facilita perquè els docents d'aquesta aula se'ls rebaixa alguna hora de guàrdia. Paral·lelament tot el professorat tant de 3r com de 4t té una hora de coordinació setmanal.</p> <p>L'equip de professors és el mateix que va començar i voluntari però, tot i que és canviant, el professorat admet que va repetint voluntàriament.</p> <p>L'avaluació de l'aula oberta pel què fa a criteri d'avaluació generals té en compte l'assistència, el treball i l'actitud de manera que això ha determinat la necessitat de dissenyar mecàniques d'autoregulació com per exemple: una graella de colors que fa d'informe d'avaluació trimestral: el color verd (bé), el taronja (regular/suficient) i el vermell (malament / suspès). L'objectiu és doncs tenir cada un dels àmbits o bloc: sociolingüístic, científic, social, tecnològic, educació física, visual o plàstica i optativa en verd.</p> <p>Les dificultats més grans en la pràctica educativa les trobem en les fronteres intermitges com per exemple, el grup B2 ja que no és aula oberta i en canvi hi ha un perfil d'alumnat amb moltes dificultats. Es treballa en grup tant en el B1 com en el B2 de ratio més baixa. En el grup B2 hi ha 9 alumnes amb dèficits importants diagnosticats on es reballen únicament en gran grup les àrees de visual i plàstica, gimnàstica i música; la resta es treballa al màxim a nivell manipulatiu.</p> <p>Comenten que sempre ens qüestionen si aquests grups tenen prou estímuls i si estan ben atesos. Pel què fa al crèdit de síntesis es fan ajustaments pertinents a partir de la proposta general de nivell.</p> <p>El perfil curricular del grup B2 es caracteritza per: un nivell més baix d'exigència, no hi ha diversificació del currículum, hi ha manca d'hàbits de treball i estudi. Referent a la tutoria de grup, aquests programes no serveixen massa perquè no responen ni a la seva realitat ni als seus interessos; en definitiva, són gent d'aula taller que promocionen a cicles formatius.</p> <p>Abans amb la FP era la seva segona oportunitat però ara estem parlant d'alumnes de 16 anys que arriben a 4t d'ESO molt cremats, molt menys recuperable, on cal una major implicació familiar.</p> <p>Críteris per a l'adscripció del professorat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Que cada professor faci més d'una matèria. - L'equip docent ni massa ampli ni massa reduït. - 1ª opció d'adscripció voluntaris (oferta als departaments). - Que no s'adjudiquin aquests grups als últims professors que arriben al centre. - La intervenció dels psicopedagogs és de 3 hores per llengües i socials i cal cuidar la continuïtat docent per tots els grups.
--	--

<p>Metodologies diversificades</p> <p>Tallers i Altres</p>	<p>Treball per projectes i tallers.</p> <p>Pluralitat de recursos.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creació vincles escola-empresa empreses - Cercar col·laboradores en projectes per la preparació prelaboral. 	<ul style="list-style-type: none"> • No hi ha tallers específics pels alumnes del grup B1 i B2 que no siguin dins l'àrea de tecnologia. • S'intenta que el treball d'aquests grups sigui diferent, però al 100% no s'ha aconseguit. • Es valora la formació per poder fer coses diferents. • Des de la Comissió Pedagògica s'han revisat les programacions per poder treballar amb Competències Bàsiques. • Especialment, s'inicien a l'Aula Oberta i s'oferten a partir de diferents àmbits: taller de cuina i ràdio (àmbit lingüístic) i taller de tecnologia (bloc científic), taller d'hort i el de comerç. Aquest últim s'ha creat a partir de la proposta del professorat del cicle formatiu de comerç del propi centre i és molt ben valorat perquè té una programació molt rica en continguts. • Els tallers es van crear els primers anys pels alumnes conductuals.
<p>Matèries optatives.</p>	<p>L'organització del currículum en qüestions més properes a l'alumnat ajuda a l'adquisició de les competències bàsiques de l'educació secundària desenvolupant millor la capacitat de relació tant fonamental en aquesta etapa.</p> <p>Les matèries optatives són canalitzadors privilegiats d'informació i orientació acadèmica i professional.</p> <p>L'optativitat del currículum ha de servir perquè tots els alumnes progressin en el seu propi projecte i itinerari acadèmic i professions.</p>	<p>De cara al curs 08-09 s'està pensant en una nova oferta d'optatives que contempli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonaments matemàtics per aplicar la tecnologia i ciències socials. - Optatives de llengua oral en català i castellà. - Itineraris orientats a: ciències, humanística, pre-laboral i social <p>Caldrà impartir les optatives donades per decret.</p>
<p>Permanència d'un any més en el cicle o curs.</p>	<p>Mitjançant la junta d'avaluació tot valorant la conveniència de treballar un any més al mateix nivell.</p> <p>A nivell d'adaptacions curriculars de grup no significatives i dels d' ACI. s'ha</p>	<p>Es valora que té sentit la repetició si hi ha recursos per aquests alumnes.</p>

<p>Programes de diversificació Curricular tot valorant que en el PCC totes les Programacions s'hi contemplin i ajustaments adaptacions .</p>	<p>avançat en la concreció curricular i de criteris d'avaluació.</p>	<p>El què es pretén aconseguir és que el grup B2 de 3r d'ESO més reduït i amb alumnes amb dificultats significatives tinguessin un dossier a part i una proposta curricular amb matèries no tant teòriques és a dir, amb programacions adaptades amb els mínims però el què passa és que la franja de c.variables és molt petita i es tracta de valorar el què necessiten en els diferents àmbits.</p> <p>Cal destacar que pels grups GAC l'objectiu final és acreditar l'ESO però són molt pocs els que fan algun cicle formatiu i cada vegada menys aconsegueixen el graduat d'ESO. Hi ha per una banda joves amb comportaments difícils, aborrits de l'escola i no se'ls ofereix res que els motivi i bona part d'ells són fills de pares amb problemes: separacions, monoparentals, disfuncionals, ... i per altra banda, famílies amb pares amb bona economia però amb mancances d'atenció cap als nois, problemes de salut mental per part d'algun d'ells, etc.</p> <p>A banda de l'Aula Oberta, s'està pensant de cara al curs vinent en una optativa trimestral amb dues franges per impartir els fonaments de les matemàtiques per aplicar a tecnologia i ciències socials.</p> <p>Paral·lelament es valora la necessitat d'optar per ofertar c.variable de llengua oral (1 trimestre català i l'altre castellà).</p> <p>Els itineraris s'encaminen en diferents àmbits: ciència, humanístic (idiomes i economia), prelaboral, social i de cicles formatius.</p> <p>Es destaca la importància que rebin molta orientació i construeixin un itinerari prelaboral.</p> <p>Assenyalar com a molt important que des dels grups GAC i Aula Oberta es poguessin fer estades pràctiques a les empreses amb caràcter de formació en funció dels interessos dels alumnes. Les aules obertes i l'USSE són els dos tipus d'agrupaments on hi ha un aprofitament curricular més divers a partir de l'aplicació de tallers.</p>
---	--	--

Equips docents	Reunions de cicles i d'equip de tutors.	Es valora la conveniència d'augmentar els espais de coordinació especialment en les reunions d'equips docents de cicle.
Departaments Didàctics	Que es considerin totes les programacions si contemplin ajustaments i adaptacions. Màxima resposta individualitzada partint dels coneixements actuals de l'alumnat.	S'han revisat moltes de les programacions en relació a contemplar la inclusió de les competències bàsiques. Per departaments s'ha elaborat una unitat didàctica per cada àrea, com per exemple: l'elaboració de les programacions on es contemplen les competències bàsiques.
PAT	A partir de la inclusió del projecte tutorial del pla estratègic de centre.	1 tutor de grup i 16 cotutories Les cotutories tenen per objectiu donar suport per millorar el rendiment dels alumnes, especialment els que necessiten acompanyament, entren en crisi o tenen dificultats d'aprenentatge. Cada cotutor té 5-6 alumnes.
CAD (Comissió d'Atenció a la Diversitat)	Hi ha pocs professionals a les reunions: - Psicopedagogues. - EAP. - 1 membre de l'equip directiu. - Tutor / Aula d'Acollida.	Reunions quinzenals alternades amb les reunions ELIC. S'han donat orientacions per fer les programacions. Les repeticions es contemplen sempre que hi hagi recursos per aquest alumnat. L'equip directiu dona molt suport a totes les qüestions d'ATD. Hi ha criteris per avaluar l'alumnat amb més necessitats educatives.
Comissió Pedagògica	Estadístics de cada avaluació <ul style="list-style-type: none">Avalua l'aprofitament dels recursos.	Es valora com a molt necessari la formació per oferir propostes diferents i treballar d'altres maneres. La tutoria i l'avaluació, dos components potents com a variables afavoridores pels grups GAC. Avaluació i criteris de promoció i/o repetició. Es contempla la participació de Psicopedagogia tant en aquesta comissió com en el CAD.
Comissió Social	Reunions cada tres setmanes en petit equip: cap d'estudis, psicopedagoga i Educ. Social per tal de revisar les absències i concretar mesures	<ul style="list-style-type: none">Reunions quinzenals.Els membres de la comissió són: caps d'estudi, coordinadors d'ESO i psicopedagoga. Es treballa bàsicament els temes d'absentisme i el seguiment de l'alumnat de risc social.

	d'adaptació i seguiment.	
Departament d'Orientació	<p>Internament reconegut amb totes les funcions del Cap de Departament.</p> <p>Reducció de 3h dels seus membres.</p> <p>4 docents</p> <p>2 docents d'USSE</p> <p>EAP</p> <p>Cap d'estudis</p>	<p>La Psicopedagoga participa en la Comissió Pedagògica, CAD i coordinació amb l'aula d'acollida.</p> <p>Cada membre del departament participa amb un nivell diferent.</p> <p>Assessorament de 3r i 4t per l'orientació i intervenció amb els alumnes i tutors.</p> <p>La freqüència de les reunions és d'1h setmanal.</p>
Personal laboral de suport socioeducatiu.	Educadors de carrer que elaboren la intervenció interna dins del IES.	Tasques de suport als grups B2, Aula Oberta i Altres pels alumnes amb més necessitats educatives, socials i/o de risc.
L'Equip Directiu	Organ de la màxima responsabilitat als centres educatius.	<p>L'equip directiu ha d'incentivar i potenciar els diferents plans de centre.</p> <p>- Pla Estratègic:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Es potencia l'esport perquè hi puguin participar tot tipus d'alumnat amb grups lents. o Escola de pares: Es fa un treball a partir de les reunions amb els pares de cada nivell docent amb l'objectiu de preguntar-se quin era el paper dels pares per a la millora de l'educació. Amb les mares magrebines es fa un treball per l'aprenentatge de la llengua catalana. Al 1r cicle de l'ESO s'ha fet una formació als pares a partir de la demanda i a continuació es treballa amb l'equip docent. Pel 2n cicle de l'ESO es treballen temes d'orientació amb les famílies, els departaments i els tutors de grup. S'han format 20 pares que fan de moderadors de 10 pares essent el total de 135 famílies 1r cicle.

VARIABLES D'ANÀLISI DE LES ACC A L'IES C	COM ES GESTIONEN?	VARIABLES AFAVORIDORES I PROPOSTES DE CANVI
<p>Detecció de necessitats Educatives inicials d'Etapa.</p>	<p>A través de les fixes de traspàs i mitjançant la coordinació entre primària i secundària</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El traspàs de primària a Secundària es va millorant. A finals de cada curs escolar es disposa de l'oportuna informació detallada de tot l'alumnat procedent de Primària i amb el detall de les diferents característiques de tot i cadascun dels alumnes que presenten més dificultats. • Es pot pensar en processos de millora per la transició, per tal d'assolir una major integració de l'alumnat procedent de primària.
<p>Diagnosi psicopedagògica per tal de determinar les actuacions i/o concrecions de diferents estratègies a dur a terme per donar resposta a les diferents necessitats específiques de l'alumnat.</p>	<p>A partir de demandes específiques del docent que detecta alguna qüestió diferencial que li preocupa de l'alumnat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Considerar prioritàriament la proposta educativa del Dictamen de l' EAP per l'alumnat de n.e.e. • Corresponsabilització en els processos d'avaluació psicopedagògica per a la confecció de grups equilibrats (variable importantíssima tant en els grups ordinaris com en els agrupaments flexibles d'A.T.D). • En l'exploració psicopedagògica intervenen psicopedagogs/es tot planificant els recursos individualitzats que es precisen ja sigui elaborant plans de treball individualitzats i/o ACI o bé oferint assessorament i suport tant als professors de les adaptacions curricular de grup com individualment als alumnes i famílies que ho precisin. • La millora de la qualitat dels processos de coordinació amb la implicació de tots els recursos tant interns com externs de centre, coordinació amb serveis socials, EAP, CSMIJ i xarxa TET. • Necessitat de modificació curricular de grup perquè una part d'alumnat de 3r i 4t amb necessitats educatives molt específiques i de rebuig al sistema educatiu es pugui engrésar amb un projecte singular que li permeti conèixer millor l'entorn tant laboral com social per tal de reduir la taxa d'absentisme en aquest nivell i aconseguir augmentar l'acreditació de l'ESO (proposta justificada a partir dels qüestionaris aplicats al professorat que han tingut experiència docent amb els grups d'adaptació curricular). • Orientació i assessorament en la tutorització individual, grupal i familiar (també específicament quan es donen demandes puntuals per qualsevol part).
<p>Suport psicopedagògic individual i en grup.</p>	<p>Construint criteris per a l'adjudicació de recursos interns i externs al centre amb intencionalitat de ser rigorosos en la seva aplicació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oferiment de recursos interns consensuats per l'equip docent , equip de psicopedagogia – EAP i CAD) per donar resposta a l'ATD al centre (grups de desdoblament, treball en petit grup, grups GAC, aula d'acollida). • Orientació i atenció per a la prevenció de trastorns afectius amb seguiment continuat de les psicopedagogues per aquells alumnes que presentin algun tipus de problemàtica emocional i a partir de la diagnosi ,valorar i oferir els recursos que precisin per ajudar avançar. • Elaboracions de programacions adaptades fent inclusives les competències bàsiques i aprovades pels departaments corresponents. Seria bo presentar i consensuar a nivell dels diferents equips docents les programacions dels grups d'adaptació curricular amb avaluació adaptada i específicament pels

		<ul style="list-style-type: none"> nouvinguts i pels alumnes que reben atenció individualitzada en petit grup o GAC. Elaboracions de les ACI per aquell alumnat amb n.e.e., en corresponsabilitat del tutor/a de l'alumne/a amb la resta de professorat que intervé i amb l'assessorament dels especialistes (EAP, psicopedagogs/es) amb l'objectiu d'estimular al màxim a l'alumne/a i sistematitzar més d'aprop el seu currículum per poder valorar l'evolució madurativa. L'avaluació per aquest alumnat és compartida per part del professorat que intervé tant del grup ordinari com del petit grup però, a vegades aquesta qüestió genera controvèrsia per la qual cosa, és un tema per acabar de consensuar. Actualització dels plans d'autonomia de les alumnes motrius amb bona coordinació amb els serveis externs de centre. Intervenien en la seva revisió els diferents professionals implicats en la coordinació dels recursos interns i externs de centre (EAP, Fisioterapeuta, vetlladora etc) amb l'objectiu que tothom conegui què precisa determinat alumne/a en diferents moments segons l'espai on es trobi i les activitats a realitzar. Aula d'acollida amb dos tutors on es planifica la proposta curricular per l'alumnat nouvingut en coordinació amb el LIC i amb el vist i plau del departament tant pels alumnes romanitzats com no romanitzats i en coordinació amb psicopedagogia. Setmana cultural on es treballen bàsicament eixos transversals del currículum mitjançant l'aplicació de tallers interns al centre i treballar l'orientació professional amb activitats i visites a empreses.
<p>Planificar estructures organitzatives</p>	<p>Ofertint atenció més individualitzada per aquell alumnat que ho necessiti (alumnes amb un ritme més lent per aprendre i d'altres de n.e.e).</p> <p>Nombre d'alumnes de petit grup.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Aquest curs escolar no s'ha ofertat l'estudi assistit com a activitat extraescolar dins el pla del PEE. Caldría avançar en ampliar el fons de material adaptat i específic per les adaptacions curriculars de grup. L'alumnat segons les seves necessitats rep un reforç psicopedagògic de tres hores setmanals on es treballen les competències bàsiques més baixes en cada alumne/a. S'organitza l'horari de suport de tal manera que no els afecti en més d'una hora la seva assistència en el grup ordinari. Paral·lelament s'elabora un pla de treball individual tant per l'equip docent com per les psicopedagogues des de l'avaluació inicial a partir de la confecció d'una fitxa registre d'aspectes prioritaris a treballar amb l'objectiu final d'ajudar a avançar en l'assoliment de les competències bàsiques per la maduresa global dels alumnes. De 3 a 5 alumnes.
<p>Grups flexibles de desdoblament</p>	<p>Organització dels grups d'adaptació curricular: GAC, aula d'acollida, aula oberta.</p> <p>Seguiment dels grups específics pel treball de les competències bàsiques.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Un punt fort a nivell organitzatiu, ha estat poder tenir present que la psicopedagoga imparteixi grups de desdoblament d'alguna àrea instrumental fent coincidir que sigui ella mateixa qui dongui el suport més individualitzat en petit grup. Nº d'alumnes per grups d'aprenentatge lent: de 14 a 15 alumnes (desdoblen instrumentals més anglès). Nº d'alumnes d'aula d'acollida 14-1(desdoblen instrumentals més anglès). Per l'alumnat nouvingut tant romanitzat com no romanitzat, proposta curricular adaptada. Alguns d'ells adscrits als grups de desdoblament, altres no els hi cal però sempre amb avaluació adaptada i en coordinació amb el LIC, es disposa de dos tutors d'aula d'acollida i

		<ul style="list-style-type: none"> • s'imparteix el català a dos nivells. Cal disposar d'espais de coordinació entre el professor de l'aula d'acollida i els psicopedagogs/es per tal de prendre decisions en equip en base a: les necessitats, el seguiment a nivell de currículum, recursos emprats i retirada dels mateixos quan així es consideri. Tot això havent-se assolit el nivell lliandar de la llengua catalana o perquè algun alumne/a no optimitzi el recurs. • En aquest curs escolar no hi ha aula oberta però si GAC a 3r i 4t. • Cura amb la selecció de l'alumnat per formar els grups GAC i també per a l'adscripció del professorat ja que, caldria comptar amb professional voluntari amb certa experiència docent i/o formació amb atenció a la diversitat
<p>GAC (grup d'adaptació curricular), grup específic per totes les àrees acadèmiques a excepció dels CV.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha força absentisme en aquests GACS. • EL GAC no és per alumnes conductuals. • És necessari augmentar el nombre de reunions de coordinació amb l'equip docent per aquests grups per tal d'anar seguint la dinàmica de grup, compartir estratègies educatives i adaptacions curriculars, per fer avançar el grup com a tal i dinamitzar més el treball en equip. • L'orientació professional en aquest grup s'hauria de potenciar molt més organitzant diferents visites programades tant a Centres de Formació Professional, PGS, com a diferents empreses i/o comerços locals i/o territorials. • L'estructura GAC és un grup específic d'alumnes que segueixen una adaptació curricular adaptada per totes les matèries comunes. L'optimització d'aquest recurs és revisable com a mínim un cop per trimestre en sessió d'avaluació, sessió d'equip docent i CAP. • En aquest agrupament i a nivell de 3r d'ESO, en aquest curs, hi ha molt bon clima a l'aula; s'ha construït un bon vincle afectiu que s'ha vist accentuat per la intervenció de pocs professors. • Pels alumnes conductuals cal pensar en noves formes de treballar tot potenciant força la coordinació amb les famílies i amb els recursos externs. En concret, es fa imprescindible una doble via de treball, per una banda una acurada coordinació interprofessional entre tots els professionals implicats i per l'altra un acompanyament molt continuat amb l'alumne/a i la seva família. • Per l'alumnat motòric es fa un seguiment acurat dels recursos psicopedagògics, materials i humans per l'accés al currículum i/o de mobilitat i autonomia tot individualitzant al màxim tant la valoració constant de nee d'autonomia com el seu seguiment del nivell d'exigència davant l'aprenentatge. • Assessorament personalitzat en relació a l'orientació del temps d'estudi personal, d'estratègies d'aprenentatge, d'activitats extraescolars i d'oci i d'orientació personal, escolar i professional en col·laboració amb l'EAP.

<p>Metodologies</p>	<p>A través del Crèdit variable de Llengua Castellana impartit a 2n i 4t d' ESO s'oferta un taller de teatre.</p> <p>L'agrupament no és per nivell d'aprenentatges sinó per interessos dels alumnes tot i que s'intenta que tots passin per tots.</p> <p>Taller de ràdio amb la participació del professor de l'aula d'acollida i altres</p> <p>Taller de Revista</p> <p>És una bona mostra de treball globalitzat i interdisciplinari que s'ha treballat durant dos cursos escolars i se n'ha fet una</p>	<p>Activitats, generalment manipulatives i d'expressió.</p> <p>Requereix treballar en grups més reduïts que el grup classe. I la participació de persones que habitualment no són a l'escola.</p> <p>La reducció del grup i el marge d'optativitat facilita molt l'aprenentatge dels alumnes amb més necessitats educatives d'aprenentatge i de n.e.e.</p> <p>La seva organització es fa a partir del nivell de treball de l'aprenentatge dels alumnes, trencant l'estructura dels grups classe durant el temps que si destini.</p> <ul style="list-style-type: none"> • El centre oferta la possibilitat de treballar temes motivadors, especialment els temes dels eixos transversals del currículum i amb suport dels diferents serveis municipals, tant dins la programació anual de centre i molt especialment dins la setmana cultural. En aquest espai de temps, l'alumnat té la possibilitat de trencar l'estructura horària del curs per tal de viure experiències educatives molt diverses i engrescadores a través d'una oferta cultural que li permeti poder participar en diferents tallers des del seu propi centre. • El taller de teatre de Llengua castellana ha estat una eina per fomentar la convivència i la dinamització cultural al centre educatiu. Actua amb caire motivador per treballar el llenguatge i abarcar un treball molt ampli de les competències bàsiques però seria convenient que s'ofertés com a recurs metodològic a tots els grups GAC del 2n cicle de l' ESO. • Participació a la ràdio local creat un noticiari. • Aquest taller també podria fer-se inclusu per a l'adaptació curricular de grup a 3er i 4t d' ESO en l'àrea d'informàtica i/o tecnologia. • Seria convenient adoptar els trets bàsics dels criteris metodològics compartits a nivell de departament i d'equips docents dels diferents grups d'adaptació curricular. • Els tallers com a recursos pedagògics donen resposta a la diversificació tant d'activitats com de materials i suports . • Treball de lectura de gèneres periodístics: notícies, reportatges, crítica i entrevista amb suport digital i gràfic. • Fomentar el treball en equip. • Potenciar el treball del llenguatge escrit amb creativitat, compromís i sensibilitat social i cultural.
----------------------------	--	--

	<p>edició.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Les globalitzades, interdisciplinàries o per projectes faciliten que els temes tinguin connexió més àmplia amb la realitat. • Preguntar-se si la metodologia emprada estimularà la motivació, seria una qüestió cabdal que ajudaria a la pràctica de tot docent tot: <ul style="list-style-type: none"> • Incentivant canvis metodològics. • Creant opcions que orientin la manera d'ensenyar en cada àrea amb criteris d'organització i per a la selecció de recursos i materials. 	<ul style="list-style-type: none"> • S'imparteixen diferents metodologies, sovint centrades en materials: llibres de text, dossiers, pràctiques i programes informàtics tot i que també s'alternen en projectes de treball i/o de recerca. En diferents moments i especialment pels grups GAC s'ha potenciat el treball cooperatiu i per parelles tot potenciant la creativitat i la iniciativa de l'alumnat. • Pels grups d'adaptació curricular ajudaria molt potenciar la metodologia molt centrada en les estratègies d'aprenentatge: mapes conceptuals, comentari de text, simposium, taula rodona, i especialment activitats fora de l'aula tot fomentant l'autonomia.. S'ha de donar prioritat als següents aspectes: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Treball global de continguts en les diferents àrees / tallers. ▪ Diversificar estratègies d'aprenentatge: explicacions, treball pràctic, recerca d'informació ▪ Projectes individuals i de grup. ▪ Diversificació de materials i suport. ▪ Diversificació d'activitats d'aprenentatge. ▪ Incorporació de les TIC.
<p>Matèries optatives</p>	<p>L'organització del currículum en qüestions més properes a l'alumnat ajuda a l'adquisició de les competències bàsiques de l'educació secundària desenvolupant millor la capacitat de relació tant fonamental en aquesta etapa.</p> <p>Les matèries optatives són canalitzadors privilegiats d'informació i orientació acadèmica i professional.</p> <p>L'optativitat del currículum ha de servir perquè tots els alumnes progressin en el seu propi projecte i itinerari acadèmic i professional.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seria bo, disposar de criteris a seguir per cuidar l'optativitat per determinats alumnes amb necessitat educatives més específiques. • L'oferta d'aquestes matèries cal que s'orientin al què necessitin els alumnes i se'ls acompanyi en la decisió de l'elecció que millor ajudi a avançar en el seu itinerari acadèmic. • Aquestes matèries haurien de connectar millor amb les situacions socials, culturals i/o laborals que trobi l'alumne en el seu entorn. <p>Podria ser interessant treballar algunes àrees que s'oferten com a matèries optatives del currículum ordinari com a possibles matèries interdisciplinàries per a la modificació curricular per exemple: informàtica i visual i plàstica.</p> <p>El centre ha ofertat diferents crèdits variables d'iniciació i ampliació i sembla ser que, si la institució es planteja millorar el resultat global de l'ESO caldria oferir una major oferta per millorar la resposta en la franja dels grups d'aprenentatge lent.</p>

<p>Permanència d'un any més en el cicle o curs.</p>	<p>Mitjançant la junta d'avaluació tot valorant la conveniència de treballar un any més al mateix nivell.</p> <p>A nivell d'adaptacions curriculars de grup no significatives i dels d' ACI. s'ha avançat a nivell de concreció curricular i de criteris d'avaluació.</p>	<p>Cal consensuar uns criteris bàsics i genèrics per a la repetició tot considerant la individualització de cada cas quan no hi hagi acord per majoria entre tot l'equip de professor; caldrà fer votacions amb els diferents professors que han treballat amb aquell alumne/a per arribar a dictaminar la conveniència d'una possible repetició.</p> <p>Tota repetició hauria d'anar acompanyada d'un pla d'actuació específic per a l'orientació i seguiment de tots i cadascun dels alumnes.</p>
<p>Programes de diversificació Curricular tot valorant que en el PCC totes les Programacions s'hi contemplin ajustaments i adaptacions .</p>	<p>Per impartir una diversificació curricular significativa amb actuacions extraordinàries a nivell de modificació del currículum, l'alumnat haurà d'haver rebut durant la seva escolarització mesures ordinàries i específiques d' ATD.</p> <p>Elaborant programacions didàctiques pels GACS, fent les adequacions pels diferents grups de nivell tot explicitant el què, com i quan ensenyar i avaluar (criteris d'avaluació) i prioritització d'uns continguts davant d'altres: actitudinals, procedimental i conceptuals a nivell de l' ESO.</p>	<p>Si que s'han creat grups anomenats GACS per donar resposta a l'ATD a 3r i 4t d' ESO on es treballa el currículum adaptat amb metodologies força diversificades prioritzant els continguts actitudinals i procedimentals per sobre els conceptuals i amb adaptació de l'avaluació .</p> <p>Pel disseny d'un programa de diversificació curricular cal partir dels interessos dels alumnes per fer-los funcionals així com la valoració de l'estat actual del nivell de coneixements (valoració psicopedagògica) per tal d'oferir dia a dia tot allò que estimuli i incrementi la seva evolució.</p>
<p>Equips docents</p>	<p>Reunions de cicles i d'equip de tutors.</p>	<p>Es valora la conveniència d'augmentar els espais de coordinació especialment en les reunions d'equips docents de cicle.</p>
<p>Departaments Didàctics</p>	<p>Que en el PCC totes les programacions si contemplin ajustaments i adaptacions.</p>	<p>Cada departament ha elaborat les seves programacions a partir de les competències bàsiques, establint els seus percentatges per aquest tipus d'agrupament per tal de poder fer l'avaluació adaptada. Alguns tenen feta aquesta baremació.</p> <p>Adequacions pel/s grups de nivell de les diferents programacions. Elaborar les adaptacions curriculars de</p>

	<p>Màxima resposta individualitzada partint dels coneixements actuals de l'alumnat.</p>	<p>grup i/o individuals (explicitació de: què, com i quan ensenyar i avaluar, els professors implicats i criteris d'avaluació per l'alumnat de les adaptacions curriculars:grups GAC, aules obertes, aules d'acollida) .</p>
PAT	<p>A partir del PLA D'ACCIÓ TUTORIAL de centre on es contempla la tutoria entre el professor tutor de grup i el professor tutor orientador (cada tutor/a orientador/a tutoritza individualment a 10 alumnes del centre que no necessàriament són del mateix nivell).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tutorització molt continuada a nivell de grup. • Les activitats pel desplegament del PAT es seleccionen a nivell de les reunions d'equip de tutors i la coordinadora adreça els materials en funció de les demandes. Per 4t de ESO s'ha valorat la necessitat d'avançar des del inici de curs tot el tema d'orientació per poder-ho treballar més i preparar les transicions. • Pels GACS seria bo disposar d'algunes activitats a vegades més diferenciades dels grups ordinaris. L'equip de tutors d'aquests grups opina que aniria bé disposar d'algunes eines més d'orientació per aquests nivells no s'ha fet una tria orientada en la part diversificada del currículum. • Revisió i seguiment més periòdic. • Activitats per orientar les transicions.
CAD (Comissió d'Atenció a la Diversitat)	<p>Mitjançant reunions periòdiques per tractar temes d'ATD cada mes i mig o bimensuals.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psicopedagògues. - EAP. - Un membre de l'equip directiu. - Tutor / Aula d'Acollida. <p>S'han revisat els recursos emprats per a l'Atenció a la Diversitat i s'han treballat les programacions amb criteris d'avaluació diferenciats.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Una reunió per trimestre. • Caldria dotar a la Comissió de tots els continguts que ha de tenir i revisar els recursos emprats per l'ATD cada curs. • Disposar de reunions de coordinació dins l'horari lectiu dels tutors de l'aula d'acollida i psicopedagògues per la presa de decisions dels recursos a emprar i el disseny del pla individualitzat a nivell col·legiat pel que fa a l'alumnat nouvingut. Aquesta estructura es podria considerar com a subcomissió de la CAD. • Augmentar la freqüència de les reunions de la CAD.
Comissió Pedagògica	<p>Estadístics de cada avaluació</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avalua l'aprofitament dels recursos. <p>S'ha comentat l'Adaptació del Crèdit de Síntesi pels nouvinguts.</p>	<p>Es troba a faltar un nivell d'anàlisi de possibles causes dels resultats acadèmics tot fent una comparativa trimestral dels resultats dels GAC.</p> <p>Els crèdits variables haurien de respondre al que necessiten els grups.</p>
Comissió Social	<p>Reunions cada tres setmanes en petit equip: cap d'estudis, psicopedagoga i Educ. Social per tal de revisar les absències i concretar mesures</p>	<p>Disposar d'aquest espai per a la revisió periòdica d'aquells alumnes amb més risc social.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caldria dissenyar noves actuacions institucionals per tal d'incidir en 2 elements molt significatius, l'absentisme al 2n cicle i millorar especialment els problemes de relació i comunicació dels joves. • Analitzar i donar suport als problemes socials de solitud de l'alumnat autòcton nouvingut sud-americà.

	d'adaptació i seguiment.	
Departament d'Orientació	<p>No està reconegut internament ni legalment per la qual cosa, dificulta el disseny i l'aplicació de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plans de centre. - Assessorament i desenvolupament curricular. - Participació PAT. - Pla d'Orientació Professional. - Etc, etc. 	<p>Caldria implantar el departament d'orientació ja que s'optimitzaria tant els plans d'actuació com els seguiments i la coordinació, tot prioritzant:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suport d'orientació personal, acadèmica i professional. - Assessorament pel desenvolupament curricular. - Participació en el PAT. - Assessorament a pares i mares.
Personal laboral de suport socioeducatiu.	<p>La Veïlladora i el Fisioterapeuta hi són per donar suport a les alumnes motòriques.</p> <p>L'assistenta social col·labora a la Comissió Social per millorar l'absentisme i l'orientació i suport familiar.</p>	<p>Seria convenient que l'Assistent Social intervingués com un agent de suport en el Programa AFA.</p> <p>Fomentar molt la coordinació entre l'Assistent Social i el/la tutor/a orientador/a en aquells casos més difícils</p>
Normativa de Centre	Iniciant-se la mediació	La regulació de la convivència basada en el diàleg, evitant al màxim l'establiment sistemàtic i continuat de sancions i amb mediació, consens i/o negociació que assegurin un acord i cooperació entre els components que han tingut conflicte.

VI. ANÀLISI ESTADÍSTIC DEL QÜESTIONARI SOBRE LES ACG A L'ESO AL PROFESSORAT DELS IES DE CASTELLDEFELS.

1.- Codificar les respostes

Les respostes de les preguntes nominals excel·lents i ordinals s'han de codificar assignant un número diferent a cada una de les possibles respostes (categories).

2.- Crear una matriu i "buidar" les enquestes

Enq	Sexe	Edat	Exp	Exp GAC	Coneix Criteris	Flexib	Criteri Baixa	Rigur. entr/sort	Prop. Curric.	Tallers Pràctics	Av. Adapt	nº profes	Nivell Acredit	Prog. Divers. Curric.	Prog. taller d'oficis	Motiv. Taller d'oficis	Of. tallers	Noves metod
1	2	50	24	1	4	1	2	3	2	1	4	1	4	4	4	4	4	4
2	1	34	3	1	4	4	3	3	3	3	4	3	4	4	3	4	4	3
3	2	48	19	10	3	2	3	1	2	1	4	4	1	4	4	4	4	4
4	2	38	11	10	4	2	1	2	2	1	3	3	2	4	4	4	4	3
5	1	47	8	6	4	3	2	2	2	1	3	3	2	4	4	4	4	4
6	2	37	7	1	3	4	4	3	3	1	4	3	0	4	4	1	4	4
7	1	54	25	4	3	4	3	2	3	1	4	4	2	3	4	2	4	3
8	2	31	4	2	3	3	2	2	2	1	3	3	2	3	3	3	3	3
9	2	33	2	2	0	2	2	0	0	0	3	4	0	4	4	4	4	4
10	1	36	8	1	3	2	3	3	2	0	3	3	3	4	4	4	3	3
11	1	51	33	2	2	4	2	2	3	2	2	3	2	4	3	3	4	3
12	2	53	30	5	3	2	3	3	2	1	4	1	2	3	3	2	3	3
13	2	37	10	8	2	1	0	1	1	2	3	2	3	4	4	4	4	4

3.- Recompte de respostes per a cada pregunta i càlcul de percentatges

Variable: Sexe

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
1	Home	14	0,41670
2	Dona	23	0,58330
Total		37	1,00000

Variable: Edat

Còdig	Valor	Freq.	Percentatge
	28	2	0,05405
	31	1	0,02703
	33	1	0,02703
	34	1	0,02703
	36	3	0,08108
	37	2	0,05405
	38	1	0,02703
	40	1	0,02703
	41	2	0,05405
	43	4	0,10811
	47	5	0,13514
	48	1	0,02703
	49	1	0,02703
	50	1	0,02703
	51	1	0,02703
	53	5	0,13514
	54	4	0,10811
	57	1	0,02703
Total	770	37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	44,30
Mediana	45
Desv. Típica	8,0668
Variança	65,0738
Mínim	28
Màxim	57
N	37
Suma	770
Interval de confiança (95%)	41,6980
	46,8966

Nivell de confiança (95%) [41.7,46.9]
2,5993

Variable: Experiència Docent

Còdig	Valor	Freq.	Percentatge
	2	1	0,02703
	3	5	0,13514
	4	1	0,02703
	7	1	0,02703
	8	3	0,08108
	9	2	0,05405
	10	1	0,02703
	11	1	0,02703
	15	2	0,05405
	17	1	0,02703
	19	3	0,08108
	21	2	0,05405
	22	2	0,05405
	24	5	0,13514
	25	1	0,02703
	30	4	0,10811
	32	1	0,02703
	33	1	0,02703
Total	611	37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	16,51
Mediana	18
Desv. Típica	9,7110
Variança	94,3039
Mínim	2
Màxim	33
N	37
Suma	611
Interval de confiança (95%)	13,3844 19,6426 [13.38,19.64]
Nivell de confiança (95%)	5,4945

Variable: Experiència en els Grups d'Adaptació Curricular (GAC)

Còdig	Valor	Freq.	Percentatge
	1	8	0,21622
	2	6	0,16216
	3	6	0,16216
	4	1	0,02703
	5	1	0,02703
	6	2	0,05405
	7	2	0,05405
	8	5	0,13514
	9	2	0,05405
	10	2	0,05405
	12	2	0,05405
Total	175	37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	4,73
Mediana	3
Desv. Típica	3,4457
Variança	11,8729
Mínim	1
Màxim	12
N	37
Suma	175
Interval de confiança (95%)	3,6194 5,8400 [3.62,5.84]
Nivell de confiança (95%)	1,1103

Variable: Coneixement de Criteris

Es pretén analitzar si els criteris per formar part dels GAC són coneguts per l'equip docent

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	1	0,02703
1	Gens /Gairebé mai	0	0,00000
2	Una mica / Poc	4	0,10811
3	Bastant /Sovint	19	0,51351
4	Molt / Sempre	13	0,35135
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	3,16216
Desv. Típica	0,82244

Variança 0,67641

Variable: Flexibilitat

Es pretén estudiar si els GAC són flexibles en referència a noves incorporacions durant el curs escolar en consens amb l'equip docent

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
1	Gens /Gairebé mai	7	0,18919
2	Una mica / Poc	7	0,18919
3	Bastant /Sovint	10	0,27027
4	Molt / Sempre	13	0,35135
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana 2,78378
 Desv. Típica 1,11828
 Variança 1,25055

Variable: Criteri de baixa

Es pretén analitzar si són clars els criteris de baixa en els GAC

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	1	0,02703
1	Gens /Gaire mai	3	0,08108
2	Una mica / Poc	11	0,29730
3	Bastant /Sovint	13	0,35135
4	Molt / Sempre	9	0,24324
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana 2,70270
 Desv. Típica 1,00981
 Variança 1,01972

Variable: Rigurositat entr/sort

Es pretén analitzar si s'és rigorós en els criteris d'entrada i sortida de l'alumnat del GAC

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	1	0,02703
1	Gens /Gairebé mai	4	0,10811
2	Una mica / Poc	9	0,24324
3	Bastant /Sovint	18	0,48649
4	Molt / Sempre	5	0,13514

Total		37	1,00000
-------	--	----	---------

Resum estadístic:

Mitjana	2,59459
Desv. Típica	0,94324
Variança	0,88970

Variable: Proposta curricular

Es pretén analitzar si el què i el com s'ensenya en aquests grups en quin grau ajuda a motivar l'aprenentatge de manera pràctica i relacionada amb l'entorn.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	1	0,02703
1	Gens /Gairebé mai	5	0,13514
2	Una mica / Poc	7	0,18919
3	Bastant /Sovint	17	0,45946
4	Molt / Sempre	7	0,18919
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	2,64865
Desv. Típica	1,01917
Variança	1,03871

Variable: Tallers Pràctics

Es pretén analitzar si s'incentiva en les ACG algun taller pràctic intern o extern al centre on l'alumne aprengui a partir d'experiències vivencials.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	2	0,05405
1	Gens /Gairebé mai	15	0,40541
2	Una mica / Poc	8	0,21622
3	Bastant /Sovint	7	0,18919
4	Molt / Sempre	5	0,13514
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	1,94595
Desv. Típica	1,16122
Variança	1,34843

Variable: Avaluació adaptada

Es pretén estudiar si pels alumnes amb necessitats significatives d'aprenentatge es té present tipus i criteris d'avaluació diferenciada.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	0	0,00000
1	Gens /Gairebé mai	0	0,00000
2	Una mica / Poc	3	0,08108
3	Bastant /Sovint	13	0,35135
4	Molt / Sempre	21	0,56757
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	3,48649
Desv. Típica	0,64186
Variança	0,41198

Variable: Nombre professors

Es pretén analitzar si el nombre de professors que intervenen el consideren adequat.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	0	0,00000
1	Gens /Gairebé mai	6	0,16216
2	Una mica / Poc	5	0,13514
3	Bastant /Sovint	14	0,37838
4	Molt / Sempre	12	0,32432
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	2,86486
Desv. Típica	1,04396
Variança	1,08985

Variable: Nivell d'acreditació

Es pretén analitzar si s'està satisfet amb el nivell d'acreditació a l'ESO dels alumnes del GAC.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	6	0,16216
1	Gens /Gairebé mai	1	0,02703
2	Una mica / Poc	8	0,21622
3	Bastant /Sovint	15	0,40541
4	Molt / Sempre	7	0,18919
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	2,43243
Desv. Típica	1,28485
Variança	1,65084

Variable: Programa de diversificació curricular

Es pretén estudiar si veurien necessari aplicar un programa de diversificació curricular per 3r i 4t d'ESO on es puguin combinar assignatures acadèmiques amb tallers d'aprenentatge d'oficis externs al centre.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	0	0,00000
1	Gens /Gairebé mai	5	0,13514
2	Una mica / Poc	0	0,00000
3	Bastant /Sovint	5	0,13514
4	Molt / Sempre	27	0,72973
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	3,45946
Desv. Típica	1,02916
Variança	1,05917

Variable: Programa taller d'oficis

Es pretén estudiar si veurien adequat impartir al 2n cicle de l'ESO i als tres IES de la ciutat, un programa per a alumnes amb ritme lent, alumnes amb nee i d'altres, basat en ensenyar oficis als alumnes poc mitjançant tallersexterns al centre.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	0	0,00000
1	Gens /Gairebé mai	3	0,08108
2	Una mica / Poc	2	0,05405
3	Bastant /Sovint	6	0,16216
4	Molt / Sempre	26	0,70270
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	3,48649
Desv. Típica	0,91892
Variança	0,84441

Variable: Motivació taller d'oficis

Es pretén estudiar si una rotació en diferents tastets d'oficis crearia una dosi de motivació extra en aquells alumnes que estan renyits amb l'actual sistema educatiu.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	0	0,00000
1	Gens /Gairebé mai	1	0,02703
2	Una mica / Poc	5	0,13514
3	Bastant /Sovint	8	0,21622
4	Molt / Sempre	23	0,62162
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	3,43243
Desv. Típica	0,82333
Variança	0,67787

Variable: Oferta tallers

Es pretén analitzar si veurien convenient que l'oferta de tallers en relació amb les ofertes de treball més demandades, estigués al màxim relacionades amb els seus interessos professionals i les necessitats locals/interlocals de la zona.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	0	0,00000
1	Gens /Gairebé mai	1	0,02703
2	Una mica / Poc	0	0,00000
3	Bastant /Sovint	11	0,29730
4	Molt / Sempre	25	0,67568
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	3,62162
Desv. Típica	0,63037
Variança	0,39737

Variable: Noves metodologies

Es pretén analitzar si estarien d'acord en incentivar noves metodologies de treball perquè l'alumnat aprengués fent serveis a la comunitat.

Còdig	Categoria	Freq.	Percentatge
0	No contesta	0	0,00000
1	Gens /Gairebé mai	1	0,02703
2	Una mica / Poc	2	0,05405

3	Bastant /Sovint	15	0,40541
4	Molt / Sempre	19	0,51351
Total		37	1,00000

Resum estadístic:

Mitjana	3,40541
Desv. Típica	0,71507
Variança	0,51132

5.- Estudi de relacions entre preguntes

GRAU D'ACORD

- 0 No contesta
- 1 Gens / Gairebé mai
- 2 Una mica / Poc
- 3 Bastant / Sovint
- 4 Molt / Sempre

Proposta curricular - Sexe

Proposta curricular	Sexe
0	1
0	2
1	1
1	2
2	1
2	2
3	1
3	2
4	1
4	2

GRAU D'ACORD

- 0 No contesta
- 1 Gens / Gairebé mai
- 2 Una mica / Poc
- 3 Bastant / Sovint
- 4 Molt / Sempre

SEXE

- 1 Home
- 2 Dona

OBSERVAT

Proposta curricular	Sexe		TOTAL
	1 Home	2 Dona	
0 No contesta	0	1	1
1 Gens / Gairebé mai	0	5	5
2 Una mica / Poc	2	5	7
3 Bastant / Sovint	7	10	17
4 Molt / Sempre	5	2	7
TOTAL	14	23	37

ESPERAT

Proposta curricular	Sexe		TOTAL
	1	2	
	Home	Dona	
0 No contesta	0,3784	0,6216	1
1 Gens / Gairebé mai	1,8919	3,1081	5
2 Una mica / Poc	2,6486	4,3514	7
3 Bastant / Sovint	6,4324	10,568	17
4 Molt / Sempre	2,6486	4,3514	7
TOTAL	14	23	37

DIFERÈNCIES AL QUADRAT

Proposta curricular	Sexe		TOTAL
	1	2	
	Home	Dona	
0 No contesta	0,3784	0,2303	0,6087
1 Gens / Gairebé mai	1,8919	1,1516	3,0435
2 Una mica / Poc	0,1589	0,0967	0,2555
3 Bastant / Sovint	0,0501	0,0305	0,0806
4 Molt / Sempre	2,0874	1,2706	3,358
TOTAL	4,5666	2,7797	7,3463

χ^2 Ji-quadrat 0,119
c Coeficient Contingència 0,057

El paràmetre ji-quadrat mesura el valor que hauria de resultar si les dues variables fossin independents i el que s'ha observat realment; com més gran sigui aquest valor més gran serà la relació entre ambdues variables.

Plantegem una prova d'hipòtesi

Ho: No hi ha associació entre ambdues variables

Ha: Hi ha associació

Graus de llibertat 4 (5-1)*(2-1)

Per una seguretat del 95% ($\alpha=0,05$) el valor teòric de la distribució ji-quadrat amb quatre graus de llibertat és de 9,488 per la qual cosa no podem rebutjar la hipòtesi nul·la ja que el valor de ji-quadrat és més petit que el de ji-quadrat teòric amb quatre graus de llibertat.

Aquesta prova mesura la discrepància entre una distribució observada i una altra de teòrica (bondat de l'ajust) i en cas d'haver-ni si es deuen a l'atzar de la prova d'hipòtesi. Serveix per saber si hi ha independència entre les dues variables. D'aquí podem observar doncs que aquestes dues variables són independents és a dir, no hi ha associació entre el grau d'acord respecte si el què i el com s'ensenya en els GAC's ajuda a motivar l'aprenentatge pràctic relacionat amb l'entorn i el sexe de les persones enquestades.

VII. BUIDAT DEL CONEIXEMENT DE LES OCUPACIONS MÉS OFERTADES DE L'ENTORN.

CONEIXEMENTS DE LES OCUPACIONS MÉS OFERTADES DE CASTELLDEFELS

Font: www.castelldefels.org/borsatreball

Ofertes publicades el mes de Maig i Juny del 2008.

SECTOR: COMERCIAL

VACANT	SUBSECTOR	PERFIL	CONEIXEMENTS							CONTRACTE		HORARI	
			Formació	Català	Castellà	Idiomes	Informàtica	Descripció	Indefinit	Temporal	SOU		
Comercial	Carburant	26-40 ANYS	UNIV 1ER CICLE empres/ade/econ	x	x			x	Admin i comercial	x		18.000-22.000 € brut anual	Partit DL-DV
Dependent	Ortopèdia		Sanitaris	x	x			x	sanitària	x		S/ Conveni	9.30-13:30, 17:00-20:30 DL-DV, 10:00-14:00 DS
Dependent / Encarregada	Form de Pa	≥40 anys	EGB /ESO	Comprensió	Comprensió				En tasques similars	x		S/ Conveni	6-14, 14-22 DL-DG + descansos
Dependent	Nàutic		FP 1r Grau /CF Grau Mig				Nivell Mig Anglès o Francès	x	Atenció al Client	x		Segons candidat	10-14, 16-20h
Dependent	Òptica	20 - 40 anys		x	x			x	Atenció al Client i Vendes	x		1000€/mes al cap 1 any 1250€ + comissions	9:30-13:30, 17:00-20:30 DL-DS (2 DS/mes festa)
Dependent	Confecció	18 - 35 anys	Graduat Escolar (EGB/ESO)	x				x	6 mesos mínim		x	850-900€	Rotatius Matí i Tarda

ÀREA ADMINISTRATIVA

VACANT	SUBSECTOR	PERFIL	CONEIXEMENTS						CONTRACTE		HORARI	
			Formació	Català	Castellà	Idiomes	Informàtica	Descripció	Indefinit	Temporal		SOU
Administratiu	Entitat Financera	26-40 ANYS	UNIV 1ER CICLE empres/ade/econ o ESTUDIANT	x	x				Valorable en altres entitats financeres	x		Intensiu Matí
Administratiu	Llenceria		FP 1r Grau /CF Grau Mig		x			x	Facturació / Tasques administratives	x		9:00-18:00h
Administratiu / Comptable	ETT	20 - 35 anys	FP 1r Grau /CF Grau Mig					x	1 any Comptabilitat	x	x	8:00-17:00h
Administratiu	Neteja i conservació edificis	20 - 30 anys	FP 1r Grau /CF Grau Mig					x	mínim 1 any		x	9-14h, 15-18h
Administratiu / Comptable	Oficina tècnica arquitectura i Enginyeria			x	x			x	Comptabilitat, Anàlisi Financer, Administració Finques	x		Matí o Tarda (9:30-14:30, 16-20h)
Administratiu / Comptable	Oficina tècnica arquitectura i Enginyeria		FP 2n Grau /CF Grau Sup				Francès		Mínim 2 anys			Complerta
Recepcionista	Neteja i conservació edificis		FP 2n Grau /CF Grau Sup	x	x				Valorable			DL-DI 10-19H DV 8-15H
Administratiu	Agència Viatges		Turisme				Anglès		Imprescindible	x		9:30-13:30,16:30-20h
Administratiu	Finques	Fins 30 anys	FP 1r Grau /CF Grau Mig						Tasques administratives			117:00-20:00h
Administratiu	Finques		BUP/ COU	x				x	Tasques administratives	x		Tardes

El coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinari per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup.

Vigilant Seguretat	Seguretat	30 - 55 anys	Graduat Escolar (ESO/EGB)	x	x				x Obra i Servei	450€ brut/mes	DS NIT 10H, DG NIT 11H
Mosso Magatzem	Llenceria Dona		Graduat Escolar (ESO/EGB)		x						9:00-18:00h
Mosso Magatzem	Carnisseria/Peixateria	23-35 anys							x	600 €	8:00-13:00 h
Mosso Magatzem	ETT	19-25 anys							x	6,64€/brut h	Parcial
Manipulador Aliments		Grau Discapacitat +33%								839,92€ BRUTS MES X12 pagues	6:30-15h DL-DV
Netejadors	Comunitats / Oficines	25-45 anys	Graduat Escolar (ESO/EGB)						x	A convenir	8-16h DL-DV
Netejadors	Conservació edificis	Valorable certificat discapacitat							x		En funció candidat
Operaris instal·lacions	Pàrquings i Fàbriques	Valorable certificat discapacitat									Rotatiu Matí, Tarda i Nit
Conserge	Comunitat Veïns / Oficines	Valorable certificat discapacitat									Pendent
Netejador Vidres		35 - 45 anys								850€ aprox	
Transport i organitzador magatzem	Decoració Il·luminació interiorisme	≤25 anys	ESO	x	x				x	800 €	9-13h, 15-19h o 8 h seguides

ÀREA CIENTÍFIC - TECNOLÒGICA

VACANT	SUBSECTOR	PERFIL	CONEIXEMENTS						EXPERIÈNCIA		SOU	HORARI
			Formació	Català	Castellà	Idiomes	Informàtica	Descripció	Indefinit	Temporal		
Enginyer Tècnic	Oficina tècnica d'enginyeria		Títulat 2n cicle Universitari EUTI Electrònica			Anglès o Alemany	Configuració Xarxes informàtiques	Sector fotovoltaic, carnet de conduir i disponibilitat viatjar	x		A convenir	Jornada Completa
Analista Programador	Hardware, Software i telefonia mòbil						x	2 anys Programació Visual Basic 6, SQL SERVER 2000/2005	x		A convenir	9.30-13:30 , 17:00-20:30 DL-DV, 10:00-14:00 DS
Tècnic Informàtic	Hardware, Software i telefonia mòbil	20-50 anys	FP 2n Grau /CF Grau Sup Informàtica	x	X	Anglès	Gestió Base de dades	Soladaura i Informàtica			A convenir	9:14h, 15-17h

ÀREA OFICIS

VACANT	SUBSECTOR	PERFIL	CONEIXEMENTS						EXPERIÈNCIA		SOU	HORARI
			Formació	Català	Castellà	Idiomes	Informàtica	Descripció	Indefinit	Temporal		
Oficial 1ª, 2ª i Peons	Construcció							Sector construcció			S/ Conveni	Jornada Completa
Jardiners	Neteja i Conservació edificis	Valorable certificat discapacitat								x		7:00-15h
Soldadors	Instal·lacions metal·liques	18-45 anys	FP 1r Grau /CF Grau Mig					Mínim 1 any	x		S/ Conveni	Jornada Partida
Pintors	Decoració il·luminació i interiorisme	20 - 50 anys	Graduat Escolar (ESO/EGB)					Mínim 2 anys			A convenir	Jornada Completa

El coneixement de les ocupacions més ofertades de l'entorn com a contingut interdisciplinari per a la millora de l'èxit educatiu en les adaptacions curriculars de grup.

Aprenent Pintor	Decoració il·luminació i interiorisme	16-21 anys	Graduat Escolar (ESO/EGB)						Motivació per aprendre l'ofici	Formació	S/ Conveni	Jornada Partida
-----------------	---------------------------------------	------------	---------------------------	--	--	--	--	--	--------------------------------	----------	------------	-----------------

ÀREA HOSTELERIA

VACANT	SUBSECTOR	PERFIL	CONEIXEMENTS				CONTRACTE		HORARI			
			Formació	Català	Castellà	Idiomes	Informàtica	Indefinit		Temporal		
Quiner / Cambrer	Bar i Cafeteria	A partir 18 anys							Tasques de cuina i cambrer	x	A convenir	A concretar
Quiner	Bar i Cafeteria	25- 45 anys							Quiner i Responsable de Cuina	x	800€ + H.Extres	11-16h + h.Extres
Ajudant Cuina	Restaurant		Graduat Escolar (ESO/EGB)						Mínim 1 any en tasques de cuina	x	S/ Conveni	1141€ bruts mensuals x 14 pagues + plus festiu
Cambrer	Restaurant	20-35 anys	Graduat Escolar (ESO/EGB)			Anglès			Mínim 2 anys	x	1.165 €	8:30-12:30, 19:00- Tancament

ÀREA SERVEI A LES PERSONES

VACANT	SUBSECTOR	PERFIL	CONEIXEMENTS				CONTRACTE		HORARI			
			Formació	Català	Castellà	Idiomes	Informàtica	Indefinit		Temporal		
Monitor atracció infantil		A partir 18 anys										16-22h DL-DV, DS 10-22h (torns de 6h)
Director Temps Lliure	Colònies		Títol Director Temps Lliure	x	x						S/ Conveni	9-14, 15-18h
Assistent de la Llar	Llar								Imprescindible	x	A convenir	9-17h

VIII. ENTREVISTA AMB EL PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ DE COMERÇ LOCAL DE CASTELLDEFELS.

S'informa al senyor president de que s'està elaborant el projecte AFA, aprendre a fer d'aprenent i se li demana la seva col·laboració com enllaç entre les empreses locals i els instituts.

- **Com veuria la idea de la creació d'una xarxa d'empreses en les quals l'alumnat pogués tenir accés a fer pràctiques com aprenents?**

Hem ofertat la possibilitat de fer algunes visites en algunes empreses o comerços així com també el nostre local per a fer xerrades de formació laboral. De totes maneres, la pregunta que em comenta és una qüestió per anar-hi pensant.

Per altra banda, tenim un 80% d'empreses del sector del comerç i un 20% de serveis.

- **Què en pensa de la possibilitat de la manera de fer d'aprenent de manera pràctica i diversa a les empreses?**

Fa molta falta que dins el comerç aprenguin oficis. El sistema està molt mal muntat. Actualment, no es volen agafar joves de 16 a 18 anys que no estiguin gens preparats. "Jo vaig anar a l'escola de treball per aprendre un ofici. Ara els joves d'avui l'únic que els preocupa és que el diumenge el pare els doni els diners i no volen treballar. Jo vaig llogar un noi per carnisser i no havia agafat mai un ganivet".

Els comerciants agafen els romanesos i tots els que venen de fora, són aquests els que ens volen servir. Una realitat palpable és que els d'aquí no volen agafar l'escombria ni treballar ni fer segons què.

Algunes experiències amb aprenents d'aquí no han resultat, els vaig haver de fer fora al cap de tres dies. Com a exemple, un que havia de repostar ous en una estanteria em va demanar una cadira.

- **Quines competències laborals s'espera d'un aprenent?**

El primer de tot una bona presentació i bones formes, en canvi el que es dona és molt diferent. El primer que demanen és què guanyaré i no es preocupen gaire ni d'obligacions ni de deures (venen sense afeitar, no es renten...). La filosofia que se'ls ensenya és que es deuen al client, el client sempre té la raó, i que s'ha de ser amable i servicial i sovint el què passa és que no s'està atent a les demandes.

Per exemple, un escapatista ha de conèixer: estratègies comercials, ha de ser amable i ha de tenir sempre present molta netedat.

En definitiva, qualsevol aprenent faci la feina que faci, s'ha de saber desconnectar dels problemes personals. Ha de saber fer de tot, així com també fer anar l'escombria.

- **Com veuria la possibilitat de que es poguessin impartir algunes pràctiques laborals en el petit comerç o en empreses locals pensades en petits equips de 6 i 8 alumnes? Es tractaria de conèixer l'estructura organitzativa, la possibilitat de fer pràctiques in situ...**

És una qüestió que podria ser interessant però que cal estudiar-la i comentar-la amb diferents comerciants. En el meu cas, que tinc una botiga però que la gestiona força el meu fill, penso que alguna cosa es podria fer.

De totes maneres, comentaré la proposta a la Federació per sondejar el nivell de sensibilització d'aquest tema.

IX. ENTREVISTA AMB UN EMPRESARI DEL SECTOR DE LA JARDINERIA.

Té 32 anys i té una empresa de jardineria amb seu a Terrassa i a Castelldefels.

Es va introduir en el sector de la jardineria mitjançant el seu germà més gran que també treballa de jardiner.

- **Com es pot formar un aprenent de jardineria?.**

Fent de peó, com ajudant de jardineria i aprenent al costat de l'oficial (és un aprenentatge de tres anys). Passat aquest temps, pot passar de peó a oficial (5.000h de pràctiques). Si venen de la Formació Professional ja entren com a jardiners però el què passa és que no ha agafat mai un pic. Coneixen noms de plantes però no tenen ni idea de l'aigua que necessiten ni del lloc d'ubicació. El millor per aprendre és poder fer pràctiques de jardineria a la pròpia empresa.

- **S'estaria obert com a empresa a agafar algun noi de 15 a 18 anys per ajudant i que pugui fer d'aprenent? Quan seria?**

Si que hi estariem oberts però hauria de ser en caps de setmana i en feines de temporada de vacances.

- **Què podria fer un noi de 14-15 anys per aprendre a fer d'aprenent de jardineria?**

Les mateixes que un de 18 anys: recollida de fulles, males herbes, preparar producte fitosanitari però no aplicar-lo i aprendre el funcionament de les màquines i plantació.

Totes aquestes tasques serien les pròpies d'un primer nivell d'aprenentatge de peó.

Quan hagi adquirit el primer nivell d'habilitats, es passaria a un segon nivell d'aprenentatge: poda d'arbustos, aplicació de producte, ús de màquines, presa de decisions per saber on plantar, quan, ... i amb 1920h. (un total d'un any de feina a l'empresa) passaria a l'altre nivell professional que li segueix, és a dir oficial. A aquesta categoria és necessari que la persona entri al jardí i valori el què cal fer, domini la poda i el maneig de les màquines (motoserra i trituradora a l'hivern i esscarificadora a la primavera).

En un període de quatre anys de pràctiques amb l'ofici arriba a la categoria d'oficial amb un total de 5000 hores de preparació.

- **Quines competències laborals, personals i professionals demanaries tant a un peó com a un oficial de jardineria a nivell personal?**

Pel què fa les competències personals es necessita tenir ganes de treballar, una bona presència (que no porti arracades, que no l'identifiquin de quin a classe social prové, gent amb cresta, gent amb tatuatges...no donen bona imatge), que sigui una persona educada, que si pugui parlar, que no aixequi la veu a ningú, que valori les salutacions, ha de tenir en compte que el client viu allà i ha d'aconseguir la confiança d'aquest, que estigui segur que no el robin, que pugui tenir la porta oberta i estar tranquil ... aquesta és una professió que hi ha molt de tot i si un "és manta" se'n va fora.

La relació amb els companys és molt important.

Finalment, respecte a les competències professionals, el peó ha de tenir ganes de treballar i l'oficial ha de saber donar les consignes de com ha de ser el jardí, també ha d'aprendre iniciatives d'ensulfatar, abonar, tallar gespa...per això cobren més.

- **Es fan reunions de grup en la jornada laboral de forma improvisada?**

El que és fa és comentar les coses que no agraden. Les coses positives es comenten menys.

- **S'ofereix la formació als treballadors?**

No a tots, s'ofereix a aquells que més ho poden aprofitar, de manera que afavoreix tant al treballador com a l'empresari. Se'ls adreça "al full adquirit".

Un cop a l'any, per aquells joves que ja han treballat sis mesos amb mi els faig un curs de riscos laborals. L'empresari ho pot fer si aquest s'ha format prèviament.

X. ENTREVISTA AMB UN EMPRESARI DEL SECTOR DE LA PINTURA.

- **Com es pot formar un aprenent de pintor?**

Hi ha molts problemes per a fer contractes d'aprenentatge (estan subvencionats) i obliguen a fer formació a distància però es formen mitjançant la pràctica de l'ofici amb una durada de tres anys.

En la nostra empresa en aquest moment tenim dos aprenents provinents d'una escola taller de Barcelona i han entrat amb un contracte de sis mesos de pràctiques.

En concret, aprenen a "base de collejas" i és molt important l'actitud que tenen davant la feina i ser bones persones. Li pot costar 6 o 8 anys dominar l'ofici si no fa massa cas, ser madur és un valor molt important a l'hora d'aprendre'l.

Les tècniques s'aprenen amb temps i formació. En canvi, la maduració ha de venir de base, fan més cas al seu cap de treball que al seu propi pare.

- **Quines competències laborals i personals demanaries a un aprenent de pintor?**

Davant de noves tècniques o diferents treballs amb pintura, l'aprenent treballa observant i practicant el costat de l'encarregat de la feina.

Si té ganes d'aprendre l'empresa l'orienta i li paga la formació el Gremi de Pintura de Barcelona com per exemple amb cursos d'imitació a la fusta, estucs de cal,...

A partir del 2011 serà obligatori fer cursos de riscos laborals per a tothom. Ara fa temps que no se n'han fet a la mateixa empresa.

Es valora que sigui bona persona, respectuós, amb bona educació, que cuidi la imatge i les formes.

- **Què podria fer un noi de 14-15 anys per aprendre a fer d'aprenent de pintor?**

Durant el primer any està al costat de l'oficial. Es procura que vagin canviant d'oficial perquè no agafin vicis i coneguin diferents formes de treballar. Per altra banda, també es fa aprenentatge al taller de l'empresa durant tres anys i ho fan el divendres al migdia amb una dedicació d'1 o 2 hores. Es fa: neteja, recollida i ordre de materials i manteniment i neteja del cotxe que utilitzen com a vehicle de transport.

Cal tenir en compte que treballa amb tots els materials: dissolvents, sintètics, poliuretans, materials a l'aigua, etc... i fan estucs, laques,...

El contracte d'aprenentatge dura tres anys, si al cap de l'any els coneixements assolits són significatius aleshores se li augmenta el salari.

- **Quines categories professionals existeixen al vostre sector?**

Existeixen tres categories professionals, l'aprenent o ajudant, l'oficial de 2^a i l'oficial de 1^a. L'aprenent o ajudant en tres anys de pràctiques i havent treballat i saber usar tots els materials pot passar a ser oficial de 2ª però, tot això depèn molt del tipus d'empresa a la qual treballin ja que, si la persona està durant molt temps treballant en una obra "blanca" (bloc de pisos) la seva versatilitat es veu molt reduïda i es pot veure immers en aquesta categoria professional molts

anys per manca d'experiència. L'oficial de 2ª treballa més en l'àmbit de la decoració i assoleix la responsabilitat en obres més grans.

Cal tenir present que quan es contracta un treballador que argumenta tenir suficients anys d'experiència com a oficial de 1ª cal que estigui durant un període de prova ja que, depenent del tipus d'empresa d'origen pot ser que no hagi treballat tots els àmbits i que realment en una empresa on es treballa en tots els sectors, aquesta experiència no sigui suficient per donar-li la responsabilitat ni la categoria professional que inicialment comunica.

- **Quines han de ser les competències bàsiques que s'espera de l'ofici de pintor?**

1. Que t'agradi l'ofici.
2. Intentar sempre millorar.
3. És un ofici en constant aprenentatge.
4. S'ha de tenir gust per les coses, saber seleccionar colors i tenir habilitats pel detall.

- **Es considera important la formació en aquest ofici?**

Es considera importantíssima i sempre la tenim present a través del gremi, estant atents a l'aparició de nous materials, noves tècniques,... . Als nostres treballadors els fem fer un curs bàsic de colorimetria.

- **Estariu disposats a acollir alumnes en pràctiques?.**

La nostra, és una empresa oberta per a la realització de pràctiques a alumnes de 3r i 4t d'ESO però aquestes no es podrien realitzar els divendres a la tarda

XI. GLOSARI DE CONCEPTES BÀSICS QUE DEFINEIXEN TERMES VINCULATS AMB EL PROJECTE D'ESTUDI I QUE SÓN BÀSICS PEL DISSENY DEL PROGRAMA AFA (APRENDRE A FER D'APRENT) AL 2ON CICLE DE L'ESO.

Competència bàsica

Component essencial i referencial de currículum per organitzar els processos d'ensenyament-aprenentatge i la seva avaluació. Les competències són capacitats relacionades de manera prioritària amb el saber fer. La consideració de funcionalitat i practicitat de la competència no la redueix a un caràcter merament mecànic; el saber fer posseeix, també, una dimensió de caràcter teòrico-comprensiu i una dimensió de caràcter actitudinal.

Suposa un element de formació al què cal acostar-s'hi de manera convergent (entre diferents àrees, matèries i mòduls) i gradual (des de diferents moments i situacions d'aprenentatge – cursos, etapes, nivells-) i constitueix un factor nuclear pel desenvolupament de propostes globalitzadores o interdisciplinars.

Tot això implica reconèixer, la seva relació amb l'aptitud per resoldre problemes de caràcter molt variat i en diferents àmbits: lingüístic, matemàtic, científic-tècnic, intrapersonal i interpersonal, musical i corporal.

Continguts/ensenyaments/treballs comuns a les diferents àrees/matèries

Els elements d'ensenyament-aprenentatge que, pel seu gran potencial educatiu, poden i han de ser objecte de treball en diferents modalitats educatives i en els diferents àrees, matèries i mòduls estan formats per continguts de valor pel desenvolupament personal-social i continguts de valor comunicatiu-funcional-instrumental.

Entre els continguts de valor pel desenvolupament personal-social cal destacar:

- Autocoeixement i autoestima.
- Educació moral i cívica i per la pau i la convivència.
- Educació per la igualtat d'oportunitats entre sexes.
- Educació per la salut.
- Educació ambiental.
- Educació sexual.
- Educació vial.
- Educació pel consum.

Entre els continguts de valor comunicatiu-funcional-instrumental cal assenyalar:

- Comprensió i expressió oral i escrita.
- Tecnologies d'informació i comunicació.
- Comunicació audiovisual.

El potencial educatiu destacat (fonamentació pedagògica integradora) es justifica per:

- Necessitats i urgències d'adaptació al medi social, cultural i econòmic que plantegin noves necessitats formatives: desenvolupament d'aptituds necessàries per la societat del coneixement, que exigeix, l'impuls a les capacitats comunicatives i socioafectives. Fonamentació sociològica i pedagògica.
- Potencial pel desenvolupament personal. Fonamentació psicològica i pedagògica.
- Valor per la feina, instrumentalització, enriquiment i apropament en diverses àrees/matèries/mòduls. Fonamentació epistemològica i pedagògica.

Currículum

Conjunt sistematitzat dels aspectes referits a la planificació i el desenvolupament del procés d'ensenyament-aprenentatge. Es considera equivalent a termes com pla o programa (encara que amb un significat component tècnic-pedagògic). Els elements del currículum, d'acord amb la LOE (art 6) són els objectius, competències bàsiques, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació.

Ensenyaments mínims

- Els ensenyaments mínims constitueixen els aspectes bàsics del currículum (article 6.2).
- Serveixen per garantir una formació compartida per tot l'alumnat. Aquesta formació engloba els objectius, les competències bàsiques, els continguts i els criteris d'avaluació.

Equitat

Significa extensió de l'oferta i les oportunitats educatives a tots, garantia de la igualtat d'oportunitats que es materialitzarà en accions i situacions de compensació per diferents tipus de desigualtats: cultural, econòmica, social i personal (amb especial atenció a les que deriven de discapacitat).

Matèria

Forma d'organització curricular d'un camp de coneixements caracteritzada per la especificitat. El seu grau d'especificitat i el nivell de desenvolupament dels objectius, continguts i criteris d'avaluació és diferent depenent de:

- L'etapa (ESO, menor grau; batxillerat, major grau).
- El moment de l'etapa (menor en els tres primers cursos de l'ESO).
- El tipus de matèria:
 - Comuns i optatives a l'ESO.
 - Comuns, de modalitat i optatives a batxillerat.

Mètodes pedagògics

És un dels elements del currículum identificat per la LOE. L'acceptació mètode ha d'entendre's com una via que integra diferents opcions educatives per afavorir els processos d'ensenyament-aprenentatge, facilitant el tractament dels continguts i la consecució dels objectius.

Modalitat

La forma particular de ser o manifestar-se una mesura, recurs educatiu o ensenyaments. N'hi ha de tres tipus:

- Modalitat escolarització. Tipus d'escolarització (centre ordinari, d'educació especial, unitats d'educació especial) decidida per alumnes que necessitin, de manera permanent o temporal, determinats recolzaments i atencions educatives específiques derivades de discapacitat o trastorns greus de conducta.
- Modalitat esportiva.
- Modalitat de batxillerat. Diferent oferta educativa en aquesta etapa i seleccionada per l'alumne.

Necessitats específiques de recolzament educatiu (alumnes amb n.e.e)

Terme de la LOE, en el títol II del capítol 1, per referir-se al grup d'alumnes que rebran un conjunt de mesures organitzatives i curriculars ajustades a les seves condicions personals o socials amb l'objectiu de garantir l'equitat. Aquests alumnes necessiten una atenció educativa diferent a les mesures ordinàries per diferents causes:

- Haver-se incorporat tard al sistema educatiu (per procedir d'altres països o per qualsevol altre motiu).
- Presentar altes capacitats intel·lectuals.
- Presentar necessitats educatives especials (alumnes amb discapacitat física, psíquica, sensorial o trastorns en la conducta).

Les carències formatives que manifesten aquests alumnes necessiten recursos menys usals. La LOE estableix la disposició dels mitjans i recursos per part de les administracions per afavorir el desenvolupament integral de l'alumne des dels principis de normalització i inclusió. Entre aquestes mesures i recursos es destaca:

- Identificació primerenca.
- Professionals i materials adequats.
- Adaptacions, diversificacions curriculars i programes específics.
- Col·laboració amb entitats públiques i privades sense ànim de lucre.

Programació

El desenvolupament de competències socioprofessionals i tècniques relacionades amb el disseny de les programacions d'àrea/matèria (en les concrecions del currículum per l'etapa) i les programacions d'aula (a partir de les anteriors) es troba entre les funcions essencials que la LOE identifica pel professorat en l'article 91.

Programes de qualificació professional inicial

Oferta formativa destinada a alumnes majors de 16 anys que no hagin obtingut el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

Cal obrir expectatives de formació i qualificació posterior, evitar l'abandonament i facilitar l'accés a la vida laboral.

Programes de diversificació curricular

Mesura dirigida a atendre als alumnes amb dificultats especials d'aprenentatge que una vegada cursat el 2on curs de l'ESO i després d'haver repetit alguna vegada a secundària, no estan en condicions de promocionar a tercer, tal i com informa la seva avaluació.

Vélaz de Medrano (2005), al reflexionar sobre els programes que prevenen el rebuig escolar i l'exclusió social afirma: "Els PDC són una mesura d'èxit pels alumnes motivats però amb retràs escolar, encara que hi hagi un 25% que no arribi a acabar-los amb titulació (MEC 2003). Això implica no només anticipar la seva oferta a l'alumnat que acaba segon d'ESO com preveu la LOE, sinó arbitrar mesures adequades de continuïtat.

Programes d'Educació Compensatòria

Conjunt d'actuacions que, en el marc del sistema educatiu, es dirigeixen a afavorir el dret a l'educació per grups, persones i àmbits territorials que es troben en situació desfavorable en relació a l'accés, a la permanència i a la promoció en el sistema educatiu (arts 80-83).

Projecte educatiu

Document que concreta el principi d'autonomia pedagògica i organitzativa d'un centre. Haurà de tenir en compte les característiques de l'entorn sociocultural del centre i les necessitats de l'alumnat. Es farà públic i afavorirà el seu coneixement al conjunt de la comunitat educativa. Conté en el desenvolupament de la regulació oberta determinada per les administracions educatives, els següents elements:

- El marc general que orientarà l'activitat de la institució.
- La concreció dels currículums establerts per l'Administració per les diferents àrees, matèries i mòduls de les etapes desenvolupades en el centre.
- Les mesures per atendre a la diversitat de l'alumnat.

- La planificació de l'acció tutorial.
- El pla de convivència que haurà de respectar els principis de no discriminació i inclusió educativa com a valors fonamentals.

Transversalitat

Terme que identifica un conjunt de continguts que han d'inspirar propostes educatives en les diferents etapes, ensenyaments i modalitats, des de propostes actualitzades de valor que integren tant valors personals i socials, com elements formatius de valor comunicatiu/funcional/instrumental.